

ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК БРОЙ 4

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Петък, 15 януари 2016 г.

София

Цена 0,80 лв.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ОФИЦИАЛНИЯ РАЗДЕЛ

Президент на републиката

- ✓ [Указ № 2](#) за награждаване на г-н Емил Зулфугар оглу Каримов – извънреден и пълномощен посланик на Република Азербайджан в Република България, с орден „Стара планина“ първа степен 2
- ✓ [Указ № 3](#) за награждаване на проф. г-р Милан Стоянов Миланов с орден „Стара планина“ първа степен 2
- ✓ [Указ № 4](#) за награждаване на Йордан Михайлов Семерджиев с орден „Св. св. Кирил и Методий“ първа степен 2

Министерски съвет

- ✓ [Постановление № 388](#) от 30 декември 2015 г. за приемане на Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на плавателните съдове за отгих и на плавателните съдове за лично ползване 2
- ✓ [Постановление № 390](#) от 30 декември 2015 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет 36
- ✓ [Постановление № 395](#) от 30 декември 2015 г. за изменение и допълнение

на нормативни актове на Министерския съвет 36

- ✓ [Постановление № 3](#) от 13 януари 2016 г. за създаване на Съвет по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система 40

Министерство на външните работи

Министерство на икономиката

- ✓ [Договор](#) за търговия с оръжие 42

Министерство на здравеопазването

- ✓ [Наредба № 12](#) от 30 декември 2015 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Спешна медицина“ 50

Комисия за финансов надзор

- ✓ [Наредба](#) за изменение и допълнение на Наредба № 38 от 2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници 110

ОФИЦИАЛЕН РАЗДЕЛ**ПРЕЗИДЕНТ
НА РЕПУБЛИКАТА****УКАЗ № 2**

На основание чл. 98, т. 8 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Награждавам г-н Емил Зулфугар оглу Каримов – извънреден и пълномощен посланик на Република Азербайджан в Република България, с орден „Стара планина“ първа степен за неговите изключително големи заслуги за развитието на българо-азербайджанските отношения.

Издаден в София на 6 януари 2016 г.

Президент на републиката:
Росен Плевнелиев

Министър на външните работи:
Даниел Митов

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието:
Екатерина Захариева

111

УКАЗ № 3

На основание чл. 98, т. 8 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Награждавам проф. д-р Милан Стоянов Миланов с орден „Стара планина“ първа степен за изключително големите му заслуги в областта на здравеопазването, медицинската наука и практика в Република България.

Издаден в София на 6 януари 2016 г.

Президент на републиката:
Росен Плевнелиев

Министър-председател:
Бойко Борисов

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието:
Екатерина Захариева

112

УКАЗ № 4

На основание чл. 98, т. 8 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Награждавам Йордан Михайлов Семерджиев с орден „Св. св. Кирил и Методий“ първа степен за големите му заслуги в областта на образованието и културата.

Издаден в София на 6 януари 2016 г.

Президент на републиката:
Росен Плевнелиев

Министър-председател:
Бойко Борисов

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието:
Екатерина Захариева

113

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ**ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 388
ОТ 30 ДЕКЕМВРИ 2015 Г.**

за приемане на Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на плавателните съдове за отдых и на плавателните съдове за лично ползване

**МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ
ПОСТАНОВИ:**

Член единствен. Приема Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на плавателните съдове за отдых и на плавателните съдове за лично ползване.

Заключителни разпоредби

§ 1. Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на плавателните съдове за отдых, приета с Постановление № 12 на Министерския съвет от 2006 г. (обн., ДВ, бр. 12 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 40 и 61 от 2006 г., бр. 50 от 2014 г.), се отменя.

§ 2. Постановлението влиза в сила от 18 януари 2016 г. с изключение на разпоредбите на глава пета от наредбата по член единствен на постановлението, които влизат в сила от датата на обнародването им в „Държавен вестник“.

Министър-председател:
Бойко Борисов

За главен секретар на Министерския съвет:
Веселин Даков

НАРЕДБА

за съществените изисквания и оценяване на съответствието на плавателните съдове за отдых и на плавателните съдове за лично ползване

Г л а в а п ъ р в а
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят:

1. съществените изисквания към плавателните съдове и техните компоненти и двигатели за задвижване;

2. процедурите за оценяване на съответствието и начините за удостоверяване на съответствието със съществените изисквания;

3. задълженията на икономическите оператори и на частния вносител;

4. редът за издаване на разрешения за извършване на оценяване на съответствието и задълженията на нотифицираните органи.

Чл. 2. Наредбата се прилага за следните плавателни съдове и техни компоненти и двигатели за задвижване, наричани по-нататък „продукти“:

1. плавателни съдове за отдых и частично комплектовани плавателни съдове за отдых;

2. плавателни съдове за лично ползване и частично комплектовани плавателни съдове за лично ползване;

3. компонентите, изброени в приложение № 1, когато се пускат на пазара самостоятелно, наричани по-нататък „компоненти“;

4. двигатели за задвижване, които са монтирани или специално предназначени да бъдат монтирани на или във плавателни съдове;

5. двигатели за задвижване, които са монтирани на или във плавателни съдове и които претърпяват съществени изменения;

6. плавателни съдове, които претърпяват съществено преустройство.

Чл. 3. (1) По отношение на изискванията относно проектирането и конструирането, определени в част А от приложение № 2, наредбата не се прилага за:

1. плавателни съдове, предназначени единствено за състезания, включително гребни състезателни съдове и гребни плавателни съдове за обучение, обозначени като такива от производителя;

2. канута и каяци, проектирани да бъдат задвижвани само от човешка тяга, гондоли и водни колела;

3. сърфове, проектирани да бъдат задвижвани само от вятъра или да бъдат управлявани от лице или лица, които стоят прави;

4. сърфове;

5. оригинални плавателни съдове с историческа стойност и единични копия на такива плавателни съдове, проектирани преди 1950 г., построени предимно с оригинални материали и обозначени като такива от производителя;

6. експериментални плавателни съдове, при условие че не се пускат на пазара;

7. плавателни съдове, построени за собствена употреба, при условие че впоследствие не се пускат на пазара в продължение на пет години от пускането им в действие;

8. плавателни съдове, специално предназначени да имат екипаж и да превозват пътници с търговска цел, независимо от броя на пътниците;

9. съдове, плаващи под вода;

10. плавателни съдове на въздушна възглавница;

11. плавателни съдове с подводни криле;

12. плавателни съдове с парен двигател, използващи като гориво въглища, кокс, дървесина, нефт или газ;

13. превозни средства амфибии, т.е. колесни или верижни моторни превозни средства, които може да се придвижват както във вода, така и на суша.

(2) По отношение на изискванията относно емисиите на отработени газове, определени в част Б от приложение № 2, наредбата не се прилага за:

1. двигатели за задвижване, монтирани или специално предназначени да бъдат монтирани на:

а) плавателни съдове, предназначени единствено за състезания и обозначени като такива от производителя;

б) експериментални плавателни съдове, при условие че не се пускат на пазара;

в) плавателни съдове, специално предназначени да имат екипаж и да превозват пътници с търговска цел, независимо от броя на пътниците;

г) съдове, плаващи под вода;

д) плавателни съдове на въздушна възглавница;

е) плавателни съдове с подводни криле;

ж) превозни средства амфибия, т.е. колесни или верижни моторни превозни средства, които може да се придвижват както във вода, така и на суша;

2. оригинали и единични копия на двигатели за задвижване с историческа стойност, основани на проекти, датиращи отпреди 1950 г., които не са обект на серийно производство и се монтират на плавателните съдове по ал. 1, т. 5 или 7;

3. двигатели за задвижване, построени за собствена употреба, при условие че впоследствие не се пускат на пазара в продължение на пет години от пускането в действие на плавателния съд.

(3) По отношение на изискванията относно излъчването на шум, определени в част В от приложение № 2, наредбата не се прилага за:

1. всички плавателни съдове, посочени в ал. 2;

2. плавателни съдове, построени за собствена употреба, при условие че впоследствие не се пускат на пазара в продължение на пет години от пускането им в действие.

Чл. 4. Когато един и същ плавателен съд може да бъде използван както за отдаване под наем, така и за обучение за управление на съдове с цел спорт и развлечение, наредбата се прилага, ако този плавателен съд се пуска на пазара с цел използване за отдиш.

Чл. 5. (1) Продуктите се предоставят на пазара и/или се пускат в действие само когато съответстват на изискванията на наредбата.

(2) Предоставянето на пазара и/или пускането в действие на продукти, които са в съответствие с наредбата, не се забранява, ограничава или възпрепятства.

(3) Изисквания или ограничения относно навигацията в определени води с цел опазване на околната среда, структурата на водните пътища и гарантиране на тяхната безопасност могат да се налагат, при условие че са обосновани, пропорционални и не налагат изменение на плавателни съдове, които съответстват на наредбата.

Чл. 6. Продуктите, които не съответстват на наредбата, могат да се представят на търговски панаири, изложения, демонстрации и други подобни прояви, при условие че е поставен видим знак, указващ тяхното несъответствие с наредбата, и че те не могат да се предоставят на пазара или да се пускат в действие, докато не бъдат приведени в съответствие.

Чл. 7. Продуктите се предоставят на пазара или се пускат в действие само ако не застрашават здравето и безопасността на хората, имуществото или околната среда, когато са правилно поддържани и използвани в съответствие с тяхното предназначение, и при условие че отговарят на приложимите съществени изисквания, определени в приложение № 2.

Чл. 8. (1) Частично комплектованите плавателни съдове се предоставят на пазара само ако са придружени от декларация на производителя или вносителя, съставена съгласно приложение № 3, с която се декларира, че те са предназначени да бъдат докомплектовани от други лица.

(2) Декларацията по ал. 1 се превежда на езика, определен от съответната държава членка, на чиято територия частично комплектованият плавателен съд се предоставя на пазара. Когато частично комплектованият плавателен съд се предоставя на пазара на територията на Република България и декларацията не е съставена на български език, тя се превежда на български език.

Чл. 9. (1) Двигател, приспособен за монтиране на плавателен съд, се предоставя на пазара или се пуска в действие, при условие че лицето, което извършва приспособяването, гарантира, че приспособяването се извършва при отчитане в пълна степен на данните и другата информация, предоставена от производителя на двигателя, за да се осигури, че когато двигателят се монтира в съответствие с инструкциите за монтаж, изготвени от лицето, което приспособява двигателя, този двигател ще продължи да отговаря на изискванията по отношение на емисиите на отработени газове, както е определено от производителя на двигателя.

(2) Лицето, което приспособява двигателя, съставя ЕС декларация за съответствие съгласно приложение № 4, с която декларира, че когато двигателят се монтира в съответствие с инструкциите за монтаж, изготвени от него, този двигател ще продължи да отговаря на изискванията по отношение на емисиите на отработени газове, както е определено от производителя на двигателя.

Г л а в а   в т о р а

СЪОТВЕТСТВИЕ НА ПРОДУКТИТЕ

Чл. 10. Счита се, че продуктите, които съответстват на хармонизираните стандарти, или части от тях, данните за които са публикувани в „Официален вестник“ на Европейския съюз, съответстват на изискванията на чл. 7 и приложение № 2, обхванати от тези стандарти или от части от тях.

Чл. 11. (1) Оценкаването на съответствието с изискванията по отношение на проектирането и конструирането на плавателните съдове за отдиш от проектни категории А и В, посочени в част А, т. 1 от приложение № 2, се извършва по една от следните процедури за оценяване на съответствието съгласно приложение № 5:

1. за плавателни съдове за отдиш с дължина на корпуса от 2,5 m до по-малко от 12 m:

а) модул А1 (вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта);

б) модул В (ЕС изследване на типа) заедно с модул С, D, Е или F;

в) модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

г) модул H (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството);

2. за плавателни съдове за отдых с дължина на корпуса от 12 m до 24 m:

а) модул В (ЕС изследване на типа) заедно с модул С, D, Е или F;

б) модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

в) модул H (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството).

(2) Оценяването на съответствието с изискванията по отношение на проектирането и конструирането на плавателните съдове за отдых от проектна категория С, посочена в част А, т. 1 от приложение № 2, се извършва по една от следните процедури за оценяване на съответствието съгласно приложение № 5:

1. за плавателни съдове за отдых с дължина на корпуса от 2,5 m до по-малко от 12 m, когато е налице съответствие с хармонизираните стандарти, отнасящи се до част А, т. 3.2 и 3.3 от приложение № 2:

а) модул А (вътрешен производствен контрол);

б) модул А1 (вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта);

в) модул В (ЕС изследване на типа) заедно с модул С, D, Е или F;

г) модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

д) модул H (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството);

2. за плавателни съдове за отдых с дължина на корпуса от 2,5 m до по-малко от 12 m, когато не е налице съответствие с хармонизираните стандарти, отнасящи се до част А, т. 3.2 и 3.3 от приложение № 2:

а) модул А1 (вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта);

б) модул В (ЕС изследване на типа) заедно с модул С, D, Е или F;

в) модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

г) модул H (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството);

3. за плавателни съдове за отдых с дължина на корпуса от 12 m до 24 m:

а) модул В (ЕС изследване на типа) заедно с модул С, D, Е или F;

б) модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

в) модул H (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството).

(3) Оценяването на съответствието с изискванията по отношение на проектирането и конструирането на плавателните съдове за отдых от проектна категория D, посочена в част А, т. 1 от приложение № 2, се извършва по една от следните процедури за оценяване на съответствието съгласно приложение № 5:

1. модул А (вътрешен производствен контрол);

2. модул А1 (вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта);

3. модул В (ЕС изследване на типа) заедно с модул С, D, Е или F;

4. модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

5. модул H (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството).

(4) Оценяването на съответствието с изискванията по отношение на проектирането и конструирането на плавателните съдове за лично ползване се извършва по една от следните процедури за оценяване на съответствието съгласно приложение № 5:

1. модул А (вътрешен производствен контрол);

2. модул А1 (вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта);

3. модул В (ЕС изследване на типа) заедно с модул С, D, Е или F;

4. модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

5. модул H (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството).

(5) Оценяването на съответствието с изискванията по отношение на проектирането и конструирането на компонентите се извършва по една от следните процедури за оценяване на съответствието съгласно приложение № 5:

1. модул В (ЕС изследване на типа) заедно с модул С, D, Е или F;

2. модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

3. модул H (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството).

Чл. 12. Оценяването на съответствието с изискванията по отношение на емисиите на отработени газове на двигателите по чл. 2, т. 4 и 5 се извършва от производителя по една от следните процедури за оценяване на съответствието съгласно приложение № 5:

1. когато за провеждането на изпитванията се прилагат хармонизираните стандарти:

а) модул В (ЕС изследване на типа) заедно с модул С, D, Е или F;

б) модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

в) модул H (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството);

2. когато за провеждането на изпитванията не се прилагат хармонизираните стандарти:

а) модул В (ЕС изследване на типа) заедно с модул С1;

б) модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт).

Чл. 13. (1) Оценяването на съответствието с изискванията по отношение на излъчването на шум за плавателните съдове за отдых с кърмови двигатели за задвижване без вградена изпускателна система или с бордови двигатели за задвижване, както и за плавателните съдове за отдых с кърмови двигатели за задвижване без вградена изпус-

кателна система или с бордови двигатели за задвижване, които претърпяват съществено преустройство и впоследствие се пускат на пазара в рамките на пет години след преустройството, се извършва от производителя по една от следните процедури за оценяване на съответствието съгласно приложение № 5:

1. когато за провеждането на изпитванията се прилагат хармонизираните стандарти за измерване на шум:

а) модул А1 (вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта);

б) модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

в) модул Н (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството);

2. когато за провеждането на изпитванията не се прилагат хармонизираните стандарти за измерване на шум – модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

3. когато за оценяването се използва методът с числото на Фруд и съотношението между мощността и водоизместването:

а) модул А (вътрешен производствен контрол);

б) модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

в) модул Н (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството).

(2) Оценяването на съответствието с изискванията по отношение на излъчването на шум за плавателните съдове за лично ползване и за извънбордовите двигатели за задвижване и кърмовите двигатели за задвижване с вградена изпускателна система, предназначени за монтиране на плавателни съдове за отдых, се извършва от производителя на плавателния съд за лично ползване или на двигателя по една от следните процедури за оценяване на съответствието съгласно приложение № 5:

1. когато за провеждането на изпитванията се прилагат хармонизираните стандарти за измерване на шум:

а) модул А1 (вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта);

б) модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт);

в) модул Н (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството);

2. когато за провеждането на изпитванията не се прилагат хармонизираните стандарти за измерване на шум – модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт).

Чл. 14. Оценяването на етапа след построяването съгласно приложение № 6 се провежда от:

1. частния вносител преди пускането в действие на даден продукт по чл. 2, ако производителят не е извършил оценяване на съответствието на продукта;

2. всяко лице, което пуска на пазара или пуска в действие двигател за задвижване или плавателен съд след съответно съществено

изменение или съществено преустройство, или от всяко лице, което променя предназначението на плавателен съд, който не е обхванат от наредбата, така че след това плавателният съд да попада в обхвата ѝ, преди пускането на продукта на пазара или преди пускането му в действие;

3. всяко лице, което пуска на пазара плавателен съд, построен за собствена употреба, преди изтичането на петгодишния период по чл. 3, ал. 1, т. 7, преди пускането на плавателния съд на пазара.

Чл. 15. (1) За плавателните съдове, компонентите и двигателите за задвижване, чието съответствие е било оценено съгласно приложимата процедура за оценяване на съответствието по чл. 11 – 14, и за двигателите, приспособени за монтиране на плавателни съдове съгласно чл. 9, се съставя ЕС декларация за съответствие.

(2) ЕС декларацията за съответствие потвърждава, че е доказано изпълнението на изискванията на чл. 7 и приложение № 2 или на изискванията на чл. 9.

(3) ЕС декларацията за съответствие се съставя по образеца, определен в приложение № 4, съдържа елементите, определени в съответните модули от приложение № 5 или 6, и се актуализира редовно.

(4) ЕС декларацията за съответствие се превежда на езика, определен от съответната държава членка, на чиято територия продуктът се предоставя на пазара или се пуска в действие. Когато продуктът се предоставя на пазара или се пуска в действие на територията на Република България и ЕС декларацията за съответствие не е съставена на български език, тя се превежда на български език.

(5) ЕС декларацията за съответствие придружава следните продукти, когато те се предоставят на пазара или се пускат в действие:

1. плавателни съдове;

2. компоненти, когато се пускат на пазара самостоятелно;

3. двигатели за задвижване.

Чл. 16. Като съставя ЕС декларация за съответствие, производителят, частният вносител или лицето по чл. 9, което извършва приспособяването на двигателя, поема отговорността за съответствието на продукта.

Чл. 17. (1) Маркировката „СЕ“ се нанася на следните продукти, когато те се предоставят на пазара или се пускат в действие:

1. плавателни съдове;

2. компоненти;

3. двигатели за задвижване.

(2) За продуктите по ал. 1, върху които е нанесена маркировката „СЕ“, се приема, че са в съответствие с наредбата.

Чл. 18. (1) За маркировката „СЕ“ се прилагат основните принципи, установени в чл. 30 от Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския

парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ, L 218/30 от 13 август 2008 г.).

(2) Маркировката „СЕ“ се нанася върху продуктите по чл. 17, ал. 1, така че да бъде видима, четлива и незаличима. В случай на компоненти, когато това не е възможно или не може да бъде гарантирано предвид размера или естеството на компонента, маркировката „СЕ“ се нанася върху опаковката и в придружаващите документи. В случай на плавателни съдове маркировката „СЕ“ се нанася върху табелата на производителя на плавателния съд, монтирана отделно от идентификационния номер на съда. В случай на двигатели за задвижване – маркировката „СЕ“ се нанася върху двигателя.

(3) Маркировката „СЕ“ се нанася, преди продуктът да бъде пуснат на пазара или да бъде пуснат в действие.

(4) След маркировката „СЕ“ се нанася идентификационният номер на нотифицирания орган, когато този орган участва в оценяването на съответствието на продукта на етапа на производствения контрол или в оценяването на етапа след построяване. Идентификационният номер на нотифицирания орган се нанася от самия орган или, по неговия указание, от производителя или от неговия упълномощен представител, или от лицето по чл. 14.

(5) Маркировката „СЕ“ и идентификационният номер по ал. 4 могат да бъдат следвани от пиктограма или друг знак, указващ специален риск или употреба.

Г л а в а т р е т а

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ОПЕРАТОРИ

Раздел I

Общи разпоредби

Чл. 19. Когато вносител или дистрибутор пуска продукт на пазара със своето име или търговска марка или променя продукт, който вече е пуснат на пазара, по такъв начин, че съответствието с изискванията на наредбата може да бъде засегнато, той се счита за производител и изпълнява задълженията на производителя.

Чл. 20. (1) Всеки икономически оператор поддържа регистър, който съдържа информация за всеки икономически оператор, който му е доставил даден продукт, и за всеки икономически оператор, на когото е доставил даден продукт.

(2) Информацията по ал. 1 и документите, които доказват осъществената доставка, се съхраняват за период 10 години след датата на доставката и при поискване се предоставят на органите за надзор на пазара.

Раздел II

Задължения на производителя

Чл. 21. (1) Когато пуска продукт на пазара, производителят гарантира, че той е проектиран и произведен в съответствие с изискванията на чл. 7 и приложение № 2.

(2) Производителят изготвя техническата документация в съответствие с приложение № 7 и провежда приложимата процедура за оценяване на съответствието съгласно чл. 11 – 13 или организира нейното провеждане.

(3) Когато съответствието на даден продукт с приложимите изисквания е доказано чрез прилагането на процедурата по ал. 2, производителят съставя ЕС декларация за съответствие съгласно чл. 15 и нанася маркировката „СЕ“ съгласно чл. 17 и 18.

(4) Производителят съхранява техническата документация и копие от ЕС декларацията за съответствие в продължение на 10 години, след като продуктът е бил пуснат на пазара.

Чл. 22. (1) Производителят прилага процедури, чрез които гарантира, че при серийно производство продуктите остават в съответствие с приложимите изисквания.

(2) При изпълнение на изискването по ал. 1 производителят взема предвид по подходящ начин промените в проекта или в характеристиките на продукта и промените в хармонизираните стандарти, чрез позоваване на които е декларирано съответствие на продукта.

Чл. 23. (1) Производителят гарантира, че върху всеки продукт има нанесен тип, партиден или сериен номер, или друг елемент, който позволява идентификацията на продукта. Когато размерът или естеството на даден компонент не позволяват това, производителят гарантира, че необходимата информация е представена върху опаковката или в документ, който придружава компонента.

(2) Производителят нанася върху продукта своето име и регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка и пощенския адрес, на който може да се осъществи връзка с него. Когато това не е възможно, производителят предоставя информацията върху опаковката на продукта или в документ, който придружава продукта. Адресът посочва едно-единствено място, където производителят може да бъде намерен.

Чл. 24. (1) Производителят гарантира, че продуктът се придружава от инструкции и информация за безопасност в ръководството за собственика по част А, т. 2.5, част Б, т. 4 или част В, т. 2 от приложение № 2 на български език.

(2) За продуктите по чл. 15, ал. 5 производителят гарантира, че всеки продукт се придружава от ЕС декларацията за съответствие.

Чл. 25. Когато счита за целесъобразно, предвид рисковете, които представлява даден продукт, за да осигури защитата на здравето

и безопасността на потребителите, производителят провежда изпитвания на образци от предоставени на пазара продукти, провежда разследвания и ако е необходимо – поддържа регистър за оплаквания, за несъответстващи на изискванията продукти и за изземвания на продукти, и информира дистрибуторите за такова наблюдение.

Чл. 26. (1) Когато производителят счита или има основание да счита, че даден продукт, който е пуснал на пазара, не съответства на наредбата, той незабавно и както е целесъобразно за конкретния случай предприема необходимите мерки за привеждането на продукта в съответствие, за изтеглянето му или за изземването му.

(2) В случаите по ал. 1, когато продуктът представлява риск, производителят незабавно информира за това органите за надзор на пазара по чл. 27, ал. 2 от Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП) и компетентните органи на държавите членки, в които такива продукти са предоставени на пазара, като предоставя подробна информация, по-специално за несъответствието на продукта с приложимите изисквания и за предприетите коригиращи действия.

Чл. 27. (1) При обосновано искане от органите за надзор на пазара по чл. 27, ал. 2 ЗТИП производителят предоставя цялата информация и документация, необходима за доказване на съответствието на продукта. Тази информация и документация се предоставя на български език или на език, на който е налична, при условие че е разбираем за тези органи.

(2) За нуждите на административно и/или административно-наказателно производство производителят предоставя на български език информацията и документацията по ал. 1 на органите за надзор на пазара по чл. 27, ал. 2 ЗТИП в определен от тях срок.

(3) По искане на органите по ал. 1 производителят оказва съдействие при всяко предприето действие за отстраняване на рисковете, свързани с продуктите, които е пуснал на пазара.

Раздел III

Задължения на упълномощения представител

Чл. 28. (1) Производителят може да определи писмено свой упълномощен представител.

(2) Упълномощеният представител изпълнява задачите, определени от производителя в пълномощното.

(3) Производителят не включва в пълномощното на упълномощения представител задълженията по чл. 21, ал. 1 и задължението за изготвяне на техническа документация по чл. 21, ал. 2.

(4) Производителят включва в пълномощното на упълномощения представител най-малко следното:

1. да съхранява копие от ЕС декларацията за съответствие и техническата документация на разположение на органите за надзор на пазара в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара;

2. при обосновано искане от органите за надзор на пазара да предостави на тези органи цялата информация и документация, необходима за доказване на съответствието на даден продукт;

3. да оказва съдействие на органите за надзор на пазара – по тяхно искане, при всяко предприето действие за отстраняване на рисковете, свързани с продуктите, попадащи в рамките на пълномощното му.

Раздел IV

Задължения на вносителя

Чл. 29. Вносителят пуска на пазара само продукти, които съответстват на изискванията на наредбата.

Чл. 30. (1) Преди да пусне даден продукт на пазара, вносителят гарантира, че:

1. производителят е съставил техническата документация съгласно приложение № 7 и е провел съответната процедура за оценяване на съответствието съгласно чл. 11 – 13;

2. производителят е изпълнил задълженията си по чл. 23;

3. маркировката „СЕ“ е нанесена съгласно чл. 17 и 18;

4. продуктът е придружен от ЕС декларацията за съответствие съгласно чл. 15.

(2) Вносителят гарантира, че продуктът се придружава от инструкции и информация за безопасност в ръководството за собственика по част А, т. 2.5, част Б, т. 4 или част В, т. 2 от приложение № 2 на български език.

Чл. 31. Вносителят нанася върху продукта своето име и регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка и пощенския адрес, на който може да се осъществи връзка с него. Когато за даден компонент това не е възможно, вносителят нанася информацията върху опаковката или я предоставя в документ, който придружава компонента.

Чл. 32. (1) Когато вносителят счита или има основание да счита, че даден продукт не съответства на изискванията на чл. 7 и приложение № 2, той не пуска продукта на пазара, докато не бъде приведен в съответствие.

(2) В случаите по ал. 1, когато продуктът представлява риск, вносителят информира за това производителя и органите за надзор на пазара.

Чл. 33. Вносителят гарантира, че докато отговаря за даден продукт, условията на съхранение или транспортиране не застрашават съответствието на продукта с изискванията на чл. 7 и приложение № 2.

Чл. 34. (1) Вносителят съхранява на разположение на органите за надзор на пазара копие от ЕС декларацията за съответствие в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара.

(2) Вносителят гарантира, че при поискване техническата документация може да бъде предоставена на органите за надзор на пазара.

Чл. 35. Когато счита за целесъобразно, предвид рисковете, които представлява даден продукт, за да осигури защитата на здравето и безопасността на потребителите, вносителят провежда изпитвания на образци от предоставени на пазара продукти, провежда разследвания и ако е необходимо – поддържа регистър за оплаквания, за несъответстващи на изискванията продукти и за изземвания на продукти, и информира дистрибуторите за такова наблюдение.

Чл. 36. (1) Когато вносителят счита или има основание да счита, че даден продукт, който е пуснал на пазара, не съответства на наредбата, той незабавно и както е целесъобразно за конкретния случай, предприема необходимите мерки за привеждането на продукта в съответствие, за изтеглянето му или за изземването му.

(2) В случаите по ал. 1, когато продуктът представлява риск, вносителят незабавно информира за това органите за надзор на пазара по чл. 27, ал. 2 ЗТИП и компетентните органи на държавите членки, в които такива продукти са предоставени на пазара, като предоставя подробна информация, поспециално за несъответствието на продукта с приложимите изисквания и за предприетите коригиращи действия.

Чл. 37. (1) При обосновано искане от органите за надзор на пазара по чл. 27, ал. 2 ЗТИП вносителят предоставя цялата информация и документация, необходима за доказване на съответствието на продукта. Тази информация и документация се предоставя на български език или на език, на който е налична, при условие че е разбираем за тези органи.

(2) За нуждите на административно и/или административно-наказателно производство вносителят предоставя на български език информацията и документацията по ал. 1 на органите за надзор на пазара по чл. 27, ал. 2 ЗТИП в определен от тях срок.

(3) По искане на органите по ал. 1 вносителят оказва съдействие при всяко предприето действие за отстраняване на рисковете, свързани с продуктите, които е пуснал на пазара.

Раздел V

Задължения на дистрибутора

Чл. 38. Когато предоставя продукт на пазара, дистрибуторът действа с дължимата грижа по отношение на изискванията на наредбата.

Чл. 39. Преди да предостави даден продукт на пазара, дистрибуторът се уверява, че:

1. маркировката „СЕ“ е нанесена съгласно чл. 17 и 18;

2. продуктът е придружен от ЕС декларацията за съответствие съгласно чл. 15;

3. продуктът е придружен от инструкции и информация за безопасност в ръководството за собственика по част А, т. 2.5, част Б, т. 4 или част В, т. 2 от приложение № 2 на български език;

4. производителят е изпълнил задълженията си по чл. 23;

5. вносителят е изпълнил задълженията си по чл. 31.

Чл. 40. (1) Когато дистрибуторът счита или има основание да счита, че даден продукт не съответства на изискванията на чл. 7 и приложение № 2, той не предоставя продукта на пазара, докато не бъде приведен в съответствие.

(2) В случаите по ал. 1, когато продуктът представлява риск, дистрибуторът информира за това производителя или вносителя, както и органите за надзор на пазара.

Чл. 41. Дистрибуторът гарантира, че докато отговаря за даден продукт, условията на съхранение или транспортиране не застрашават съответствието на продукта с изискванията на чл. 7 и приложение № 2.

Чл. 42. (1) Когато счита или има основание да счита, че даден продукт, който е предоставил на пазара, не съответства на наредбата, дистрибуторът се уверява, че са предприети необходимите мерки за привеждането на продукта в съответствие, за изтеглянето му или за изземването му, както е целесъобразно за конкретния случай.

(2) В случаите по ал. 1, когато продуктът представлява риск, дистрибуторът незабавно информира за това органите за надзор на пазара по чл. 27, ал. 2 ЗТИП и компетентните органи на държавите членки, в които такива продукти са предоставени на пазара, като предоставя подробна информация, поспециално за несъответствието на продукта с приложимите изисквания и за предприетите коригиращи действия.

Чл. 43. (1) При обосновано искане от органите за надзор на пазара по чл. 27, ал. 2 ЗТИП или от компетентен орган на друга държава членка дистрибуторът предоставя цялата информация и документация, необходима за доказване на съответствието на продукта.

(2) По искане на органите по ал. 1 дистрибуторът оказва съдействие при всяко предприето действие за отстраняване на рисковете, свързани с продуктите, които е предоставил на пазара.

Г л а в а ч е т в ъ р т а

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЧАСТНИЯ ВНОСИТЕЛ

Чл. 44. (1) Когато производителят не е изпълнил задълженията си за осигуряване на съответствие на даден продукт с изискванията на наредбата, частният вносител преди пускането на продукта в действие гарантира, че той е бил проектиран и произведен в съответствие с изискванията на чл. 7 и приложение № 2.

(2) Когато изискваната техническа документация не е предоставена от производителя, частният вносител осигурява нейното изготвяне, като за целта се използват необходимите експертни познания.

(3) Частният вносител провежда процедурата за равностойно съответствие, основано на оценяване на етапа след построяването (модул PCA) съгласно приложение № 6, или организира нейното провеждане.

(4) Когато равностойното съответствие на даден продукт с приложимите изисквания е доказано чрез прилагането на процедурата по ал. 3, частният вносител съставя ЕС декларация за съответствие съгласно чл. 15 и нанася маркировката „СЕ“ съгласно чл. 17 и 18.

(5) Частният вносител съхранява техническата документация и ЕС декларацията за съответствие в продължение на 10 години след датата на издаване на сертификата за съответствие.

(6) Частният вносител гарантира, че наименованието и адресът на нотифицирания орган, извършил оценяването на съответствието на продукта, са отбелязани върху продукта.

(7) Частният вносител гарантира, че продуктът се придружава от инструкции и информация за безопасност в ръководството за собственика по част А, т. 2.5, част Б, т. 4 или част В, т. 2 от приложение № 2 на български език.

(8) При обосновано искане от органите за надзор на пазара по чл. 27, ал. 2 ЗТИП частният вносител им предоставя цялата информация и документация, необходима за доказване на съответствието на продукта. Тази информация и документация се предоставя на български език или на език, на който е налична, при условие че е разбираем за тези органи.

(9) По искане на органите за надзор на пазара частният вносител посочва икономическия оператор, който му е доставил продукта. Частният вносител трябва да е в състояние да предоставя тази информация в продължение на 10 години, след като продуктът му е бил доставен.

Г л а в а п е т а

НОТИФИЦИРАНИ ОРГАНИ

Раздел I

Разрешение за извършване на оценяване на съответствието

Чл. 45. (1) Лицето, което кандидатства за получаване на разрешение за извършване на оценяване на съответствието на продукти по чл. 2, трябва да отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1 ЗТИП, на БДС EN ISO/IEC 17020, БДС EN ISO/IEC 17021, БДС EN ISO/IEC 17025 и БДС EN ISO/IEC 17065 в зависимост от модулите на процедурите за оценяване на съответствието и продуктите, за които кандидатства, и:

1. да е трета страна, независима от организацията или от продукта, които се оценяват;

2. да не е проектант, производител, доставчик, купувач, собственик, ползвател или лице, което монтира или извършва поддръжка на продуктите, които се оценяват, нито да е представител на някое от тези лица;

3. да не взема пряко участие в проектирането, производството, продажбата, монтирането, използването или поддръжката на продуктите, които се оценяват, нито да представлява лица, ангажирани в тези дейности;

4. да не извършва дейност, включително консултантска, която може да е в противоречие с неговата независима преценка или почтено поведение по отношение на дейностите по оценяване на съответствието, за които кандидатства;

5. да осигурява, че дейностите по оценяване на съответствието се осъществяват с най-висока степен на почтено професионално поведение и необходимата техническа компетентност в определената област и че е напълно освободено от всякакъв натиск и облаги, включително финансови, които могат да повлияят на неговата преценка или на резултатите от неговите дейности по оценяване на съответствието, особено по отношение на лица или групи лица с интереси от резултатите от тези дейности;

6. да гарантира безпристрастността на членовете на висшето ръководство и на персонала, отговорен за изпълнението на задачите по оценяване на съответствието;

7. да осигурява, че възнаграждението на членовете на висшето ръководство и на персонала, отговорен за изпълнението на задачите по оценяване на съответствието, не зависи от броя на извършените оценки или от резултатите от тях;

8. да е в състояние да осъществява всички задачи по оценяване на съответствието, предвидени за него в съответните модули от приложение № 5 и/или 6, за които кан-

дидатства, независимо дали тези задачи се изпълняват от самото лице, или от негово име и на негова отговорност;

9. да разполага със средствата, необходими за изпълнение на техническите и административните задачи, свързани с дейностите по оценяване на съответствието, по подходящ начин, както и с достъп до нужното оборудване или съоръжения;

10. по всяко време и за всеки модул от приложение № 5 и/или 6 и за всеки вид или категория продукти, за които кандидатства, да разполага с необходимите:

а) персонал с технически знания, с достатъчен и подходящ опит за изпълнение на задачите по оценяване на съответствието;

б) описания на процедурите, в съответствие с които се извършва оценяването на съответствието, гарантиращи прозрачността и възможността за повтаряне на тези процедури;

в) процедури за изпълнение на дейностите по оценяване на съответствието, които надлежно отчитат размера на дадено предприятие, сектора, в който осъществява дейност, и неговата структура, както и степента на сложност на съответната технология на продукта и масовия или сериен характер на производството;

11. да прилага подходящи политики и процедури, които позволяват разграничение между задачите, които изпълнява като нотифициран орган, и всички други дейности;

12. да има методики и инструкции за изпитване, когато не се прилагат стандартите по чл. 10;

13. да има разработена процедура за разглеждане на възражения срещу негови решения, свързани с оценяване на съответствието;

14. да има наръчници и процедури на системата за управление, съобразена с приложимите стандарти и с наредбата;

15. да разполага с персонал, отговорен за провеждането на дейностите по оценяване на съответствието, който притежава:

а) необходимата техническа и професионална квалификация, обхващаща цялата дейност по оценяване на съответствието, за която кандидатства;

б) достатъчни познания за изискванията относно оценките, които извършва, и подходящи правомощия за осъществяване на такива оценки;

в) подходящи знания и разбиране на съществените изисквания, на приложимите хармонизирани стандарти и на съответните разпоредби на законодателството на Европейския съюз за хармонизация, както и на съответното национално законодателство;

г) способности да изготвя сертификати, записи и доклади, доказващи, че оценките са били направени;

16. да има най-малко един компетентен одитор, който отговаря на изискванията на БДС EN ISO 19011 и притежава опит в областта на продуктите по чл. 2 при извършване на оценката на внедрената система за управление на производителя, когато това се изисква от модула на процедурата за оценяване на съответствието, за който кандидатства;

17. да участва във или да гарантира, че персоналят, отговорен за изпълнението на задачите по оценяване на съответствието, е информиран за съответните дейности по стандартизация и дейностите на координационната група на органите, нотифицирани от държавите членки във връзка с продуктите по чл. 2, и да прилага като общи насоки административните решения и документи, приети в резултат от работата на тази група;

18. да гарантира, че дейността на неговите подизпълнители и подразделения не влияе върху поверителността, обективността и безпристрастността на неговата дейност по оценяване на съответствието.

(2) Лице, което принадлежи към стопанска асоциация и/или професионална федерация, представляващи предприятия, участващи в проектирането, производството, доставката, сглобяването, използването или поддръжката на продуктите, които това лице оценява, може да се счита лице по ал. 1, т. 1, при условие че са доказани неговата независимост и липсата на конфликт на интереси.

(3) Изискванията по ал. 1, т. 2 – 5 се прилагат и за членовете на висшето ръководство и за персонала, отговорен за изпълнение на задачите по оценяване на съответствието на органа за оценяване на съответствието.

(4) Изискването по ал. 1, т. 2 не изключва употребата на оценявани продукти, които са необходими за дейностите по оценяване на съответствието, или употребата на такива продукти за лични цели.

Чл. 46. (1) Лицето по чл. 45 подава до председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор писмено заявление по образец, в което се посочват продуктите и модулите на процедурите за оценяване на съответствието, за които желае да получи разрешение. Към заявлението се прилагат:

1. единен идентификационен код (ЕИК) по чл. 23 от Закона за търговския регистър или информация за публикуването в „Държавен вестник“, или копие от акта за създаването, когато лицето е създадено със закон или с акт на Министерския съвет;

2. удостоверение от съответните компетентни органи за обстоятелствата по чл. 10, ал. 1, т. 7 ЗТИП;

3. справка в табличен вид, съдържаща видовете продукти, приложимите за тях съществени изисквания, хармонизираните

стандартите или методиките и инструкциите за измерване и изпитване, които ще се прилагат при оценяване на съответствието;

4. списък на стандартите по чл. 10, които притежава, отнасящи се до продуктите, посочени в заявлението;

5. методики и инструкции за изпитване на продуктите, когато не се прилагат стандартите по чл. 10;

6. процедурите за извършване на оценяване на съответствието съгласно модулите, за които кандидатства;

7. наръчник, процедури и документи от по-ниски йерархични нива на системата за управление;

8. декларации на лицето и на наетия от него персонал за обстоятелствата по чл. 10, ал. 1, т. 8 ЗТИП и чл. 45, ал. 1, т. 2 – 5 и ал. 3 от наредбата;

9. копия от трудовите и гражданските договори на персонала, документите за образование, допълнително придобита квалификация и професионална автобиография, както и справка относно неговата компетентност и опит за извършване на оценяване на съответствието по заявления обхват;

10. копие от документи, удостоверяващи завършено образование, обучение, професионален и одиторски опит на одитора, който ще извършва оценяване на внедрената система за управление на производителя, когато това се изисква от съответния модул на процедурата за оценяване на съответствието;

11. справка за техническите средства за извършване на изпитвания като част от процедурите за оценяване на съответствието, с които разполагат собствените му лаборатории и/или лабораториите, с които има сключени договори;

12. копие от сертификатите за акредитация на лабораториите, когато има такива;

13. копие от сключените договори с подизпълнители, когато има такива;

14. копие от договора за застраховка за вредите, които могат да настъпят вследствие на неизпълнение на задълженията му, свързани с дейностите по оценяване на съответствието;

15. документ за платена такса за установяване съответствието на документите с изискванията на чл. 10, ал. 1 и 2 ЗТИП по чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси.

(2) Образецът на заявлението по ал. 1 се утвърждава от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор и се публикува на електронната страница на агенцията.

(3) В случаите по чл. 11, ал. 2 ЗТИП лицето, което кандидатства за получаване на разрешение за оценяване на съответствието, подава до председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор заявлението по ал. 1, придружено от:

1. документите по ал. 1, т. 1 – 6 и 9 – 15;

2. сертификат за акредитация, издаден от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“, в зависимост от продуктите и модулите на процедурите за оценяване на съответствието, за които кандидатства:

а) за Модул А1 (вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта) съгласно приложение № 5 – по стандарт БДС EN ISO/IEC 17065 и БДС EN ISO/IEC 17025 или БДС EN ISO/IEC 17020 и БДС EN ISO/IEC 17025;

б) за Модул В (ЕС изследване на типа) съгласно приложение № 5 – по стандарт БДС EN ISO/IEC 17065 и БДС EN ISO/IEC 17025 или БДС EN ISO/IEC 17020 и БДС EN ISO/IEC 17025;

в) за Модул С (съответствие с типа въз основа на вътрешен производствен контрол) съгласно приложение № 5, когато се прилага съгласно чл. 12 – по стандарт БДС EN ISO/IEC 17065 и БДС EN ISO/IEC 17025 или БДС EN ISO/IEC 17020 и БДС EN ISO/IEC 17025;

г) за Модул С1 (съответствие с типа въз основа на вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта) съгласно приложение № 5 – по стандарт БДС EN ISO/IEC 17065 и БДС EN ISO/IEC 17025 или БДС EN ISO/IEC 17020 и БДС EN ISO/IEC 17025;

д) за Модул D (съответствие с типа въз основа на осигуряване на качеството на производството) съгласно приложение № 5 – по стандарт БДС EN ISO/IEC 17021 или БДС EN ISO/IEC 17065;

е) за Модул Е (съответствие с типа въз основа на осигуряване на качеството на продукта) съгласно приложение № 5 – по стандарт БДС EN ISO/IEC 17021 или БДС EN ISO/IEC 17065;

ж) за Модул F (съответствие с типа въз основа на проверка на продукта) съгласно приложение № 5 – по стандарт БДС EN ISO/IEC 17065 и БДС EN ISO/IEC 17025 или БДС EN ISO/IEC 17020 и БДС EN ISO/IEC 17025;

з) за Модул G (съответствие въз основа на проверка на единичен продукт) съгласно приложение № 5 – по стандарт БДС EN ISO/IEC 17065 и БДС EN ISO/IEC 17025 или БДС EN ISO/IEC 17020 и БДС EN ISO/IEC 17025;

и) за Модул H (съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството) съгласно приложение № 5 – по стандарт БДС EN ISO/IEC 17021 или БДС EN ISO/IEC 17065;

к) за „Равностойно съответствие, основано на оценяване на етапа след построяването (Модул PCA)“ съгласно приложение № 6 – по стандарт БДС EN ISO/IEC 17065 и БДС EN ISO/IEC 17025 или БДС EN ISO/IEC 17020 и БДС EN ISO/IEC 17025.

(4) При положителен резултат от проверките на документите по ал. 1 и 2 кандидатът за издаване на разрешение за оценяване на съответствието внася такси за извършване проверка на място за установяване на техническата компетентност и способността за изпълнение на заявените процедури, определени в чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси.

(5) Оценяването на изпълнението на изискванията на чл. 45 се извършва съгласно процедура, утвърдена от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, която се предоставя на заявителя.

(6) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор взема решение за издаване на разрешение само при положителен резултат от проверката на документи и проверката на място.

Чл. 47. (1) В случаите по чл. 12а, ал. 7 ЗТИП председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор предоставя на Европейската комисия и на другите държави членки информация за дейностите по оценяване на съответствието, модула или модулите на процедурите за оценяване на съответствието и обхвата на продуктите, както и документите за резултатите от извършената оценка на компетентността на органа за оценяване на съответствието и на способността му да изпълнява посочените дейности по оценяване на съответствието.

(2) В случаите по чл. 12а, ал. 7 ЗТИП, когато в резултат на разглеждане на възражение Европейската комисия отправи искане, включително чрез приемане на акт за изпълнение, за предприемане на коригиращи действия или за оттегляне на нотификацията, в срок до един месец от получаване на искането или на акта за изпълнение председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор:

1. писмено уведомява заявителя за установените несъответствия и определя срок за отстраняването им, или

2. отказва с мотивирана заповед издаването на разрешение, или

3. издава разрешение за извършване на оценяване на съответствието.

(3) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор информира Европейската комисия за предприетите действия по ал. 2.

(4) В случаите по чл. 12а, ал. 7 ЗТИП, когато не са повдигнати възражения или не са останали неудовлетворени възражения на Европейската комисия или на други държави членки и Европейската комисия е определила идентификационен номер на лицето, председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор издава разрешение за извършване на оценяване на съответствието.

(5) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор определя идентификационен код на нотифицираните органи, получили разрешение да извършват оценяване на съответствието на етапа след построяването, съгласно приложение № 6.

(6) При издаване на разрешението за извършване на оценяване на съответствието на продукти по чл. 2 се заплащат такси, определени в чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси.

(7) Разрешението за оценяване на съответствието не може да се прехвърля или преотстъпва на други физически или юридически лица.

Чл. 48. (1) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор информира Европейската комисия и другите държави членки за всякакви последващи промени в издадените разрешения.

(2) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор оказва съдействие на Европейската комисия при разглеждане на възражения срещу органи, нотифицирани по реда на наредбата, като при поискване предоставя цялата информация, свързана с основанията за нотификацията или с поддържане на компетентността на съответния нотифициран орган.

(3) Извънредните проверки по чл. 14в, ал. 2 ЗТИП се извършват на място при лицата, получили разрешение за извършване на оценяване на съответствието на продукти по чл. 2, и обхващат:

1. допуснатите несъответствия с изискванията на чл. 10 ЗТИП и/или на чл. 45 от наредбата, за които е постъпила информация, причините за възникването им и начините за тяхното отстраняване;

2. пропуски при изпълнението на процедурите за оценяване на съответствието;

3. възможността на лицето да продължава да извършва дейността си по оценяване на съответствието.

(4) При извършване на проверките по ал. 3 лицето, получило разрешение за извършване на оценяване на съответствието на продукти по чл. 2, заплаща разходите за командироване на експертите от комисията по чл. 14в, ал. 3 ЗТИП.

Раздел II

Задължения на нотифицираните органи

Чл. 49. (1) Когато нотифициран орган възлага конкретни задачи, свързани с оценяване на съответствието, на подизпълнители или използва поделенията си, той гарантира, че подизпълнителят или поделението отговаря на изискванията по чл. 45. Нотифицираният орган информира за това председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, като предоставя резултатите от извършената оценка на подизпълнителя или на поделението.

(2) В 14-дневен срок от предоставяне на информацията по ал. 1 председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор одобрява използването на подизпълнителя или поделението или взема решение за извършване на извънредна проверка.

(3) Нотифицираният орган поема пълната отговорност за задачите, изпълнявани от подизпълнители или поделения, без значение къде са установени те.

(4) Дейности по оценяване на съответствието могат да се възлагат на подизпълнители или да се изпълняват от поделения на нотифицирания орган само със съгласието на клиента.

(5) Нотифицираният орган съхранява на разположение на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор съответните документи относно оценката на квалификацията на всеки подизпълнител или поделение и относно работата по оценяване на съответствието, извършена от тях съгласно приложение № 5 и/или 6.

(6) Нотифицираният орган може да възлага задачи на един или повече подизпълнители или поделения, като не се разрешава тези подизпълнители и поделения да възлагат задачите на други лица.

Чл. 50. (1) Всеки нотифициран орган извършва оценяване на съответствието съгласно модулите на процедурите за оценяване на съответствието, определени в приложение № 5 и/или 6, за които е нотифициран.

(2) Оценяването на съответствието се осъществява по пропорционален начин, като се избягва ненужната тежест за икономическите оператори и частните вносители. Нотифицираният орган осъществява своята дейност, като надлежно отчита размера на дадено предприятие, сектора, в който то осъществява дейност, неговата структура, степента на сложност на съответната технология на продукта и масовия или серийния характер на производството. Нотифицираният орган отчита тези обстоятелства, без да намалява степента на вискателност и нивото на защита, изисквани за осигуряване на съответствието на продукта с изискванията на наредбата.

Чл. 51. (1) Когато нотифицираният орган прецени, че определен производител или частен вносител не е осигурил съответствието на продукта с изискванията на чл. 7 и приложение № 2 или на съответните хармонизирани стандарти, той изисква от този производител или частен вносител да предприеме подходящи коригиращи действия и не издава съответния сертификат или одобрение.

(2) Когато в процеса на наблюдение за осигуряване на съответствие след издаването на съответния сертификат или одобрение нотифицираният орган установи, че даден продукт не отговаря на изискванията, той изисква от производителя да предприеме подходящи коригиращи действия и спира действието или отнема сертификата или одобрението, ако това се налага.

(3) Когато не са предприети коригиращи действия или те не дадат необходимия резултат, нотифицираният орган ограничава, спира действието или отнема съответния сертификат или одобрение в зависимост от случая.

Чл. 52. (1) Нотифицираните органи изпълняват задълженията по чл. 14а, 14б и 20а ЗТИП, съхраняват документите и предоставят информацията, определени в съответните модули на процедурите за оценяване на съответствието по приложение № 5 и/или 6.

(2) Докладът по чл. 14а ЗТИП съдържа и информация за:

1. откази, ограничавания, спиране на действието, отнемане или други наложени ограничения по отношение на издаваните сертификати или одобрения;

2. дейностите по оценяване на съответствието, извършени в други държави;

3. възлагане на задачи, свързани с оценяване на съответствието, на подизпълнители или поделения.

(3) Всеки нотифициран орган информира председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор в 7-дневен срок за всички искания за предоставяне на информация, получени от органи за надзор на пазара на други държави членки относно дейността му по оценяване на съответствието.

(4) Всеки нотифициран орган предоставя на другите нотифицирани органи, които осъществяват подобни дейности по оценяване на съответствието на същите продукти, информация за отрицателни и при поискване положителни резултати от оценяване на съответствието.

Чл. 53. (1) При прекратяване на дейността си нотифицираните органи са длъжни да уведомят председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор и своите клиенти. В 7-дневен срок от уведомяването нотифицираният орган предоставя

досиетата на своите клиенти на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

(2) В 7-дневен срок от влизането в сила на заповедта за отнемане или ограничаване на разрешението органът за оценяване на съответствието информира съответно всички или заинтересованите свои клиенти и предава досиетата им на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

(3) В едномесечен срок от уведомяването по ал. 1 и 2 клиентите на нотифицирания орган, който е прекратил дейността си или чието разрешение е било отнето или ограничено, могат писмено да поискат от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор да предостави техния досиетата на друг, посочен от тях, нотифициран орган.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) По смисъла на наредбата:

1. „Плавателен съд“ е всеки плавателен съд за отдих или плавателен съд за лично ползване.

2. „Плавателен съд за отдих“ е плавателен съд от всеки вид с изключение на плавателните съдове за лично ползване, който е предназначен за спортни и развлекателни цели, с дължина на корпуса от 2,5 m до 24 m, без значение какъв е начинът му на задвижване.

3. „Плавателен съд за лично ползване“ е плавателен съд, предназначен за спортни и развлекателни цели, с дължина на корпуса, по-малка от 4 m, оборудван с двигател за задвижване, притежаващ водометен движител, в качеството на основно средство за задвижване и проектиран да бъде управляван от лице или от лица в седнало положение, стоящи прави или на колена върху корпуса на съда, а не вътре в него.

4. „Плавателен съд, построен за собствена употреба“ е плавателен съд, построен основно от своя бъдещ ползвател за негова собствена употреба.

5. „Дължина на корпуса“ е дължината на корпуса, измерена в съответствие с хармонизираните стандарти.

6. „Двигател за задвижване“ е всеки двигател с вътрешно горене със самозапалване или с искрово запалване, който пряко или непряко се използва с цел задвижване.

7. „Фамилия двигатели“ е посочена от производителя група двигатели, които поради своята конструкция притежават сходни характеристики на емисиите на отработени газове или излъчването на шум.

8. „Двигател, приспособен за монтиране на плавателен съд“ е:

а) двигател, монтиран на плавателен съд и получил одобрение на типа в съответствие с Директива 97/68/ЕО на Европейския пар-

ламент и на Съвета от 16 декември 1997 г. за сближаване законодателствата на държавите членки във връзка с мерките за ограничаване емисиите на газообразни и прахообразни замърсители от двигатели с вътрешно горене, инсталирани в извънпътна подвижна техника (ОВ, L 59/1 от 27 февруари 1998 г.), който съответства на пределно допустимите стойности за емисиите за етап IIIA, етап IIIB или етап IV за двигатели със самозапалване, които се използват в приложения, различни от задвижване на кораби за плаване по вътрешни водни пътища, локомотиви и мотриси, в съответствие с предвиденото в т. 4.1.2 от приложение I към посочената директива, и който съответства на изискванията на наредбата, с изключение на изискванията за емисиите на отработени газове, установени в част Б от приложение № 2, или

б) двигател, монтиран на плавателен съд и получил одобрение на типа в съответствие с Регламент (ЕО) № 595/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. за одобрението на типа на моторни превозни средства и двигатели по отношение на емисиите от тежки превозни средства (Евро VI) и за достъпа до информация за ремонта и техническото обслужване на превозните средства и за изменение на Регламент (ЕО) № 715/2007 и Директива 2007/46/ЕО и за отмяна на директиви 80/1269/ЕИО, 2005/55/ЕО и 2005/78/ЕО (ОВ, L 188/1 от 18 юли 2009 г.), и който съответства на изискванията на наредбата, с изключение на изискванията за емисиите на отработени газове, установени в част Б от приложение № 2.

9. „Съществено изменение на двигател“ е изменение на двигател за задвижване, което може да стане причина двигателят да надхвърли пределно допустимите стойности за емисиите, определени в част Б от приложение № 2, или което изменение увеличава номиналната мощност на двигателя с повече от 15 на сто.

10. „Съществено преустройство на плавателен съд“ е преустройство на плавателен съд, което променя начина на задвижване на плавателния съд, включва съществено изменение на двигателя или изменя плавателния съд до такава степен, че е възможно той да не отговаря на приложимите съществени изисквания за безопасност и на изисквания по отношение на опазване на околната среда, установени в наредбата.

11. „Начин на задвижване“ е способът, чрез който се задвижва плавателният съд.

12. „Предоставяне на пазара“ е всяка доставка на продукт за дистрибуция, потребление или използване на пазара на Европейския съюз в процеса на търговска дейност срещу заплащане или безплатно.

13. „Пускане на пазара“ е предоставянето на продукт на пазара на Европейския съюз за първи път.

14. „Пускане в действие“ е първото използване на продукт в Европейския съюз от неговия краен ползвател.

15. „Производител“ е всяко физическо или юридическо лице, което произвежда продукт или което възлага проектирането или производството на продукт и предлага този продукт на пазара със своето име или търговска марка.

16. „Упълномощен представител“ е всяко физическо или юридическо лице, установено в Европейския съюз, което е упълномощено писмено от производител да действа от негово име във връзка с определени задачи.

17. „Вносител“ е всяко физическо или юридическо лице, установено в Европейския съюз, което пуска на пазара на Европейския съюз продукт от трета държава.

18. „Дистрибутор“ е всяко физическо или юридическо лице във веригата на доставка, различно от производителя или вносителя, което предоставя определен продукт на пазара.

19. „Икономически оператори“ са производителят, упълномощеният представител, вносителят и дистрибуторът.

20. „Частен вносител“ е всяко физическо или юридическо лице, установено в Европейския съюз, което в процеса на нетърговска дейност внася в Европейския съюз продукт от трета държава с намерение да го пусне в действие за своя собствена употреба.

21. „Оценяване на съответствието“ е процес, който доказва дали са изпълнени изискванията на наредбата, свързани с даден продукт.

22. „Орган за оценяване на съответствието“ е орган, осъществяващ дейности по оценяване на съответствието, включително калибриране, изпитване, сертификация и контрол.

23. „Изтегляне“ е всяка мярка, целяща предотвратяване на предоставянето на пазара на продукт, който е във веригата на доставка.

24. „Изземване“ е всяка мярка, целяща да постигне връщане на продукт, който вече е бил предоставен на крайния ползвател.

25. „Маркировка „СЕ“ е маркировка, чрез която производителят указва, че продуктът е в съответствие с приложимите изисквания, установени в законодателството на Европейския съюз за хармонизация, предвиждащо нейното нанасяне.

26. „Законодателство на Европейския съюз за хармонизация“ е законодателството на Европейския съюз, което хармонизира условията за предлагане на продукти на пазара.

(2) За целите на наредбата се прилага определението за „хармонизиран стандарт“, посочено в чл. 2, т. 1, буква „В“ от Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент

и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение № 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 316/12 от 14 ноември 2012 г.).

§ 2. Наредбата въвежда съответните разпоредби на Директива 2013/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно плавателните съдове за отдых и плавателните съдове за лично ползване и за отмяна на Директива 94/25/ЕО (ОВ, L 354/90 от 28 декември 2013 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 7, ал. 1 от Закона за техническите изисквания към продуктите.

§ 4. Наредбата влиза в сила от 18 януари 2016 г. с изключение на глава пета, която влиза в сила от датата на обнародване на наредбата в „Държавен вестник“.

§ 5. (1) Продуктите по чл. 2, които са включени в обхвата и отговарят на изискванията на Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на плавателните съдове за отдых, приета с Постановление № 12 на Министерския съвет от 2006 г. (обн., ДВ, бр. 12 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 40 и 61 от 2006 г. и бр. 50 от 2014 г.), могат да се предоставят на пазара и да се пускат в действие, при условие че са пуснати на пазара преди 18 януари 2017 г.

(2) Извънбордови двигатели за задвижване с искрово запалване с мощност, по-малка от или равна на 15 kW, които са в съответствие с пределно допустимите стойности за емисиите на отработени газове, определени в част Б, т. 2.1 от приложение № 2, и които са произведени от малки и средни предприятия по смисъла на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията (ОВ, L 124/36 от 20 май 2003 г.), могат да се предоставят на пазара и да се пускат в действие, при условие че са пуснати на пазара преди 18 януари 2020 г.

Приложение № 1
към чл. 2, т. 3

КОМПОНЕНТИ НА ПЛАВАТЕЛНИТЕ СЪДОВЕ

1. Защитено от запалване оборудване за бордови и кърмови бензинови двигатели и за отсеци за бензинови резервоари.

2. Устройства за предотвратяване на стартирането на двигателя за извънбордови двигатели.

3. Шурвали, механизми за шурвална уредба и прилежащите им жила.

4. Резервоари за гориво, предназначени за неподвижни инсталации, и шланговете за гориво.

5. Готови за монтаж люкове и илюминатори.

Приложение № 2
към чл. 7

СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ

А. Съществени изисквания по отношение на проектирането и конструирането

1. Проектни категории плавателни съдове

Проектна категория	Сила на вятъра (скала на Бо-форт)	Значима височина на вълните (H $^{1/3}$, метри)
A	над 8	над 4
B	до 8 включително	до 4 включително
C	до 6 включително	до 2 включително
D	до 4 включително	до 0,3 включително

Обяснителни бележки:

А. Плавателен съд за отдиш, попадащ в проектна категория А, се счита за проектиран за сила на вятъра, която може да надхвърли 8 (по скалата на Бофорт), а значимата височина на вълните да бъде равна или по-голяма от 4 m, с изключение на плаване в аномални условия, като буря, силна буря, ураган, торнадо и екстремни морски условия или непредсказуеми вълни.

Б. Плавателен съд за отдиш, попадащ в проектна категория В, се счита за проектиран за сила на вятъра до 8 включително и значима височина на вълните до 4 m включително.

В. Плавателен съд, попадащ в проектна категория С, се счита за проектиран за сила на вятъра до 6 включително и значима височина на вълните до 2 m включително.

Г. Плавателен съд, попадащ в проектна категория D, се счита за проектиран за сила на вятъра до 4 включително, и значима височина на вълните до 0,3 m включително и случайни вълни с максимална височина до 0,5 m.

Плавателните съдове от всяка проектна категория трябва да са проектирани и конструирани така, че да издържат при тези показатели по отношение на устойчивост, плавателност и други съответни съществени изисквания, изброени в настоящото приложение, и да притежават добри характеристики по отношение на управляемостта и маневреността.

2. Общи изисквания

2.1. Идентификация на плавателните съдове

Всеки плавателен съд следва да бъде означен с идентификационен номер, включващ следната информация:

- код на държавата на производителя;
- уникален код на производителя;
- уникален сериен номер;
- месец и година на производство;

д) година на модела.

Подробните изисквания относно идентификационния номер, посочен по-горе, са определени в съответния хармонизиран стандарт.

2.2. Табела на производителя на плавателния съд

Върху всеки плавателен съд трябва да има трайно прикрепена табела, поставена отделно от идентификационния номер на плавателния съд, която съдържа най-малко следната информация:

а) име, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка на производителя, както и адрес за връзка;

б) маркировката „СЕ“;

в) проектна категория на плавателния съд в съответствие с т. 1;

г) препоръчан от производителя максимален товар, определен съгласно т. 3.б, като се изключи теглото на съдържанието на постоянно монтираните резервоари в изцяло запълнено състояние;

д) препоръчан от производителя максимален брой лица, за които е проектиран плавателният съд.

При оценяване на етапа след построяването данните за връзка и изискванията, посочени в буква „а“, следва да включват и данните на нотифицирания орган, извършил оценяването на съответствието.

2.3. Защита срещу падане зад борда и средства за обратно качване на борда

Плавателните съдове трябва да са проектирани така, че да се сведе до минимум рискът от падане зад борда и да се улеснява обратното качване на борда. Средствата за обратно качване на борда трябва да са достъпни за лице, намиращо се във водата, или да могат да бъдат разгънати от него без чужда помощ.

2.4. Видимост от рулевата рубка

При плавателните съдове за отдиш рулевата рубка трябва да осигурява на рулевия добра видимост по целия хоризонт при нормални условия (скорост и товар).

2.5. Ръководство за собственика

Всеки продукт трябва да има ръководство за собственика. В това ръководство се предоставя цялата информация, необходима за безопасното използване на продукта, като се обръща специално внимание на сглобяването, поддържането, правилната работа, предотвратяването и управлението на риска.

3. Изисквания относно целостта и конструкцията

3.1. Конструкция

Изборът и комбинирането на материалите, както и конструкцията на плавателния съд трябва да гарантират достатъчната му здравина във всяко отношение. Специално внимание се отделя на проектната категория съгласно т. 1 и на препоръчвания от производителя максимален товар съгласно т. 3.б.

3.2. Устойчивост и надводен борд

Плавателният съд трябва да е достатъчно устойчив и да има достатъчен надводен борд съобразно проектната му категория в съответствие с т. 1 и препоръчвания от производителя максимален товар в съответствие с т. 3.6.

3.3. Плавателност и непотопяемост

Плавателният съд трябва да е конструиран така, че да осигурява плавателност, която да отговаря на проектната му категория в съответствие с т. 1 и на препоръчвания от производителя максимален товар в съответствие с т. 3.6. Всеки обитаем многокорпусен плавателен съд за отдиш, за който съществува риск от преобръщане, трябва да има достатъчна плавателност, за да се задържи плаващ на повърхността в преобръзнато положение.

Плавателните съдове с дължина под 6 m, които лесно се пълнят с вода при използване съобразно проектната им категория, трябва да са оборудвани с подходящи средства за осигуряване на непотопяемост при нахлуване на вода в тях.

3.4. Отвори в корпуса, палубата и надстройката

В затворено положение отворите в корпуса, палубата/палубите и надстройката не трябва да нарушават конструктивната цялост на плавателния съд или неговата устойчивост на атмосферни въздействия.

Прозорците, илюминаторите, вратите и капациите на люковете трябва да са устойчиви на налягането, което е вероятно да бъде упражнено върху тях от водните маси в тяхното конкретно положение, както и на натиска, предизвикан от тежестта на движещите се върху палубата хора.

Приспособленията на корпуса, предназначени за всмукване или източване на вода от корпуса и намиращи се под водолинията, която съответства на препоръчвания от производителя максимален товар в съответствие с т. 3.6, трябва да са оборудвани с леснодостъпни средства за затварянето им.

3.5. Нахлуване на вода

Всички плавателни съдове трябва да са проектирани така, че да бъде сведен до минимум рискът от потъване.

Когато е целесъобразно, трябва да се обърне специално внимание на:

а) каютите и шахтите, които трябва да са оборудвани със средства, позволяващи самооттичането на водата, или с други приспособления за източване на вода от вътрешността на плавателния съд;

б) вентилационните отвори;

в) отстраняване на водата чрез помпи или други средства.

3.6. Препоръчван от производителя максимален товар

Препоръчваният от производителя максимален товар (гориво, вода, провизии, различно оборудване и хора (изразен в kg), за който е проектиран плавателният съд, следва да се оп-

ределя в съответствие с проектната категория (т. 1), устойчивостта и надводния борд (т. 3.2) и плавателността и непотопяемостта (т. 3.3).

3.7. Наличие на спасителни салове

На всички плавателни съдове за отдиш от проектни категории А и В, както и плавателните съдове за отдиш от проектни категории С и D с дължина над 6 m трябва да е предвидено едно или повече места за прикрепване на един или повече спасителни салове с площ, достатъчна да побере броя лица, за които е проектиран плавателният съд за отдиш, в съответствие с препоръките на производителя. Мястото или местата, където са разположени спасителните салове, трябва да са леснодостъпни по всяко време.

3.8. Евакуация

Всички обитаеми многокорпусни плавателни съдове за отдиш, за които съществува риск от преобръщане, трябва да са оборудвани с надеждни средства за евакуация в случай на преобръщане. Когато е налице средство за евакуация, предназначено да се използва в преобръзнато положение на съда, то не трябва да нарушава конструкцията (т. 3.1), устойчивостта (т. 3.2) или плавателността (т. 3.3), независимо дали плавателният съд за отдиш е в изправено, или в преобръзнато положение.

Всеки обитаем плавателен съд за отдиш трябва да е оборудван с надеждни средства за евакуация в случай на пожар.

3.9. Закотвяне, швартоване и буксировка

Всички плавателни съдове, като се взема предвид тяхната проектна категория и техните характеристики, трябва да са оборудвани с едно или няколко усиления места или с други средства, позволяващи издържане на натоварването от закотвяне, швартоване и буксировка.

4. Характеристики по отношение на управляемостта и маневреността

Производителят гарантира, че характеристиките на плавателния съд по отношение на управляемостта и маневреността са задоволителни и при най-мощния двигател за задвижване, за който е проектиран и конструиран плавателният съд. За всички двигатели за задвижване максималната номинална мощност трябва да е посочена в ръководството за собственика.

5. Изисквания по отношение на монтажа

5.1. Двигатели и двигателни отсеци

5.1.1. Бордови двигател

Всички монтирани на борда двигатели се поставят в преграден отсек отделно от обитаемите помещения и се монтират така, че да е сведен до минимум рискът от пожар или разпространението на пламъци, както и от вредните въздействия на токсични изгорели газове, топлина, шум или вибрации в обитаемите помещения.

Частите и принадлежностите на двигателя, изискващи редовна проверка и/или обслужване, трябва да са леснодостъпни.

Изоляционните материали във вътрешността на двигателния отсек трябва да не поддържат горенето.

5.1.2. Вентилация

Двигателният отсек трябва да се вентилира. Нахлуването на вода в двигателния отсек през отворите трябва да е сведено до минимум.

5.1.3. Външни части на двигателя

Външните подвижни или нагрети части на двигателя, които могат да причинят наранявания на хора, трябва да са добре обезопасени, освен ако двигателят е покрит или е поставен в предпазен кожух.

5.1.4. Стартиране на извънбордови двигател за задвижване

Всеки извънбордови двигател за задвижване, монтиран на плавателен съд, трябва да е оборудван с устройство, което да предотвратява стартирането на двигателя със зацепен винт, с изключение на:

а) двигатели, които създават тяга под 500 нютона (N) статичен упор;

б) двигатели с вградена клапа, която ограничава тягата до 500 нютона (N) в момента на стартирането.

5.1.5. Движение на плавателните съдове за лично ползване без водач

Плавателните съдове за лично ползване трябва да се проектират с автоматичен изключвател на двигателя за задвижване или с автоматично устройство за осигуряване на кръгообразно придвижване напред с намалена скорост в случаите, когато водачът напусне плавателния съд или падне зад борда му.

5.1.6. Извънбордовите двигатели, задвижвани от лост, трябва да са оборудвани с устройство за аварийно спиране, което може да е свързано с рулевия.

5.2. Горивна система

5.2.1. Общи положения

Съоръженията и инсталациите за зареждане, съхранение, вентилиране и подаване на гориво трябва да са проектирани и монтирани така, че да се сведе до минимум рискът от пожар и експлозия.

5.2.2. Резервоари за гориво

Резервоарите, тръбопроводите и шланговете за гориво трябва да са обезопасени и отделени или защитени от всеки източник на значима топлина. Материалът, от който са изработени резервоарите, и технологията на изработването им трябва да са в съответствие с тяхната вместимост и с вида на горивото.

Отсеците, в които са разположени резервоари с бензинови горива, се вентилират.

Резервоарите за бензинови горива не трябва да представляват част от корпуса и трябва:

а) да са защитени от пожар от двигател и от всякакви други източници на запалване;

б) да са отделени от обитаемите помещения.

Резервоарите за дизелови горива могат да представляват част от корпуса.

5.3. Електрическа система

Електрическата система трябва да е проектирана и монтирана така, че да осигурява правилно функциониране на плавателния съд при нормални условия на работа и да свежда до минимум риска от пожар и поражение от електрически ток.

Всички електрически вериги с изключение на захранваните от акумулаторни батерии вериги за стартиране на двигателя трябва да остават безопасни при претоварване.

Веригите за електрическо задвижване не трябва да са във взаимодействие с други електрически вериги по начин, който би довел до това някоя от тях да не работи по предвидения начин.

Следва да се осигури вентилация, за да се предотврати натрупването на експлозивни газове, които могат да се отделят от акумулаторните батерии. Акумулаторните батерии трябва да са здраво закрепени и защитени срещу проникване на вода.

5.4. Рулева система

5.4.1. Общи положения

Рулевата система и задвижващата система за управление трябва да са проектирани, конструирани и монтирани така, че да осигуряват предаване на управляващото усилие при предвидимите работни условия.

5.4.2. Експлоатация при извънредни обстоятелства

Всеки плавателен съд за отдих с платна и всеки плавателен съд за отдих без платна, задвижван само с един двигател, със система за дистанционно управление на руля трябва да е оборудван с механизъм за управление на плавателния съд за отдих с намалена скорост в случай на аварийни обстоятелства.

5.5. Газова система

Системите за подаване на газ за битови нужди трябва да са от пароотвеждащ тип и да са проектирани и монтирани така, че да се предотврати изпускането на газ и рискът от експлозия и да позволяват да бъдат изпитвани за изпускане на газ. Материалите и компонентите трябва да са подходящи за конкретния използван газ, за да са устойчиви на натоварванията и въздействията, характерни за морската среда.

Всеки газов уред, предназначен от производителя за приложението, за което се използва, трябва да се монтира в съответствие с инструкциите на производителя. Всеки работещ с газ уред трябва да е свързан с отделно разклонение на разпределителната система и всеки уред трябва да се контролира от отделен вентил. Необходимо е да се осигури подходяща вентилация, за да се предотврати опасността, свързана с изпускане на газ и отделени при горенето газове.

Всички плавателни съдове с постоянно инсталирана газова система трябва да са снабдени с предпазни камери за всички газови бутилки. Предпазните камери трябва да са отделени от обитаемите помещения, да са достъпни единствено отвън и да се вентилират в посока навън, така че да става отвеждане на изтеклия газ зад борда.

По-специално всички постоянно инсталирани газови системи трябва да бъдат изпитвани след инсталирането им.

5.6. Противопожарна защита

5.6.1. Общи положения

Видът на инсталираното оборудване и вътрешното разпределение на плавателния съд трябва да са съобразени с риска от пожар и разпространение на огъня. Специално внимание се обръща на пространството около устройствата с открит пламък, нагретите повърхности или двигателите и спомагателните машини, преливниците за масло и течни горива, непокритите маслопровода и горивопроводи, както и на разположението на електрическото окабеляване, което по-специално трябва да е отдалечено от източниците на топлина и от горещите повърхности.

5.6.2. Противопожарно оборудване

Плавателните съдове за отдых трябва да са снабдени с противопожарно оборудване, което съответства на конкретния риск от пожар, или трябва да се посочат местата за разполагане и капацитетът на подходящото с оглед на конкретния риск от пожар противопожарно оборудване. Плавателният съд може да бъде пуснат в действие само след оборудване с подходящите противопожарни средства. Отсеците на бензиновите двигатели трябва да са обезопасени чрез пожарогасителна система, при която няма необходимост отсекут да се отваря в случай на пожар. Когато има поставени преносими пожарогасители, те трябва да са леснодостъпни, като един от тях трябва да е поставен така, че да е в непосредствена близост до рулевата рубка на плавателния съд за отдых.

5.7. Навигационни светлини, знаци и звукови сигнали

Когато има навигационни светлини, знаци и звукови сигнали, те трябва да съответстват на разпоредбите на Конвенцията за международните правила за предпазване от сблъскване на море от 1972 г. (COLREG) (ДВ, бр. 17 от 2003 г.) или на Европейския кодекс за плаване по вътрешните водни пътища (CEVNI), в зависимост от случая.

5.8. Предотвратяване на изтичането на замърсители и съоръжения за улесняване на отвеждането на отпадъците на брега

Плавателните съдове трябва да са конструирани така, че да се предотвратява случайното изтичане на замърсители (масло, гориво и др.) зад борда.

Тоалетните на плавателните съдове за отдых трябва да са свързани единствено със система

от събирателни резервоари или с водопречистителна система.

Плавателните съдове за отдых, оборудвани със събирателни резервоари, трябва да са снабдени със стандартни изходни връзки, които да дават възможност за свързване на тръбите на приемните съоръжения с изходните тръбопроводи на плавателния съд за отдых.

Освен това, ако има тръбопроводи за фекални води, които преминават през корпуса, те трябва да имат клапани с възможност за заключване в затворено положение.

Б. Съществени изисквания по отношение на емисиите на отработени газове от двигатели за задвижване

Двигателите за задвижване трябва да съответстват на съществените изисквания по отношение на емисиите на отработени газове, определени в настоящата част.

1. Идентифициране на двигателя за задвижване

1.1. Върху всеки двигател трябва да бъде ясно обозначена следната информация:

а) име, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка и адрес за връзка на производителя на двигателя и ако е приложимо, име и адрес за връзка на лицето, което приспособява двигателя;

б) тип на двигателя и ако е приложимо, фамилия двигателя;

в) уникален сериен номер на двигателя;

г) маркировката „СЕ“.

1.2. Обозначенията, посочени в т. 1.1, трябва да могат да се запазят през целия нормален срок на експлоатация на двигателя, да са четливи и незаличими. Ако се използват етикети или табели, те трябва да бъдат прикрепени по начин, при който прикрепването да бъде трайно през целия нормален срок на експлоатация на двигателя, а етикетите/табелите да не могат да се свалят, без да бъдат унищожени или деформирани.

1.3. Обозначенията трябва да се нанасят върху дадена част от двигателя, която е необходима за нормалната работа на двигателя и по принцип не се нуждае от подмяна през срока на експлоатация на двигателя.

1.4. Обозначенията трябва да бъдат разположени така, че да могат да се виждат без затруднение, след като двигателят е бил комплектован с всички необходими за експлоатацията му компоненти.

2. Изисквания по отношение на емисиите на отработени газове

Двигателите за задвижване трябва да се проектират, конструират и сглобяват така, че в условия на правилния монтаж и нормална работа емисиите на отработени газове да не надхвърлят пределно допустимите стойности, получени от т. 2.1, таблица 1 и т. 2.2, таблици 2 и 3:

2.1. Стойности, приложими за целите на § 5, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби и т. 2.2, таблица 2:

Таблица 1
(g/kWh)

Тип	Въглероден оксид $CO = A + B/P_N^n$			Въгледороди $HC = A + B/P_N^n$			Азотни оксиди NO_x	Твърди частици РТ
	A	B	n	A	B	n		
Двухтактов, с искрово запалване	150,0	600,0	1,0	30,0	100,0	0,75	10,0	Не е приложимо
Четиритактов, с искрово запалване	150,0	600,0	1,0	6,0	50,0	0,75	15,0	Не е приложимо
Със samozапалване	5,0	0	0	1,5	2,0	0,5	9,8	1,0

Където А, В и n са константните величини по таблицата, а P_N е номиналната мощност на двигателя в kW.

2.2. Стойности, приложими от 18 януари 2016 г.:

Таблица 2

Пределно допустими стойности на емисиите на отработени газове за двигатели със samozапалване (++)

Работен ходов обем SV (L/cyl)	Номинална мощност на двигателя P_N (kW)	Твърди частици РТ (g/kWh)	Въгледороди + азотни оксиди HC + NO_x (g/kWh)
SV < 0,9	$P_N < 37$	Стойностите, посочени в таблица 1	
	$37 \leq P_N < 75(+)$	0,30	4,7
	$75 \leq P_N < 3700$	0,15	5,8
$0,9 \leq SV < 1,2$	$P_N < 3700$	0,14	5,8
$1,2 \leq SV < 2,5$		0,12	5,8
$2,5 \leq SV < 3,5$		0,12	5,8
$3,5 \leq SV < 7,0$		0,11	5,8

(+) Друга допустима възможност е двигателите със samozапалване с номинална мощност, равна на или по-голяма от 37 kW и по-малка от 75 kW, и с работен ходов обем, по-малък от 0,9 L/cyl, да не превишават пределно допустима стойност на емисиите на твърди частици от 0,20 g/kWh и комбинирана пределна стойност за емисиите на HC + NO_x от 5,8 g/kWh.

(++) Двигателите със samozапалване не трябва да превишават пределно допустима стойност за емисиите на въглероден оксид (CO) от 5,0 g/kWh.

Таблица 3

Пределно допустими стойности на емисиите на отработени газове за двигатели с искрово запалване

Тип двигател	Номинална мощност на двигателя P_N (kW)	Въглероден оксид CO (g/kWh)	Въгледороди + азотни оксиди HC + NO_x (g/kWh)
Кърмови и бордови двигатели	$P_N \leq 373$	75	5
	$373 < P_N \leq 485$	350	16
	$P_N > 485$	350	22
Извънбордови двигатели и двигатели на плавателни съдове за лично ползване (PWC двигатели)	$P_N \leq 4,3$	$500 - (5,0 \times P_N)$	30
	$4,3 < P_N \leq 40$	$500 - (5,0 \times P_N)$	$15,7 + \left(\frac{50}{P_N^{0,9}} \right)$
	$P_N > 40$	300	$15,7 + \left(\frac{50}{P_N^{0,9}} \right)$

2.3. Цикли на изпитване:

Цикли на изпитване и приложими тегловни коефициенти:

Използват се следните изисквания на стандарт ISO 8178-4:2007, като се отчитат посочените в таблицата по-долу стойности.

При двигателите със самозапалване и променлива скорост следва да се прилага цикъл на изпитване E1 или E5, а като алтернатива – над 130 kW може да се прилага цикъл на изпитване E3. При двигателите с искрово запалване и променлива скорост следва да се прилага цикъл на изпитване E4.

Скорост	Номинална скорост		Междинна скорост		Ниска скорост – работа на празен ход
	1	2	3	4	
Цикъл E1, режим (номер)	1	2	3	4	5
Въртящ момент, %	100	75	75	50	0
Тегловен коефициент	0,08	0,11	0,19	0,32	0,3
Цикъл E3, режим (номер)	1	2	3	4	
Скорост, %	100		91	80	63
Мощност, %	100		75	50	25
Тегловен коефициент	0,2		0,5	0,15	0,15
Цикъл E4, режим (номер)	1	2	3	4	5
Скорост, %	100		80	60	40
Въртящ момент, %	100		71,6	46,5	25,3
Тегловен коефициент	0,06		0,14	0,15	0,25
Цикъл E5, режим (номер)	1	2	3	4	5
Скорост, %	100		91	80	63
Мощност, %	100		75	50	25
Тегловен коефициент	0,08		0,13	0,17	0,32

Нотифицираните органи могат да приемат изпитвания, проведени въз основа на други цикли на изпитване, посочени в хармонизирани стандарти и приложими за работния цикъл на двигателя.

2.4. Прилагане на фамилия двигатели за задвижване и избор на базов двигател за задвижване

Производителят на двигателя отговаря за определянето на това кои двигатели от произвежданата от него гама се включват в една фамилия двигатели.

Базовият двигател се избира от фамилията двигатели така, че характеристиките му по отношение на емисиите да са представителни за всички двигатели в тази фамилия. Обикновено като базов двигател за фамилията следва да бъде избран двигателят, за чиито характеристики се очаква да доведат до най-високите специфични емисии (изразени в g/kWh) при измерването им съгласно приложимия цикъл на изпитване.

2.5. Горива за изпитване

Горивото за изпитване, използвано при изпитването на емисии от отработени газове, трябва да отговаря на следните характеристики:

Бензинови горива				
Свойство	RF-02-99 Безоловни		RF-02-03 Безоловни	
	min	max	min	max
Октаново число, определено по метода на изследването (RON)	95	–	95	–
Двигателно октаново число (MON)	85	–	85	–
Плътност при 15 °C (kg/m ³)	748	762	740	754
Начална точка на кипене (°C)	24	40	24	40
Маса на серните фракции (mg/kg)	–	100	–	10
Оловно съдържание (mg/l)	–	5	–	5
Налягане на парите по Reid (kPa)	56	60	–	–
Налягане на парите (DVPE) (kPa)	–	–	56	60
Дизелови горива				
Свойство	RF-06-99		RF-06-03	
	min	max	min	max
Цетаново число	52	54	52	54
Плътност при 15 °C (kg/m ³)	833	837	833	837
Крайна точка на кипене (°C)	–	370	–	370
Пламна температура (°C)	55	–	55	–
Маса на серните фракции (mg/kg)	посочва се	300 (50)	–	10
Маса на пепелните фракции (%)	посочва се	0,01	–	0,01

Нотифицираните органи могат да приемат изпитвания, проведени въз основа на други горива за изпитване, посочени в хармонизирани стандарти.

3. Трайност

Производителят на двигателя осигурява инструкции за монтаж и поддръжка на двигателя, спазването на които следва да означава, че при нормална работа двигателят ще продължи да съответства на посочените в т. 2.1 и 2.2 стойности през целия нормален срок на експлоатация и при нормални условия на работа.

Производителят на двигателя набавя тази информация чрез предварителни изпитвания на издръжливост, съобразени с типичните работни цикли, и чрез изчисляване на умората на компонентите, което позволява на производителя да състави необходимите инструкции за поддръжка и да ги приложи към всички нови двигатели, пускани на пазара за първи път.

Нормалният срок на експлоатация на двигателя е следният:

а) за двигатели със самозапалване – 480 работни часа или 10 години, в зависимост от това кой от двата периода приключи по-рано;

б) за бордови двигатели с искрово запалване или кърмови двигатели със или без вградена изпускателна система:

аа) за категория двигатели $P_N \leq 373$ kW – 480 работни часа или 10 години, в зависимост от това кой от двата периода приключи по-рано,

бб) за категория двигатели $373 < P_N \leq 485$ kW – 150 работни часа или 3 години, в зависимост от това кой от двата периода приключи по-рано,

вв) за категория двигатели $P_N > 485$ kW – 50 работни часа или 1 година, в зависимост от това кой от двата периода приключи по-рано;

в) двигатели на плавателни съдове за лично ползване – 350 работни часа или 5 години, в зависимост от това кой от двата периода приключи по-рано;

г) извънбордови двигатели – 350 работни часа или 10 години, в зависимост от това кой от двата периода приключи по-рано.

4. Ръководство за собственика

Всеки двигател трябва да има ръководство за собственика.

Ръководството за собственика:

а) съдържа инструкции за монтажа, използването и поддръжката, необходими, за да се гарантира, че при правилна работа на двигателя са изпълнени изискванията на т. 3 (Трайност);

б) посочва мощността на двигателя, измерена в съответствие с хармонизираните стандарти.

В. Съществени изисквания по отношение на излъчването на шум

Плавателните съдове за отдых с бордови двигатели или кърмови двигатели без вградена изпускателна система, плавателните съдове за лично ползване и извънбордовите двигатели и кърмовите двигатели с вградена изпускателна система трябва да съответстват на съществените изисквания по отношение на излъчването на шум, установени в настоящата част.

1. Пределно допустими стойности на излъчване на шум

1.1. Плавателните съдове за отдых с бордови двигатели или кърмови двигатели без вградена изпускателна система, плавателните съдове за лично ползване и извънбордовите двигатели и кърмовите двигатели с вградена изпускателна система трябва да се проектират, конструират и сглобяват така, че излъчването на шум да не надхвърля пределно допустимите стойности в таблицата:

Номинална мощност на двигателя (единствен двигател) (в kW)	Максимално ниво на звуково налягане = L_{pASmax} (в dB)
$P_N \leq 10$	67
$10 < P_N \leq 40$	72
$P_N > 40$	75

където P_N е номиналната мощност на двигателя в kW при номинална скорост и при единствен двигател, а L_{pASmax} е максималното ниво на звуково налягане в dB.

При комбинациите от два или няколко двигателя от всички типове двигатели се допуска превишаване на пределно допустимите стойности с 3 dB.

1.2. Като алтернатива на изпитванията за определяне на шума за плавателните съдове за отдых с бордови двигатели или кърмови двигатели без вградена изпускателна система се приема, че отговарят на изискванията относно шума, посочени в т. 1.1, ако за тях числото на Фруд е $\leq 1,1$ и съотношението мощност/водоизместване е ≤ 40 , при условие че двигателят и изпускателната система са монтирани в съответствие със спецификациите на производителя на двигателя.

1.3. „Числото на Фруд“ F_n се изчислява, като максималната скорост на плавателния съд за отдых V (m/s) се раздели на квадратния корен на дължината на водолинията lwl (m), умножена по определена гравитационна константа на ускорение $g = 9,8$ m/s².

$$F_n = \frac{V}{\sqrt{(g \cdot lwl)}}$$

„Съотношението мощност/водоизместване“ се получава, като номиналната мощност на двигателя P_N (kW) се раздели на водоизместването на плавателния съд за отдых D (изразено в t).

$$\text{Съотношение мощност/водоизместване} = \frac{P_N}{D}$$

2. Ръководство за собственика

При плавателните съдове за отдых с бордови двигатели или кърмови двигатели без вградена изпускателна система и при плавателните съдове за лично ползване ръководството за собственика, изисквано съгласно част А, т. 2.5, трябва да съдържа информацията, необходима за поддръжане на плавателния съд за отдых и изпускателната му система в състояние, което,

доколкото е възможно, гарантира съответствието с определените пределно допустими стойности на шума в условия на нормална употреба.

При извънбордовите двигатели и кърмовите двигатели с вградена изпускателна система ръководството за собственика, изисквано съгласно част Б, т. 4, трябва да съдържа инструкциите, необходими за поддържането на двигателя в състояние, което, доколкото е възможно, гарантира съответствието с определените пределно допустими стойности на шума в условия на нормална употреба.

3. Трайност

Разпоредбите относно трайността от част Б, т. 3 се прилагат *mutatis mutandis* към съответствието с изискванията относно излъчването на шум, установени в т. 1 от настоящата част.

Приложение № 3
към чл. 8

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ ИЛИ ВНОСИТЕЛЯ НА ЧАСТИЧНО КОМПЛЕКТОВАНИ ПЛАВАТЕЛНИ СЪДОВЕ

Декларацията на производителя или вносителя на частично комплектован плавателен съд съдържа следното:

- име и адрес на производителя;
- име и адрес на представителя на производителя, установен в Европейския съюз, или ако е приложимо, на лицето, отговорно за пускането на пазара;
- описание на частично комплектования плавателен съд;
- изявление, че частично комплектованият плавателен съд съответства на съществените изисквания, приложими на този етап на построяване;
- данните на използваните приложими хармонизирани стандарти или на спецификациите, по отношение на които се декларира съответствието на този етап на построяване;
- изявление, че съдът е предназначен да бъде комплектован от други юридически или физически лица при пълно съответствие с Директива 2013/53/ЕС.

Приложение № 4
към чл. 9, ал. 2
и чл. 15, ал. 3

ЕС ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ (№ XXXX)*

- № xxxxx (продукт: номер на продукта, тип, партиден или сериен номер): .....
- Име и адрес на производителя или на неговия упълномощен представител, или на частния вносител, или на лицето по чл. 14, т. 2 или 3. Упълномощеният представител трябва да посочи и името и адреса на производителя: .....
- Настоящата декларация за съответствие е издадена на отговорността на производителя или на частния вносител, или на лицето, посочено в чл. 19, параграф 3 или 4 от Директива 2013/53/ЕС (чл. 14, т. 2 или 3 от наредбата).

4. Предмет на декларацията (идентификация на продукта, позволяваща проследяването му; може да включва изображение, когато това е подходящо): .....

5. Предметът на декларацията, описан в т. 4, отговаря на съответното законодателство на Европейския съюз за хармонизация: .....

6. Позоваване на съответните използвани хармонизирани стандарти или на другите технически спецификации, по отношение на които се декларира съответствие: .....

7. Когато е приложимо, нотифицираният орган ..... (наименование, номер) извърши ..... (описание на извършеното) и издаде сертификата: .....

8. Данни на лицето, оправомощено да подписва от името на производителя, или упълномощения му представител: .....

9. Допълнителна информация:

ЕС декларацията за съответствие съдържа изявление на производителя на двигателя за задвижване и на лицето, което приспособява двигателя, в съответствие с чл. 6, параграф 4, букви „б“ и „в“ от Директива 2013/53/ЕС (чл. 9 от наредбата), че когато бъде монтиран на плавателен съд в съответствие с инструкциите за монтаж, придружаващи двигателя, двигателят ще отговаря на:

а) изискванията по отношение на емисиите на отработени газове, установени в Директива 2013/53/ЕС;

б) пределно допустимите стойности по Директива 97/68/ЕО по отношение на двигатели, получили одобрение на типа в съответствие с Директива 97/68/ЕО, които съответстват на пределно допустимите стойности за емисиите за етап IIIА, етап IIIВ или етап IV за двигатели със самозапалване, които са използвани в приложения, различни от задвижване на кораби за плаване по вътрешни водни пътища, локомотиви и мотори, в съответствие с предвиденото в т. 4.1.2 от приложение I към посочената директива, или

в) пределно допустимите стойности по Регламент (ЕО) № 595/2009 по отношение на двигатели, получили одобрение на типа в съответствие с посочения регламент.

Двигателят не трябва да се пуска в действие, преди да бъде декларирано съответствието, ако това се изисква, на плавателния съд, на който трябва да бъде монтиран, със съответните разпоредби на Директива 2013/53/ЕС.

Ако двигателят е пуснат на пазара по време на допълнителния преходен период, предвиден в чл. 55, параграф 2 от Директива 2013/53/ЕС (§ 5, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на наредбата), това се посочва в ЕС декларацията за съответствие.

Подписано за и от името на:

(място и дата на издаване)

(име, длъжност) (подпис)

* *Забележка.* Производителят не е задължен да номерира ЕС декларацията за съответствие.

Приложение № 5
към чл. 11, 12 и 13

ПРОЦЕДУРИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Модул А

Вътрешен производствен контрол

1. Вътрешен производствен контрол е процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията си по т. 2, 3 и 4 и осигурява, и декларира на своя отговорност, че съответните продукти отговарят на изискванията на наредбата, приложими към тях.

2. Техническа документация

Производителят изготвя техническата документация съгласно приложение № 7.

3. Производство

Производителят взема всички необходими мерки за това производственият процес и неговото наблюдение да осигурят съответствието на произведените продукти с техническата документация, посочена в т. 2, и с изискванията на наредбата, приложими към тях.

4. Маркировка „СЕ“ и ЕС декларация за съответствие

4.1. Производителят нанася маркировката „СЕ“ върху всеки отделен продукт, който отговаря на приложимите изисквания на наредбата.

4.2. Производителят съставя писмена ЕС декларация за съответствие за всеки модел на продукт и я съхранява заедно с техническата документация на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара. ЕС декларацията за съответствие идентифицира продукта, за който е съставена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на компетентните органи при поискване.

5. Упълномощен представител

Задълженията на производителя по т. 4 могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

Модул А1

Вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта

1. Вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта е процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията си по т. 2, 3, 4 и 5 и осигурява, и декларира на своя отговорност, че съответните продукти отговарят на изискванията на наредбата, приложими към тях.

2. Техническа документация

Производителят изготвя техническата документация съгласно приложение № 7.

3. Производство

Производителят взема всички необходими мерки за това производственият процес и неговото наблюдение да осигурят съответствието на произведените продукти с техническата документация, посочена в т. 2, и с изискванията на наредбата, приложими към тях.

4. Проверки на продукта

4.1. За всеки отделен произведен продукт се провеждат – от производителя или от негово име, едно или повече изпитвания върху един или повече специфични аспекта на продукта, за да се провери съответствието с приложимите изисквания на наредбата. Изпитванията се провеждат на отговорността на нотифициран орган, избран от производителя.

4.2. Проверки относно проектирането и конструирането

Върху един или няколко плавателни съда, които са представителни за производството, производителят провежда или организира провеждането от негово име на едно или повече от следните изпитвания, равностойни изчисления или проверки:

а) изпитване за устойчивост в съответствие с част А, т. 3.2 от приложение № 2;

б) изпитване на характеристиките на плавателност в съответствие с част А, т. 3.3 от приложение № 2.

4.3. Проверки относно излъчването на шум

За плавателните съдове за отдых, на които са монтирани бордови или кърмови двигатели без вградена изпускателна система, и за плавателните съдове за лично ползване, върху един или няколко плавателни съда – представителни за производството на производителя на плавателни съдове, производителят провежда или от негово име се провеждат, на отговорността на нотифициран орган, избран от него, изпитванията за излъчване на шум, определени в част В от приложение № 2.

За извънбордовите двигатели и за кърмовите двигатели с вградена изпускателна система върху един или няколко двигателя от всяка фамилия двигатели, представителни за производството на производителя на двигатели, производителят провежда или от негово име се провеждат, на отговорността на нотифициран орган, избран от него, изпитванията за излъчване на шум, определени в част В от приложение № 2.

Когато се изпитва повече от един двигател от дадена фамилия двигатели, за гарантиране на съответствието на извадката се прилага следният статистически метод:

За проверка на съответствието на фамилия двигатели от производствената серия се взема извадка двигатели. Решение за големината (n) на извадката взема производителят съгласувано с нотифицирания орган. За излъчването на шум се изчислява средноаритметичната стойност X на получените за съответната извадка резултати. Счита се, че производствената серия съответства на изискванията („решение за приемане“), ако е изпълнено следното условие:

$$X + k.S \leq L$$

S е стандартното отклонение, където:

$$S^2 = \sum(x - X)^2 / (n - 1)$$

X = средноаритметична стойност на резултатите, получени от извадката

x = индивидуални резултати, получени от извадката

L = съответна пределно допустима стойност

n = брой на двигателите в извадката

k = статистически коефициент, който се определя в зависимост от n (виж таблицата по-долу)

n	2	3	4	5	6	7	8	9	10
k	0,973	0,613	0,489	0,421	0,376	0,342	0,317	0,296	0,279
n	11	12	13	14	15	16	17	18	19
k	0,265	0,253	0,242	0,233	0,224	0,216	0,210	0,203	0,198
Ако $n \geq 20$, $k = 0,860/\sqrt{n}$.									

4.4. Производителят, на отговорността на нотифицирания орган, нанася идентификационния номер на нотифицирания орган по време на производствения процес.

5. Маркировка „СЕ“ и ЕС декларация за съответствие

5.1. Производителят нанася маркировката „СЕ“ върху всеки отделен продукт, който отговаря на приложимите изисквания на наредбата.

5.2. Производителят съставя писмена ЕС декларация за съответствие за всеки модел на продукт и я съхранява заедно с техническата документация на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара. ЕС декларацията за съответствие идентифицира продукта, за който е съставена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на компетентните органи при поискване.

6. Упълномощен представител

Задълженията на производителя по т. 5 могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

Модул В

ЕС изследване на типа

1. ЕС изследване на типа е тази част от процедурата за оценяване на съответствието, при която нотифициран орган изследва техническия проект на продукта и проверява, и удостоверява, че техническият проект на продукта отговаря на изискванията на наредбата, приложими към него.

2. ЕС изследване на типа се извършва като оценка на пригодността на техническия проект на продукта чрез изследване на техническата документация и подкрепящите доказателства по т. 3 заедно с изследване на образци, които са представителни за предвиденото производство, от една или повече основни части на продукта (комбинация от изследване на типа произведен продукт и на проекта на типа).

Изследването на типа произведен продукт може да обхваща няколко версии на продукта, при условие че:

а) различията между отделните версии не засягат нивото на безопасност и останалите изисквания, отнасящи се до работата на продукта, и

б) версиите на продукта се посочват в съответния сертификат за ЕС изследване на типа, ако е необходимо чрез изменения на оригиналния сертификат.

3. Производителят подава заявлението за ЕС изследване на типа само до един нотифициран орган по негов избор. Заявлението включва:

а) името и адреса на производителя, а в случаите, когато заявлението е подадено от упълномощен представител – също така и неговото име и адрес;

б) писмена декларация, че същото заявление не е подавано до друг нотифициран орган;

в) техническата документация съгласно приложение № 7;

г) представителни образци за предвижданото производство; нотифицираният орган може да изисква допълнителни образци, ако такива са необходими за осъществяване на програмата за изпитания;

д) подкрепящи доказателства за пригодност на решението за техническия проект; тези подкрепящи доказателства посочват всички използвани документи, по-специално в случаите, когато съответните хармонизирани стандарти не са били приложени изцяло; когато е необходимо, подкрепящите доказателства включват резултатите от изпитванията, проведени от съответната лаборатория на производителя или от друга лаборатория от негово име и на негова отговорност.

4. Нотифицираният орган:

4.1. изследва техническата документация и подкрепящите доказателства, за да оцени пригодността на техническия проект на продукта;

4.2. удостоверява, че образците са произведени в съответствие с техническата документация, и определя елементите, проектирани в съответствие с приложимите разпоредби на съответните хармонизирани стандарти, както и елементите, проектирани, без да се приложат съответните разпоредби за тези стандарти;

4.3. провежда подходящи изследвания и изпитвания или организира тяхното провеждане с цел да провери дали в случаите, когато производителят е избрал да приложи решенията от съответните хармонизирани стандарти, същите са били приложени правилно;

4.4. провежда подходящи изследвания и изпитвания или организира тяхното провеждане с цел да провери дали в случаите, когато решенията от съответните хармонизирани стандарти не са приложени, решенията, избрани от производителя, отговарят на съответните съществени изисквания на наредбата;

4.5. съгласува с производителя мястото, където ще се проведат изследванията и изпитванията.

5. Нотифицираният орган съставя доклад от оценката, в който описва действията, предприети съгласно т. 4, и получените резултати. Без оглед на задълженията си по отношение на нотифициращия орган, нотифицираният орган разгласява изцяло или отчасти съдържанието на доклада само със съгласието на производителя.

6. Когато типът отговаря на приложимите изисквания на наредбата, нотифицираният орган издава на производителя сертификат за ЕС изследване на типа. Сертификатът съдържа името и адреса на производителя, заключенията от изследването, условията (ако има такива) за неговата валидност и необходимите данни за идентификация на одобрения тип. Сертификатът може да съдържа едно или повече приложения.

Сертификатът за ЕС изследване на типа и приложенията към него съдържат цялата необходима информация, за да може съответствието на произведените продукти да бъде оценено спрямо изследвания тип и да се даде възможност за осъществяването на контрол по време на експлоатацията.

Когато типът не отговаря на приложимите изисквания на наредбата, нотифицираният орган отказва да издаде сертификат за ЕС изследване на типа и съответно информира подалия заявление, като подробно мотивира отказа си.

7. Нотифицираният орган следи за евентуални промени в общоприетото ниво на технически познания, които промени показват, че одобреният тип може вече да не отговаря на приложимите изисквания на наредбата, и преценява дали такива промени изискват по-нататъшни проучвания. Ако това е така, нотифицираният орган информира производителя.

Производителят информира нотифицирания орган, в когото се намира техническата документация, отнасяща се до ЕС изследването на типа, за всички промени на одобрения тип, които могат да повлияят на съответствието на продукта със съществените изисквания на наредбата или на условията за валидност на сертификата за ЕС изследване на типа. Такива промени изискват допълнително одобрение под формата на допълнение към оригиналния сертификат за ЕС изследване на типа.

8. Всеки нотифициран орган информира своя нотифициращ орган за сертификатите за ЕС изследване на типа и/или за допълнения към тях, които е издал или отнел, и периодично или при поискване предоставя на нотифициращия орган списък на сертификатите за ЕС изследване на типа и/или допълненията към тях, които е отказал да издаде, спрял е действието им или по друг начин е ограничил.

Всеки нотифициран орган информира останалите нотифицирани органи за сертификатите за ЕС изследване на типа и/или за допълнения към тях, чието издаване е отказал, отнел, спрял е действието им или по друг начин е ограничил, а при поискване – и за сертификатите за ЕС изследване на типа и/или допълненията към тях, които е издал.

Европейската комисия, държавите членки и останалите нотифицирани органи могат при поискване да получат копие от сертификатите за ЕС изследване на типа и/или от допълненията към тях. При поискване Европейската комисия и държавите членки могат да получат копие от техническата документация и резултатите от проведените от нотифицирания орган изследвания. Нотифицираният орган съхранява копие от сертификата за ЕС изследване на типа, неговите приложения и допълнения, както и техническото досие, включващо документацията, представена от производителя, до изтичане на валидността на сертификата.

9. Производителят съхранява на разположение на компетентните органи копие от сертификата за ЕС изследване на типа, неговите приложения и

допълнения заедно с техническата документация в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара.

10. Упълномощен представител

Упълномощеният представител на производителя може да подава заявлението по т. 3 и да изпълнява задълженията по т. 7 и 9, при условие че са посочени в пълномощното.

Модул С

Съответствие с типа въз основа на вътрешен производствен контрол

1. Съответствие с типа въз основа на вътрешен производствен контрол е тази част от процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията си по т. 2, 3 и 4 и осигурява, и декларира на своя отговорност, че съответните продукти са в съответствие с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и отговарят на изискванията на наредбата, приложими към тях.

2. Производство

Производителят взема всички необходими мерки за това производственият процес и неговото наблюдение да осигурят съответствието на произведените продукти с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и с изискванията на наредбата, приложими към тях.

3. Проверки на продукта

Когато производителят не работи съгласно система по качеството, описана в модул Н, за оценяване на съответствието с изискванията относно емисиите на отработени газове избран от производителя нотифициран орган провежда или организира провеждането на проверки на продукта на случайни интервали, определени от органа, с цел проверка на качеството на вътрешните проверки на продукта. Ако нивото на качество изглежда незадоволително или ако се счита за необходимо да бъде проверена точността на представените от производителя данни, се прилага следната процедура:

Взема се двигател от серията и същият се подлага на изпитванията, описани в част Б от приложение № 2. Разработването на предназначения за изпитване двигатели трябва да започне – отчасти или изцяло, в съответствие със спецификациите на производителя. Ако специфичните емисии на отработени газове на взетия от серията двигател надхвърлят пределно допустимите стойности в съответствие с част Б от приложение № 2, производителят може да поиска да се направи измерване върху взета от серията извадка от двигатели, която включва и първоначално избрания двигател. За гарантиране на съответствието на извадката от двигатели с изискванията на наредбата се прилага следният статистически метод:

За проверка на съответствието на фамилия двигатели от производствената серия се взема извадка двигатели. Решение за големината (n) на извадката взема производителят съгласувано с нотифицирания орган. За всеки нормиран компонент на емисиите на отработени газове се изчислява средноаритметичната стойност X на

получените за съответната извадка резултати. Счита се, че производствената серия съответства на изискванията („решение за приемане“), ако е изпълнено следното условие:

$$X + k.S \leq L$$

S е стандартното отклонение, където:

$$S^2 = \frac{\sum(x - X)^2}{(n - 1)}$$

X = средноаритметична стойност на резултатите, получени от извадката

x = индивидуални резултати, получени от извадката

L = съответна пределно допустима стойност

n = брой на двигателите в извадката

k = статистически коефициент, който се определя в зависимост от n (виж таблицата по-долу)

n	2	3	4	5	6	7	8	9	10
k	0,973	0,613	0,489	0,421	0,376	0,342	0,317	0,296	0,279
n	11	12	13	14	15	16	17	18	19
k	0,265	0,253	0,242	0,233	0,224	0,216	0,210	0,203	0,198

Ако $n \geq 20$, $k = 0,860/\sqrt{n}$.

Производителят, на отговорността на нотифицирания орган, нанася идентификационния номер на нотифицирания орган по време на производствения процес.

4. Маркировка „СЕ“ и ЕС декларация за съответствие

4.1. Производителят нанася маркировката „СЕ“ върху всеки отделен продукт, който е в съответствие с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и който отговаря на приложимите изисквания на наредбата.

4.2. Производителят съставя писмена ЕС декларация за съответствие за всеки модел на продукт и я съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара. ЕС декларацията за съответствие идентифицира модела на продукта, за който е съставена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на компетентните органи при поискване.

5. Упълномощен представител

Задълженията на производителя по т. 4 могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

Модул С1

Съответствие с типа въз основа на вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта

1. Съответствие с типа въз основа на вътрешен производствен контрол с надзор на изпитването на продукта е тази част от процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията си по т. 2, 3 и 4 и осигурява, и декларира на своя отговорност, че съответните продукти са в съответствие с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и отговарят на изискванията на наредбата, приложими към тях.

2. Производство

Производителят взема всички необходими мерки за това производственият процес и не-

говото наблюдение да осигурят съответствието на произведените продукти с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и с изискванията на наредбата, приложими към тях.

3. Проверки на продукта

За всеки отделен произведен продукт се провеждат от производителя или от негово име едно или повече изпитвания върху един или повече специфични аспекта на продукта, за да се провери съответствието с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и с приложимите изисквания на наредбата. Изпитванията се провеждат на отговорността на нотифициран орган, избран от производителя.

Производителят на отговорността на нотифицирания орган нанася идентификационния номер на нотифицирания орган по време на производствения процес.

4. Маркировка „СЕ“ и ЕС декларация за съответствие

4.1. Производителят нанася маркировката „СЕ“ върху всеки отделен продукт, който е в съответствие с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и който отговаря на приложимите изисквания на наредбата.

4.2. Производителят съставя писмена ЕС декларация за съответствие за всеки модел на продукт и я съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара. ЕС декларацията за съответствие идентифицира модела на продукта, за който е съставена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на компетентните органи при поискване.

5. Упълномощен представител

Задълженията на производителя по т. 4 могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

Модул D

Съответствие с типа въз основа на осигуряване на качеството на производството

1. Съответствие с типа въз основа на осигуряване качеството на производството е тази част от процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията си по т. 2 и 5 и осигурява, и декларира на своя отговорност, че съответните продукти са в съответствие с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и отговарят на изискванията на наредбата, приложими към тях.

2. Производство

Производителят разработва и въвежда одобрена система по качеството за производството и за контрола и изпитването на крайния продукт, както е определено в т. 3, и подлежи на надзор, както е определено в т. 4.

3. Система по качеството

3.1. Производителят подава заявление за оценяване на неговата система по качеството по отношение на съответните продукти до нотифициран орган по негов избор. Заявлението включва:

а) името и адреса на производителя, а в случаите, когато заявлението е подадено от упълномощен представител, също така и неговото име и адрес;

б) писмена декларация, че същото заявление не е подавано до друг нотифициран орган;

в) цялата информация, свързана с предвиданата категория продукти;

г) документацията относно системата по качеството;

д) техническата документация на одобрения тип и копие от сертификата за ЕС изследване на типа.

3.2. Системата по качеството осигурява съответствието на продуктите с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, с изискванията на наредбата, приложими към тях.

Всички елементи, изисквания и предписания, приети от производителя, се документират редовно и систематично под формата на писмени политики, процедури и инструкции. Документацията на системата по качеството трябва да позволява еднозначно тълкуване на програмите по качеството, плановете, наръчниците и записите. Тя включва, по-специално, подходящо описание на:

а) целите по качеството и организационната структура, отговорностите и правомощията на ръководството по отношение на качеството на продукта;

б) съответните средства и методи за производство, контрол и осигуряване на качеството, процесите и систематичните мерки, които ще се прилагат;

в) изследванията и изпитванията, които ще се извършват преди, по време и след производството, както и честотата, с която ще бъдат извършвани;

г) записите по качеството, като доклади от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.;

д) средствата за наблюдение на постигане на изискваното качество на продукта и на ефективното функциониране на системата по качеството.

3.3. Нотифицираният орган оценява системата по качеството, за да определи дали тя отговаря на изискванията, посочени в т. 3.2.

По отношение на елементите на системата по качеството, които отговарят на съответните спецификации на съответния хармонизиран стандарт, нотифицираният орган приема, че е налице съответствие с посочените в т. 3.2 изисквания.

В допълнение към опита в системи за управление на качеството екипът одитори разполага най-малко с един член с опит в оценяването на тези продукти и с познания за технологията на съответните продукти, както и с познания за приложимите изисквания на наредбата. Одитът включва посещение в помещенията на производителя за извършване на оценка. Екипът одитори преглежда техническата документация по т. 3.1, буква „д“ с цел да установи способността на производителя да определи приложимите изисквания на наредбата и да проведе необходимите изследвания с цел да осигури съответствието на продукта с тези изисквания.

Нотифицираният орган уведомява производителя за своето решение. Това уведомление включва заключенията от одита и мотивирано решение относно извършеното оценяване.

3.4. Производителят се задължава да изпълнява задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството, както и да поддържа тази система в състояние на пригодност и ефективно функциониране.

3.5. Производителят редовно информира нотифицирания орган, одобрил системата по качеството, за всякакви планирани изменения в нея.

Нотифицираният орган оценява предложените изменения и решава дали изменената система по качеството ще продължи да отговаря на изискванията по т. 3.2 или се налага ново оценяване.

Нотифицираният орган уведомява производителя за своето решение. Това уведомление включва заключенията от извършеното изследване и мотивирано решение относно извършеното оценяване.

4. Надзор на отговорността на нотифицирания орган

4.1. Целта на надзора е да се гарантира, че производителят изпълнява правилно задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството.

4.2. За целите на оценката производителят предоставя на нотифицирания орган достъп до местата на производство, проверка, изпитване и съхраняване и му предоставя цялата необходима информация, по-специално:

а) документацията на системата по качеството;

б) записите по качеството, като доклади от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.

4.3. Нотифицираният орган извършва периодични одити, за да се увери, че производителят поддържа и прилага системата по качеството, и представя на производителя доклад от одита.

4.4. Нотифицираният орган може да прави и внезапни посещения при производителя. По време на такива посещения нотифицираният орган може, ако това се налага, да извършва или да възлага извършването на изпитвания на продуктите с цел да провери дали системата по качеството функционира правилно. Нотифицираният орган предоставя на производителя доклад от посещенията, а ако са били извършени изпитвания – и протоколи от изпитванията.

5. Маркировка „СЕ“ и ЕС декларация за съответствие

5.1. Производителят нанася маркировката „СЕ“ и – на отговорността на нотифицирания орган, посочен в т. 3.1, идентификационния му номер върху всеки отделен продукт, който е в съответствие с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и който отговаря на приложимите изисквания на наредбата.

5.2. Производителят съставя писмена ЕС декларация за съответствие за всеки модел на продукт и я съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара. ЕС декларацията за съответствие идентифицира модела на продукта, за който е съставена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на компетентните органи при поискване.

6. Производителят съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара:

- а) документацията по т. 3.1;
  - б) одобрените изменения по т. 3.5;
- в) решенията и докладите на нотифицирания орган по т. 3.5, 4.3 и 4.4.

7. Всеки нотифициран орган информира своя нотифициращ орган за издадените или оттеглените одобрения на системи по качеството и периодически или при поискване му предоставя списък с одобренията на системи по качеството, които е отказал, спрял е действието им или по друг начин е ограничил.

Всеки нотифициран орган информира останалите нотифицирани органи за одобренията на системи по качеството, които е отказал, оттегил, спрял е действието им или по друг начин е ограничил, и при поискване – за издадените одобрения на системи по качеството.

8. Упълномощен представител

Задълженията на производителя по т. 3.1, 3.5, 5 и 6 могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

Модул Е

Съответствие с типа въз основа на осигуряване на качеството на продукта

1. Съответствие с типа въз основа на осигуряване на качеството на продукта е тази част от процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията си по т. 2 и 5 и осигурява, и декларира на своя отговорност, че съответните продукти са в съответствие с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и отговарят на изискванията на наредбата, приложими към тях.

2. Производство

Производителят разработва и въвежда одобрена система по качеството за контрола и изпитването на крайния продукт, както е определено в т. 3, и подлежи на надзор, както е определено в т. 4.

3. Система по качеството

3.1. Производителят подава заявление за оценяване на неговата система по качеството по отношение на съответните продукти до нотифициран орган по негов избор. Заявлението включва:

- а) името и адреса на производителя, а в случаите, когато заявлението е подадено от упълномощен представител, също така и неговото име и адрес;
- б) писмена декларация, че същото заявление не е подавано до друг нотифициран орган;
- в) цялата информация, свързана с предвидената категория продукти;
- г) документацията относно системата по качеството;
- д) техническата документация на одобрения тип и копие от сертификата за ЕС изследване на типа.

3.2. Системата по качеството осигурява съответствието на продуктите с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и с изискванията на наредбата, приложими към тях.

Всички елементи, изисквания и предписания, приети от производителя, се документират редовно и систематично под формата на писмени политики, процедури и инструкции. Документацията на системата по качеството трябва да позволява еднозначно тълкуване на програмите по качеството, плановете, наръчните и записите. Тя включва, по-специално, подходящо описание на:

а) целите по качеството и организационната структура, отговорностите и правомощията на ръководството по отношение на качеството на продуктите;

б) изследванията и изпитванията, които ще се извършват след производството;

в) записите по качеството, като доклади от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.;

г) средствата за наблюдение на ефективното функциониране на системата по качеството.

3.3. Нотифицираният орган оценява системата по качеството, за да определи дали тя отговаря на изискванията, посочени в т. 3.2.

По отношение на елементите на системата по качеството, които отговарят на съответните спецификации на съответния хармонизиран стандарт, нотифицираният орган приема, че е налице съответствие с посочените в т. 3.2 изисквания.

В допълнение към опита в системи за управление на качеството екипът одитори разполага най-малко с един член с опит в оценяването на тези продукти и с познания за технологията на съответните продукти, както и с познания за приложимите изисквания на наредбата. Одитът включва посещение в помещенията на производителя за извършване на оценка. Екипът одитори преглежда техническата документация по т. 3.1, буква „д“ с цел да установи способността на производителя да определи приложимите изисквания на наредбата и да проведе необходимите изследвания – с цел да осигури съответствието на продукта с тези изисквания.

Нотифицираният орган уведомява производителя за своето решение. Това уведомление включва заключенията от одита и мотивирано решение относно извършеното оценяване.

3.4. Производителят се задължава да изпълнява задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството, както и да поддържа тази система в състояние на пригодност и ефективно функциониране.

3.5. Производителят редовно информира нотифицирания орган, одобрил системата по качеството, за всякакви планирани изменения в нея.

Нотифицираният орган оценява предложените изменения и решава дали изменената система по качеството ще продължи да отговаря на изискванията по т. 3.2, или се налага ново оценяване.

Нотифицираният орган уведомява производителя за своето решение. Това уведомление включва заключенията от извършеното изследване и мотивирано решение относно извършеното оценяване.

4. Надзор на отговорността на нотифицирания орган

4.1. Целта на надзора е да се гарантира, че производителят изпълнява правилно задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството.

4.2. За целите на оценката производителят предоставя на нотифицирания орган достъп до местата на производство, проверка, изпитване и съхраняване и му предоставя цялата необходима информация, по-специално:

- а) документацията на системата по качеството;
- б) записите по качеството, като доклади

от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.

4.3. Нотифицираният орган извършва периодични одити, за да се увери, че производителят поддържа и прилага системата по качеството, и представя на производителя доклад от одита.

4.4. Нотифицираният орган може да прави и внезапни посещения при производителя. По време на такива посещения нотифицираният орган може, ако това се налага, да извършва или да възлага извършването на изпитвания на продуктите с цел да провери дали системата по качеството функционира правилно. Нотифицираният орган предоставя на производителя доклад от посещенията, а ако са били проведени изпитвания – и протоколи от изпитванията.

5. Маркировка „СЕ“ и ЕС декларация за съответствие

5.1. Производителят нанася маркировката „СЕ“ и, на отговорността на нотифицирания орган, посочен в т. 3.1, идентификационния му номер върху всеки отделен продукт, който е в съответствие с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и който отговаря на приложимите изисквания на наредбата.

5.2. Производителят съставя писмена ЕС декларация за съответствие за всеки модел на продукт и я съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара. ЕС декларацията за съответствие идентифицира модела на продукта, за който е съставена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на компетентните органи при поискване.

6. Производителят съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара:

- а) документацията по т. 3.1;
- б) одобрените изменения по т. 3.5;
- в) решенията и докладите на нотифицирания орган по т. 3.5, 4.3 и 4.4.

7. Всеки нотифициран орган информира своя нотифициращ орган за издадените или оттеглените одобрения на системи по качеството и периодично или при поискване му предоставя списък с одобренията на системи по качеството, които е отказал, спрял е действието им или по друг начин е ограничил.

Всеки нотифициран орган информира останалите нотифицирани органи за одобренията на системи по качеството, които е отказал, отте-

глил, спрял е действието им или по друг начин е ограничил, и при поискване – за издадените одобрения на системи по качеството.

8. Упълномощен представител

Задълженията на производителя по т. 3.1, 3.5, 5 и 6 могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

Модул F

Съответствие с типа въз основа на проверка на продукта

1. Съответствие с типа въз основа на проверка на продукта е тази част от процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията си по т. 2, 5.1 и 6 и осигурява, и декларира на своя отговорност, че съответните продукти, за които се прилагат разпоредбите на т. 3, са в съответствие с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и отговарят на изискванията на наредбата, приложими към тях.

2. Производство

Производителят взема всички необходими мерки за това производственият процес и неговото наблюдение да осигурят съответствието на произведените продукти с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и с изискванията на наредбата, приложими към тях.

3. Проверка

Нотифициран орган, избран от производителя, извършва подходящи изследвания и изпитвания, за да провери съответствието на продуктите с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и с приложимите изисквания на наредбата.

Изследванията и изпитванията за проверка на съответствието на продуктите с изискванията се извършват по избор на производителя или чрез изследване и изпитване на всеки продукт, както е посочено в т. 4, или чрез изследване и изпитване на продуктите на статистическа основа, както е посочено в т. 5.

4. Проверка за съответствие чрез изследване и изпитване на всеки продукт

4.1. Всички продукти се изследват поотделно и се извършват подходящи изпитвания, посочени в съответните хармонизирани стандарти, и/или се извършват равностойни изпитвания, за да се провери съответствието на продуктите с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и с приложимите изисквания на наредбата. При липса на хармонизиран стандарт нотифицираният орган решава кои изпитвания са подходящи за извършване.

4.2. Нотифицираният орган издава сертификат за съответствие по отношение на извършените изследвания и изпитвания на продукта и нанася идентификационния си номер върху всеки одобрен продукт или изисква идентификационния му номер да се нанесе на негова отговорност.

Производителят съхранява сертификата за съответствие на разположение на компетентните органи за проверка в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара.

5. Проверка за съответствие на статистическа основа

5.1. Производителят предприема всички необходими мерки за това производственият процес и неговото наблюдение да осигурят еднородността на всяка произведена партида и представя продуктите си за проверка под формата на еднородни партиди.

5.2. От всяка партида се взема извадка на случаен принцип. Всички продукти от една извадка се изследват поотделно и се извършват подходящи изпитвания, посочени в съответните хармонизирани стандарти, и/или се извършват равностойни изпитвания, за да се провери съответствието на продуктите с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и с приложимите изисквания на наредбата, както и да се определи дали партидата да бъде приета, или отхвърлена. При липса на хармонизиран стандарт нотифицираният орган решава кои изпитвания са подходящи за извършване.

При изследванията и изпитванията за оценяване на съответствието с изискванията за емисиите на отработените газове се извършва следното:

За проверка на съответствието на фамилия двигатели от производствената серия се взема извадка двигатели. Решение за големината (n) на извадката взема производителят съгласувано с нотифицирания орган. За всеки нормиран компонент на емисиите на отработени газове се изчислява средноаритметичната стойност X на получените за съответната извадка резултати. Счита се, че производствената серия съответства на изискванията („решение за приемане“), ако е изпълнено следното условие:

$$X + k.S \leq L$$

S е стандартното отклонение, където:

$$S^2 = \sum(x - X)^2 / (n - 1)$$

X = средноаритметична стойност на резултатите, получени от извадката

x = индивидуални резултати, получени от извадката

L = съответна пределно допустима стойност

n = брой на двигателите в извадката

k = статистически коефициент, който се определя в зависимост от n (вж. таблицата по-долу)

n	2	3	4	5	6	7	8	9	10
k	0,973	0,613	0,489	0,421	0,376	0,342	0,317	0,296	0,279
n	11	12	13	14	15	16	17	18	19
k	0,265	0,253	0,242	0,233	0,224	0,216	0,210	0,203	0,198

Ако $n \geq 20$, $k = 0,860/\sqrt{n}$.

5.3. В случай че дадена партида бъде приета, всички продукти в нея се считат за одобрени с изключение на онези продукти от извадката, за които е установено, че не са преминали задълително извършените изпитвания.

Нотифицираният орган издава сертификат за съответствие по отношение на извършените изследвания и изпитвания на продукта и нанася идентификационния си номер върху всеки одобрен продукт или изисква идентификационния номер да се нанесе на негова отговорност.

Производителят съхранява сертификата за съответствие на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара.

5.4. В случай че дадена партида е отхвърлена, нотифицираният орган предприема подходящи мерки, за да предотврати пускането на тази партида на пазара. При често отхвърляне на партиди нотифицираният орган може да прекрати проверката на статистическа основа и да предприеме подходящи мерки.

6. Маркировка „СЕ“ и ЕС декларация за съответствие

6.1. Производителят нанася маркировката „СЕ“ и, на отговорността на нотифицирания орган, посочен в т. 3, идентификационния му номер върху всеки отделен продукт, който е в съответствие с типа, описан в сертификата за ЕС изследване на типа, и който отговаря на приложимите изисквания на наредбата.

6.2. Производителят съставя писмена ЕС декларация за съответствие за всеки модел на продукт и я съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара. ЕС декларацията за съответствие идентифицира модела на продукта, за който е съставена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на компетентните органи при поискване.

Ако нотифицираният орган по т. 3 даде своето съгласие и на негова отговорност, производителят може да нанася върху продуктите идентификационния номер на нотифицирания орган.

7. Ако нотифицираният орган даде своето съгласие и на негова отговорност, производителят може да нанася върху продуктите идентификационния номер на нотифицирания орган по време на производствения процес.

8. Упълномощен представител

Задълженията на производителя могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното. Задълженията на производителя по т. 2 и 5.1 не могат да бъдат изпълнявани от упълномощен представител.

Модул G

Съответствие въз основа на проверка на единичен продукт

1. Съответствие въз основа на проверка на единичен продукт е процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията си по т. 2, 3 и 5 и осигурява, и декларира на своя отговорност, че съответният продукт, за който се прилагат разпоредбите на т. 4, отговаря на изискванията на наредбата, приложими към него.

2. Техническа документация

Производителят изготвя техническата документация съгласно приложение № 7 и я предоставя на нотифицирания орган по т. 4.

3. Производство

Производителят взема всички необходими мерки за това производственият процес и неговото наблюдение да осигурят съответствието на произведения продукт с изискванията на наредбата, приложими към него.

4. Проверка

Нотифициран орган, избран от производителя, извършва подходящи изследвания и изпитания, посочени в съответните хармонизирани стандарти, и/или извършва равностойни изпитвания, за да провери съответствието на продукта с приложимите изисквания на наредбата. При липса на хармонизиран стандарт нотифицираният орган решава кои изпитвания са подходящи за извършване.

Нотифицираният орган издава сертификат за съответствие по отношение на извършените изследвания и изпитвания на продукта и нанася идентификационния си номер върху всеки одобрен продукт или изисква идентификационния му номер да се нанесе на негова отговорност.

Производителят съхранява сертификата за съответствие на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара.

5. Маркировка „СЕ“ и ЕС декларация за съответствие

5.1. Производителят нанася маркировката „СЕ“ и, на отговорността на нотифицирания орган, посочен в т. 4, идентификационния му номер върху всеки продукт, който отговаря на приложимите изисквания на наредбата.

5.2. Производителят съставя писмена ЕС декларация за съответствие и я съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара. ЕС декларацията за съответствие идентифицира продукта, за който е съставена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на компетентните органи при поискване.

6. Упълномощен представител

Задължението за предоставяне на документацията по т. 2 и задълженията на производителя по т. 5 могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

Модул Н

Съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството

1. Съответствие въз основа на пълно осигуряване на качеството е процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията си по т. 2 и 5 и осигурява, и декларира на своя отговорност, че съответните продукти отговарят на изискванията на наредбата, приложими към тях.

2. Производство

Производителят разработва и въвежда одобрена система по качеството за проектирането и производството, и за контрола и изпитването на крайния продукт, както е определено в т. 3, и подлежи на надзор, както е определено в т. 4.

3. Система по качеството

3.1. Производителят подава заявление за оценяване на неговата система по качеството по отношение на съответните продукти до нотифициран орган по негов избор. Заявлението включва:

а) името и адреса на производителя, а в случаите, когато заявлението е подадено от упълномощен представител – също така и неговото име и адрес;

б) писмена декларация, че същото заявление не е подавано до друг нотифициран орган;

в) документацията относно системата по качеството;

г) техническата документация съгласно приложение № 7 за един модел от всяка категория продукти, чието производство се предвижда.

3.2. Системата по качеството осигурява съответствието на продуктите с изискванията на наредбата, приложими към тях.

Всички елементи, изисквания и предписания, приети от производителя, се документират редовно и систематично под формата на писмени политики, процедури и инструкции. Документацията на системата по качеството трябва да позволява еднозначно тълкуване на програмите по качеството, плановете, наръчниците и записите. Тя включва, по-специално, подходящо описание на:

а) целите по качеството и организационната структура, отговорностите и правомощията на ръководството по отношение на качеството на проекта и продукта;

б) техническите спецификации на проекта, включително стандарти, които ще бъдат приложени, и когато съответните хармонизирани стандарти няма да бъдат приложени изцяло – средствата, които ще се използват за осигуряване на съответствието на продуктите с приложимите изисквания на наредбата;

в) средствата и методите за управление и проверка на проекта, процесите и систематичните мерки, които ще се прилагат при проектирането на продуктите, принадлежащи към съответната категория;

г) съответните средства и методи за производство, контрол и осигуряване на качеството, процесите и систематичните мерки, които ще се прилагат;

д) изследванията и изпитванията, които ще се извършват преди, по време и след производството, както и честотата, с която ще бъдат извършвани;

е) записите по качеството, като доклади от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.;

ж) средствата за наблюдение на постигане на изискваното качество на проекта и продукта и на ефективното функциониране на системата по качеството.

3.3. Нотифицираният орган оценява системата по качеството, за да определи дали тя отговаря на изискванията, посочени в т. 3.2.

По отношение на елементите на системата по качеството, които отговарят на съответните спецификации на съответния хармонизиран стандарт, нотифицираният орган приема, че е налице съответствие с посочените в т. 3.2 изисквания.

В допълнение към опита в системи за управление на качеството екипът одитори разполага най-малко с един член с опит в оценяването на тези продукти и с познания за технологията на

съответните продукти, както и с познания за приложимите изисквания на наредбата. Одитът включва посещения в помещенията на производителя за извършване на оценка. Екипът одитори преглежда техническата документация по т. 3.1, буква „г“ с цел да установи способността на производителя да определи приложимите изисквания на наредбата и да проведе необходимите изследвания – с цел да осигури съответствието на продукта с тези изисквания.

Нотифицираният орган уведомява производителя за своето решение. Това уведомление включва заключенията от одита и мотивирано решение относно извършеното оценяване.

3.4. Производителят се задължава да изпълнява задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството, както и да поддържа тази система в състояние на пригодност и ефективно функциониране.

3.5. Производителят редовно информира нотифицирания орган, одобрил системата по качеството, за всякакви планирани изменения в нея.

Нотифицираният орган оценява предложените изменения и решава дали изменената система по качеството ще продължи да отговаря на изискванията по т. 3.2, или се налага ново оценяване.

Нотифицираният орган уведомява производителя за своето решение. Това уведомление включва заключенията от извършеното изследване и мотивирано решение относно извършеното оценяване.

4. Надзор на отговорността на нотифицирания орган

4.1. Целта на надзора е да се гарантира, че производителят изпълнява правилно задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството.

4.2. За целите на оценката производителят предоставя на нотифицирания орган достъп до местата на проектиране, производство, проверка, изпитване и съхраняване и му предоставя цялата необходима информация, по-специално:

а) документацията на системата по качеството;
б) записите по качеството, посочени в проектната част на системата по качеството, като резултати от анализи, изчисления, изпитвания и др.;

в) записите по качеството, посочени в производствената част на системата по качеството, като доклади от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.

4.3. Нотифицираният орган извършва периодични одити, за да се увери, че производителят поддържа и прилага системата по качеството, и представя на производителя доклад от одита.

4.4. Нотифицираният орган може да прави и внезапни посещения при производителя. По време на такива посещения нотифицираният орган може, ако това се налага, да извършва или да възлага извършването на изпитвания на продуктите с цел да провери дали системата по качеството функционира правилно. Нотифицираният орган предоставя на производителя доклад от посещението, а ако са били извършени изпитвания – и протоколи от изпитванията.

5. Маркировка „СЕ“ и ЕС декларация за съответствие

5.1. Производителят нанася маркировката „СЕ“ и, на отговорността на нотифицирания орган, посочен в т. 3.1, идентификационния му номер върху всеки отделен продукт, който отговаря на приложимите изисквания на наредбата.

5.2. Производителят съставя писмена ЕС декларация за съответствие за всеки модел на продукт и я съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара. ЕС декларацията за съответствие идентифицира модела на продукта, за който е съставена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на компетентните органи при поискване.

6. Производителят съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара:

- а) техническата документация по т. 3.1, буква „г“;
- б) документацията относно системата по качеството по т. 3.1, буква „в“;
- в) одобрените изменения по т. 3.5;
- г) решенията и докладите на нотифицирания орган по т. 3.5, 4.3 и 4.4.

7. Всеки нотифициран орган информира своя нотифициращ орган за издадените или оттеглените одобрения на системи по качеството и периодично или при поискване му предоставя списък с одобренията на системи по качеството, които е отказал, спрял е действието им или по друг начин е ограничил.

Всеки нотифициран орган информира останалите нотифицирани органи за одобренията на системи по качеството, които е отказал, оттеглил, спрял е действието им или по друг начин е ограничил, и при поискване – за издадените одобрения на системи по качеството.

8. Упълномощен представител

Задълженията на производителя по т. 3.1, 3.5, 5 и 6 могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

Приложение № 6
към чл. 14

РАВНОСТОЙНО СЪОТВЕТСТВИЕ, ОСНОВАНО НА ОЦЕНЯВАНЕ НА ЕТАПА СЛЕД ПОСТРОЯВАНЕТО

(Модул РСА)

1. Равностойно съответствие, основано на оценяване на етапа след построяването, е процедура за оценяване на равностойното съответствие на продукт, за чието съответствие производителят не е поел отговорност, чрез която физическото или юридическото лице, посочено в чл. 14, което пуска продукта на пазара или го пуска в действие на своя отговорност, поема отговорността за равностойното съответствие на продукта. Това лице изпълнява задълженията, установени в т. 2 и 4, и осигурява и декларира

на своя отговорност, че продуктът, за който се прилагат разпоредбите на т. 3, е в съответствие с приложимите изисквания на наредбата.

2. Лицето, което пуска продукта на пазара или го пуска в действие, подава до нотифициран орган заявление за оценяване на продукта на етапа след построяването и е длъжно да предостави на нотифицирания орган документите и техническата документация, които да позволят на този орган да оцени съответствието на продукта с изискванията на наредбата, както и всякаква налична информация за използването на продукта след първоначалното му пускане в действие.

Лицето, което пуска такъв продукт на пазара или го пуска в действие, съхранява документите и информацията на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след датата на издаване на сертификата за съответствие по т. 3.

3. Нотифицираният орган изследва отделния продукт и извършва изчисления, провежда изпитвания и други оценки, доколкото такива са необходими за доказване на равностойното съответствие на продукта с приложимите за него изисквания на наредбата.

Нотифицираният орган изготвя и издава сертификат за съответствие, както и свързан с него протокол относно извършеното оценяване и съхранява копие от сертификата за съответствие и свързания с него протокол на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години, след като е издал тези документи.

Нотифицираният орган нанася върху одобрения продукт до маркировката „СЕ“ своя идентификационен номер или организира нанасянето му на своя отговорност.

Ако оценяваният продукт е плавателен съд, нотифицираният орган нанася на своя отговорност и идентификационния номер на плавателния съд, както е посочено в част А, т. 2.1 от приложение № 2, като полето за код на държавата на производителя се използва, за да бъде посочена държавата, в която е установен нотифицираният орган, а полето за уникален код на производителя се използва, за да се посочи идентификационният код за оценяването на етапа след построяването, определен на нотифицирания орган, следван от серийния номер на сертификата за съответствие. Полетата в идентификационния номер на плавателния съд за месец и година на производство и за година на модела се използват, за да се посочат месецът и годината на оценяването на етапа след построяването.

4. Маркировка „СЕ“ и ЕС декларация за съответствие

4.1. Лицето, което пуска продукта на пазара или го пуска в действие, нанася маркировката „СЕ“ и, на отговорност на нотифицирания орган, посочен в т. 3 – идентификационния номер на този орган върху продукта, за който нотифицираният орган е провел оценяване и е удостоверил равностойното му съответствие с приложимите изисквания на наредбата.

4.2. Лицето, което пуска продукта на пазара или го пуска в действие, изготвя ЕС декларация за съответствие и я съхранява на разположение на компетентните органи в продължение на 10 години след датата на издаване на сертификата за съответствие. В ЕС декларацията за съответствие се посочва продуктът, за който е съставена.

Копие от ЕС декларацията за съответствие се предоставя на компетентните органи при поискване.

4.3. Ако оценяваният продукт е плавателен съд, лицето, което пуска плавателния съд на пазара или го пуска в действие, поставя на плавателния съд табелата на производителя, описана в част А, т. 2.2 от приложение № 2, като тя съдържа думите „оценяване на етапа след построяването“ и идентификационния номер на плавателния съд, определен в съответствие с т. 3.

5. Нотифицираният орган информира лицето, което пуска продукта на пазара или го пуска в действие, за задълженията му по процедурата за оценяване на етапа след построяването.

Приложение № 7
към чл. 21, ал. 2

ТЕХНИЧЕСКА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Техническата документация съдържа всички данни и подробности, отнасящи се до средствата, използвани от производителя за осигуряване на съответствието на продукта с изискванията на чл. 7 и приложение № 2.

С техническата документация се гарантира, че проектирането, конструирането и действието на продукта, както и оценяването на съответствието могат да бъдат ясно разбрани.

Техническата документация съдържа, доколкото е необходимо за нуждите на оценяването, следното:

1. общо описание на типа;

2. конструктивни и производствени чертежи и схеми на компонентите, сглобените единици, електрически вериги и други съответни данни;

3. описанията и обясненията, необходими за разбиране на тези чертежи и схеми и за действието на продукта;

4. списък на хармонизираните стандарти, които са приложени изцяло или частично, и описания на решенията, които са приети за изпълнение на съществените изисквания, когато не са приложени тези стандарти;

5. резултати от извършените проектни изчисления, проведените изследвания и други съответни данни;

6. протоколи от изпитванията или изчисленията, по-специално за устойчивост, в съответствие с част А, т. 3.2 от приложение № 2, и за плавателност в съответствие с част А, т. 3.3 от приложение № 2;

7. протоколи от изпитванията за емисии на отработени газове, показващи съответствие с част Б, т. 2 от приложение № 2;

8. протоколи от изпитванията за излъчване на шум, показващи съответствие с част В, т. 1 от приложение № 2.

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 390
ОТ 30 ДЕКЕМВРИ 2015 Г.****за изменение и допълнение на нормативни
актове на Министерския съвет****МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ
ПОСТАНОВИ:**

§ 1. В Правилника за издаване на българските лични документи, приет с Постановление № 13 на Министерския съвет от 2010 г. (обн., ДВ, бр. 12 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 42 от 2010 г., бр. 51 от 2011 г., бр. 60 от 2012 г.; Решение № 12757 на Върховния административен съд от 2012 г. – бр. 31 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 50 и 60 от 2014 г. и бр. 57 от 2015 г.), се правят следните изменения:

1. В чл. 18 ал. 3 се изменя така:

„(3) Заявление за издаване на лична карта може да се подаде и по електронен път чрез:

1. автоматизираната информационна система за електронни услуги на Министерството на вътрешните работи с притежавания от лицето валиден квалифициран електронен подпис в случаите по чл. 18а ЗБЛД; органът, който издава личната карта, изпраща до заявителя на електронния адрес, посочен в заявлението, потвърждение или отказ за издаването на лична карта; в потвърждението се посочва, че документът ще бъде издаден след заплащане на държавна такса по електронен път чрез автоматизираната информационна система за електронни услуги на МВР;

2. автоматизираната информационна система за електронни услуги на Министерството на външните работи – за български граждани, които пребивават в чужбина, с притежавания от тях валиден квалифициран електронен подпис в случаите по чл. 18а ЗБЛД; Министерството на външните работи изпраща до заявителя на електронния адрес, посочен в заявлението, потвърждение или отказ за издаването на лична карта; в потвърждението се посочва, че документът ще бъде издаден от МВР след заплащане на държавна такса по електронен път чрез автоматизираната информационна система за електронни услуги на МВНР, като получаването му ще става в консулската служба, посочена от заявителя.“

2. В чл. 22 ал. 3 се изменя така:

„(3) Заявление за издаване на паспорт може да се подаде и по електронен път чрез:

1. автоматизираната информационна система за електронни услуги на Министерството на вътрешните работи с притежавания от лицето валиден квалифициран електронен подпис в случаите по чл. 18а ЗБЛД; органът, който издава паспорта, изпраща до заявителя на електронния адрес, посочен в заявлението, потвърждение или отказ за издаването на паспорт; в потвърждението се посочва, че документът ще бъде издаден след заплащане на държавна такса по електронен път чрез автоматизираната информационна система за електронни услуги на МВР;

2. автоматизираната информационна система за електронни услуги на Министерството на външните работи – за български граждани, които пребивават в чужбина, с притежавания от тях валиден квалифициран електронен подпис в случаите по чл. 18а ЗБЛД; Министерството на външните работи изпраща до заявителя на електронния адрес, посочен в заявлението, потвърждение или отказ за издаването на паспорт; в потвърждението се посочва, че документът ще бъде издаден от МВР след заплащане на държавна такса по електронен път чрез автоматизираната информационна система за електронни услуги на МВНР, като получаването му ще става в консулската служба, посочена от заявителя.“

§ 2. В Тарифа № 3 за таксите, които се събират за консулско обслужване в системата на Министерството на външните работи по Закона за държавните такси, приета с Постановление № 333 на Министерския съвет от 2007 г. (обн., ДВ, бр. 3 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 35 от 2009 г. и бр. 18 и 34 от 2010 г.), се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2, ал. 1 след думата „марки“ се добавя „или по банкова сметка на министерството“.

2. Създава се чл. 8а:

„Чл. 8а. При подаване на заявление за издаване на български лични документи чрез автоматизираната информационна система за електронни услуги на Министерството на външните работи се събира такса 20 евро, както и съответните такси по Тарифа № 4 за таксите, които се събират в системата на Министерството на вътрешните работи по Закона за държавните такси.“

3. В чл. 13, ал. 3 думите „за продължаване на срока на или“ се заличават, а т. 1 се отменя.

Заключителна разпоредба

§ 3. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Министър-председател:

Бойко Борисов

За главен секретар на Министерския съвет:

Веселин Даков

41

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 395
ОТ 30 ДЕКЕМВРИ 2015 Г.****за изменение и допълнение на нормативни
актове на Министерския съвет****МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ
ПОСТАНОВИ:**

§ 1. В Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия, приета с Постановление № 93 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 41 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 78 от 2005 г., бр. 93 от 2009 г. и бр. 76 от 2012 г.), се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 4:

а) в ал. 1 след думата „заявление“ се добавя „на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис“;

б) в ал. 2, т. 2 след думите „представителна власт“ се добавя „по отношение на юридическото лице – заявител“, а думите „съгласно актуалната съдебна регистрация, когато заявител е юридическо лице или едноличен търговец“ се заличават;

в) създава се ал. 4:

„(4) В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, то се подписва с електронен подпис при спазване на изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис.“

2. В чл. 5:

а) алинея 4 се изменя така:

„(4) Документите, които се изискват по наредбата, се прилагат в оригинал или като заверено копие на хартиен и електронен носител. В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, документите се прилагат във вид на сканирани копия.“;

б) алинея 5 се отменя;

в) алинея 7 се изменя така:

„(7) Когато определени обстоятелства са удостоверени от друг административен орган, от лица, осъществяващи публични функции, или от организации, предоставящи обществени услуги в Република България, не е необходимо заявителят да предоставя информация или доказателствени средства, за които са налице данни, събирани или създавани от тези органи или лица, независимо дали тези данни се поддържат в електронна форма, или на хартиен носител.“

3. В чл. 8:

а) в ал. 1 думите „Постановление № 199 на Министерския съвет от 2002 г. (ДВ, бр. 86 от 2002 г.)“ се заменят с „Постановление № 278 на Министерския съвет от 2013 г. (ДВ, бр. 107 от 2013 г.)“;

б) създава се ал. 6:

„(6) Извън случаите по ал. 5, при служебно събиране на доказателства за обстоятелства, удостоверени от друг административен орган, срокът за издаване на лицензии и разрешения започва да тече от датата на получаване в АЯР на съответните документи.“

4. В чл. 11:

а) създава се нова ал. 2:

„(2) При наличие на изрично искане за начина на получаване от страна на заявителя, направено при депозиране на заявлението, индивидуалният административен акт може да бъде получен на мястото, където е заявен, или на посочен точен адрес, в случай че е заявено получаване чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път, при наличието на технически, програмни и организационно-технологични условия за това.“;

б) досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея след думите „ал. 1“ се добавя „и 2“;

в) досегашната ал. 3 става ал. 4.

5. В чл. 13, ал. 1 т. 5 се изменя така:

„5. съответните идентификационни данни за лицето – лицензиант или титуляр на разрешение, при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни;“

6. В чл. 18, ал. 2 след думата „заявление“ се добавя „подадено на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис“ и се поставя запетая.

7. В чл. 23, ал. 1 след думата „заявление“ се добавя „подадено на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис“ и се поставя запетая.

8. В чл. 28, ал. 3 се създава изречение второ: „По отношение връчването на заповедта за прекратяване се прилагат изискванията на чл. 11, ал. 1 и 2.“

9. В чл. 29 в основния текст след думите „т. 2 и 3“ се добавя „се подава на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис и“.

10. В чл. 33, ал. 3 след думата „връчва“ се добавя „по реда на чл. 11, ал. 1 и 2“.

11. В чл. 35, ал. 1 в основния текст след думите „по чл. 4“ се добавя „при спазване на изискванията по чл. 5, ал. 7“.

12. В глава втора, раздел IX се създава чл. 62а:

„Чл. 62а. (1) Площадка на ядреното съоръжение се освобождава от регулиране със заповед на председателя на АЯР по чл. 28, ал. 1, т. 2, след като е доказано съответствие с нормативно установените дозови критерии и са изпълнени условията на лицензията за извеждане от експлоатация на ядреното съоръжение.

(2) Със заповедта по ал. 1 дейностите по лицензията се смятат за изпълнени и лицензията се прекратява, като лицензиантът се освобождава от по-нататъшна отговорност по смисъла на ЗБИЯЕ, свързана с ядреното съоръжение.“

13. Член 74 се изменя така:

„Чл. 74. Не се изисква издаване на разрешение за временно съхраняване на радиоактивни вещества, които са включени в обхвата на лицензия за използване и производство на ИЙЛ.“

14. В чл. 75, ал. 1 думите „ал. 1“ се заличават.

15. В чл. 76:

а) в ал. 1 след думите „производство и“ се добавя „лицензия за“;

б) алинея 4 се изменя така:

„(4) В комисията по ал. 3 могат да се включват и представители на други органи, които осъществяват специализиран контрол.“;

в) алинея 6 се изменя така:

„(6) За резултатите от проверката комисията съставя констативен протокол със заключение за готовността на обекта за въвеждане в експлоатация.“;

г) алинея 7 се изменя така:

„(7) Протоколът по ал. 6 се връчва на заявителя или на упълномощен негов представител в 5-дневен срок след приключването на проверката. Забележките на комисията се отстраняват, за което заявителят уведомява писмено АЯР.“

16. В чл. 78:

а) в ал. 1:

aa) точки 2 и 3 се изменят така:

„2. техническият проект и предвидените мерки за осигуряване на радиационната защита;

3. копие от здравно заключение на съответния компетентен орган на Министерството на здравеопазването относно съответствието на площадката с нормативните изисквания в областта на опазване на здравето;“

bb) точка 4 се заличава;

б) алинея 2 се отменя.

17. В чл. 87 ал. 3 се изменя така:

„(3) При служебното съгласуване по ал. 1 и 2 председателят на АЯР изпраща до Националния център по радиобиология и радиационна защита анкетния лист по чл. 75, ал. 2, т. 15 и протокол/и от изпитванията на физико-техническите параметри на медицинската радиологична апаратура.“

18. В чл. 88 ал. 2 се изменя така:

„(2) В случаите по ал. 1 се преразглеждат мерките за радиационна защита, като изменение на лицензията за използване на ИЙЛ се извършва след издаване на разрешение за строителство на обект с ИЙЛ, монтаж и предварителни изпитвания и въвеждане в експлоатация по реда на чл. 76.“

19. В чл. 100 в основния текст след думите „чл. 4“ се добавя „при спазване на изискванията по чл. 5, ал. 7“.

20. В чл. 111:

а) в ал. 1 в основния текст думите „на хартиен и електронен носител“ се заличават;

б) в ал. 2:

aa) в т. 5 думата „индивидуализиращите“ се заменя с „идентификационни“, а накрая се добавя „при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни“;

bb) точка 8 се отменя;

в) в ал. 3 т. 4 се отменя.

21. В допълнителните разпоредби:

а) в § 1 се създава т. 1а:

„1а. „Идентификационни данни на заявителя“ са собственото, бащиното и фамилното име, единният граждански номер, месторождението, постоянният и настоящият адрес в Република България – за физическите лица, и пълното наименование, седалището и адресът на управление, данните от документа за регистрация и единният идентификационен код или код по БУЛСТАТ, както и собственото, бащиното и фамилното име на лицата, които имат представителна власт съгласно актуалната регистрация – за юридическите лица и едноличните търговци.“;

б) създава се параграф 1а:

„§ 1а. (1) Председателят на АЯР и упълномощени от него служители на агенцията имат право на достъп до Национална база данни „Население“, поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

(2) Министерството на регионалното развитие и благоустройството чрез Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ предоставя на лицата по ал. 1 следната информация от Регистъра на населението – Национална база данни „Население“:

1. ЕГН;

2. име (собствено, бащино и фамилно);

3. промени в имената;

4. месторождение;

5. постоянен адрес;

6. настоящ адрес;

7. документ за самоличност;

8. данни за смърт (дата на смъртта, номер, дата и място на съставяне на акта).

(3) Информацията по ал. 2 се предоставя безвъзмездно на АЯР само за служебни цели при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.“

§ 2. В Наредбата за условията и реда за придобиване на професионална квалификация и за реда за издаване на лицензи за специализирано обучение и на удостоверения за правоспособност за използване на ядрената енергия, приета с Постановление № 209 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 74 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 46 от 2007 г., бр. 5 от 2010 г. и бр. 27 от 2015 г.), се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 8:

а) алинея 3 се изменя така:

„(3) Документите, които се изискват по наредбата, се прилагат в оригинал или като заверено копие на хартиен и електронен носител. В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, документите се прилагат във вид на сканирани копия.“;

б) алинея 4 се отменя;

в) алинея 5 се изменя така:

„(5) Когато определени обстоятелства са удостоверени от друг административен орган, от лица, осъществяващи публични функции, или от организации, предоставящи обществени услуги в Република България, не е необходимо заявителят да предоставя информация или доказателствени средства, за които са налице данни, събирани или създавани от тези органи или лица, независимо дали тези данни се поддържат в електронна форма, или на хартиен носител.“

2. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1 след думите „писмено заявление“ се добавя „на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис“;

б) в ал. 2, т. 2 след думата „власт“ се добавя „по отношение на юридическото лице – заявител“ и текстът докрая се заличава;

в) създава се ал. 4:

„(4) В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, то се подписва с електронен подпис при спазване на изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис.“

3. В чл. 30, ал. 1 след думата „прилагат“ се добавя „при спазване на изискванията по чл. 8, ал. 5“.

4. В чл. 32 се създава ал. 4:

„(4) Извън случаите по ал. 3, при служебно събиране на доказателства за обстоятелства, удостоверени от друг административен орган, срокът за издаване на лицензия започва да тече от датата на получаване в АЯР на съответните документи.“

5. В чл. 34 се правят следните изменения:

а) създава се нова ал. 2:

„(2) При наличие на изрично искане за начина на получаване от страна на заявителя, направено при депозиране на заявлението, индивидуалният административен акт може да бъде получен на мястото, където е заявен, или на посочен точен адрес, в случай че е заявено получаване чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път, при наличието на технически, програмни и организационно-технологични условия за това.“;

б) досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея след думите „ал. 1“ се добавя „и 2“;

в) досегашната ал. 3 става ал. 4.

6. В чл. 35, ал. 1 т. 5 се изменя така:

„5. съответните идентификационни данни за лицето – лицензиант, при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.“.

7. В чл. 37, ал. 1 след думите „чл. 21, ал. 1“ се добавя „и чл. 21а“.

8. В чл. 38, ал. 1 след думата „заявление“ се добавя „подадено на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис“ и се поставя запетая.

9. В чл. 41, ал. 1 след думата „заявление“ се добавя „подадено на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис“ и се поставя запетая.

10. В чл. 45, ал. 2 се създава изречение второ: „По отношение връчване на заповедта за прекратяване се прилагат изискванията на чл. 34, ал. 1 – 3.“

11. В чл. 46, ал. 1 след думата „обучение“ се добавя „се подава на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис и“.

12. В чл. 48, ал. 3 след думата „връчва“ се добавя „по реда на чл. 34, ал. 1 и 3“.

13. В чл. 50 се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1 след думата „заявление“ се добавя „на хартиен носител или по електронен път при условията на Закона за електронния документ и електронния подпис“;

б) създава се ал. 4:

„(4) В случаите, когато заявлението се подава по електронен път, то се подписва с електронен подпис при спазване на изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис.“

14. В чл. 52, ал. 3 след абривиатурата „ЗБИЯЕ“ се добавя „и съответните идентификационни данни за лицето при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни“.

15. В чл. 53:

а) създава се нова ал. 2:

„(2) При наличие на изрично искане за начина на получаване от страна на заявителя, направено при депозиране на заявлението, индивидуалният административен акт може да бъде получен на мястото, където е заявен, или на посочен точен адрес, в случай че е заявено получаване чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път, при наличието на технически, програмни и организационно-технологични условия за това.“;

б) досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея след думите „ал. 1“ се добавя „или 2“;

в) досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думите „ал. 1 и 2“ се заменят с „ал. 1 – 3“.

16. В чл. 56, ал. 3 след думите „ЗБИЯЕ и“ се добавя „съответните идентификационни данни за лицето при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни и“.

17. В чл. 58, ал. 5 думите „по ал. 4“ се заменят с „на председателя на АЯР“.

18. В допълнителните разпоредби се правят следните изменения:

а) в § 1 т. 2 се изменя така:

„2. „Идентификационни данни на заявителя“ са собственото, бащиното и фамилното име, единният граждански номер, месторождението, постоянният и настоящият адрес в Република България – за физическите лица, и пълното наименование, седалището и адресът на управление, данните от документа за регистрация и единният идентификационен код или код по БУЛСТАТ, както и собственото, бащиното и фамилното име на лицата, които имат представителна власт съгласно актуалната регистрация – за юридическите лица и едноличните търговци.“;

б) създава се § 1а:

„§ 1а. (1) Председателят на АЯР и упълномощени от него служители на агенцията имат право на достъп до Национална база данни „Население“, поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

(2) Министерството на регионалното развитие и благоустройството чрез Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ предоставя на лицата по ал. 1 следната информация от Регистъра на населението – Национална база данни „Население“:

1. ЕГН;

2. име (собствено, бащино и фамилно);

3. промени в имената;

4. месторождение;

5. постоянен адрес;
6. настоящ адрес;
7. документ за самоличност;
8. данни за смърт (дата на смъртта и номер, дата и място на съставяне на акта).

(3) Информацията по ал. 2 се предоставя безвъзмездно на АЯР само за служебни цели при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни.“

19. В наименованието на приложение № 1 думите „ал. 2“ се заменят с „ал. 3“.

Министър-председател:

Бойко Борисов

За главен секретар на Министерския съвет:

Веселин Даков

22

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 3 ОТ 13 ЯНУАРИ 2016 Г.

за създаване на Съвет по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ ПОСТАНОВИ:

Чл. 1. Създава Съвет по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, наричан по-нататък „Съвета“, като консултативен орган към Министерския съвет.

Чл. 2. Съветът:

1. координира изпълнението на политиките за прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, наричана по-нататък „Стратегията“;
2. обсъжда и прави предложения за приемане от Министерския съвет на Пътни карти за изпълнение на стратегическите цели и при необходимост – на промени в тях;
3. изисква, събира и анализира информация за изпълнението на Стратегията и Пътните карти;
4. извършва мониторинг на изпълнението на стратегическите цели на Стратегията, като приема междинни отчети и годишен доклад за напредъка;
5. обсъжда документи, дейности и инициативи, свързани с изпълнение на мерките от Стратегията и Пътните карти;
6. прави предложения за обновяване на Стратегията;
7. обсъжда предложения за промени в нормативните актове, свързани с изпълнението на Стратегията;
8. предлага мерки за финансово осигуряване за реализиране на дейностите, заложи в Пътните карти по прилагане на Стратегията;
9. организира и координира работата на експертните работни групи към Съвета;
10. одобрява годишен доклад за дейността на Съвета, който се представя пред Министерския съвет.

Чл. 3. (1) Съветът се състои от председател и членове.

(2) Председател на Съвета е министърът на правосъдието.

(3) Членове на Съвета са:

1. представляващият Висшия съдебен съвет;
  2. заместник-председател на Върховния касационен съд;
  3. заместник-председател на Върховния административен съд;
  4. заместник на главния прокурор при Върховната касационна прокуратура;
  5. инспектор от Инспектората към ВСС;
  6. представител на Висшия адвокатски съвет;
  7. заместник-министър на вътрешните работи;
  8. заместник-министър на финансите;
  9. директорът на Националния институт на правосъдието;
  10. заместник-министър на правосъдието;
  11. член на политическия кабинет на заместник министър-председателя по европейските политики и институционалните въпроси;
  12. по един представител от професионалните организации на съдиите, прокурорите и следователите, отговарящи на критериите, определени в ал. 4;
  13. по един представител от пет неправителствени организации, отговарящи на критериите, определени в ал. 5;
  14. едно хабилитирано лице по специалността „Право“ от юридическите факултети на висшите училища.
- (4) Като членове на Съвета по ал. 3, т. 12 се включват представители на организациите, които са юридически лица с нестопанска цел и са работили най-малко 5 години в областта на съдебната реформа и са подали до министъра на правосъдието формуляр за участие по образец, утвърден от него.
- (5) Като членове на Съвета по ал. 3, т. 13 се включват представители на организации, юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на дейност в обществена полза, работили най-малко 5 години в областта на съдебната реформа, с реализирани през последните 5 години конкретни инициативи в тази сфера и подали до министъра на правосъдието формуляр за участие по образец, утвърден от него. Когато на критериите за членство отговарят повече организации, същите участват в заседанията на Съвета на ротационен принцип за срок 6 месеца, определени чрез жребий от Министерството на правосъдието.
- (6) Представителят по ал. 3, т. 14 се предлага от Управителния съвет на Съвета на ректорите на висшите училища в Република България.
- (7) Към Съвета се създават експертни работни групи, които в рамките на своята компетентност подпомагат осъществяването на мерките, заложи в Стратегията и Пътните карти, включително разработват проекти на

нормативни актове. Съставът на работните групи, техният ръководител, функциите и конкретните задачи се определят от Съвета. Ръководители на работните групи могат да бъдат и членове на Съвета.

(8) В работните групи в зависимост от конкретните задачи се включват представители на съдебната власт, на организацията на съдебните служители, на неправителствените организации, от академичната общност, на Националния институт на правосъдието, както и на други държавни органи и експерти.

Чл. 4. (1) Поименният състав на Съвета се определя със заповед на председателя на Съвета по предложение на ръководителя на съответното ведомство или организация.

(2) Членовете на Съвета участват в неговата работа лично. При обективна невъзможност да участват в заседание членовете се представляват от определени от съответните органи и организации представители.

(3) В зависимост от темите на дневния ред председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор могат да посочат за участие в конкретното заседание други свои заместници, а Висшият съдебен съвет, главният инспектор на Инспектората към ВСС, Висшият адвокатски съвет, професионалните и неправителствените организации – други свои представители вместо определените със заповедта членове.

(4) Председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд, главният прокурор, главният инспектор на Инспектората към ВСС, заместник министър-председателят по европейските политики и институционалните въпроси, министърът на вътрешните работи и министърът на финансите могат по своя преценка да участват в заседанията на Съвета вместо посочения от тях представител.

Чл. 5. (1) Председателят на Съвета:

1. насрочва, определя дневния ред и ръководи заседанията на Съвета;

2. контролира изпълнението на решенията на Съвета;

3. внася за разглеждане от Министерския съвет съответните документи, приети от Съвета;

4. информира Комисията по правни въпроси към Народното събрание за работата на Съвета.

(2) При отсъствие на председателя заседанията се водят от заместник-министър на правосъдието, който е член на Съвета.

Чл. 6. (1) Съветът провежда редовни заседания най-малко четири пъти годишно.

(2) Заседанията са редовни, ако присъстват повече от половината от членовете на Съвета.

(3) Извънредни заседания се провеждат по искане на председателя или по инициатива, заявена в писмен вид, на не по-малко от 1/3 от членовете му.

(4) Дневният ред и материалите за редовните заседания се изпращат на членовете на Съвета най-малко 10 дни преди датата на заседанието. Мотивирани предложения за допълване на дневния ред може да предлага всеки член на Съвета в срок до пет дни преди датата на заседанието.

(5) Дневният ред и материалите за извънредните заседания се изпращат на членовете не по-късно от два дни преди датата на заседанието.

(6) Членовете изпращат на секретариата на Съвета писмени становища, в случай че такива се изискват по точките от дневния ред за редовните заседания на Съвета, не по-късно от три дни преди заседанието.

(7) Дневният ред, материалите и становищата се изпращат по електронен път.

(8) Дневният ред, материалите и становищата се изпращат и на организациите, които са подали формуляри и отговарят на критериите по чл. 3, ал. 5, независимо от това дали към датата на съответното заседание техни представители са членове на Съвета. Тези организации могат да представят писмени становища в срока по ал. 6.

(9) Съветът приема решения, с които отправя препоръки или предложения към съответния компетентен орган, с консенсус, а при липса на такъв – с мнозинство повече от половината от присъстващите на съответното заседание.

Чл. 7. (1) Председателят на Съвета може да кани за участие в заседанията представители на други държавни органи, на професионални и неправителствени организации, имащи отношение към разглежданите въпроси, както и ръководителите на експертните работни групи по чл. 3, ал. 7.

(2) При обсъждане на въпроси, които изискват промени в законодателството или приемане на решение на Народното събрание, председателят на Съвета отправя покана за участие до председателя на Комисията по правни въпроси към Народното събрание и до председателите на парламентарните групи, които могат да посочат по един представител – народен представител или експерт.

Чл. 8. (1) Предложения за обновяване на Стратегията и Пътните карти могат да правят председателят на Съвета и неговите членове, председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд, главният прокурор, както и организации и заинтересовани лица.

(2) Предложението е писмено и се адресира до председателя, който го внася за обсъждане в Съвета.

Чл. 9. Съветът взема решение за провеждане на публично обсъждане чрез организиране на кръгли маси или други дискуссионни форуми по въпроси от особена значимост. Информация за съответното събитие се публикува на електронната страница на Министерството на правосъдието, като се предоставя подходящ срок за представяне на становища.

Чл. 10. (1) За всяко заседание на Съвета се изготвя протокол, в който се отразяват взетите решения.

(2) Протоколът от заседанието се подписва от секретаря и председателя на Съвета. Към протокола се прилагат документите, разгледани на заседанието, получените становища и списък на присъствалите членове.

(3) Препис от протокола от всяко заседание на Съвета се изпраща на членовете му.

Чл. 11. Дневният ред, протоколите, материалите, становищата и докладите на Съвета се публикуват на електронната страница на Министерството на правосъдието.

Чл. 12. Секретар на Съвета е съветник в политическия кабинет на министъра на правосъдието. Секретарят подпомага експертно председателя в неговата работа.

Чл. 13. Съветът се подпомага организационно-технически от дирекция „Стратегическо развитие и програми“ на Министерството на правосъдието, която изпълнява функциите на секретариат.

Чл. 14. Секретариатът:

1. осъществява оперативното взаимодействие на Съвета с други държавни органи и организации;

2. организира подготовката и провеждането на заседанията на Съвета;

3. обобщава получените становища и друга информация по точките от дневния ред;

4. изготвя протоколите от заседанията на Съвета;

5. подготвя междинните отчети и докладите по чл. 2, т. 4 и 10;

6. публикува материалите по чл. 11 на електронната страница на Министерството на правосъдието.

Заклучителни разпоредби

§ 1. В срок един ден след влизането в сила на постановлението министърът на правосъдието утвърждава образец на формуляра за участие по чл. 3, ал. 4 и 5. Формулярът се публикува на интернет страницата на Министерството на правосъдието.

§ 2. В петдневен срок от влизането в сила на постановлението организациите по чл. 3, ал. 4 и 5 подават до министъра на правосъдието формуляр за участие по образец, утвърден от него.

§ 3. Постановлението се приема на основание чл. 22а, ал. 1 от Закона за администрацията във връзка с Решение за одобряване на Актуализирана стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, прието от 43-то Народно събрание на 21 януари 2015 г.

§ 4. Постановлението влиза в сила от 13 януари 2016 г.

Министър-председател:

Бойко Борисов

За главен секретар на Министерския съвет:

Веселин Даков

МИНИСТЕРСТВА И ДРУГИ ВЕДОМСТВА

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА

ДОГОВОР

за търговия с оръжие

(Ратифициран със закон, приет от 42-то Народно събрание на 12 март 2014 г. – ДВ, бр. 26 от 2014 г. В сила за Република България от 24 декември 2014 г.)

Прембюл

Държавите, страни по този договор,

Водени от целите и принципите на Устава на Организацията на обединените нации,

Позовавайки се на член 26 от Устава на Организацията на обединените нации, чиято цел е да подпомогне установяването и поддържането на международен мир и сигурност посредством минимално отклоняване на човешки и икономически ресурси за придобиване на въоръжения,

Подчертавайки необходимостта от предотвратяване и премахване на незаконната търговия с конвенционални оръжия и предотвратяване на отклоняването им към нелегалния пазар или за нежелани крайна употреба и крайни потребители, включително за извършване на терористични актове,

Признавайки законните политически, икономически и търговски интереси, както и тези в областта на сигурността, на Държавите в международната търговия с конвенционални оръжия,

Препотвърждавайки суверенното право на всяка държава да регулира и контролира конвенционалните оръжия изключително на своя територия съгласно своята правна или конституционна система,

Приемайки, че мирът и сигурността, развитието и човешките права са стълбове в системата на Организацията на обединените нации и основа за колективна сигурност, и признавайки, че развитието, мирът, сигурността и човешките права са взаимно свързани и взаимнодопълващи се,

Позовавайки се на Ръководните правила на Комисията по разоръжаване на Организацията на обединените нации относно международните трансфери на оръжие в контекста на Резолюция 46/36Н на Общото събрание от 6 декември 1991 г.,

Отбелязвайки приноса на Програмата за действие на Организацията на обединените нации за предотвратяване, борба и премахване

не на незаконната търговия с малки оръжия и леки въоръжения във всичките ѝ аспекти, както и на Протокола срещу незаконното производство и трафика на огнестрелни оръжия, техните части, компоненти и боеприпаси, допълващ Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност, както и Международния инструмент, позволяващ на държавите да проследяват и идентифицират своевременно и надеждно незаконните малки оръжия и леки въоръжения,

Признавайки социалните, икономическите и хуманитарните последици, както и тези в областта на сигурността, от незаконната и нерегламентирана търговия с конвенционални оръжия,

Вземайки предвид, че гражданите, особено жените и децата, са преобладаващата част от засегнатите при въоръжени конфликти и въоръжено насилие,

Признавайки също предизвикателствата за жертвите на въоръжени конфликти и тяхната нужда от адекватни грижи, възстановяване и социално-икономическо включване,

Подчертавайки, че нищо в този Договор не възпира Държавите от поддържане и приемане на допълнителни ефективни мерки за прилагане на предмета и целите на този Договор,

Съзнавайки, че законната търговия и законното притежание, както и използването на някои конвенционални оръжия за развлекателни, културни, исторически и спортни дейности, където подобни търговия, притежание и употреба са разрешени или защитени от закона,

Съзнавайки също така ролята, която регионалните организации могат да имат при отправяне на молба от Държавите, страни по този Договор, за подпомагане на неговото изпълнение,

Признавайки доброволната и активна роля, която гражданското общество, включително неправителствените организации и индустрията, могат да имат за повишаване на осведомеността по отношение на предмета и целите на този Договор, както и за подпомагане на неговото прилагане,

Съзнавайки, че регулирането на международната търговия с конвенционални оръжия и предотвратяването на тяхното нежелано отклоняване не следва да възпрепятстват международното сътрудничество и законната търговия с материали, оборудване и технологии за мирни цели,

Подчертавайки стремежа за постигане на всеобщо присъединяване към този Договор,

Решени да действат в съответствие със следните принципи:

Принципи

- Присъщото право на всички Държави на индивидуална или колективна самоотбрана, признато в член 51 от Устава на ООН;

- Уреждането на международни спорове с мирни средства по начин, който не застрашава международния мир и сигурност, както и справедливостта, в съответствие с член 2 (3) от Устава на ООН;
- Въздържане в международните им отношения от заплахата за или използване на сила срещу териториалната цялост или политическата независимост на която и да е Държава или по какъвто и да е друг начин, несъвместим с целите на ООН, съгласно член 2 (4) от Устава на ООН;
- Ненамеса по въпроси, които са изцяло във вътрешната юрисдикция на която и да е Държава, в съответствие с член 2 (7) от Устава на ООН;
- Зачитане и гарантиране зачитането на международното хуманитарно право в съответствие със, наред с всички останали, Женевската конвенция от 1949 г., както и зачитане и спазване на правата на човека в съответствие със, наред с всички останали, Устава на ООН и Всеобщата декларация за човешките права;
- Отговорността на всички Държави в съответствие с техните международни задължения да регулират ефективно международната търговия с конвенционални оръжия и да предотвратяват нежеланото им отклоняване, както и изключителната отговорност на всички Държави за изграждане и прилагане на съответните национални системи за експортен контрол;
- Зачитане на законните интереси на Държавите да придобиват конвенционални оръжия с цел упражняване на правото им на самоотбрана и за участие в мироопазващи операции; да произвеждат, изнасят, внасят и трансферират конвенционални оръжия;
- Прилагането на този Договор по последователен, обективен и недискриминационен начин,

се споразумяха за следното:

Член 1

Предмет и цели

Предметът на този Договор е:

- Установяване на възможно най-високи общи международни стандарти за регулиране или усъвършенстване на регулирането на международната търговия с конвенционални оръжия;
- Предотвратяване и премахване на незаконната търговия с конвенционални оръжия и предотвратяване на нежеланото им отклоняване;

с цел:

- Да допринесе за международния и регионалния мир, сигурност и стабилност;

- Намаляване на човешкото страдание;
- Насърчаване на сътрудничество, прозрачност и отговорни действия на Държавите, страни по Договора, в областта на международната търговия с конвенционални оръжия, изграждайки по този начин доверие между тях.

Член 2 Обхват

1. Този Договор се отнася за всички конвенционални оръжия, попадащи в следните категории:

- (a) Бойни танкове;
- (b) Бронирани бойни машини;
- (c) Големокалибрени артилерийски системи;
- (d) Бойни самолети;
- (e) Нападателни хеликоптери;
- (f) Бойни кораби;
- (g) Ракети и пускови ракетни установки;
- (h) Малки оръжия и леки въоръжения.

2. За целите на този Договор дейностите в международната търговия включват износ, внос, транзит, претоварване и посредничество, наричани по-долу „трансфер“.

3. Този Договор не е приложим при международно придвижване на конвенционални оръжия от или от името на Държава, страна по Договора, за нейна употреба, когато конвенционалните оръжия остават собственост на същата Държава, страна по Договора.

Член 3 Боеприпаси/муниции

Всяка Държава, страна по Договора, следва да изгради и поддържа национална контролна система за регулиране на износа на боеприпаси/муниции, изстрелвани, изхвърляни или пренасяни от конвенционални оръжия, попадащи в обхвата по член 2 (1), като е длъжна да прилага и разпоредбите на член 6 и член 7, преди да разреши износ на такива боеприпаси/муниции.

Член 4 Части и компоненти

Всяка Държава, страна по Договора, следва да изгради и поддържа национална контролна система за регулиране на износа на части и компоненти, когато износът е във форма, позволяваща сглобяване на конвенционалните оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), и следва да прилага разпоредбите на член 6 и член 7, преди да разреши износ на такива части и компоненти.

Член 5 Общо приложение

1. Всяка Държава, страна по този Договор, следва да го прилага по последователен, обективен и недискриминационен начин при отчитане на принципите, посочени в Договора.

2. Всяка Държава, страна по този Договор, следва да изгради и поддържа национална контролна система, включително контролен списък, с цел прилагане на разпоредбите на този Договор.

3. Всяка Държава, страна по Договора, се насърчава да прилага разпоредбите на този Договор за възможно най-широк кръг конвенционални оръжия. Националните дефиниции за всяка от категориите по член 2 (1) (a) – (g) не следва да имат по-тесен обхват от дефинициите по Регистъра на ООН за конвенционалните оръжия към момента на влизане в сила на този Договор. За категорията, попадаща в обхвата на член 2 (1) (h), националните дефиниции не следва да са с по-тесен обхват от дефинициите, използвани в съответните инструменти на ООН към момента на влизане в сила на този Договор.

4. Всяка Държава, страна по Договора, в съответствие с националното си законодателство следва да представи своя национален контролен списък на Секретариата, който от своя страна следва да го направи достъпен за останалите Държави, страни по Договора. Държавите, страни по Договора, се насърчават да направят своите контролни списъци публично достъпни.

5. Всяка Държава, страна по Договора, е длъжна да предприеме мерки, необходими за прилагане на разпоредбите на този Договор, както и да определи компетентни национални органи, с оглед създаване на ефективна и прозрачна национална контролна система, регулираща трансфера на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), и изделията, попадащи в обхвата на член 3 и член 4.

6. Всяка Държава, страна по Договора, следва да определи една или повече национални точки за контакт за обмен на информация по въпроси, свързани с прилагането на този Договор. Всяка Държава, страна по Договора, следва да уведоми Секретариата, създаден съгласно член 18, за своите национални точки за контакт и да поддържа информацията за тях актуална.

Член 6 Забрани

1. Държава, страна по Договора, следва да не разрешава трансфер на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), или изделията, попадащи в обхвата на член 3 и член 4, ако трансферът би нарушил нейни задължения в обхвата на мерки, наложени от Съвета за сигурност на ООН по Глава VII от Устава на ООН, в частност „оръжейно ембарго“.

2. Държава, страна по Договора, следва да не разрешава трансфер на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), или изделия, попадащи в обхвата на член 3 и член 4,

ако трансферът би нарушил съответните ѝ международни задължения по споразумения, по които тя е страна, и по-конкретно на тези, свързани с трансфер или незаконен трафик на конвенционални оръжия.

3. Държава, страна по Договора, следва да не разрешава трансфер на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), и изделия, попадащи в обхвата на член 3 и член 4, ако към момента на разрешаването ѝ е известно, че оръжията или изделията могат да бъдат използвани за извършване на геноцид, престъпления срещу човечеството, тежки нарушения на Женевската конвенция от 1949 г., нападения, насочени срещу граждански обекти или цивилни лица, защитени в това им качество, както и за други военни престъпления, определени като такива в международни споразумения, по които тя е страна.

Член 7

Износ и оценка на износа

1. Ако износът не е забранен съгласно член 6, всяка Държава, страна по Договора, преди да разреши износ на конвенционално оръжие в обхвата на член 2 (1) или на изделия в обхвата на член 3 и член 4, под нейна юрисдикция и в съответствие с националната ѝ система за контрол следва по обективен и недискриминационен начин, като отчита съответните фактори, включително информация, предоставена от страната вносител в съответствие с член 8 (1), да оцени възможността, при която конвенционалните оръжия или изделия:

- (a) биха допринесли за или биха подкопали мира и сигурността;
- (b) биха могли да се използват за:
  - (i) извършване или да помогнат за извършването на сериозно нарушение на международното хуманитарно право;
  - (ii) извършване или да помогнат за извършването на сериозно нарушение на международното право в областта на правата на човека;
  - (iii) извършване или да помогнат за извършването на действие, представляващо престъпление по международни конвенции или протоколи по тероризма, по които Държавата износител е страна; или
  - (iv) извършване или да помогнат за извършването на действие, представляващо престъпление по международни конвенции или протоколи в областта на транснационалната организирана престъпност, по които Държавата износител е страна.

2. Държавата износител, страна по Договора, следва да провери дали са налице мерки, които биха могли да се предприемат с цел намаляване на риска съгласно точки (a) или (b) от параграф 1, такива като мер-

ки за изграждане на доверие или съвместно разработени и договорени програми между Държавата износител и Държавата вносител.

3. Ако след извършването на тази оценка и при отчитане на възможните мерки за намаляване на риска Държавата износител прецени, че има значителен риск от негативни последици съгласно параграф 1, Държавата износител по силата на този Договор следва да не разрешава износа.

4. Държавата износител, страна по този Договор, при оценката си следва да отчете риска конвенционалните оръжия в обхвата на член 2 (1) или изделията в обхвата на член 3 и член 4 да бъдат използвани за извършване или да помогнат за извършване на сериозен акт на насилие, основан на пола, или сериозен акт на насилие срещу жени и деца.

5. Всяка Държава износител, страна по Договора, следва да предприеме мерки всички разрешения за износ на конвенционални оръжия в обхвата на член 2 (1) или на изделия в обхвата на член 3 и член 4 да са детайлно разписани и издадени преди осъществяването на износа.

6. Всяка Държава износител, страна по този Договор, следва да предостави при поискване подходяща информация за конкретното разрешение към Държавата вносител, страна по Договора, както и към Държавите, страни по Договора, явяващи се транзитни държави или държави на претоварване, в съответствие с националните ѝ законодателство, практики или политики.

7. Ако след издаване на разрешението Държава износител, страна по Договора, узнае нова информация, свързана с износа, същата се насърчава да преразгледа разрешението след консултации при необходимост с Държавата вносител.

Член 8

Внос

1. Всяка държава вносител, страна по Договора, следва да осигури предоставяне на подходяща и приложима информация на Държавата износител при поискване в съответствие с националното си законодателство, за да съдейства на Държавата износител, страна по Договора, да извърши национална оценка на износа съгласно член 7. Тези мерки могат да включват предоставяне на документи относно крайната употреба или крайния потребител.

2. Всяка Държава вносител, страна по Договора, следва да предприеме мерки, позволяващи ѝ да регулира, когато е необходимо, вноса под нейна юрисдикция на конвенционални оръжия в обхвата на член 2 (1). Тези мерки може да включват изграждането на системи за внос.

3. Всяка Държава вносител, страна по Договора, може да поиска информация от Държавата износител, страна по договора, относно разглеждани или вече издадени разрешения за износ в случаите, при които Държавата вносител е крайната дестинация.

Член 9

Транзит или претоварване

Всяка Държава, страна по Договора, следва да предприеме подходящи мерки за регулиране, когато е необходимо и осъществимо, на транзита или претоварването под нейна юрисдикция на конвенционални оръжия в обхвата на член 2 (1) през нейната територия в съответствие с приложимото международно право.

Член 10

Посредническа дейност

Всяка Държава, страна по Договора, следва да предприеме мерки съгласно нейното национално законодателство за регулиране на посредническата дейност с конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), осъществявана под нейна юрисдикция. Тези мерки могат да включват регистрация на посредниците или получаване на предварително писмено разрешение за извършване на посредническа дейност.

Член 11

Отклоняване

1. Всяка Държава, страна по Договора, участваща в трансфер на конвенционални оръжия в обхвата на член 2 (1), следва да предприеме мерки за предотвратяване на тяхното отклоняване.

2. Държавата износител, страна по Договора, следва да се стреми да предотврати отклоняване на трансфера на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), посредством своята национална система за контрол, създадена съгласно член 5 (2), чрез оценка на риска за отклоняване на износа и чрез въвеждане на мерки за намаляване на риска, като мерки за укрепване на доверието или съвместно разработени и приети програми между Държавите – вносител и износител, страни по Договора. Други превантивни мерки могат да включват, където е уместно: проверки на страните, участващи в износа, изискване на допълнителна документация, сертификати, гаранции, неразрешаващи износа, или други подходящи мерки.

3. Държавите, страни по Договора, които са вносители, износители, транзитни държави и държави на претоварване, следва да си сътрудничат и обменят информация в съответствие с националните си законодателства, където е уместно и осъществимо, за да намалят риска от отклоняване на трансфера на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1).

4. Ако Държава, страна по Договора, разкрие отклоняване на вече осъществен трансфер на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), тази Държава следва да предприеме подходящи мерки в съответствие с националното си законодателство и в съответствие с международното право, за да се справи с отклоняването. Тези мерки могат да включват уведомяване на евентуално засегнати Държави, страни по Договора, проверка на отклонени доставки на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), и предприемане на последващи мерки чрез разследване и прилагане на закона.

5. За по-доброто разбиране и предотвратяване на отклоняването на трансферирани конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), Държавите, страни по Договора, се насърчават да обменят съответна информация помежду си относно ефективни мерки за справяне с отклоняването. Тази информация може да включва данни за незаконни дейности, включващи корупция, международни канали за трафик, незаконни посредници, източници на незаконни доставки, методи за укриване, общи логистични точки или дестинации, използвани от организирани групи за отклоняване.

6. Държавите, страни по Договора, се насърчават чрез Секретариата да докладват на другите Държави, страни по Договора, относно предприетите мерки за справяне с отклоняването на осъществени трансфери на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1).

Член 12

Поддържане на регистри

1. Всяка Държава, страна по Договора, следва да поддържа национални регистри в съответствие с националното си законодателство за издадените от нея разрешения за износ или за реализирания износ на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1).

2. Всяка Държава, страна по Договора, се насърчава да поддържа регистри за конвенционалните оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1), които са били трансферирани на нейна територия като крайна дестинация или за които е издадено разрешение за транзит през, или претоварване на територия, намираща се под нейна юрисдикция.

3. Всяка Държава, страна по Договора, се насърчава да включва в тези регистри: количеството, стойността, модела/вида, разрешени международни трансфери на конвенционални оръжия в обхвата на член 2 (1), реализирани трансфери на конвенционални оръжия, данни за Държава/Държави износител(и), данни за Държава/Държави вносител(и), транзитни държави и държави на претоварване, както и за крайни потребители, съобразно конкретния случай.

4. Регистрите следва да се съхраняват най-малко десет години.

Член 13 Докладване

1. Всяка Държава, страна по Договора, следва в рамките на първата година от неговото влизане в сила за съответната Държава съгласно член 22 да предостави на Секретариата първоначален доклад относно мерките, предприети за прилагането на този Договор, включително национално законодателство, национални контролни списъци, както и други разпоредби и административни мерки. Всяка Държава, страна по Договора, следва да докладва на Секретариата за всички въведени нови мерки за прилагане на този Договор, когато това е приложимо. Докладите следва да са достъпни и да бъдат разпространени до Държавите, страни по Договора, от страна на Секретариата.

2. Държавите, страни по Договора, се насърчават да предоставят чрез Секретариата на останалите Държави, страни по Договора, информация за предприетите мерки, доказали се като ефективни при предотвратяване на отклоняването на трансфери на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1).

3. Всяка Държава, страна по Договора, следва ежегодно до 31 май да предостави на Секретариата доклад за предходната календарна година относно разрешения или реализиран износ и внос на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1). Докладите следва да бъдат достъпни и да бъдат разпространени от Секретариата до Държавите, страни по Договора. Предоставеният доклад в Секретариата може да съдържа идентична информация с тази, предоставена от Държавата, страна по Договора, в съответните формати на ООН, включително Регистъра на ООН за конвенционалните оръжия. Докладите може да не съдържат чувствителна търговска информация или такава, свързана с националната сигурност.

Член 14 Привеждане в изпълнение

Всяка Държава, страна по Договора, е длъжна за предприеме съответните мерки за изпълнение на национално законодателство по прилагане на разпоредбите на този Договор.

Член 15 Международно сътрудничество

1. Държавите, страни по Договора, следва да сътрудничат помежду си в съответствие с техните интереси в областта на сигурността и с тяхното национално законодателство с оглед на ефективното прилагане на този Договор.

2. Държавите, страни по Договора, се насърчават да подпомагат международното сътрудничество, включително чрез обмен на информация по въпроси от взаимен интерес,

отнасящи се до изпълнението и прилагането на този Договор, в съответствие с техните интереси в областта на сигурността и с националното им законодателство.

3. Държавите, страни по Договора, се насърчават да се консултират по въпроси от взаимен интерес и да обменят информация според конкретния случай в подкрепа на изпълнението на този Договор.

4. Държавите, страни по Договора, се насърчават да си сътрудничат в съответствие с националното им законодателство в подкрепа на прилагането на Договора на национално равнище, включително чрез обмен на информация за незаконни дейности и техните извършители, както и с цел предотвратяване и пресичане на дейности по отклоняване на конвенционални оръжия, попадащи в обхвата на член 2 (1).

5. Държавите, страни по Договора, когато това е одобрено по взаимно съгласие и в съответствие с националното им законодателство, следва да си оказват възможно най-пълно съдействие при разследвания, съдебни преследвания и съдебни производства във връзка с нарушения на национални мерки, въведени по силата на този Договор.

6. Държавите, страни по Договора, се насърчават да въведат национални мерки и да си сътрудничат при предотвратяването на трансфери на конвенционални оръжия в обхвата на член 2 (1) да станат обект на корупционни практики.

7. Държавите, страни по Договора, се насърчават да обменят опит и информация за постигнати резултати по всички аспекти на този Договор.

Член 16 Международна помощ

1. При прилагането на този Договор всяка Държава, страна по него, може да търси помощ, включително правна или законодателна, съдействие за изграждане на институционален капацитет, а също така техническа, материална или финансова помощ. Такова съдействие може да включва управление на стоките запаси, разоръжаване, програми за демобилизация и реинтеграция, модели на законодателство, както и ефективни практики по прилагане на Договора. Всяка Държава, страна по Договора, която е в състояние да го направи, следва да предоставя подобна помощ при поискване.

2. Всяка Държава, страна по Договора, може да поиска, предложи или получи помощ наред с другите възможности чрез ООН, международни, регионални, субрегионални или национални организации, неправителствени организации или на двустранна основа.

3. Доброволен доверителен фонд следва да бъде създаден от Държавите, страни по Договора, в помощ на Държави, страни по Договора, потърсили международна помощ за

прилагането на този Договор. Всяка Държава, страна по Договора, се насърчава да съдейства със средства за този фонд.

Член 17

Конференция на Държавите, страни по Договора

1. Конференция на държавите, страни по Договора, следва да се свика от временния Секретариат, създаден по силата на член 18, не по-късно от една година след влизането в сила на този Договор, като впоследствие датите на заседанията се определят с решение на Конференцията на Държавите, страни по Договора,

2. Конференцията на Държавите, страни по Договора, следва на първото заседание да приеме с консенсус Процедурни правила.

3. Конференцията на Държавите, страни по Договора, приема финансовите си правила, тези за управление на финансирането по линия на всички подчинени органи, които би могла да учреди, както и финансови разпоредби, определящи дейността на Секретариата. На всяка редовна сесия следва да се приема бюджет за финансовия период до следващата редовна сесия.

4. Конференцията на Държавите, страни по Договора:

(а) Прави преглед на прилагането на този Договор, включително развитията в областта на конвенционалните оръжия;

(б) Разглежда и приема препоръки относно приложението и действието на този Договор, по-специално насърчаване на неговата универсализация;

(в) Разглежда предложения за изменения на Договора съгласно член 20;

(д) Разглежда въпроси, възникнали при тълкуването на този Договор;

(е) Разглежда и приема задачите и бюджета на Секретариата;

(ф) Разглежда създаването на помощни органи при необходимост от подобряване на действието на този Договор;

(г) Изпълнява всякакви други функции в съответствие с този Договор.

5. Извънредни заседания на Конференцията на Държавите, страни по Договора, се провеждат във всеки един момент, когато бъде сметено за необходимо от Конференцията на Държавите, страни по Договора, или при писмено искане на която и да е Държава, страна по Договора, ако това искане е подкрепено от не по-малко от две трети от Държавите, страни по Договора.

Член 18

Секретариат

1. Този Договор учредява Секретариат в помощ на Държавите, страни по него, с цел ефективно прилагане на Договора. До първото

заседание на Конференцията на Държавите, страни по Договора, Временен секретариат е отговорен за изпълнението на административните дейности, предвидени в този Договор.

2. Секретариатът следва да бъде адекватно попълнен със служители. Служителите следва да притежават необходимия опит с цел ефективно изпълнение на задълженията, описани в параграф 3.

3. Секретариатът е отговорен пред Държавите, страни по Договора. В рамките на минимална структура Секретариатът следва да изпълнява следните задължения:

(а) Приема, осигурява достъп и разпространява докладите, изисквани съгласно този Договор;

(б) Поддържа и предоставя на Държавите, страни по Договора, списъка с националните точки за контакт;

(в) Подпомага групирането на предложенията и молбите за оказване на съдействие при прилагане на Договора и насърчава международното сътрудничество съгласно изискванията;

(д) Подпомага работата на Конференцията на Държавите, страни по Договора, включително чрез организиране и предоставяне на необходимите услуги за провеждане на заседанията, предвидени в този Договор; и

(е) Изпълнява други задължения в съответствие с решения на Конференциите на Държавите, страни по Договора.

Член 19

Разрешаване на спорове

1. Държавите, страни по Договора, следва да се консултират и по взаимно съгласие да си сътрудничат за разрешаване на всякакви спорове, които могат да възникнат между тях при тълкуването или прилагането на този Договор, включително чрез преговори, посредничество, помирение, съдебно уреждане или други мирни средства.

2. Държавите, страни по Договора, по взаимно съгласие могат да се обърнат към арбитраж за разрешаване на всякакви спорове между тях по въпроси, отнасящи се до тълкуването или прилагането на този Договор.

Член 20

Промени

1. Шест години след влизането в сила на този Договор, всяка Държава, страна по него, може да предложи промени в този Договор. Впоследствие предлаганите промени могат да се разглеждат само от Конференцията на Държавите, страни по Договора, на всеки три години.

2. Всяко предложение за промени в този Договор следва да бъде внесено писмено в Секретариата, който следва да го разпространи до всички Държави, страни по Договора, не

по-късно от 180 дни преди следващото заседание на Конференцията на Държавите, страни по Договора, на която измененията могат да бъдат разгледани в съответствие с параграф 1. Промяната следва да бъде разгледана на следващата Конференция на Държавите, страни по Договора, на която може да се разглеждат изменения по параграф 1, ако не по-късно от 120 дни след разпространението ѝ от Секретариата мнозинството от Държавите, страни по Договора, са уведомили Секретариата, че подкрепят разглеждане на предложението.

3. Държавите, страни по Договора, следва да положат всички усилия за постигане на консенсус по всяко предложение за промяна. Ако всички усилия за постигане на консенсус са изчерпани и не е постигнато съгласие, предложението следва като последна възможност да бъде одобрено с мнозинство от три четвърти от гласовете на Държавите, страни по Договора, присъстващи и гасуващи на Конференцията. За целите на този член присъстващи и гласуващи Държави, страни по Договора, означава Държави, страни по Договора, присъстващи и дали положителен или отрицателен вот. Депозитарят следва да разпространи приетата поправка до всички Държави, страни по Договора.

4. Изменение, прието в съответствие с параграф 3, влиза в сила за всяка Държава, страна по Договора, която е депозирала своя документ за приемане на изменението, деветдесет дни след датата на депозиране при Депозитаря на документите за приемане от мнозинството от Държавите, страни по Договора, към момента на приемане на поправката. Впоследствие изменението влиза в сила за всяка от останалите Държави, страни по Договора, деветдесет дни след датата на депозиране на документа за приемане на промяната.

Член 21

Подписване, ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване

1. Този Договор е отворен за подписване в Главната квартира на ООН от всички държави считано от 3 юни 2013 г. до влизането му в сила.

2. Този Договор подлежи на ратификация, приемане или утвърждаване от всяка подписала го Държава.

3. След влизането му в сила този Договор остава отворен за присъединяване от всяка държава, която не го е подписала.

4. Документите за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване се депозират при Депозитаря.

Член 22

Влизане в сила

1. Този Договор влиза в сила деветдесет дни от датата на депозиране при Депозитаря на петдесетия документ за ратификация, приемане или утвърждаване.

2. За всяка Държава, която депозира своя документ за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване след влизането в сила на този Договор, същият влиза в сила за съответната Държава деветдесет дни след датата на депозиране на документа за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване.

Член 23

Прилагане преди влизане в сила

Всяка Държава може в момента на подписване или депозиране на документите за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване да декларира, че ще прилага временно член 6 и член 7 до влизането в сила на този Договор за нея.

Член 24

Срок на действие и оттегляне

1. Този Договор е с неограничен срок на действие.

2. Всяка Държава, страна по Договора, упражнявайки националния си суверенитет, има правото да се оттегли от Договора. Тя следва да внесе нотификация за оттеглянето си при Депозитаря, който следва да уведоми всички останали Държави, страни по Договора. Нотификацията за оттегляне може да съдържа обяснение на причините за оттеглянето. Нотификацията за оттегляне влиза в сила деветдесет дни след получаване на уведомлението за оттегляне от Депозитаря, освен в случаите, когато в нотификацията е посочена по-късна дата.

3. Никоя Държава не се освобождава на основание на оттеглянето си от задълженията, произтичащи от този Договор, докато държавата е била страна по този Договор, включително от финансови задължения, които биха могли да възникнат.

Член 25

Резерви

1. В момента на подписване, ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване всяка Държава може да изрази резерви, с изключение на случаите, в които резервите са несъвместими с предмета и целите на този Договор.

2. Държава може да оттегли своя резерва по всяко време чрез нотификация за тази цел, адресирана до Депозитаря.

Член 26

Връзка с други международни споразумения

1. Прилагането на този Договор не засяга задължения, поети от Държавите, страни по него, по съществуващи или бъдещи международни споразумения, по които те са страни, когато тези задължения са съвместими с този Договор.

2. Този Договор не може да бъде посочван като причина за невалидност на споразумения за сътрудничество в областта на отбраната, сключени между Държави, страни по този Договор.

**Член 27
Депозитар**

Генералният секретар на ООН е Депозитар по този Договор.

**Член 28
Автентичност на текста**

Оригиналният текст на този Договор, в който арабският, китайският, английският, френският, руският и испанският текст са равностойни и автентични, се депозира при Генералния секретар на Организацията на обединените нации.

Изготвен в Ню Йорк на втори април две хиляди и тринадесета година.
8498

**МИНИСТЕРСТВО
НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

**НАРЕДБА № 12
от 30 декември 2015 г.**

**за утвърждаване на медицински стандарт
„Спешна медицина“**

Член единствен. С наредбата се утвърждава медицинският стандарт „Спешна медицина“ съгласно приложението.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Лечебните заведения за болнична помощ със съществуващи структури по спешна медицина към датата на влизане в сила на наредбата са длъжни да приведат дейността си в съответствие с изискванията на наредбата в 6-месечен срок от влизането ѝ в сила.

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения.

§ 3. Указания по прилагането на наредбата се дават от министъра на здравеопазването.

§ 4. Документите по глава втора, раздел II, т. 9.2.4 и глава пета, раздел V, т. 3.8 и 4.2 от приложението към член единствен се утвърждават от министъра на здравеопазването в 6-месечен срок от влизането на наредбата в сила.

§ 5. Наредбата влиза в сила от датата на обнародването ѝ в „Държавен вестник“ и отменя Наредба № 45 от 2010 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Спешна медицина“ (ДВ, бр. 68 от 2010 г.).

Министър:
Петър Москов

Приложение
към член единствен

**МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ
„СПЕШНА МЕДИЦИНА“**

**Г л а в а п ъ р в а
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Раздел I

Дефиниция, основна цел и задачи на медицинската специалност „Спешна медицина“

1. Медицинската специалност „Спешна медицина“ е основана на приложението на познанията и уменията, необходими за превенция, профилактика, диагностика и лечение на остри или внезапно възникнали животозастрашаващи, потенциално животозастрашаващи или заплашващи с тежки или необратими увреждания за здравето заболявания, увреждания или други спешни състояния или обстоятелства, в т. ч. недиференцирани физикални и поведенчески нарушения, засягащи пациенти от всички възрастови групи, в практикуването на която основният и най-критичен фактор е времето до предприемане на подходящи и качествени диагностично-лечебни дейности с цел постигане на физиологична стабилност и/или ефективно дефинитивно лечение при пациента.

2. Основната цел на упражняването на медицинската специалност „Спешна медицина“ е да бъде прекъснато развитието на остри или внезапно възникнали животозастрашаващи, потенциално животозастрашаващи или заплашващи с тежки или необратими увреждания за здравето заболявания, увреждания или други спешни състояния при пациента и/или дефинитивното му лечение.

3. Задачите на медицинската специалност „Спешна медицина“ се заключават в осигуряването и провеждането на навременни, компетентни, квалифицирани, качествени и ефективни превантивни, профилактични и диагностично-лечебни дейности при пациенти в спешно състояние при спазване на изискванията, определени в този стандарт.

4. Медицинската специалност „Спешна медицина“ е интердисциплинарна специалност с обхват, включващ медицински дейности в досег с всички останали медицински специалности в спешния им компонент.

5. Обект на дейностите от обхвата на медицинската специалност „Спешна медицина“ е единствено спешният пациент.

6. Този стандарт цели да осигури високо качество на дейностите в обхвата на медицинската специалност „Спешна медицина“ чрез изисквания за въвеждане и поддържане на базова интегрирана система за спешни грижи и лечение на спешни пациенти посредством приложение и осъществяване на постоянен, непрекъснат и неограничен достъп до спешна медицинска помощ и осъществяване на навременни, качествени и квалифицирани диагностично-лечебни дейности в обхвата на специалността в извънболнични условия, по време на транспорт и в болнични условия.

Раздел II Относими определения

1. „Спешно състояние“ е всяка остра или внезапно възникнала промяна в здравето на човека, изразяваща се в нововъзникнало или в промяна на съществуващо заболяване, увреждане или друго състояние или обстоятелство, а също и усложнение при родилка, застрашаващо здравето и живота на майката и плода, с достатъчна по сила тежест, което може да доведе до смърт или до тежки или необратими морфологични или функционални увреждания на жизнено значими органи и системи, в т. ч. критични нарушения в жизненоважните функции, загуба на функция на орган или на част от тялото, временна или постоянна инвалидизация, ако не се предприемат незабавни медицински действия, целящи физиологична стабилност и/или ефективно дефинитивно лечение на пациента.

2. „Спешен пациент“ е всеки, при който е налице спешно състояние и поради това нужда от провеждане на спешни диагностично-лечебни действия или транспорт, които ако не бъдат предприети незабавно, биха довели до тежки или необратими морфологични или функционални увреждания на жизнено значими органи и системи или до смърт.

3. „Степен на спешност“ или „степен на спешното състояние“ е необходимата, предвид клиничното състояние на пациента, бързина, с която се предприема съответното медицинско действие в обхвата на медицинската специалност „Спешна медицина“, с цел постигане на оптимален и най-благоприятен клиничен изход от спешното състояние на пациента.

Г л а в а   в т о р а

ЕЛЕМЕНТИ НА ДИАГНОСТИЧНО-ЛЕЧЕБНИЯ ПРОЦЕС В ОБХВАТА НА МЕДИЦИНСКАТА СПЕЦИАЛНОСТ „СПЕШНА МЕДИЦИНА“

Раздел I

Основни елементи на диагностично-лечебния процес

1. Практикуването на медицинската специалност „Спешна медицина“ включва следните основни елементи:

- 1.1. Медицински триаж.
- 1.2. Медицински контрол.

1.3. Прилагане на методите на кардиопулмонална и церебрална ресусцитация и постресусцитационни грижи при спешен пациент.

1.4. Начална (първична) преценка, стабилизация и животоспасяващи действия при спешен пациент.

1.5. Фокусирана анамнеза и физикален преглед.

1.6. Вторична преценка и диагностично-лечебни стъпки при спешен пациент.

1.7. Клинично разрешаване на спешния случай.

1.8. Мениджмънт на спешния пациент и разпореждане със спешния случай в спешно отделение:

1.8.1. приложение на методи за мониториране на жизнените функции с постоянно наблюдение и нова оценка на спешния пациент;

1.8.2. непрекъснато оказване на интердисциплинарна консултативна помощ по време на всеки един от основните елементи в лечебно-диагностичния процес.

1.9. Приоритетна организация и действия при нужда от преценка, грижи и лечение на повече от един спешен пациент с цел предоставяне на оптимално лечение.

1.10. Клинично документиране на спешния случай.

1.11. Транспорт на спешния пациент.

1.12. Дейности по комуникация.

2. Практикуването на специалността „Спешна медицина“ се основава на модел на клиничната практика, определен в глава пета, раздел IV на този стандарт.

Раздел II Медицински триаж

1. Медицинският триаж е основен елемент и практически инструмент на диагностично-лечебния процес в обхвата на специалността „Спешна медицина“, с приложението на който всички спешни пациенти се групират в категории (групи) чрез използване на стандартна медицинска триажна система.

2. Медицинският триаж е процес на разпределение (сортировка) на пациентите чрез определяне на медицински приоритет в зависимост от степента на спешност и необходимите на пациента диагностика, лечение или транспорт в обхвата на специалността „Спешна медицина“, в т. ч. и в случаите на бедствия.

3. Приложението на медицинския триаж цели постигане на равнопоставеност на достъпа до системата на спешна медицинска помощ и предоставяните от нея диагностика и лечение в зависимост от степента на спешност на пациента и наличните апаратурни и кадрови ресурси с цел постигане на оптимална ефикасност, ефективност и сигурност на медицинското обслужване в обхвата на специалността „Спешна медицина“ и осигуряване на качествено диагностично-лечебно поведение, основано на субективни и обективни клинични критерии.

4. Медицинският триаж се базира на преценка на входящи субективни оплаквания и обективни клинични критерии при пациент с осъществен достъп до системата за спешна медицинска помощ – витални параметри, ключови симптоми и признаци, с цел категоризиране и определяне на медицинския приоритет на спешния пациент в зависимост от тежестта на спешното състояние (степен на спешност), нуждата от ресусцитация и приложение на незабавни животоспасяващи мерки, прогнозата на заболяването и наличните човешки и инструментални ресурси.

5. С приложението на медицинския триаж в обхвата на специалността „Спешна медицина“ се постига клинична справедливост и се осигурява подходящо и навременно лечение на спешни пациенти в зависимост от техните нужди и наличния ресурс в определена времева рамка.

6. Медицинският триаж включва оценка на степента на спешност на всеки спешен пациент посредством дефиниране на триажна категория.

7. Дефинирането на триажна категория при спешен пациент оценява степента на спешното състояние (степен на спешност) и осигурява различия в медицинския приоритет и времевата рамка за прилагане на диагностично-лечебните действия при спешен пациент в извънболнични и болнични условия в зависимост от наличния кадрови, инструментален и апаратурен ресурс за осъществяване на мерките и действията.

8. Тriageжни категории при спешни пациенти:

8.1. Критичен спешен пациент (код червено – А1) – пациентът е с животозастрашаващи признаци и симптоми вследствие заболяване или увреждане с висока вероятност от летален изход, ако не се предприемат незабавни интервенции за предотвратяване на последваща нестабилност на дихателната функция, циркулацията и/или неврологичната функция. Спешен пациент с определена триажна категория А1 налага незабавно осигуряване на максималните диагностични и терапевтични възможности в областта и обхвата на специалността „Спешна медицина“ посредством приложение на напреднали техники за поддръжка на живота (Advanced Life Support) и всички останали ресурсни възможности от лекарски екип с най-висока компетентност или от екип с по-ниска компетентност под медицински контрол.

8.2. Нестабилна/потенциално нестабилна спешен пациент (код жълто – В2) – относителна спешност – пациентът е с подозиран риск и потенциална опасност за живота, налице са признаци и симптоми вследствие заболяване или увреждане, които могат да прогресират по тежест и да доведат до усложнения с висока вероятност от настъпване на тежки последствия за жизненоважните функции, системи или органи, ако лечението не се приложи бързо в определена времева рамка при относителна спешност на състоянието.

8.3. Стабилен спешен пациент (код зелено – С3) – минимална спешност – при пациента са налични признаци и симптоми вследствие заболяване или увреждане с нисък потенциал и риск от настъпване на тежки последствия или усложнения и прогрес към по-тежко състояние.

9. В обхвата на специалността „Спешна медицина“, осъществявана в извънболнични условия, се изпълняват и прилагат следните етапи (подкомпоненти) на медицинския триаж: телекомуникационен (телефонен) триаж, приоритетен екипен триаж, медицински триаж на мястото на инцидента и транспортен медицински триаж, дисперсен транспортен триаж.

9.1. Телекомуникационният (телефонен) триаж е входящ и се извършва от диспечерски екип в районна координационна централа на център за спешна медицинска помощ (ЦСМП) със съответни технически условия за осъществяване на дейността.

9.1.1. Телекомуникационният триаж включва следните задължителни елементи:

9.1.1.1. осъществено телефонно интервю от диспечерски екип с набиране на входяща информация след задаване на ключови въпроси към търсещия системата на спешна медицинска помощ;

9.1.1.2. кодиране на повикването с определяне на триажната категория на пациента и съответната индикативна времева рамка за изпълнение на повикването от подходящ за асоциираната триажна категория спешен мобилен екип във възможно най-кратък времеви интервал.

9.1.2. Телекомуникационният триаж се провежда по строго определен протоколен модел, съдържащ стандартизирани за целта карти за инцидент, ключови въпроси на телефонното интервю, диагностични категории (признаци и симптоми) на повикването и телефонни инструкции за помощни действия до пристигане на мобилния екип за спешна медицинска помощ.

9.1.3. Определянето на триажната категория на пациента по време на осъществяване на телекомуникационния триаж се основава на информацията, получена от отговорите на ключовите въпроси по време на телефонното интервю и на допълнителни уточняващи въпроси, посочени в съдържанието на съответната стандартизирана карта за инцидент.

9.1.4. Отговорите и информацията от телефонното интервю са основание за осъществяване на подходящ приоритетен екипен триаж.

9.2. Приоритетният екипен триаж е изходящ и се извършва от стационарен диспечерски екип в координационната централа на ЦСМП (диспечерски екип).

9.2.1. Приоритетният екипен триаж включва следните задължителни елементи:

9.2.1.1. определяне на спешен мобилен екип за поемане и изпълнение на повикването (реагиращ екип на повикването) в зависимост от определената при телекомуникационния триаж триажна категория в необходимата за изпълнение на повикването времева рамка – определя се най-близкият по времеви критерий до мястото на инцидента и по възможност най-компетентният за изпълнение на повикването мобилен екип;

9.2.1.2. предаване и възлагане на повикването от диспечерския екип на съответния реагиращ екип;

9.2.1.3. предаване от диспечерския екип към реагиращия екип на информацията за инцидента по стандартен базов модел;

9.2.1.4. потвърждение и съгласие за поемане на повикването от спешния мобилен екип.

9.2.2. Приоритетният екипен триаж се смята за приключен при потвърждение и съгласие за поемането на повикването от мобилния екип при ясно телекомуникационно потвърждение на базовото съдържание на информацията за инцидента.

9.2.3. Времевата рамка за изпълнение на общата фаза на телекомуникационния и приоритетния екипен триаж трябва да бъде максимално кратка, без това да нарушава пълнотата на изпълнение на ключовите елементи в структурата на телефонното интервю и инструкциите от протоколния му модел.

9.2.4. Протоколите за провеждането на телекомуникационния триаж и на приоритетния екипен триаж, както и съответните стандартизирани документи за тях се разработват и актуализират от колективи от медицински специалисти,

определени от министъра на здравеопазването и се утвърждават със заповед на министъра на здравеопазването. С протоколите се определят етапите и компонентите на телекомуникационния и на приоритетния екипен триаж.

9.2.5. Описаните в протоколите етапи и компоненти на телекомуникационния и приоритетния екипен триаж подлежат на периодична преоценка и промяна в зависимост от промяната в условията за осъществяване на дейностите от обхвата на специалността „Спешна медицина“ в извънболничната медицинска помощ.

9.3. Медицинският триаж на мястото на инцидента и транспортният медицински триаж се осъществяват от спешния мобилен екип, обслужил повикването по искане на диспечерския екип на основание приоритетния екипен триаж.

9.3.1. Медицинският триаж на мястото на инцидента е входящ и включва определяне на триажна категория на спешен пациент с използването на обективни клинични критерии и последващо определяне на лечебен или транспортен приоритет или комбинация от двата подхода.

9.3.2. Медицинският триаж на мястото на инцидента може да включва при налични условия и искане към диспечерския екип на координационната централа за осигуряване на допълнителен(и) мобилен(и) екип(и), на мобилен(и) екип(и) с по-висока компетентност или на екип за аеромедицински транспорт.

9.4. Транспортният медицински триаж е изходящ медицински триаж на мястото на инцидента, който се извършва от мобилен екип на спешна медицинска помощ и включва определяне на най-подходящото направление за транспортиране, транспортно време и маршрут за спешен първичен транспорт до приемно лечебно заведение, съобразено с определената триажна категория на пациента.

9.4.1. Транспортният медицински триаж може да включва и искане от мобилния спешен екип към районната координационна централа за пресрещане/прихващане на отзовалия се на повикването спешен мобилен екип от мобилен екип на системата за спешна медицинска помощ с най-висока компетентност и възможности за лечение на спешния пациент.

9.4.2. Транспортният медицински триаж на мястото на инцидента може да включва и искане за осъществяване на аеромедицински транспорт на спешния пациент по строго определени времеви и медицински критерии под контрола на районната координационна централа.

9.5. Дисперсният транспортен триаж е подкомпонент на транспортния медицински триаж и включва решение за най-подходящото направление за транспортиране и транспортни действия при наличие на множество спешни пациенти в ситуации на възникнали масови бедствия, инциденти или аварии с цел равномерно им разпределение към няколко приемни лечебни заведения под контрола на районната координационна централа и съобразено с разработен предварителен план за действия при възникване на подобни ситуации.

10. В обхвата на специалността „Спешна медицина“, осъществявана в болнични условия, се прилагат и изпълняват следните етапи (подком-

поненти) на медицинския триаж: входящ приемен медицински триаж, вътреболничен медицински триаж при спешен пациент със смяна на триажната категория (ретриаж) и междуболничен триаж при нужда от превеждане на спешен пациент.

10.1. Изискванията за осъществяване на медицински триаж в болнични условия се съдържат в глава четвърта, раздел V на този стандарт.

Раздел III Медицински контрол

1. Дейността по медицински контрол в обхвата на медицинската специалност „Спешна медицина“ представлява стандартизирано и валидирано телекомуникационно подпомагане, назначение, контролиране и насочване на триажни, лечебно-диагностични и транспортни действия и решения на спешния долекарски или домедицински мобилен екип, извършвано от специално определен за целта лекар в районната координационна централа или в спешно отделение на приемното лечебно заведение.

2. Дейността по медицински контрол замества изцяло физическото присъствие на лекар в мобилен спешен екип с по-ниска професионална компетентност, давайки възможност за изпълнение от екипа на дейности и процедури, предварително дефинирани в диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми, и изискващи лекарско назначение и присъствие или изпълнение с участието на лекар.

3. Искане за осъществяване на медицински контрол може да отправя долекарски или домедицински мобилен екип при възникване на нужда от такъв по време на извършваните триажни, транспортни и/или диагностично-лечебни действия в извънболнични условия.

4. За искането за осъществяване и за самото осъществяване на медицинския контрол, както и за дейностите и решенията на долекарските и домедицинските екипи във връзка с контрола се прилагат критериите и изискванията, посочени в този стандарт и в утвърдените в изпълнение на стандарта диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми.

5. Медицинският контрол в обхвата на специалността „Спешна медицина“ се осъществява в условията на съответни за целта телекомуникационни и телемедицински технически възможности.

6. Спешните телемедицински дейности и техники са подкомпонент на медицинския контрол и включват използване на телекомуникационни и информационни технологии и връзки в реално време между мобилния спешен екип и районната координационна централа и/или специализирана зона на спешното отделение на приемното болнично лечебно заведение с цел диагностично-лечебно подпомагане на екип с по-ниска компетентност от лекарски екип с по-висока компетентност.

Раздел IV

Други елементи на диагностично-лечебния процес – преценки, диагностично-лечебни стъпки, клинично документиране

1. Прилагане на методите на кардиопулмонална и церебрална ресусцитация и постресусцитационни грижи при спешен пациент:

1.1. Кардиопулмоналната и церебралната ресусцитация и постресусцитационните грижи при спешен пациент включват прилагане на:

1.1.1. основни техники за поддържане на живота (Basic Life Support – BLS);

1.1.2. напреднали техники за поддържане на живота (Advanced Life Support – ALS) със специализирана екипировка;

1.1.3. напреднали техники за поддържане на сърдечната функция (Advanced Cardiac Life Support – ACLS) със специализирана екипировка;

1.1.4. педиатрични напреднали техники за поддържане на живота (Pediatric Advanced Life Support – PALS) със специализирана екипировка;

1.1.5. основни техники за поддържане на живота при травма (Basic Trauma Life Support – BTLS): допълнителни напреднали техники за поддържане на живота при травма (Pre-Hospital Trauma Life Support – PHTLS) със специализирана екипировка; диагностика на клинична смърт; поставяне на пациента в основно положение на тялото за кардиопулмонална ресусцитация или в стабилно странично положение; методи за осигуряване на проходимост на горните дихателни пътища; методи за оксигенация и изкуствена белодробна вентилация; методи за изкуствена циркулация; методи за осигуряване на съдова линия; лекарствена терапия и електрическа дефибрилация;

1.1.6. постресусцитационни грижи.

2. Начална (първична) преценка, стабилизация и животоспасяващи действия при спешен пациент:

2.1. Извършване на идентификация и ресусцитация на всички критични спешно болни: начална бърза преценка при спешен пациент и първоначален преглед, преценка и ресусцитация със стабилизация на основните жизнени функции.

3. Фокусирана анамнеза и физикален преглед:

3.1. Насочване към проявите, признаците, симптомите, здравната информация и специфичната клинична находка, които изискват незабавни действия и терапия при спешен пациент.

4. Вторична преценка и диагностично-лечебни стъпки при спешен пациент:

4.1. Предприемане на навременна вторична преценка с насочване към нуждата и извършване на незабавни терапевтични действия.

5. Клинично разрешаване на спешния случай в спешно отделение:

5.1. Съставяне на диференциално-диагностичен план при спешния пациент – представлява основен елемент в практикуването на специалността „Спешна медицина“ и се състои в диференциране и категоризиране на оплакванията, симптомите и признаците с поставяне на работна диагноза с цел определяне на конкретните терапевтичните нужди на болния.

5.2. Определяне на необходимост от използване на допълнителен диагностичен лабораторноинструментален пакет с интерпретация на получените резултати при спешния пациент.

5.3. Определяне и провеждане на индивидуално медикаментозно, оперативно и/или инвазивно (интервенционално) лечение при спешния пациент.

5.4. Ретриаж на спешния пациент.

5.5. Незабавно или дефинитивно лечение в спешно отделение.

6. Мениджмънт на спешния пациент и разпождане със спешния случай в спешно отделение:

6.1. Планиране на изписване от спешно отделение с определяне на план за наблюдение/вторичен преглед.

6.2. Решение за обсервация с настаняване в спешно отделение.

6.3. Предложение за хоспитализация на спешно болния в лечебно заведение за болнична помощ.

6.4. Решение за предприемане и осъществяване на подходящ междуболничен транспорт при нужда от превеждане на спешен пациент в друго приемно лечебно заведение.

6.5. Периодична оценка на спешното състояние, нова преценка на спешния пациент с корекция на предварителната диагноза и лечение при нужда.

7. Приоритетна организация и действия при нужда от преценка, грижи и лечение на повече от един спешен пациент с цел предоставяне на оптимално лечение в спешно отделение:

7.1. В случаите на наличие на множество спешни пациенти се извършва и прилага непрекъснато отчитане на индивидуалните нужди на конкретния спешен пациент в зависимост от триажната категория, тежестта на състоянието и медицинския приоритет с цел насочване на дейността към спешно болните с висок приоритет.

8. Клинично документиране на спешния случай:

8.1. Навременно, прегледно, кодирано по подходящ начин и точно отбелязване в специфичния за дейността документооборот при спешен пациент на:

8.1.1. анамнестични данни за болния;

8.1.2. основно оплакване и абнормна клинична находка;

8.1.3. витални белези, документиран в динамика;

8.1.4. предварителна диагноза и планирани изследвания;

8.1.5. резултати от направените изследвания и тяхната интерпретация;

8.1.6. предприети терапевтични стъпки и действия;

8.1.7. заключение и клинично разрешаване на случая;

8.1.8. автор на клиничното документиране.

Раздел V

Транспорт на спешния пациент

1. Обект на спешен транспорт е спешният пациент, по отношение на който са изпълнени относимите критерии за необходимост от осигуряване на транспорт, съобразно състоянието, нозологията и нуждите на пациента в зависимост от конкретното му спешно състояние.

2. Категории и дефиниции на транспорт на спешен пациент:

2.1. Категория 1: Спешен първичен транспорт:

2.1.1. Спешен първичен транспорт е транспортът на спешен пациент от мястото на инцидента до подходящо приемно лечебно заведение.

2.1.2. Спешният първичен транспорт се осигурява с определени по изисквания на този стандарт мобилен екип и санитарно транспортно средство.

2.1.3. Спешният първичен транспорт се извършва от мястото на инцидента до приемно лечебно заведение за болнична помощ или до филиал за спешна медицинска помощ (ФСМП) към ЦСМП.

2.1.4. Изборът на направление за транспортиране при осъществяване на спешния първичен транспорт се прави въз основа на предварително изготвения от лечебното заведение болничен транспортен план и след преценка на:

2.1.4.1. очакваното транспортно време до приемното лечебно заведение;

2.1.4.2. степента на спешност, оценена по медицински триажни критерии;

2.1.4.3. конкретната нужда от спешни медицински действия в болнични условия с насочване към приемно лечебно заведение с подходяща компетентност.

2.1.5. Спешен първичен транспорт се извършва само в случаите на изпълнени критерии по състояние, нозология и медицински нужди при спешен пациент във или със:

2.1.5.1. критично състояние;

2.1.5.2. очаквано влошаване с потенциал за достигане на критично състояние;

2.1.5.3. нестабилни витални белези с нужда от постоянна поддръжка на вентилацията, оксигенацията и циркулацията;

2.1.5.4. нужда от постоянен физиологичен мониторинг;

2.1.5.5. застрашена проходимост на дихателните пътища с потенциал за обструкция;

2.1.5.6. признаци на шок;

2.1.5.7. нужда от кислородотерапия;

2.1.5.8. исхемичен/хеморагичен мозъчен инсулт;

2.1.5.9. остър инфаркт на миокарда;

2.1.5.10. остра аортна дисекция;

2.1.5.11. руптура на аортна аневризма;

2.1.5.12. остра вътрекоремна хеморагия;

2.1.5.13. ампутация с планирана реимплантация;

2.1.5.14. исхемия на крайник;

2.1.5.15. некротизиращ фасциит;

2.1.5.16. малигна хипертензия;

2.1.5.17. епидурален хематом;

2.1.5.18. субарахноидална хеморагия;

2.1.5.19. субдурален хематом;

2.1.5.20. епилептичен статус;

2.1.5.21. кардиогенен шок с нужда от постоянна фармакологична или механична поддръжка на циркулацията/сърдечния ритъм;

2.1.5.22. сърдечна тампонада;

2.1.5.23. остра клапна сърдечна дисфункция;

2.1.5.24. черепномозъчна травма с прогресиращо стеснение на съзнанието;

2.1.5.25. гръбначномозъчна травма с прогресиращ неврологичен дефицит/хипотензия;

2.1.5.26. гръден капак;

2.1.5.27. нужда от венозен достъп и постоянна инфузия на течности или лекарствени продукти;

2.1.5.28. травматични увреди с нужда от имобилизация;

2.1.5.29. невъзможно безрисково придвижване до лечебно заведение посредством алтернативен транспорт;

2.1.5.30. сърдечна контузия;

2.1.5.31. тазова фрактура с хипотензия;

2.1.5.32. изпълнени индикатори за тежка политравма;

2.1.5.33. множествени фрактури на дълги кости с хипотензия;

2.1.5.34. открити фрактури;

2.1.5.35. изпълнени критерии за тежко изгаряне;

2.1.5.36. инхалационна увреда при изгаряне;

2.1.5.37. комбинирана травма;

2.1.5.38. електрически изгаряния;

2.1.5.39. кървене от гастроинтестиналния тракт и хемодинамична нестабилност;

2.1.5.40. нужда от спешна хемодиализа;

2.1.5.41. давене;

2.1.5.42. нужда от приложение на хипербарна оксигенация (СО отравяне);

2.1.5.43. тежка/о интоксикация или предозироване на медикаменти;

2.1.5.44. ангиоедем или епиглотит;

2.1.5.45. ретрофарингеален абсцес;

2.1.5.46. нужда от специален режим на механична вентилация;

2.1.5.47. нужда от прием в педиатрична интензивна клиника;

2.1.5.48. астматичен и епилептичен статус;

2.1.5.49. предтерминно раждане с тегло на новородено под 2000 g;

2.1.5.50. хидропс на плода;

2.1.5.51. неонатално сърдечно заболяване;

2.1.5.52. преекламписия/екламписия;

2.1.5.53. абрупцио плаценте;

2.1.5.54. диабетна кетоацидоза;

2.1.5.55. кома от всякъкъв произход;

2.1.5.56. персистираща хипогликемия или температурна нестабилност (деца);

2.1.5.57. сепсис или менингит (деца);

2.1.5.58. гърчове (деца);

2.1.5.59. некротизиращ ентероколит;

2.1.5.60. дефект на коремната стена (деца);

2.1.5.61. диафрагмална херния (деца);

2.1.5.62. състояние след сърдечен арест.

2.1.6. Като подкомпонент на спешния първичен транспорт може да бъде осъществен бърз приоритетен транспорт (ранен транспорт) – транспорт, който се осъществява преди настъпване на вторични вредни последствия от първоначалната животозастрашаваща увреда или заболяване при спешен пациент.

2.1.7. Основни елементи и дейности на спешния първичен транспорт:

2.1.7.1. Преди спешния първичен транспорт се извършват:

2.1.7.1.1. транспортен триаж;

2.1.7.1.2. определяне на транспортното време и маршрута;

2.1.7.1.3. проверка на транспортното средство и екипировката.

2.1.7.2. По време на спешния първичен транспорт се извършват:

2.1.7.2.1. поддържане и гарантиране на сигурността на болния, екипировката и спешния екип с оглед специфичния транспортен риск;

2.1.7.2.2. поддържане на сигурност на имобилизацията на спешния пациент;

2.1.7.2.3. поддържане на адекватен достъп до спешния пациент;

2.1.7.2.4. осигуряване на адекватен физиологичен мониторинг;

2.1.7.2.5. осъществяване на температурен контрол и физиологична стабилност на спешния пациент;

2.1.7.2.6. осъществяване на постоянна периодична оценка на съзнанието, дихателните пътища, дихателната и циркулаторната функция;

2.1.7.2.7. поддържане на постоянна вътрешна (между членовете) и външна (на екипа) телекомуникация на мобилния спешен екип;

2.1.7.2.8. при изпълнени критерии за това – отпавяне на искане/предложение за предоставяне на медицински контрол или искане/предложение за пресрещане/прихващане от мобилен екип с по-висока компетентност.

2.1.7.3. Спешен първичен транспорт се иницира в зависимост от тежестта на спешното състояние, от наложената транспортна политика съобразно спазвания диагностично-лечебен алгоритъм и от надделяването на транспортния или лечебния приоритет при спешния пациент.

2.1.7.4. Иницирането на спешен първичен транспорт, когато такъв е необходим, от мобилния екип на спешна медицинска помощ трябва да бъде извършено до 10 минути от момента на пристигането на екипа на мястото на инцидента освен в случаите на налични обективни пречки и непредвидени обстоятелства, които задължително трябва да бъдат изрично описани и мотивирани в специфичния за дейността документооборот.

2.1.7.5. Всички извънболнични структури, които осъществяват дейност в областта на специалността „Спешна медицина“, изготвят болничен транспортен план – по триажна и диагностична категория на спешните състояния и зависещо от това планово направление за транспортиране в приемно лечебно заведение, съобразено с Националната здравна карта, с изключение на случаите на вторичен транспорт.

2.1.7.6. Приоритет при избора на направление за транспортиране в процеса на спешния първичен транспорт е настаняването на спешния пациент в приемно лечебно заведение, което поддържа структура за спешна медицинска помощ, в съответствие с изискванията на този стандарт, осигуряваща най-висока компетентност и възможности за лечение на конкретното спешно състояние при пациента при оценен транспортен риск в зависимост от прогнозното транспортно време.

2.1.7.7. При наличие на еднаква компетентност и равностойни условия за болнично лечение в повече от едно приемно лечебно заведение изборът на направление за транспортиране при спешен първичен транспорт зависи единствено от очакваното транспортно време и транспортния риск.

2.1.7.8. Екипът, осъществяващ спешния първичен транспорт, може да не спази разписания болничен транспортен план и да пропусне настаняване в най-близкото приемно лечебно заведение за болнична помощ в случай, че състоянието и нуждите на спешния пациент изискват настаняване в друго лечебно заведение с по-висока компетентност в условията на съобразен транспортен риск, транспортно време и под задължителен медицински или диспечерски контрол.

2.2. Категория 2: Спешен вторичен транспорт:

2.2.1. Спешният вторичен транспорт е транспорт на спешен пациент от приемното лечебно заведение към друго лечебно заведение, предоставящо специализирано лечение, при:

2.2.1.1. изчерпване на локалните болнични ресурси за интензивно лечение на критичен (категория А1) и нестабилен (категория В2) спешен пациент;

2.2.1.2. необходимост от интензивен мониторинг и интензивни грижи по време на транспорта и след транспортирането;

2.2.1.3. липса на болничен ресурс за специфично третиране на животозастрашаващо състояние при спешен критично болен.

2.2.2. Спешният вторичен транспорт трябва да бъде извършен при задължително изпълнени алгоритъм за вторичен транспорт при спешен пациент, компоненти на сигурността и етапи на вторичния транспорт, показатели по контролен фиш за предтранспортна подготовка на пациента, показатели по контролен фиш за предтранспортна проверка на изправността и функционирането на транспортната екипировка и мониториращите устройства и показатели за оформяне на клиничната документация.

2.2.3. Вторичният транспорт на спешен пациент се прилага само при изпълнени критерии за безопасност и подsigурени условия за прием в приемното лечебно заведение с използването на реанимационен наземен спешен мобилен екип със санитарно транспортно средство тип С или на аеромедицински екип.

2.2.4. Решението за спешен вторичен транспорт се съобразява и със:

2.2.4.1. характеристиката на района на действие и условията на достъп на планираното за извършване на вторичния транспорт санитарно транспортно средство;

2.2.4.2. наличието на информирано съгласие на пациента или негов законен представител;

2.2.4.3. обстоятелството, че при невъзможност да бъде получено информирано съгласие – медицинските действия се извършват по решение по целесъобразност, взето от лекуващ лекар;

2.2.4.4. правилата по т. 2.2.5 – 2.2.11.

2.2.5. Изборът на приемно лечебно заведение при нужда от вторичен транспорт зависи от:

2.2.5.1. основната причина за състоянието на пациента – пациентът се транспортира до лечебно заведение за болнична помощ, разполагащо със структура със съответното ниво на компетентност за овладяване на конкретното спешно състояние;

2.2.5.2. прогнозното транспортно време при възможност за избор между повече от едно приемно лечебно заведение за болнична помощ с

налична необходима компетентност за лечение на конкретното спешно състояние, с насочване на пациента към най-бързо достъпното (като времева рамка) такова.

2.2.6. Вземането на решение за вторичен транспорт се осъществява след проведена консултация и становище на специалист по профила на заболяването (републикански консултант или друг специалист) от болнична структура от трето ниво на компетентност относно възможностите за транспорт и осигуряване на прием и лечение в подходящо приемно лечебно заведение за болнична помощ.

2.2.7. Преди провеждане на вторичен транспорт изпращащото лечебно заведение е длъжно да уведоми за това приемното (дестинационното) лечебно заведение.

2.2.8. Вторичният транспорт се осъществява при предварително избран режим на транспорт и предварително планиран оптимален транспортен маршрут до приемното лечебно заведение.

2.2.9. При планиран вторичен транспорт на спешен пациент се предпочита осъществяването му през светлата част на денонощието и на благоприятни метеорологични/транспортни условия, а в случай че състоянието на пациента не позволява изчакването им, се изпълняват дейностите по т. 2.2.11.

2.2.10. Вторичният транспорт на спешен пациент се координира от диспечерските екипи в районните координационни централи на ЦСМП във връзка със спешните отделения на изпращащото и на приемното лечебно заведение за болнична помощ.

2.2.11. В случай че спешният пациент се намира в структура на лечебно заведение, която е с неадекватно за състоянието му ниво на компетентност и състоянието му не позволява да се осигури вторичен транспорт въпреки наличните индикации за такъв, лечебното заведение е длъжно да осигури максималния възможен обем от животоспасяващи и стабилизиращи диагностично-лечебни дейности в рамките на своята компетентност и по възможност присъствие или консултация от специалист по профила на заболяването (републикански консултант или друг специалист по съответната специалност) от болнична структура от трето ниво на компетентност.

2.3. Категория 3: Вътреболничен транспорт на спешен пациент:

2.3.1. Вътреболничният транспорт е транспорт на спешния пациент в рамките на функционално обособения спешен болничен комплекс в приемно лечебно заведение при нужда от извършване на диагностични действия и продължаване на лечението.

2.4. Категория 4: Специализиран транспорт на спешен пациент:

2.4.1. Специализираният транспорт на спешен пациент е вторичен транспорт на пациент с нужда от специализирано лечение, мониторинг или грижи по време на транспорта, осъществяван от специализиран екип по определена медицинска специалност или при нужда от наличие в екипа на специалист по спешна медицина със специална подготовка, на специалист по анестезиология и

интензивно лечение със специална подготовка, при нужда от неонатален транспорт и нужда от транспорт на пациент с помощта на специализирана апаратура и екипировка.

3. Режими на транспорт при спешен пациент:

3.1. Режимите на транспорт при спешен пациент са:

3.1.1. наземен транспорт;

3.1.2. аеромедицински транспорт.

3.2. Решението за избор на режима на транспорт при спешен пациент се основава на презумцията, че времето до дефинитивното лечение и качеството на лечението/грижите за спешния пациент в приемното лечебно заведение от негова структура със съответстващо на спешното състояние ниво на компетентност са от приоритетно значение за постигане на оптимален клиничен изход при спешни състояния.

3.3. Наземен транспорт на спешен пациент:

3.3.1. Наземният първичен транспорт на спешен пациент се осъществява само от мобилни спешни екипи с използването на наземни санитарни транспортни средства от центровете за спешна медицинска помощ при пациенти с транспортна категория 1 и 2. Вторичният наземен спешен транспорт и вътреболничният транспорт могат да бъдат осъществявани и от санитарни превозни средства на лечебни заведения за болнична помощ в съответствие с изискванията и по реда и условията на този стандарт.

3.4. Аеромедицински транспорт на спешен пациент:

3.4.1. Основни компоненти на аеромедицинския транспорт на спешен пациент са спешен първичен аеромедицински транспорт и вторичен аеромедицински транспорт.

3.4.2. Осъществяването на аеромедицински транспорт при спешен пациент се подчинява на оценка на отношението риск/полза по медицински критерии и трябва да бъде извършван само при отношение < 1 .

3.4.3. Общите критерии за искане и последващо осъществяване на аеромедицински транспорт са: тежест и приоритет на спешното състояние, отдалеченост на мястото на инцидента от мобилния спешен екип и приемното лечебно заведение, възможност за достъп на наземния спешен медицински екип, условия на наземния транспортен трафик, моментни метеорологични условия, ресурсна осигуреност с подходящ за състоянието мобилен наземен спешен екип и санитарно транспортно средство в зависимост от нуждите на спешния пациент.

3.4.4. За осъществяване на аеромедицински транспорт е необходимо задължително покритие на изискванията за: оправдана медицинска нужда от аеромедицински транспорт, времеви критерии на аеромедицинския транспорт, медицински триажни индикатори и критерии за аеромедицински транспорт и налични спешни състояния с изпълнени медицински критерии, както следва:

3.4.4.1. Оправдана медицинска нужда за осъществяване на аеромедицински транспорт е наличие при спешно състояние, при което необходимото/прогнозното транспортно време или

нестабилността на физиологичните функции при изпълнение на наземен транспорт поставя под висок риск живота на спешния пациент.

3.4.4.2. Времеви критерии за искане и изпълнение на аеромедицински транспорт:

3.4.4.2.1. Общото прогнозно/очаквано транспортно време, включващо времето за организиране на транспорта, транспортното време за достъп до мястото на инцидента, времето на мястото на инцидента и транспортното време до подходящо приемно лечебно заведение при осъществяване на наземен транспорт надхвърля с повече от 30 минути очакваното/прогнозното транспортно време (включващо същите компоненти) при осъществяване аеромедицински транспорт.

3.4.4.2.2. При искане за аеромедицински транспорт от спешен наземен екип на мястото на инцидента отговорът на аеромедицинския транспорт до мястото на инцидента (времето за организиране на транспорта и транспортното време за достъп до мястото на инцидента) трябва да може да се осъществи с по-малко транспортно време от това на спешния наземен екип от мястото на инцидента до приемното лечебно заведение с цел спестяване с над 20 минути транспортно време.

3.4.4.2.3. Спешното състояние на пациента изисква приоритетен (бърз) транспорт, който не може да бъде осъществен в медицински допустимите срокове от наземен спешен екип поради ограничен, блокиран или несигурен наземен достъп до спешния пациент.

3.4.4.3. Спешни състояния с изпълнени медицински критерии и оправдана медицинска нужда от аеромедицински транспорт:

3.4.4.3.1. изпълнени индикатори за тежка политравма – физиологични, анатомични, клинични и по механизъм на травмата;

3.4.4.3.2. травма с нужда от спешна оперативна интервенция в специализиран център;

3.4.4.3.3. интракраниална хеморагия с нужда от спешна неврохирургична интервенция;

3.4.4.3.4. кардиогенен шок или остър коронарен синдром с време – критична нужда от спешна интервенционална терапия;

3.4.4.3.5. тежки изгаряния с нужда от лечение в специализиран център;

3.4.4.3.6. комбинирана термична и механична травма;

3.4.4.3.7. спешни състояния с нужда от терапия в център с налична апаратура за хипербарна оксигенация;

3.4.4.3.8. спешен пациент с неконтролируемо кървене;

3.4.4.3.9. спешен пациент или критично болен с нужда от междуболничен трансфер за осъществяване на животоспасяващи действия или терапия поради локална липса или изчерпан ресурс;

3.4.4.3.10. инциденти с множество пострадали с преобладаващи триажни категории на мястото на инцидента A1 и B2;

3.4.4.3.11. нужда от подпомагане и осъществяване на дисперсен транспортен триаж при масови инциденти, бедствия и аварии;

3.4.4.3.12. тежки отравяния с нужда от настаняване в специализирана структура;

3.4.4.3.13. педиатрични спешни пациенти с нужда от специализирано лечение;

3.4.4.3.14. започващо раждане на плод с нужда от грижи за новороденото, надхвърлящ ресурса на приемното лечебно заведение;

3.4.4.3.15. тежка еклампсия и прееклампсия;

3.4.4.3.16. бременна с хеморагия в трети триместър;

3.4.4.3.17. неонатални спешни състояния, включително свързани с вродени малформации, изискващи спешно хирургично лечение.

3.4.4.4. Медицински критерии за искане и изпълнение на аеромедицински транспорт:

3.4.4.4.1. наличие на спешно състояние, което изисква незабавно лечение с цел запазване на живота, поддържане на жизненоважните функции или запазване на крайник при спешен пациент в случаите, в които това не може да бъде осъществено в приемното лечебно заведение поради изчерпване или липса на локален болничен ресурс;

3.4.4.4.2. наличие на спешно състояние, което може да се утежни или усложни при осъществяване на наземен спешен транспорт в случаите на ограничен, затруднен, блокиран, невъзможен или несигурен наземен достъп до спешния пациент, като диагнозата, състоянието и приоритетът на спешния пациент оправдават осъществяването на аеромедицински транспорт;

3.4.4.4.3. спешното състояние изисква приложение на високо ниво на лечебни действия и физиологичен мониторинг, което не може да бъде осигурено с ресурс от екип на наземния спешен транспорт;

3.4.4.4.4. нужда от транспорт на орган/органен реципиент/органен донор в областта на дейностите по осъществяване на органно донорство и трансплантация с цел спазване на трансплантационните времена;

3.4.4.4.5. нужда от пресрещане на наземен мобилен спешен екип от аеромедицински екип или нужда от транспорт на спешен лекар до мястото на инцидента.

3.4.5. Ползването и активирането на аеромедицински транспорт се разрешава от Министерството на здравеопазването по искане на ръководителя на районна координационна централа на основание заявена нужда от страна на наземен мобилен спешен екип или след постъпило искане от лечебно заведение за болнична помощ за аеромедицински транспорт на спешен пациент.

3.4.6. Пресрещане от мобилен спешен екип:

3.4.6.1. Пресрещането от мобилен екип за спешна медицинска помощ е дейност, която се осъществява на мястото на инцидента или по време на транспорт в случаи на възникнала нужда или медицинска необходимост от мобилен екип с най-висока компетентност.

3.4.6.2. Искането за пресрещане от мобилен екип за спешна медицинска помощ се извършва от долекарски, домедицински или медицински мобилен екип или от аеромедицински екип и се отправя към медицински или реанимационен мобилен екип с цел оказване на пълен възможен обем диагностично-лечебни дейности при критичен спешен пациент.

3.4.6.3. Осъществяването на пресрещане от медицински или реанимационен екип се активира и координира от районната координационна централа, която извършва екипен транспортен триаж, съобразен с наличните екипни ресурси.

3.4.6.4. При наличие на необходимост и липса на собствен ресурс диспечерският екип на районната координационна централа може да отправи искане за осигуряване на реанимационен екип с цел осъществяване на пресрещане на мобилен спешен екип и към спешни отделения на лечебни заведения за болнична помощ.

4. Режи́ми на придвижване и стационаране (престой) на мобилните спешни екипи и санитарните превозни средства:

4.1. Видове режими на придвижване и стационаране на санитарните превозни средства:

4.1.1. Топъл режим – санитарното превозно средство и мобилният спешен екип извършват придвижване и стационаране с цел бърз достъп до мястото на инцидента, обозначаване на стационаране на мястото на инцидента, нужда от бърз обратен достъп до базовата станция (домуване) или транспорт на спешен пациент до приемно лечебно заведение с включени всички налични сигнални устройства.

4.1.2. Студен режим – санитарното транспортно средство извършва фази на придвижване и стационаране (престой) без включени сигнални устройства при случаи, неизискващи топъл режим, или при налични обстоятелства, които пряко застрашават сигурността на мобилния спешен екип.

4.1.3. Режим на постоянно придвижване – режимът на постоянно придвижване е подкомпонент на студения режим и предвижда постоянно движение на мобилния спешен екип по предварително планиран транспортен маршрут в обслужвания от съответната координационна централа регион.

4.2. Фази на придвижване и стационаране (престой) със стандартизирани индикативни (целеви) времеви рамки за изпълнение на наземните мобилни спешни екипи:

4.2.1. За спешен първичен транспорт:

4.2.1.1. Фази:

4.2.1.1.1. Фаза 1 – стационаране (престой) в базова станция – времевата рамка (времето от пристигане в базовата станция на мобилния спешен екип до напускане на мобилния спешен екип) за изпълнение на фаза 1 е неопределена.

4.2.1.1.2. Фаза 2 – придвижване до място на инцидента – времевата рамка (времето от потвърждението и поемането на възложеното повикване от мобилен спешен екип, стационаран в базова станция или намиращ се на друго местоположение до пристигане на мястото на инцидента) за изпълнение на фаза 2 е в зависимост от определената от диспечерския екип триажна категория на повикването при изпълнен телекомуникационен триаж и се дефинира, както следва: за код червено А1 – до 8 минути, за код жълто В2 – до 20 минути, за код зелено С3 – до 120 минути.

4.2.1.1.3. Фаза 3 – стационаране (престой) на мястото на инцидента – времевата рамка (времето от пристигане на мястото на инцидента на

мобилен спешен екип до началото на спешния първичен транспорт) за изпълнение на фаза 3 е до 10 минути.

4.2.1.1.4. Фаза 4 – транспортно време – времевата рамка (времето от началото на спешния първичен транспорт до пристигане в приемно лечебно заведение) за изпълнение на фаза 4 е неограничена.

4.2.1.1.5. Фаза 5 – стационаране (престой) в приемно лечебно заведение – времевата рамка (времето от пристигане в приемно лечебно заведение на мобилния спешен екип до напускане на приемното лечебно заведение) за изпълнение на фаза 5 е до 20 минути.

4.2.1.1.6. Фаза 6 – стационаране (престой) на място при искане за присъствие на мобилен спешен екип – времевата рамка (времето от пристигане на мобилния спешен екип на място при повикване за присъствие, определено от диспечерския екип до напускане на мястото при освобождаване на спешния мобилен екип от диспечерския екип) за изпълнение на фаза 6 е неопределена.

4.2.1.1.7. Фаза 7 – подвижна фаза на мобилен спешен екип – времевата рамка (общо време за движение на мобилен спешен екип извън стационаране (престой) на място при възлагане на подобен режим на придвижване на територията на обслужвания регион от диспечерски екип) за изпълнение на фаза 7 е неопределена.

4.2.1.2. Времеви рамки за изпълнение на фази 2, 3 и 5 (целеви) с допустимо отклонение в закъснение в не повече от 20 % (през 2016 г.), 15 % (през 2017 г.) и 10 % (от 1 януари 2018 г.) от общия брой на случаите са индикативни.

4.2.1.3. Времеви рамки за изпълнение се проследяват и документират от мобилния спешен екип и районната координационна централа на ЦСМП и се използват като част от комплексната оценка на качеството и ефективността на дейността по оказване на спешна медицинска помощ.

4.2.1.4. За дейности по спешен първичен транспорт мобилният спешен екип уведомява задължително координационната централа в началото на фаза 1, в началото на фаза 2, в началото на фаза 3, в началото на фаза 4, в началото и в края на фаза 5, в началото и в края на фаза 6.

4.2.1.5. При отклонения от времеви рамки за изпълнение (непостигане на индикативните времеви рамки) съответният ЦСМП изготвя анализ на причините и план за преодоляване на препятствията на годишна база.

4.2.2. За вторичен транспорт:

4.2.2.1. Фази:

4.2.2.1.1. Фаза 1 – придвижване до изпращащо пациента лечебно заведение – времевата рамка (времето от потвърждението и поемането на възложеното повикване от мобилен спешен екип до пристигане в изпращащото лечебно заведение) за изпълнение на фаза 1 е неопределена.

4.2.2.1.2. Фаза 2 – стационаране (престой) в изпращащо лечебно заведение – времевата рамка (времето от пристигане в изпращащото лечебно

заведение на мобилен спешен екип до начало на вторичния транспорт) за изпълнение на фаза 2 е неопределена.

4.2.2.1.3. Фаза 3 – транспортно време – времевата рамка (времето от началото на вторичния транспорт до пристигане в приемно лечебно заведение) за изпълнение на фаза 3 е неопределена.

4.2.2.1.4. Фаза 4 – стационариране (престой) в приемно лечебно заведение – времевата рамка (времето от пристигане в приемното лечебно заведение до напускане на приемното лечебно заведение) за изпълнение на фаза 4 е до 30 минути.

4.2.2.1.5. Фаза 5 – стационариране (престой) в базова станция – времевата рамка (времето от пристигане в базова станция на мобилния спешен екип до напускане на мобилния спешен екип) за изпълнение на фаза 5 е неопределена.

4.2.2.2. Времевата рамка за изпълнение на фаза 4 е задължителна при допустимо отклонение в закъснение не повече от 10 % от общия брой на случаите.

4.2.2.3. За дейности по вторичен транспорт мобилният спешен екип уведомява задължително координационната централа: в началото на фаза 1, в началото на фаза 2, в началото на фаза 3, в началото и края на фаза 4 и в началото на фаза 5.

4.2.2.4. Всяко забавяне на мобилния спешен екип на мястото на инцидента или по време на престой в приемно лечебно заведение трябва да бъде документирано в специфичния за дейността документооборот с изразени мотиви и аргументация.

4.2.3. Диспечерският екип е длъжен да назначи режим на придвижване на мобилния спешен екип.

4.2.4. Мобилният спешен екип се подчинява на назначения от диспечерския екип на координационната централа режим на придвижване, като може да го промени при нужда по собствена преценка, за което задължително уведомява диспечерския екип.

Раздел VI

Дейности по комуникация

1. Дейностите по комуникация в обхвата на специалността „Спешна медицина“ се изпълняват в извънболничните и болничните структури, оказващи медицинска помощ от обхвата на специалността, с помощта на осигурени и подходящи за целта телекомуникационни технически средства и създадени условия за задължителен персонален обмен на информация при осъществяване на ключови моменти в триажа, диагностиката, лечението, транспорта и медицинския контрол при спешен пациент.

1.1. Дейности по комуникация, осъществявани в извънболнични структури, оказващи медицинска помощ от обхвата на специалността „Спешна медицина“:

1.1.1. Комуникационните дейности в извънболничните структури се извършват между координационната централа и мобилните спешни екипи (външна), между самите мобилни спешни екипи (външна), между членовете на мобилните спешни екипи (вътрешна), между координацион-

ната централа и Министерството на здравеопазването с определено в този стандарт съдържание на информационния поток.

1.1.2. Координационната централа извършва следните дейности по комуникация в изпълнение на диспечерската си функция:

1.1.2.1. телекомуникационен триаж с извършване на телекомуникационни дейности от диспечерски екип с определено в този стандарт съдържание при двустранен информационен поток между търсещия системата на спешна медицинска помощ и диспечерския екип, включващ провеждане на задължителните елементи на телефонното интервю и обратни инструкции до пристигане на мобилния спешен екип;

1.1.2.2. приоритетен екипен триаж с провеждане на телекомуникационни дейности от диспечерски екип по възлагане на повикването към подходящ реагиращ екип при поддържане на двустранен информационен поток, включващ базово съдържание при предаване и възлагане на повикването/адреса: естество на инцидента/спешния случай, асоциирана триажна категория с времева рамка за изпълнение, възраст, пол, брой пострадали, специфична локация/адрес/отличителни знаци, основно оплакване, придружаващи симптоми и признаци, статус на съзнанието, статус на дишането, необходима допълнителна екипировка и пособия за обслужване на повикването, достъп и маршрут до локацията, отговор и ангажираност на други служби за осигуряване на безопасен периметър за действия на мястото на инцидента, опасности и риск за екипа, режим на придвижване на екипа;

1.1.2.3. двустранен информационен поток между реагиращия екип и диспечерския екип, включващ ясно потвърждение от мобилния спешен екип на изходната информация от приоритетния екипен триаж.

1.1.3. Комуникационните дейности при спешен първичен транспорт между диспечерския екип и мобилния спешен екип във фазите на придвижване и стационариране са задължителни в следните пунктове: мобилният спешен екип уведомява задължително диспечерския екип в началото на фаза 1, в началото на фаза 2, в началото на фаза 3, в началото на фаза 4, в началото и в края на фаза 5, в началото и в края на фаза 6.

1.1.4. Комуникационни дейности на диспечерския екип и мобилния спешен екип при нужда от пресрещане (прихващане) от мобилен екип на спешна медицинска помощ с по-висока компетентност – двустранен информационен поток с отправяне на аргументи и мотиви за искането към диспечерския екип с последващо потвърждение на искането с обозначаване на точка за пресрещане и прогнозно време до момента на прихващане.

1.1.5. При пресрещането (прихващането) на мобилен екип с по-ниска компетентност от мобилен екип с по-висока компетентност се предават данни за пациента при следния задължителен информационен поток: анамнестични данни, данни за инцидента (естество), сегашно

състояние – съзнание и витални белези, проведено лечение, извършени процедури и планирано направление за транспортиране.

1.1.6. Комуникационните дейности между членовете на мобилния спешен екип (вътрешна комуникация) във всички фази на придвижване или стационариране се осъществяват в подходящ информационен формат посредством осигурени за целта технически средства на вътрешна комуникационна система в санитарното транспортно средство и на мястото на инцидента, което включва комуникация между членовете на екипа с цел вземане на общи решения и насочване на провеждането на диагностично-лечебни дейности при спешен пациент под ръководството на водача на мобилния спешен екип, обсъждане на приоритета при спешния пациент (транспортен срещу лечебен), обсъждане на режима на транспорт, мениджмънта на спешния пациент по време на транспорта, планираното направление за транспортиране и маршрут.

1.2. Междуструктурна комуникация в медицинската специалност „Спешна медицина“:

1.2.1. Комуникационните дейности между районна координационна централа на ЦСМП и/или мобилния спешен екип и приемно лечебно заведение включват двустранен информационен поток със задължителни елементи – телекомуникационни дейности между мобилен спешен екип и екип на приемно лечебно заведение: телемедицински контрол, телекомуникационен медицински контрол; комуникационни дейности на място при прием в лечебно заведение – естество на инцидента/спешния случай, стабилност на виталните белези на място и по време на транспорт, извършени процедури, проведени интервенции и диагностично-лечебни дейности, анамнестични данни за пациента, предполагаеми (подозирани) увреждания и диференциална диагноза на спешното състояние.

1.2.2. Междуструктурни комуникационни дейности при вторичен транспорт:

1.2.2.1. Потвърждение и поемане на възложеното повикване от мобилен спешен екип до пристигане в изпращащо лечебно заведение с информационен поток, включващ: индикациите за вторичен транспорт, изпращащо лечебно заведение, нужна апаратура и екипировка за осъществяване на вторичния транспорт, режим на транспорт, направление за транспортиране и транспортен маршрут.

1.2.2.2. Мобилният спешен екип, осъществяващ вторичния транспорт, уведомява задължително диспечерския екип в координационната централа в началото на фаза 1, в началото на фаза 2, в началото на фаза 3, в началото и края на фаза 4 и в началото на фаза 5.

1.2.2.3. Комуникационните дейности между координационните централи на изпращащото и приемащото лечебно заведение включват двустранен информационен поток с информация за етапите и протичането на процеса на вторичен транспорт при спешен пациент.

1.2.2.4. Комуникационни дейности между съседни координационни централи при нужда от припокриване на мобилните спешни екипи

и при възникване на бедствия се подсигурират и осъществяват от координираща структура, определена от министъра на здравеопазването.

1.2.2.5. Комуникационни дейности между координационна централа и определената от министъра на здравеопазването координираща структура се осъществяват при възникване на искане за аеромедицински транспорт в случай на бедствия и при нужда от допълнително припокриване на територията на действие на мобилните спешни екипи.

1.2.2.6. Комуникационните дейности между мобилния спешен екип за вторичен транспорт и изпращащото лечебно заведение се определят с двустранен информационен поток съобразно изискванията на документацията по раздел V на тази глава, т. 2.2.2.

1.2.2.7. Комуникационните дейности между мобилния спешен екип за вторичен транспорт и приемно лечебно заведение включват двустранен информационен поток със задължителни елементи – телекомуникационни и телемедицински дейности с точка в приемното лечебно заведение с описание на прогнозно време на пристигане и нужда от подготовка на екипировка, апаратура и екип за прием на спешно болния в зависимост от състоянието и нуждите; комуникационни дейности на място при прием в лечебно заведение – индикации за вторичен транспорт, изпращащо лечебно заведение, естество на спешното състояние, стабилност на виталните белези по време на транспорта, извършени процедури, проведени интервенции и диагностично-лечебни дейности по време на вторичния транспорт и възникнали проблеми.

1.2.2.8. Предаването на спешен пациент в приемно лечебно заведение от мобилен спешен екип се извършва с оформена документация съобразно специфичния за дейността документооборот със задължително попълнени атрибути и при нужда двустранен приемно-предавателен протокол с описание на поставени консумативи и медицински изделия при спешния пациент, които подлежат на възстановяване на мобилния спешен екип след излизането им от употреба след приема на болния в лечебното заведение.

1.3. Дейностите по комуникация на болничните структури, оказващи медицинска помощ от обхвата на специалността „Спешна медицина“, се осъществяват с подходящи за тази цел комуникационни средства.

Г л а в а т р е т а

ХАРАКТЕРИСТИКА НА СТРУКТУРИТЕ ЗА ИЗВЪНБОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ ОТ ОБХВАТА НА МЕДИЦИНСКАТА СПЕЦИАЛНОСТ „СПЕШНА МЕДИЦИНА“

Раздел I

Общи правила

1. Извънболничната медицинска помощ по специалността „Спешна медицина“ се осъществява от центровете за спешна медицинска помощ (ЦСМП) и техните филиали (ФСМП).

2. Лекарите от лечебните заведения за първична и специализирана извънболнична медицинска помощ са длъжни да осъществяват дейности по оказване на спешна медицинска помощ на обърналите се към тях спешни пациенти съгласно утвърдените диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми и правила за добра медицинска практика.

3. При необходимост в зависимост от състоянието на спешния пациент съответният лекар или лечебно заведение за извънболнична помощ се обръща към ЦСМП.

4. До пристигането на мобилен спешен екип на ЦСМП лекарят или лечебното заведение осигуряват максималния възможен обем от медицински дейности за поддържане на виталните функции и стабилизация на спешния пациент.

Раздел II

Център за спешна медицинска помощ

1. Центърът за спешна медицинска помощ осъществява дейността си на териториален принцип.

2. Дейността на ЦСМП се осъществява при непрекъснат денонощен режим на работа и екипна организация.

3. Дейността на ЦСМП се осъществява от мобилни спешни екипи и стационарни екипи (спешни и диспечерски).

4. Структурата, дейността и организацията на работа в ЦСМП се определят подробно с правилника за устройството, дейността и структурата на центровете за спешна медицинска помощ по чл. 35, ал. 3, т. 1 от Закона за лечебните заведения.

5. Обемът на осъществяваните от ЦСМП дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“ включва:

5.1. оказване на квалифицирана спешна медицинска помощ на пациенти в дома, на мястото на инцидента, в случаи на бедствия, по време на транспорта до приемно лечебно заведение за болнична помощ или по време на престой във ФСМП;

5.2. осигуряване на необходимия обем от спешни диагностични изследвания съобразно възможностите и наличната апаратура съгласно изискванията на медицинския стандарт и утвърдените диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми;

5.3. транспортиране на спешни пациенти до приемно лечебно заведение за болнична помощ при установено спешно състояние на пациент, налагащо хоспитализация;

5.4. клинично и инструментално наблюдение на спешния пациент на мястото на инцидента и по време на спешния транспорт;

5.5. навременно осъществяване на диагностично-лечебни дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“ с цел стабилизация на спешния пациент до овладяване на спешното състояние на място или до приема на спешния пациент в приемно лечебно заведение за болнична помощ;

5.6. навременно осъществяване на диагностично-лечебни дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“ при спешен пациент в случай на осъществен прием и престой във ФСМП;

5.7. осигуряване на специализиран спешен транспорт на пациенти, донори и органи, кръв, кръвни съставки и апаратура и републикански консултанти за оказване на спешна медицинска помощ;

5.8. навременно и качествено осъществяване на ключовите елементи и видовете дейности в рамките на обхвата на специалността „Спешна медицина“: медицински триаж, медицински контрол, прилагане на методите на кардиопулмонална и церебрална ресусцитация и постресусцитационни грижи при спешен пациент, начална (първична) преценка, стабилизация и животоспасяващи действия при спешен пациент, фокусирана анамнеза и физикален преглед, оценка на тежестта на спешното състояние, вторична преценка и диагностично-лечебни дейности при спешен пациент, клинично разрешаване на спешния случай, приложение на методи за мониториране на жизнените функции с постоянно наблюдение и нова оценка на спешния пациент, приоритетна организация и действия при нужда от преценка, грижи и лечение на повече от един спешен пациент с цел предоставяне на оптимално лечение, клинично документирани на спешния случай, транспорт на спешния пациент, дейности по комуникация и координация при оказване на спешна медицинска помощ;

5.9. обучение на студенти и специализанти по специалността „Спешна медицина“.

Раздел III

Районна координационна централа

1. Районата координационна централа (РКЦ) е структура на ЦСМП, която осъществява оперативно ръководство по оказване на спешна медицинска помощ.

2. Оперативното ръководство по т. 1 се осъществява посредством:

2.1. неограничен, непрекъснат, унифициран и улеснен, телекомуникационен достъп до системата за спешна медицинска помощ;

2.2. телекомуникационен триаж и комуникация с лица, потърсили системата на спешна медицинска помощ;

2.3. диспечерска дейност;

2.4. медицински контрол;

2.5. приоритетен екипен триаж;

2.6. координация при постъпило искане за пресрещане/прихващане;

2.7. координация на транспортен триаж;

2.8. координация при постъпило искане за осъществяване на аеромедицински транспорт;

2.9. координация при възникнала нужда от дисперсен транспортен триаж;

2.10. координация при възникнала нужда от вторичен транспорт;

2.11. координация при възникнала нужда от специализиран транспорт;

2.12. координация и взаимодействие при възникнала опасност и риск за мобилния спешен екип;

2.13. определяне и проследяване на режимите и фазите на придвижване и стационариране на мобилните спешни екипи;

2.14. междуструктурна комуникация в системата на спешна медицинска помощ с ЦСМП, ФСМП и лечебни заведения;

2.15. координация и взаимодействие с държавни институции, полицията и други служби, с Национална система 112, с регионалните здравни инспекции и с Министерство на здравеопазването.

3. Районната координационна централа функционира при непрекъснат денонощен работен режим с осигурени телекомуникационни, автоматизирани информационно-комуникационни, информационно-технологични и телемедицински технически условия за осъществяване на дейността.

4. Дейностите на РКЦ се осъществяват от стационарен диспечерски екип (диспечерски екип) с ръководител – лекар, магистър по медицина.

5. Дейността на РКЦ се осъществява в определена за тази цел зона – диспечерска зала – с осигурен контрол на достъп и минимална площ на работно място от 6 м².

6. Към диспечерската зала се осигуряват съблекални, отделно за мъже и жени, с шкафчета за смяна на облеклото и баня/санитарен възел, с обща площ не по-малко от 12 м² и помещение за стационарния диспечерски екип – стая за почивка, с минимална площ от 18 м², и при нужда допълнително помещение за разполагане на технически средства, осигуряващи дейността на РКЦ (архив, сървър).

7. В ЦСМП се води архив (електронен и хартиен) на всички осъществени координационни и комуникационни дейности на РКЦ, който се съхранява в нормативно установените срокове.

8. В РКЦ се осигуряват технически условия за набиране на статистическа информация с цел анализ на дейността на РКЦ и ЦСМП по:

8.1. структура на телекомуникационния триаж по триажни категории;

8.2. пиков, минимален брой и тенденции (натоварване) на осъществени повиквания по денонощен, сезонен или годишен критерий;

8.3. период за обработване на повикването – време от момента на постъпване на повикването (начало на телекомуникационния триаж) до поемане на повикването от мобилен спешен екип;

8.4. съвпадение между наложената от телекомуникационния триаж триажна категория с определен от приоритетния екипен триаж мобилен спешен екип за изпълнение на повикването и мобилния спешен екип, реално осъществил повикването;

8.5. брой случаи на отклоненията от телекомуникационния триаж по вина на търсещия спешна медицинска помощ (неизпълнен телекомуникационен триаж);

8.6. брой фалшиви повиквания;

8.7. изпълнение на задълженията на мобилните спешни екипа по комуникация в различните фази на придвижване на санитарните транспортни средства;

8.8. придържане и отклонения от болничните транспортни планове;

8.9. съвпадение на асоциираната триажна категория при телекомуникационния триаж и установената триажна категория от мобилния спешен екип на място;

8.10. спазване на индикативните и на задължителните времеви рамки за изпълнение на повикванията от мобилните спешни екипи и времевите рамки на отделните фази на придвижване;

8.11. общи часове на придвижване на мобилните спешни екипи в топъл режим;

8.12. извършени брой и тип на телефонните инструктажи до пристигане на мобилния спешен екип на място;

8.13. придвижване на мобилните спешни екипи посредством устройства за проследяване;

8.14. възникнали искания за аеромедицински транспорт;

8.15. възникнали искания за медицински контрол;

8.16. възникнали искания за транспорт по дейностите на републиканска консултация;

8.17. характеристика на повикванията по поставена диагноза по МКБ от мобилните спешни екипи;

8.18. броя на случаите с активирана от мобилен спешен екип система за самоотбрана;

8.19. натрупване в база данни на локализацията и концентрацията на повикванията в определения район на действие на денонощна, месечна и сезонна база.

9. Районната координационна централа уведомява задължително съседна РКЦ при възникнала нужда от покриване от мобилен спешен екип по предварително изготвен план за действие и споразумение между съответните съседни ЦСМП.

10. Районната координационна централа спазва в дейността си въведените с този стандарт правила за телекомуникационен и приоритетен екипен триаж в ЦСМП.

11. След осъществяване на телекомуникационен триаж екипът в РКЦ извършва в максимално кратък срок приоритетен екипен триаж към мобилен спешен екип, дава указания и инструктира екипа за изпълнение на повикването, като следи за неговото изпълнение.

12. Районната координационна централа извършва планирани учения и дейности по проиграване на сценарии на масови бедствия, аварии и кризи в координация с други отговорни служби и координационни органи, както и в изпълнение на сключено споразумение със съседен ЦСМП при възникнала нужда от териториално припокриване с мобилен спешен екип(и).

13. Броят на членовете на стационарния диспечерски екип в РКЦ може да нараства над минималния, определен в правилника за устройството и дейността на център за спешна медицинска помощ, в зависимост от структурата и обема на осъществените дейности по телекомуникационен триаж на основание извършен анализ на статистическите данни в ЦСМП и при наличен ресурс.

Раздел IV

Филиал за спешна медицинска помощ

1. Филиалът за спешна медицинска помощ (ФСМП) е структура на ЦСМП, която осъществява непрекъсната денонощна дейност по осигуряване на спешна медицинска помощ посредством използването на мобилни спешни екипи, санитарни транспортни средства и стационарни спешни екипи.

2. Броят, разположението, типът и капацитетът на разкритите ФСМП в състава на ЦСМП се определят съобразно Националната здравна карта и Правилника за устройството и дейността на ЦСМП.

3. За осъществяване на дейността си ФСМП разполагат със сграден фонд и подходяща осигурена архитектурно-инфраструктурна среда, състояща се от административни помещения, складови помещения, склад за лекарствени продукти, медицински изделия и консумативи, автосервиз, гаражни и сервизни помещения, помещения за дежурните екипи, административни и помощни помещения, съобразно капацитета на филиала.

4. За осъществяване дейността на ФСМП във филиала се поддържа определен брой и тип мобилни спешни екипи, санитарни транспортни средства и стационарни спешни екипи, чийто брой и състав се определят съобразно демографските характеристики (брой, състав и гъстота) и здравните индикатори (заболеваемост, обръщаемост) на популацията в обслужвания регион, аналитичните резултати от налагането на времевите рамки за изпълнение на повикванията от съответния регион на обслужване, географски особености на региона на обслужване, отдалеченост от лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ, достъпност на пациентите до извънболнични лечебни заведения, концентрация на повиквания в обслужвания регион, структурата на повикванията в обслужвания регион по триажна категория, наличието на лечебни заведения за болнична помощ с разкрити структури за оказване на спешна медицинска помощ, сезонни и други миграционни промени в популационните характеристики и разстоянието до най-близък съседен ФСМП.

5. За целите на оптималното функциониране на ФСМП и спазване на критериите за достъпност и навременно оказване на квалифицирана спешна медицинска помощ могат да се създават временни или постоянни базови станции (точки) за разположение на мобилни спешни екипи по решение на ЦСМП, на чиято територия е разкрит филиалът.

6. Филиалът за спешна медицинска помощ разполага с осигурена телекомуникационна връзка с РКЦ и се подчинява в дейността си на оперативното ѝ ръководство по оказване на спешна медицинска помощ.

7. Центърът за спешна медицинска помощ изготвя болничен транспортен план за всеки ФСМП, съобразен с разположението и нивото на компетентност на лечебните заведения за болнична помощ с разкрити структури за спешна медицинска помощ в съответствие с този стандарт на неговата територия на действие, с мястото и естеството (типа) на инцидента по диагностична категория и нуждите от осъществяване на оптимален транспортен триаж до подходяща за хоспитализация на спешния пациент болнична структура за спешна медицинска помощ.

8. Филиал за спешна медицинска помощ тип стационарен (ФСМПС):

8.1. Във ФСМПС се осъществяват дейности по медицински триаж, преглед, диагностика, лечение, наблюдение и амбулаторна дейност при спешни пациенти в условията на краткосрочен престой до 24 часа.

8.2. Дейността на ФСМПС на място във филиала се осигурява от стационарен спешен екип.

8.3. Времевите рамки за обслужване на пациентите във ФСМПС се определят в зависимост от асоциираната триажна категория при посещението във филиала.

8.4. Център за спешна медицинска помощ, на чиято територия функционира ФСМПС, изработва транспортен план при нужда от вторичен транспорт на спешен пациент, приет във ФСМПС, към лечебно заведение за болнична помощ с разкрита структура за оказване на спешна медицинска помощ съобразно възможностите за отговор в стандартните времеви рамки на мобилен спешен екип при постъпило повикване от района на обслужване на филиала, без това да нарушава дейността му, или чрез използване на екип за пресрещане или поемане на вторичния транспорт от съседен ФСМП.

8.5. Изисквания към архитектурно-инфраструктурната среда и апаратурната обезпеченост на ФСМПС:

8.5.1. Вход – пациентен тролей и амбулаторни пациенти.

8.5.2. Зона за медицински триаж/регистрация.

8.5.3. Зала за спешно лечение с разширени възможности за наблюдение с пациентен тролей, оборудване и апаратура – площ не по малко от 20 м².

8.5.3.1 Сервизен панел – 2 извода за кислородна инсталация под налягане, 1 извод за инсталация за сгъстен въздух, 2 извода за аспирационна система, 8 извода за електрозахранване, подсигурени с аварийно електрозахранване, 1 съоръжение за закрепване (шина, колона, включително поставки за таванен или стенов монтаж) на медицинско реанимационно оборудване (мониторна, вентилаторна, аспирационна и инфузионна техника).

8.5.4. Манипулационна зала с пост с пациентна процедурна маса, оборудване и апаратура с минимална площ от 20 м².

8.5.4.1. Сервизен панел – 2 извода за кислородна инсталация под налягане, 1 извод за инсталация за сгъстен въздух, 1 извод за аспирационна система, 8 извода за електрозахранване, подсигурени с аварийно електрозахранване, 1 съоръжение за закрепване (шина, колона, включително поставки за таванен или стенов монтаж) на медицинско оборудване.

8.5.5. Всички сервизни панели във ФСМПС трябва да бъдат окомплектувани със системи за кислородотерапия – флоуметър, със системи за кислородоподаване и аспирационни системи със съответните задължителни елементи за функциониране.

8.5.6. Общи изисквания за постове във ФСМПС – наличие на допълнителен светлинен източник за улеснен преглед, сфигмоманометър (за предпочитане за стенов монтаж), стелажна система за консумативи и материали, пособия и оборудване за събиране на болничен отпадък, включително на режещи инструменти и пособия, пациентна степенка, пособия за поддръжка на ръчна хигиена и дезинфекция, пособия/диспенсери за индивидуални предпазни средства.

8.5.7. Постът за спешно лечение с разширени възможности за наблюдение трябва да бъде оборудван с медицински монитор с минимални изисквания за наблюдение на следните физиологични

параметри: постоянна мониторна ЕКГ, неинвазивно артериално налягане – NIBP, периферна кислородна сатурация на хемоглобина – SpO₂, телесна температура, портативен механичен вентилатор; пълен набор за мениджмънт на дихателни пътища, оборудване на инфузионна терапия, тролей/количка за КПП/сърдечен арест с портативен монитор/дефибрилатор с възможност за транскутанно пейсиране, дихателен мех с лицева маска и резервоарен балон за деца и възрастни; инфузионни помпи – минимум 2 бр.; консумативи и пособия за съдов достъп.

8.5.8. Оборудване на манипулационната зала: медицински хладилник, специфична превъзочна, процедурна или инструментаторска количка с консумативи и инструментариум за извършване на специфични процедури и манипулации.

8.5.9. Зала за наблюдение (мин. 6,5 кв. м на едно пациентско място, с обща площ не по-малко от 16 кв. м) за не по-малко от 2 легла, разделени с параван и/или завеси, оборудвани с изходи за медицински газове при всяко легло, апаратура за мониториране на жизнените параметри, дефибрилатор, респиратор, инфузионни помпи, лекарствен шкаф, манипулационна масичка, насочено подвижно осветление. Залата е за наблюдение на по-леки случаи, но при необходимост може да бъде превърната в допълнителна зала за спешно лечение.

8.5.10. Диспечерска зала с комуникационно оборудване – не по малка от 10 м².

8.5.11. Помещение за стационарния спешен екип – не по-малко от 20 м².

8.5.12. Съблекални със санитарен възел – не по-малко от 12 м².

8.5.13. Санитарен възел за пациенти и посетители – не по-малко от 4 м².

8.5.14. Помещение за съхранение на лекарствени продукти, консумативи, апаратура и екипировка и оборудване – не по-малко от 8 м².

8.5.15. Мокро помещение – не по-малко от 5 м².

8.5.16. Лекарски кабинет – не по-малък от 9 м².

Раздел V

Санитарни транспортни средства в структурите за извънболнична медицинска помощ, осъществяващи медицински дейности от обхвата на медицинската специалност „Спешна медицина“

1. За дейностите по специалността „Спешна медицина“ в извънболничната помощ се използват специализирани медицински наземни и въздушни транспортни средства, предназначени и екипирани за оказване на спешна медицинска помощ, в т.ч. транспорт на мобилен спешен екип, спешен транспорт, диагностика, лечение и мониторинг при спешни пациенти.

2. Типове санитарни транспортни средства:

2.1. Санитарно транспортно средство тип А1 – наземно санитарно транспортно средство, проектирано и екипирано за транспорт на един пациент.

2.2. Санитарно транспортно средство тип А2 – наземно санитарно транспортно средство, проектирано и екипирано за транспорт на повече от един пациент, разположен на пациентна носилка(и) или пациентен(и) стол(ове).

2.3. Санитарно транспортно средство тип В – спешна линейка, мобилно транспортно

средство за спешно лечение – наземно санитарно транспортно средство, проектирано и екипирано за спешен транспорт, прилагане на основни техники за поддръжка на живота (Basic Life Support) и мониторинг на спешен пациент.

2.4. Санитарно транспортно средство тип С – реанимобил, мобилно транспортно превозно средство за интензивно лечение – наземно санитарно транспортно средство, проектирано и екипирано за спешен транспорт, прилагане на напреднали техники за поддръжка на живота (Advanced Life Support) и мониторинг на спешен пациент.

2.5. Санитарно транспортно средство тип М – санитарен мотоциклет – наземно санитарно транспортно средство, проектирано и екипирано за транспорт на мобилен спешен екип и прилагане на основни техники за поддръжка на живота (Basic Life Support).

2.6. Въздушно санитарно транспортно средство – санитарно транспортно средство, проектирано и екипирано за транспорт на мобилен спешен екип, спешен транспорт, диагностика, лечение и мониторинг на поне един спешен пациент.

3. За целите на дейността си ЦСМП могат да ползват и друг тип санитарни транспортни средства в зависимост от географската и климатичната характеристика на района на обслужване, например високопроходими и други специализирани санитарни превозни средства за улеснен навременен достъп.

4. Стандартизирани изисквания към санитарните транспортни средства:

4.1. Целта на въвеждането на стандартизирани изисквания към санитарните транспортни средства е да се създаде сигурна работна среда и условия за мониторинг, лечение и транспорт на спешния пациент и мобилния спешен екип при осигуряване на оптимални условия за извършване на дейностите, съчетано с минимално вредно въздействие върху екипа и пациента.

4.2. Изискванията за санитарните транспортни средства и тяхното оборудване са, както следва:

4.2.1. За санитарно транспортно средство тип А1, санитарно транспортно средство тип А2, санитарно транспортно средство тип В и санитарно транспортно средство тип С:

4.2.1.1. БДС EN 1789:2007+A2:2014 Медицински превозни средства и техните съоръжения. Автобуси за спешна медицинска помощ, заедно с БДС EN 737-1:1998; БДС EN ISO 10079-1:1999; БДС EN ISO 9919; БДС EN 12470-1; БДС EN 60601-2-4, БДС EN 13544-1, БДС EN 794-3, БДС EN 864, БДС EN 455-1, -2; БДС EN 471; БДС EN 420, БДС EN ISO, 20345, БДС EN 14052, БДС EN 3-7, БДС EN 455-1, -2, БДС EN 1865;

4.2.1.2. БДС EN 1865-1:2010 Съоръжения, използвани за обслужване на пациенти в линейки. Част 1: Технически изисквания за общи системи за носилки и съоръжения за обслужване на пациенти;

4.2.1.3. БДС EN 1865-2:2010 Съоръжения, използвани за обслужване на пациенти в линейки. Част 2: Механизирана носилка;

4.2.1.4. БДС EN 1865-3:2012 Съоръжения, използвани за обслужване на пациенти в линейки. Част 3: Носилка за тежък режим на работа;

4.2.1.5. БДС EN 1865-4:2012 Съоръжения, използвани за обслужване на пациенти в линейки. Част 4: Сгъваем стол за пренасяне на пациенти;

4.2.1.6. БДС EN 1865-5:2012 Съоръжения, използвани за обслужване на пациенти в линейки. Част 5: Носеща платформа на носилка.

4.2.2. За въздушно санитарно транспортно средство:

4.2.2.1. БДС EN 13718-1:2014 Медицински превозни средства и техните съоръжения. Въздухоплавателни средства за спешна медицинска помощ. Част 1: Изисквания за медицинските изделия, използвани във въздухоплавателните средства за спешна медицинска помощ;

4.2.2.2. БДС EN 13718-2:2009 Медицински превозни средства и техните съоръжения. Санитарни самолети линейки. Част 2: Експлоатационни и технически изисквания за санитарните самолети линейки;

4.2.2.3. Изискванията на Директива 93/42/ЕИО на Съвета от 14 юни 1993 г. относно медицинските изделия (ОВ, L169, 12.07.1993) и всички нейни изменения, както и хармонизираните по директивата стандарти.

4.3. Спазва се и всяка актуална промяна в изискванията по посочените в т. 4.2 стандарти.

5. Всички санитарни транспортни средства в ЦСМП от тип А, В и С носят следната специфична окраска и маркировка: основен цвят на автомобила – бял; допълнителен цвят: оранжев – цвят на покрива, оранжева светлоотразяваща лента с ширина до 40 см, опасваща целия автомобил на височината на дръжките на страничните врати, лого (емблема) на центровете за спешна медицинска помощ върху покрива, предните и една от задните врати, надпис „Спешна медицинска помощ“ от двете страни на санитарния автомобил, специална светлинна и звукова сигнализация, състояща се от сини сигнални лампи, сини сигнални фарове и сирена; графично и цветно изображение на отличителния знак на единния европейски номер 112 за територията на Република България по образец съгласно Закона за националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112, разположен върху задната половина на санитарната част, симетрично от двете страни.

6. Превозни средства с посочения с този стандарт външен дизайн, специфична окраска, маркировка и опознавателни знаци ползват само ЦСМП.

7. Всички наземни санитарни транспортни средства в ЦСМП подлежат на редовен технически контрол, включително на екипировката и оборудването в тях.

8. Всички наземни санитарни транспортни средства на ЦСМП от тип А, В и С подлежат на периодична подмяна при спазване на следните препоръчителни критерии:

8.1. експлоатационно време на автомобила не повече от 7 години, и/или

8.2. индивидуален пробег на автомобила не повече от 300 000 км.

Раздел VI

Индикатори за проследяване на качеството на структурите за извънболнична медицинска помощ, осъществяващи медицински дейности от обхвата на медицинската специалност „Спешна медицина“

1. За проследяване на качеството на структурите за извънболнична медицинска помощ, осъществяващи медицински дейности от обхвата на

медицинската специалност „Спешна медицина“, се използват следните индикатори:

1.1. екипни часове в топъл режим/100 000 население – индикатор за достъпност до организирани структури на извънболничната спешна медицинска помощ;

1.2. време за отговор: Процентно изпълнение на времевите интервали за отговор при високоприоритетно повикване с код А1;

1.3. честота на високоприоритетен отговор при повиквания с код А1/100 000 население;

1.4. честота на проведени ALS интервенции/100 000 население;

1.5. честота на обслужени инциденти в случаите на остър коронарен синдром, остра дихателна недостатъчност, мозъчно-съдов инцидент, тежка животозастрашаваща травма в рамките на първия час/100 000 население.

2. За проследяване на качеството се анализират и данните за изпълнението на всички времеви интервали, посочени в този стандарт, транспортни планове и резултати от проведени учения и сценарии за реакции при бедствия и други.

Глава четвърта

ХАРАКТЕРИСТИКА НА СТРУКТУРИТЕ ЗА БОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ ОТ ОБХВАТА НА МЕДИЦИНСКАТА СПЕЦИАЛНОСТ „СПЕШНА МЕДИЦИНА“

Раздел I

Видове структури

1. Специализирани структури за осъществяване на дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“ се разкриват в лечебни заведения за болнична помощ, които извършват активно лечение.

1.1. Специализирани болнични структури, осъществяващи дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“, са:

1.1.1. Спешно отделение (СО):

1.1.1.1. мултипрофилно спешно отделение;

1.1.1.2. профилирано спешно отделение.

1.1.2. Клиники/отделения по медицински специалности, различни от специалността „Спешна медицина“, определени за нуждите на този стандарт на функционален принцип за специализирани болнични центрове за оказване на спешна медицинска помощ.

1.2. Структурите по т. 1.1 осъществяват дейността си във функционално взаимодействие с други болнични структури, осъществяващи дейност в обхвата на други медицински специалности в спешния им компонент, формиращи спешен болничен комплекс (СБК).

1.3. Освен от лечебните заведения по т. 1 спешна медицинска помощ се оказва и от всяко друго лечебно заведение за болнична помощ, което е длъжно да предприеме необходимия обем дейности по отношение на пациент в спешно състояние.

2. Спешно отделение:

2.1. Характеристика:

2.1.1. Спешното отделение е структура на лечебно заведение за болнична помощ за активно лечение, в която екип от лекари с помощта на друг медицински и немедицински персонал

извършва непрекъсната денонощна медицинска дейност при спешни пациенти в обхвата на специалността „Спешна медицина“ при спазване на изискванията на този стандарт.

2.1.2. Основните дейности на СО са: прием, медицински триаж, стабилизация, диагностика, лечение и консултация на спешни пациенти, изпълнението на които се извършва в осигурени и подходящи за целта условия.

2.1.3. В СО се създават подходящи условия за изпълнение и на допълнителни функции: административни, обучение и квалификация, и медицински научни изследвания.

2.2. Видове спешно отделение:

2.2.1. Мултипрофилно спешно отделение:

2.2.1.1. Мултипрофилно СО се създава към многопрофилни лечебни заведения за болнична помощ.

2.2.1.2. Мултипрофилно СО е структура за оказване на спешна медицинска помощ в обхвата на специалността „Спешна медицина“ и в обхвата на други хирургични и терапевтични медицински специалности в спешния им компонент, чиито структури са включени в СБК за съответното ниво на компетентност.

2.2.1.3. Мултипрофилното спешно отделение осъществява дейността си на II и III ниво на компетентност, определени съгласно изискванията на раздел III на тази глава.

2.2.2. Профилирано спешно отделение:

2.2.2.1. Многопрофилните лечебни заведения за болнична помощ, които не могат да разкрият мултипрофилно СО поради липса на разкрити структури от спешния болничен комплекс, могат да създават профилирани спешни отделения за оказване на спешна медицинска помощ в обхвата на специалността „Спешна медицина“ и в обхвата на спешния компонент на определена хирургична или терапевтична медицинска специалност.

2.2.2.2. Специализираните лечебни заведения за болнична помощ могат да създават само профилирани спешни отделения, в които се осъществяват дейности по специалността „Спешна медицина“ и по съответната медицинска специалност съобразно профила на болницата.

2.2.2.3. Задължителни за профилираните СО са всички стандартни клинично-терапевтични зони на СО.

2.2.2.4. Профилираното спешно отделение осъществява дейността си само на III ниво на компетентност, определено съгласно изискванията на раздел III на тази глава.

2.2.2.5. Медицинските специалности/медицинските дейности, в чиято област могат да бъдат разкрити профилирани спешни отделения, са посочени в т. 3.2.

2.2.2.6. Профилираното спешно отделение може да бъде разкрито при наличието на съществуващи в болницата една или повече структури по съответната медицинска специалност от най-високо ниво на компетентност.

2.2.2.7. В наименованието на отделението задължително се включва следната унифицирана негова част – „профилирано спешно отделение“.

3. Специализирани спешни болнични центрове:

3.1. За нуждите на този стандарт болнични клиници/отделения по посочените по-долу медицински специалности/медицински дейности могат да бъдат определяни на функционален принцип като специализирани болнични центрове за оказване на спешна медицинска помощ по съответната медицинска специалност/медицинска дейност, с регионален или национален характер, съгласно Националната здравна карта.

3.2. Медицинските специалности/медицински дейности, в чиято област могат да бъдат определяни специализирани спешни болнични центрове и унифицираните наименования на структурите за нуждите на системата на спешна медицинска помощ (унифицираните наименования се добавят към наименованието на съответната болнична структура), са, както следва:

3.2.1. педиатрия – спешен болничен център по педиатрия;

3.2.2. неонатология – спешен болничен център по неонатология;

3.2.3. очни болести – спешен болничен център по очни болести;

3.2.4. УНГ – спешен болничен център по ушно-носно-гърлени болести;

3.2.5. пластично-възстановителна и естетична хирургия – спешен болничен център по термична травма;

3.2.6. кардиохирургия/детска кардиохирургия – спешен болничен център по кардиохирургия/детска кардиохирургия;

3.2.7. кардиология – спешен болничен център по кардиология (спешен кардиоцентър);

3.2.8. токсикология – спешен болничен център по токсикология (спешен токсикологичен център);

3.2.9. нервни болести и/или неврохирургия – спешен мозъчно-съдов център;

3.2.10. акушерство и гинекология – спешен болничен център по акушерство и гинекология;

3.2.11. инфекциозни болести – спешен болничен център по инфекциозни болести;

3.2.12. психиатрия – спешен болничен център по психиатрия.

3.3. Специализираната структура може да бъде определена въз основа на съществуващи в болницата една или повече структури по съответната медицинска специалност от най-високо ниво на компетентност.

3.4. За нуждите на този стандарт отделения/клиници по посочените по-долу медицински специалности от най-високо ниво на компетентност, обвързани с правила за функционално взаимодействие в лечебни заведения за болнична помощ, могат да бъдат определяни като специализиран спешен болничен център с наименование „травма-център“.

3.4.1. Задължителни медицински специалности в състава на травма-център:

3.4.1.1. ортопедия и травматология;

3.4.1.2. хирургия;

3.4.1.3. анестезиология и интензивно лечение;

3.4.1.4. неврохирургия.

3.5. Специализираните структури за оказване на спешна медицинска помощ се поставят във функционално единство със СО и/или СБК.

4. Спешен болничен комплекс:

4.1. Спешният болничен комплекс (СБК) е съвкупност от функционално взаимодействащи си болнични структури в лечебните заведения за болнична помощ, осъществяващи и имащи отношение към дейността на спешното отделение/специализираните спешни болнични центрове, и приема, диагностиката и лечението на спешни пациенти.

4.2. Спешният болничен комплекс се организира въз основа на:

4.2.1. медико-диагностични структурни звена на денонощен непрекъснат режим на работа;

4.2.2. консултативен екип от специалисти по специалности на денонощно разположение;

4.2.3. структурни звена за осъществяване на спешни медицински оперативни или терапевтични дейности по съответната медицинска специалност, поддържащи оперативни, анестезиологични и терапевтични екипи за нуждите на лечението на спешен пациент;

4.2.4. предварително дефинирана по брой и разпределение по структурни звена леглова база в стационара на лечебното заведение за болнична помощ за настаняване и лечение на спешни пациенти, включително и реанимационни легла по медицинския стандарт „Анестезия и интензивно лечение“;

4.2.5. предварително дефинирани по брой и характеристика спешни операционни или спешни интервенционни зали.

4.3. Лечебното заведение за болнична помощ гарантира адекватно функциониране на СБК съобразно условията на този стандарт, като осигурява непрекъснато:

4.3.1. подходящи и качествени условия за прием, диагностика, лечение, навременна консултативна помощ и мениджмънт на спешни пациенти в СО със съответната инфраструктурна, организационно-логистична, кадрова и апаратурна обезпеченост в зависимост от нивата на компетентност;

4.3.2. необходимата организация, логистика, кадрови, структурен и апаратурен ресурс за прием на спешен пациент в стационара на лечебното заведение; за осъществяване на спешни оперативни интервенции или спешни инвазивни процедури в стационара на лечебното заведение при спешен пациент; дейности по време на лечение (хоспитализация) на спешния пациент в стационара на лечебното заведение.

4.4. Спешният болничен комплекс работи на непрекъснат денонощен режим на работа, като осигурява необходимия кадрови ресурс, съобразно изискванията на този стандарт и медицинските стандарти за съответните болнични структури по различните медицински специалности по ниво на компетентност.

Раздел II

Изисквания към лечебното заведение за болнична помощ за осъществяване на дейността по специалността „Спешна медицина“

1. Организацията на дейността на СО и СБК се определя с този стандарт, с правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на лечебното заведение, с правилника за устройството,

дейността и вътрешния ред на СО и вътрешните правила за взаимодействие на структурите от СБК при обслужване на спешно болен пациент.

2. Организацията на дейността на СО и СБК е подчинена на задължителното изискване за поддържане на непрекъсната и равностойна 24 часа в денонощието ресурсна, организационна, апаратурна и материална готовност за прием на спешни пациенти с осигуряване на тяхното постоянно диагностициране, наблюдение, проследяване и поддържане на основните жизнени функции и лечение при еднакъв обем и качество на медицинската помощ с осигурен екип от лекари и друг медицински и немедицински персонал.

3. Организацията на дейността на СО и СБК е хоризонтално и вертикално пряко свързана с всички останали болнични звена с приоритет по отношение на осъществяване на връзките, с осигурена пряка комуникация и улеснен достъп до лечебно-диагностичните звена на лечебното заведение.

4. Лечебното заведение за болнична помощ с разкрито СО осигурява безпроблемно и непрекъснато функциониране на структурите от СБК съобразно всички изисквания на този стандарт за поддръжка на подходяща информационно-комуникационна среда, архитектурно-инфраструктурна среда, снабдяване с лекарствени продукти, медицински изделия, консумативи и материали, инструментални и лабораторни изследвания, осъществяване на непрекъсната и навременна консултативна помощ и непрекъсната готовност и условия за прием в лечебното заведение на спешни пациенти при налични индикации.

5. Ръководителите на лечебните заведения за болнична помощ, на чиято територия е разкрито СО, създават необходимата организация, ръководят, контролират и носят отговорност за осигуряването на диагностично-лечебната и консултативната дейност в СО.

Раздел III

Нива на компетентност на структурите, осъществяващи дейност по специалността „Спешна медицина“ в лечебните заведения за болнична помощ

1. Спешните отделения, осъществяващи дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“ в лечебните заведения за болнична помощ, имат определено ниво на компетентност в съответствие с изискванията на този стандарт.

2. Специализираните спешни болнични центрове по определени специалности, които осъществяват спешна медицинска помощ, нямат самостоятелно ниво на компетентност съгласно изискванията на този стандарт, но са задължени да изпълняват изискванията за ниво на компетентност за профилираните спешни отделения за съответната медицинска специалност.

3. Изискванията за нивата на компетентност на СО (мултипрофилно и профилирано) са, както следва:

3.1. Изисквания за мултипрофилно спешно отделение от II ниво на компетентност:

1. Изисквания за наличие в лечебното заведение на болнични структури и дейности по специалности и отделни дейности, формиращи СБК	Собствена структура/ дейност	Ниво на компетентност	Осигурена денонощна консултативна помощ	Достъп до външна структура
1	2	3	4	5
1.1. Анестезиология и интензивно лечение	да	≥ II		
1.2. Хирургия	да	≥ II		
1.3. Вътрешни болести	да	≥ II		
1.4. Кардиология	да	≥ II		
1.5. Инвазивна кардиология	не			да
1.6. Акушерство и гинекология	да или	≥ II	да	да
1.7. Ортопедия и травматология	да	≥ II		
1.8. Нервни болести	да	≥ II		
1.9. Педиатрия	да	≥ II		
1.10. Неонатология	да	≥ II		
1.11. Клинична токсикология	не		да	да
1.12. Неврохирургия	да или	≥ II	да	да
1.13. Урология	да	≥ II		
1.14. Гастроентерология	да	≥ II		
1.15. Детска хирургия	не		да	да
1.16. Пластично-възстановителна хирургия	не		да	
1.17. Съдова хирургия	не		да	
1.18. Гръдна хирургия	не		да	
1.19. Хемодиализа	да	≥ II		
1.20. Лицево-челюстна хирургия	не		да	
1.21. Ушно-носно-гърлени болести	не		да	
1.22. Очни болести	не		да	
1.23. Психиатрия	не		да	да
1.24. Образна диагностика	да	≥ II		
1.25. Клинична лаборатория	да	≥ II		
1.26. Лаборатория по микробиология	да	≥ II		
1.27. Трансфузионна хематология	да	≥ II		
1.28. Обща и клинична патология	да			
1.29. Съдебна медицина	да			
2. Изисквания към дейността на СО/СБК				
2.1. Осигурен денонощен работен режим на структурата по съответната специалност в СБК при изискване за наличие на структура	да			
2.2. Осигурено денонощно разположение на най-малко 1 операционна зала при нужда от спешна оперативна интервенция	да			
2.3. Леглова база от структурите на СБК, делегирана за ползване от пациенти на СО, не по-малко от 30 % от легловата база на всяка една от структурите на СБК	да			
3. Изисквания за осигуреност с човешки ресурси				

1	2	3	4	5
3.1. Минимален брой лекари специалисти в Спешно отделение – 3 лекари специалисти по спешна медицина или анестезиология и интензивно лечение	да			
3.2. Минимален брой лекари в щатно разписание на Спешно отделение – 6	да			
3.3. Минимален брой спешни болнични екипи в Спешно отделение на 24-часов непрекъснат график – 1	да			
3.4. Минимален брой лекари специалисти в СБК за осигуряване на възможност за 24-часова консултативна дейност в Спешно отделение – минимум по един от всяка структура на СБК (при изискване за наличие на структура) по съответна медицинска специалност.	да			
4. Изисквания за капацитет на СО	да			
4.1. Минимален брой на постове за преглед/спешна терапия – 8	да			
4.2. Минимален брой на реанимационни постове в Залата за ресуситация (шокова зала) – 1	да			
4.3. Минимален брой легла в зоната за наблюдение – 6	да			
4.4. Минимален обем дейност > 5000 приема годишно				

3.2. Изисквания за мултипрофилно спешно отделение от III ниво на компетентност:

1. Изисквания за наличие в лечебното заведение на болнични структури и дейности по специалности, формиращи СБК	Собствена структура/дейност	Ниво на компетентност	Осигурена денонощна консултативна помощ	Достъп до външна структура
1	2	3	4	5
1.1. Анестезиология и интензивно лечение	да	III		
1.2. Хирургия	да	III		
1.3. Вътрешни болести	да	III		
1.4. Кардиология	да	III		
1.5. Инвазивна кардиология	да			
1.6. Акушерство и гинекология	да	≥ II		
1.7. Ортопедия и травматология	да	III		
1.8. Нервни болести	да	≥ II		
1.9. Педиатрия	да	≥ II		
1.10. Неонатология	да	≥ II		
1.11. Клинична токсикология	да или	≥ II	да	
1.12. Неврохирургия	да	≥ II		
1.13. Урология	да	III		
1.14. Гастроентерология	да	≥ II		
1.15. Детска хирургия	да или	≥ II	да	
1.16. Пластично-възстановителна хирургия	да или	≥ II	да	да
1.17. Съдова хирургия	да или	≥ II	да	да
1.18. Гръдна хирургия	да или	≥ II	да	

1	2	3	4	5
1.19. Хемодиализа	да	≥ II		
1.20. Лицево-челюстна хирургия	да или	≥ II	да	да
1.21. Ушно-носно-гърлени болести	да или	≥ II	да	
1.22. Очни болести	да или	≥ II	да	
1.23. Психиатрия	да или	≥ II	да	
1.24. Образна диагностика	да	III		
1.25. Клинична лаборатория	да	III		
1.26. Лаборатория по микробиология	да	≥ II		
1.27. Трансфузионна хематология	да	≥ II		
1.28. Обща и клинична патология	да	≥ II		
1.29. Съдебна медицина	да или	≥ II		да
2. Изисквания към дейността на СО/СБК				
2.1. Денонощен работен режим на структурата по съответната специалност в СБК при изискване за наличие на структура	да			
2.2. Денонощно разположение на минимум 2 операционни зали при нужда от спешна оперативна интервенция	да			
2.3. Леглова база от структурите на СБК, делегирана за ползване от пациенти на СО, не по-малко от 30 % от легловата база на всяка една от структурите на СБК	да			
3. Изисквания за осигуреност с човешките ресурси				
3.1. Минимален брой лекари специалисти в Спешно отделение – 6 лекари специалисти по спешна медицина или анестезиология и интензивно лечение	да			
3.2. Минимален брой лекари в щатно разписание на Спешно отделение – 12	да			
3.3. Минимален брой лекарски екипи в Спешно отделение на 24-часов непрекъснат график – 2	да			
3.4. Минимален брой лекари специалисти в СБК за осигуряване на възможност за 24-часова консултативна дейност в Спешно отделение – минимум по един от всяка структура на СБК (при изискване за наличие на структура) по съответна медицинска специалност.	да			
4. Изисквания към капацитета на СО				
4.1. Минимален брой на постове за преглед/спешна терапия – 12	да			
4.2. Минимален брой на реанимационни постове в Залата за ресусцитация (шокова зала) – 2	да			
4.3. Минимален брой легла в зоната за наблюдение – 8	да			
4.4. Минимален обем дейност > 10 000 приема в Спешно отделение годишно	да			

3.3. Изисквания за профилирани спешни отделения по специалности от III ниво на компетентност:

1. Изисквания за наличие в лечебното заведение на болнични структури и дейности по специалности, формиращи СБК	Структура	Ниво на компетентност	Договор за денонощна консултативна помощ	Достъп до структура
1	2	3	4	5
<i>ПСО по педиатрия/неонатология</i>				
Педиатрия/неонатология	да	III		
Анестезиология и интензивно лечение	да или	≥ II	да	да
Хемодиализа	не			да
Образна диагностика	да	≥ II		
Клинична лаборатория	да	≥ II		
Лаборатория по микробиология	да	≥ II		
Трансфузионна хематология	да или	≥ II		да
Обща и клинична патология	не			да
Съдебна медицина	не			да
<i>Очни болести</i>				
Очни болести	да	III		
Анестезиология и интензивно лечение	да	≥ II		
Образна диагностика	да	≥ II		
Клинична лаборатория	да	≥ II		
Лаборатория по микробиология	да	≥ II		
Трансфузионна хематология	да	≥ II		
Обща и клинична патология	не			да
Съдебна медицина	не			да
<i>Ушно-носно-гърлени болести</i>				
Ушно-носно-гърлени болести	да	III		
Анестезиология и интензивно лечение	да	≥ II		
Образна диагностика	да	≥ II		
Клинична лаборатория	да	≥ II		
Лаборатория по микробиология	да	≥ II		
Трансфузионна хематология	да	≥ II		
Обща и клинична патология	не			да
Съдебна медицина	не			да
<i>Изгаряния</i>				
Пластично-възстановителна и естетична хирургия	да	III		
Анестезиология и интензивно лечение	да	III		
Образна диагностика	да	III		
Хемодиализа	да	III		
Клинична лаборатория	да	III		
Лаборатория по микробиология	да	III		
Трансфузионна хематология	да	≥ II		
Обща и клинична патология	да	≥ II		
Съдебна медицина	да	≥ II		
<i>Кардиохирургия</i>				
Кардиохирургия	да	III		

1	2	3	4	5
Анестезиология и интензивно лечение	да	III		
Образна диагностика	да	≥ II		
Хемодиализа	да или	III		да
Клинична лаборатория	да	≥ II		
Лаборатория по микробиология	да	III		
Трансфузионна хематология	да	≥ II		
Обща и клинична патология	да или	≥ II		да
Съдебна медицина	да или	≥ II		да
<i>Специализирана структура травма-център</i>				
Анестезиология и интензивно лечение	да	III		
Хирургия	да	III		
Ортопедия и травматология	да	III		
Неврохирургия	да	≥ II		
Гръдна хирургия	да или	≥ II	да	
Образна диагностика	да	III		
Хемодиализа	да	III		
Клинична лаборатория	да	III		
Лаборатория по микробиология	да	III		
Трансфузионна хематология	да	≥ II		
Обща и клинична патология	да или	≥ II		да
Съдебна медицина	да или	≥ II		да
<i>Кардиоцентър</i>				
Кардиология и инвазивна кардиология	да	III		
Анестезиология и интензивно лечение	да	III		
Кардиохирургия	не		да или	да
Образна диагностика	да	III		
Хемодиализа	да или	III		да
Клинична лаборатория	да	III		
Лаборатория по микробиология	да	≥ II		
Трансфузионна хематология	да	≥ II		
Обща и клинична патология	да или	≥ II		да
Съдебна медицина	не		да или	да
<i>Токсикологичен център</i>				
Анестезиология и интензивно лечение	да	III		
Вътрешни болести	да	III		
Токсикология	да	≥ II		
Образна диагностика	да	III		
Хемодиализа	да	≥ II		
Клинична лаборатория	да	III		
Лаборатория по микробиология	да	≥ II		
Трансфузионна хематология	да	≥ II		
Обща и клинична патология	да или	≥ II		да
Съдебна медицина	не		да или	да
<i>Мозъчно-съдов център</i>				
Анестезиология и интензивно лечение	да	III		

1	2	3	4	5
Неврохирургия	да	III		
Нервни болести	да	≥ II		
Кардиология	да или	≥ II	да	да
Образна диагностика	да	III		
Хемодиализа	да или	≥ II		да
Клинична лаборатория	да	III		
Лаборатория по микробиология	да	≥ II		
Трансфузионна хематология	да	≥ II		
Обща и клинична патология	да или	≥ II		да
Съдебна медицина	не		да или	да
<i>Акушерство и гинекология</i>				
Акушерство и гинекология	да	III		
Анестезиология и интензивно лечение	да	III		
Образна диагностика	да	≥ II		
Хемодиализа	да или	III		да
Клинична лаборатория	да	≥ II		
Лаборатория по микробиология	да	III		
Трансфузионна хематология	да	≥ II		
Обща и клинична патология	да или	≥ II		да
Съдебна медицина	да или	≥ II		да
<i>Инфекциозни болести</i>				
Инфекциозни болести	да	III		
Анестезиология и интензивно лечение	да	≥ II		
Образна диагностика	да	≥ II		
Хемодиализа	да или	III		да
Клинична лаборатория	да	≥ II		
Лаборатория по микробиология	да	III		
Лаборатория по вирусология	да или	II		да
Лаборатория по паразитология	да или	II		да
Клинична имунология	да или	II	да	да
Обща и клинична патология	да или	≥ II		да
Съдебна медицина	да или	≥ II		да
<i>Психиатрия</i>				
Психиатрия	да	III		
Анестезиология и интензивно лечение	да или	≥ I	да	
Образна диагностика	да или	≥ I		да
Клинична лаборатория	да или	≥ II		да
Лаборатория по микробиология	не			да
Съдебна медицина	да или	≥ II		да
2. Общи изисквания към дейността на ПСО/СБК				
2.1. Денонощен работен режим на структурата по съответната специалност в СБК при изискване за наличие на структура	да			

1	2	3	4	5
2.2. Денонощно разположение на минимум 1 операциялна зала при нужда от спешна оперативна интервенция	да			
2.3. Леглова база от структурите на СБК, делегирана за ползване от пациенти на ПСО, не по-малко от 30 % от легловата база на всяка една от структурите на СБК	да			
3. Общи изисквания за осигуреност с човешките ресурси				
3.1. Минимален брой лекарски екипи в ПСО на 24-часов непрекъснат график – 1	да			
3.2. Минимален брой лекари специалисти в СБК за осигуряване на възможност за 24-часова консултативна дейност в ПСО – минимум по един от всяка структура на СБК (при изискване за наличие на структура) по съответна медицинска специалност				
4. Изисквания към капацитета на ПСО				
4.1. Минимален брой на постове за преглед/спешна терапия – 6				
4.2. Минимален брой на реанимационни постове в Залата за ресусцитация (шокова зала) – 2				
4.3. Минимален брой легла в зоната за наблюдение – 4				

Раздел IV

Изисквания към архитектурно-инфраструктурната среда на СО

1. Спешното отделение се състои от стандартни клинично-терапевтични зони, допълнителни зони и допълнителни специализирани зони:

1.1. Стандартни клинично-терапевтични зони на СО:

1.1.1. Зона 1 – Вход и публична зона, със следните елементи:

Зона 1 – Вход и публична зона
<ul style="list-style-type: none"> а) вход амбулаторни пациенти; б) вход санитарни автомобили и пациентен тролей; в) чакалня; г) регистратура/информационно обслужване; д) каса; е) помещение на служба по охраната и сигурността; ж) платформа за стационаране на пациентни колички (тролей, стретчър) и пациентни столове (седащ); з) посетителски санитарен възел за пациенти и придружители; и) площ за директен достъп до зала за медицински триаж; к) площ за директен достъп до Зона за консултации/пациенти с минимални увреди за бързо проследяване.

1.1.2. Зона 2 – Клинично-терапевтична зона, със следните елементи:

Зона 2 – Клинично-терапевтична зона
<ul style="list-style-type: none"> а) зала (помещение) за медицински триаж; б) зала(и) за ресусцитация (шокова зала) с реанимационен пост с легло(а), оборудване и апаратура; в) зала(и) за преглед/спешна терапия с пост с легло (а), оборудване и апаратура; г) зона за консултации/пациенти с минимални увреди за бързо проследяване – fast track; д) работна станция за персонала; е) платформа за стационаране на мобилна екипировка и апаратура;

ж) сервизна зона към Зона 2: чистачно помещение, помещение за болнични отпадъци и изливни помещения; чисто помещение за подготовка на материали и консумативи, помещение за съхранение на медицинска апаратура, екипировка и оборудване, помещение за съхранение на лекарствени продукти и консумативи, платформа за стационариране на мобилна екипировка и апаратура;

з) зона за допълнителни медицински дейности: спешна операционна зала, процедурна зала за хирургични интервенции или процедури с малък обем и сложност с пост(ове) с легло(а), оборудване и апаратура; гипсовъчно помещение (зала) с пост(ове) с легло(а), оборудване и апаратура;

и) стая за изолация;

к) стая за деконтаминация;

л) стая за мениджмънт (преценка и организация за предприемане на необходимите действия по обслужване) на психиатрични спешни случаи.

1.1.3. Зона 3 – Зона за наблюдение, със следните елементи:

Зона 3 – Зона за наблюдение

а) зала(и) за краткосрочен престой, диагностично уточняване и наблюдение с легла, оборудване и апаратура;

б) сестрински пост;

в) сервизна зона на Зона 3.

1.1.4. Зона 4 – Допълнителна зона, със следните елементи:

Зона 4 – Допълнителна зона

а) административна зона;

б) зона за персонала: помещения за персонала – помещение(я) за спешния(ите) екип(и), съблекалня(и);

в) специализирана зона за обучение и повишаване на преддипломната и следдипломната квалификация;

г) специализирана зона за телемедицина;

д) специализирана зона (точка) за телекомуникации и връзка със системата за спешна медицинска помощ и други служби.

1.2. Допълнителни специализирани зони в СО:

1.2.1. Допълнителните специализирани зони за оказване на спешна медицинска помощ са задължителни за лечебните заведения с разкрити профилирани спешни отделения или други специализирани структури по раздел I на тази глава, т. 1.1 по съответните специалности.

1.2.2. Към комплексните спешни отделения могат да бъдат разкривани допълнителни зони при нужда, както следва:

Зона 5 – Допълнителни специализирани зони

а) специализирана зона за мениджмънт (преценка и организация за предприемане на необходимите действия по обслужване) на пациенти с травма;

б) специализирана зона за мениджмънт на спешни неонатологични и педиатрични пациенти;

в) специализирана зона за мениджмънт на спешни пациенти, пострадали вследствие на радиационна, химична, биологична или радиологична увреда;

г) специализирана зона за мениджмънт на спешни пациенти с термична травма;

д) специализирана зона за мениджмънт на спешни пациенти с цереброваскуларен инцидент;

е) специализирана зона за мениджмънт на спешни кардиологични пациенти;

ж) специализирана зона за мениджмънт на спешни пациенти с остри метаболитни разстройства;

з) специализирана зона за мениджмънт на пациенти с интоксикации;

и) специализирана зона за мениджмънт на пациенти с очни заболявания;

к) специализирана зона за мениджмънт на пациенти с инфекциозни заболявания;

л) специализирана зона за мениджмънт на пациенти с психиатрични заболявания;

м) специализирана зона за мениджмънт на пациенти с ушно-носно-гърлени заболявания;

н) специализирана зона за мениджмънт на спешни пациенти със спешни акушеро-гинекологични заболявания.

2. Изисквания за площ на СО:

2.1. Общата вътрешна площ на СО с изключение на Зона 3 трябва да бъде минимум 150 m² на 1000 приема в СО годишно.

2.2. Минималната площ на функциониращо СО, включващо основните архитектурно-инфраструктурни елементи и функционални зони, е не по-малко от 700 m².

2.3. Общата площ на СО и терапевтичните зони могат да се променят единствено в нарастващ порядък в зависимост от локалните фактори, като: брой посещения/брой приети пациенти, пациентен casemix, активност на СО, сезонна/годишна промяна в демографски и популационни фактори, очаквани промени в медицинската технология, достъпност до болничния стационар и наличност на свободен леглови фонд, различия в структурата и броя на персонала в СО.

2.4. Общият брой на постове за преглед/спешна терапия трябва да бъде не по-малко от 8 с нарастващ от минималния брой по 1 пост на 1000 приема в СО годишно.

2.5. Броят на реанимационните постове в Залата за ресусцитация (шокова зала) трябва да бъде не по-малко от 1 с нарастващ брой от 1 пост на 5000 приема в СО годишно.

3. Изисквания към архитектурно-инфраструктурната среда, инсталациите и оборудването:

3.1. На територията на СО е необходимо подsigуряване на бърз и лесен достъп на персонала до всички зони с ограничаване на пресечните точки.

3.1.1. Зоната за ресусцитация и зоната за преглед/спешна терапия трябва да бъдат разположени в непосредствена близост поради нужда от често предислоциране на спешния екип.

3.1.2. Свободният поток на пациенти/прудружителите не трябва да пресича стандартните клинично-терапевтични зони.

3.1.3. Изисква се инфраструктурно подsigуряване на визуална, слухова и ольфакторна поверителност на спешния пациент, при запазване на условията за постоянна нужда от визуално наблюдение на пациентите от страна на персонала.

3.2. Изисквания за достъп до СО и обозначението му:

3.2.1. Спешното отделение се разполага на приземен етаж в архитектурна свързаност с лечебното заведение за болнична помощ при осигурена удобна връзка с обществен транспорт и при налични благоприятни транспортни комуникации.

3.2.2. Обозначението за локацията на СО трябва да бъде адекватно с цел лесна и бърза откриваемост, с достатъчно голям размер, при предвидена осветеност за ясна визуализация в тъмната част на денонощието, с ясно четливо обозначение с надпис и графика върху насочващи указателни табели, с ясно указание за разделянето на пациентния поток на вход за спешни пациенти и вход за санитарни автомобили/пациентни колички.

3.2.3. За нуждите на СО се изгражда покрит временен паркинг или отделен подстъп за санитарни транспортни средства.

3.2.4. За нуждите на СО се изгражда покривна конструкция пред входа за временно спиране с цел осигуряване на достъпа за постъпващи и напускащи СО амбулаторни пациенти.

3.2.5. Обозначаването на СО е на български език и трябва да бъде ясно от всички възможни страни на достъпа до входа, като се допуска многоезично обозначение при СО с голяма натовареност.

3.2.5.1. При обозначаването на СО на няколко езика освен на български единият език задължително е английски.

3.3. Изисквания към групиране на зоните и функционалните взаимовръзки в СО:

3.3.1. За нуждите на адекватно функциониране на СО се създава функционално групиране на елементите, както следва: вход/регистратура/

триаж; зона за ресусцитация (шокова зала); зона за преглед/спешна терапия; зона за консултации; административна зона.

3.3.2. Като място за основна концентрация на персонала на СО се определя работната станция, която трябва да бъде разположена в близост до зоната за ресусцитация и зоната за преглед/спешна терапия.

3.3.3. Функционалната зона вход/регистратура/триаж е насочена към началната презентация на спешния пациент и болнични административни функции.

3.3.4. Необходимо е осигуряване на достъп от административната зона към клинично-терапевтичните зони, без това да нарушава клиничната функция на СО.

3.3.5. Сервизните зони за поддръжка трябва да бъдат разположени и ориентирани в периферията на СО.

3.4. Изисквания към легловата база:

3.4.1. Легловата база в СО се осигурява с подходящо медицинско оборудване под формата на: стационарирана на определения пациентен пост пациентна количка, пациентен тролей, пациентна кушетка или пациентен стол, специализирани за разполагане върху тях на спешни пациенти с цел улеснено извършване на спешни медицински дейности.

3.4.2. Легловата база в Зона 3 се осигурява посредством стандартно болнично легло.

3.4.3. Допуска се осигуряване на допълнително специфично леглово оборудване в зависимост от нуждите на конкретните спешни пациенти и профила на СО – специализирана процедурна маса, операционна маса, акушерско легло, гинекологичен стол/кресло, реанимационно легло, процедурна вана и др.

3.5. Изисквания към осветлението:

3.5.1. Всеки пост в клинично-терапевтичните зони трябва да бъде оборудван със светлинен източник за улеснен преглед с фокусирана светлина с най-малко 150 mm поле на осветяване, с минимална светлинна мощност 30 000 lux и със здравена конструкция.

3.6. Изисквания към сервизните панели:

3.6.1. Всеки пост в клинично-терапевтичните зони трябва да бъде оборудван със сервизен панел със следните минимални базови изисквания:

3.6.1.1. За Зона за ресусцитация (шокова зала) за всеки реанимационен пост – 3 извода за кислородна инсталация под налягане; 2 извода за инсталация за съгъстен въздух; 3 извода за аспирационна система; 16 извода за електрозахранване, подsigурени с аварийно електрозахранване; 1 съоръжение за закрепване (шина, колона, включително поставки за таванен или стенов монтаж) на медицинско реанимационно оборудване (мониторна, вентилаторна, аспирационна и инфузионна техника); подвижна преграда (параван) за визуална изолация на пациента при разположение на поста в общо помещение.

3.6.1.2. За Зона за преглед/спешна терапия за всеки пост – 2 извода за кислородна инсталация под налягане; 1 извод за инсталация за съгъстен въздух; 2 извода за аспирационна система; 8 извода за електрозахранване, подsigурени с

аварийно електрозахранване; 1 съоръжение за закрепване (шина, колона, включително поставки за таванен или степен монтаж) на медицинско реанимационно оборудване (мониторна, вентилаторна, аспирационна и инфузионна техника); подвижна преграда (параван) за визуална изолация на пациента при разположение на поста в общо помещение.

3.6.1.3. За Процедурна зала/гипсовъчна зала за всеки пост – 2 извода за кислородна инсталация под налягане; 1 извод за инсталация за сгъстен въздух; 1 извод за аспирационна система; 8 извода за електрозахранване, подsigурени с аварийно електрозахранване; 1 съоръжение за закрепване (шина, колона, включително поставки за таванен или степен монтаж) на медицинско реанимационно оборудване (мониторна, вентилаторна, аспирационна и инфузионна техника); подвижна преграда (параван) за визуална изолация на пациента при разположение на поста в общо помещение.

3.6.1.4. За Зона за консултации/пациенти с минимални увреди за бързо проследяване – 1 извод за кислородна инсталация под налягане; 1 извод за аспирационна система; 4 извода за електрозахранване, подsigурени с аварийно електрозахранване; 1 съоръжение за закрепване (шина, колона, включително поставки за таванен или степен монтаж) на медицинско реанимационно оборудване (мониторна, вентилаторна, аспирационна и инфузионна техника); подвижна преграда (параван) за визуална изолация на пациента при разположение на поста в общо помещение.

3.6.2. Всички сервизни панели в СО трябва да бъдат окомплектувани със системи за кислородотерапия – флоуметър, със системи за кислородоподаване и аспирационни системи със съответните задължителни елементи за функциониране.

3.7. Изисквания към медицинските физиологични монитори:

3.7.1. Всеки пост в клинично-терапевтичните зони и в зоната за наблюдение трябва да бъде оборудван с медицински монитор с осигурена свързаност в централна система с минимални изисквания за наблюдение на следните физиологични параметри – постоянна мониторна ЕКГ; неинвазивно артериално налягане – NIBP; периферна кислородна сатурация на хемоглобина – SpO₂ и телесна температура.

3.8. Изисквания към слаботоковите и силнотоковите инсталации:

3.8.1. В СО се изисква изграждане/наличие на слаботокови и силнотокови инсталации, задоволяващи следните нужди: оповестителна система за всички зони с възможност за зонава дивергенция на повикване – тип интерком; стандартна телефонна комуникационна система; пациентна повиквателна система за всеки пациентен пост; широколентова система за пренос на данни за нуждите на болнична информационна система, интернет приложения, система за пренос на дигитални данни за образна диагностика, система за безжични приложения; синхронизи-

рана централна часовникова система; система за видеонаблюдение, система за самоотбрана (паникбутони).

3.9. Изисквания към пациентната повиквателна система:

3.9.1. Всички зони за спешни пациенти трябва да бъдат оборудвани с пациентна повиквателна система, включително и санитарните възли.

3.9.2. Разположението и формата на повиквателното средство трябва да бъде удобно разположено за достигане от спешния пациент.

3.9.3. Сигналът от повиквателната система трябва да алармира в централен модул, разположен до работната станция на персонала

3.10. Изисквания към системата за самоотбрана – паникбутони:

3.10.1. Всички зони, предполагащи работа с потенциално агресивни пациенти, трябва да бъдат оборудвани с подходяща система за оповестяване при наличие на принуда, заплахата и натиск спрямо персонала.

3.10.2. Системата трябва да е свързана със службата по сигурността и да дава точна локализация на повикването.

3.10.3. Системата може да се изпълни и посредством лични повиквателни средства за членовете на спешния екип.

3.11. Изисквания към системата за осигуряване с медицински газове:

3.11.1. Всички клинично-терапевтични зони трябва да бъдат подsigурени с централно захранване с медицински газове, включително и централна вакуумна система със съответните изводи към сервизните панели.

3.12. Изисквания към вратите и коридорите:

3.12.1. Всички врати в СО, през които се очаква пациентен поток, трябва да бъдат достатъчно широки с цел да осигурят безпроблемно преминаване на болнично легло или пациентен тролей с прикрепени към него оборудване и апаратура, с предвидено допълнително разстояние за член на спешния екип в страни от леглото/тролея.

3.12.2. Коридорите в СО трябва да бъдат с адекватна широчина с цел пропускане на срещуположно движение и разминаване на две болнични легла или на два пациентни тролея с прикрепено оборудване/апаратура и странично разположен член на спешния екип.

3.12.3. В клинично-терапевтичните зони е необходимо осигуряването на адекватна площ с цел безпроблемен достъп, завъртане на 360 градуса и излаз на болнично легло или пациентен тролей без затруднения.

3.12.4. Не се допуска използването на стандартните коридори в СО за съхранение на медицинска апаратура, болнични отпадъци, медицинско оборудване или за стационариране на пациенти.

3.13. Изисквания към вентилационната система:

3.13.1. Спешното отделение трябва да бъде подsigурено със собствена вентилационна система с възможност за бързо локално превключване от рециркулация към пресен газов поток.

3.13.2. Допуска се при нужда изграждането на специализирани вентилационни системи в допълнителните специализирани зони или в зони със

специфични изисквания (противоинфекционни, изолационни, педиатрични) за налягането, въздушния поток и филтрирането на газовете.

3.14. Изисквания към информационно-комуникационното осигуряване:

3.14.1. Подсигуряването с вътрешна телефонна връзка е задължително за всички отделни административни части, за всички работни места/станции за персонала, за всички сервизни части и за клинично-терапевтичните зони.

3.14.1.1. Телефонната връзка на СО трябва да подсигурява комуникация с всички структури на лечебното заведение.

3.14.2. Задължително е подсигуряването с вътрешна оповестителна система под формата на локален интерком.

3.14.3. Препоръчва се изграждане на локална централна комуникационна станция с използване на многофункционални безжични комуникационни устройства и безжични телефони за връзка.

3.14.4. Допълнително могат да бъдат изградени комуникационни съоръжения (точка) с координационната централа на ЦСМП, с държавни координационни центрове и с държавни служби по сигурността или такива за бедствия и аварии.

3.14.5. Препоръчва се асоцииране на електронната информационна система на СО към болничната информационна система на лечебното заведение и други системи за обмен на електронна здравна информация.

3.14.6. Изпълнението на т. 3.14.1 – 3.14.5 се осигурява чрез изграждане на достатъчно на брой и с адекватни технически възможности работни терминали, координационни постове и устройства за комуникация.

3.14.7. Препоръчително е изграждането на информационна процесна система за пациентния поток в СО с проследяване на пациентния статус по триажна категория и съответни времеви интервали за проследяване на пациентния статус от лице с възложени координаторски функции.

3.15. Изисквания към системите за сигурност в СО:

3.15.1. Системите за сигурност в СО се изграждат след проучване и оценка на риска с осигуряване на следните задължителни елементи – контрол на достъп до периметъра на СО, осигуряване на паникбутонна система, осигуряване на служители по безопасността, електронно наблюдение и регистрация на достъпа, система за видеонаблюдение, система за визуално наблюдение.

3.16. Изисквания към медицинското оборудване за дезинфекция на ръце и персоналните предпазни средства:

3.16.1. Спешното отделение трябва да бъде съоръжено с достатъчен брой медицинско оборудване за дезинфекция на ръцете и персонални предпазни средства, разположени на подходящи места в клинично-терапевтичните зони.

3.16.2. Във всички клинично-терапевтични зони трябва да бъдат налични мивки за поддръжка на хигиената без нужда от преминаване от една зона в друга с цел поддръжка на хигиената при следното разпределение: не по-малко от 1 мивка за 4 поста в съответната зала при повече постове

в помещението или не по-малко от 1 мивка за всяко помещение при отделно помещение с един пост.

3.16.3. Мивките трябва да функционират по системата на свободни ръце.

3.16.4. В близост до всяка мивка трябва да бъдат разположени диспенсери за индивидуални предпазни средства – протективни ръкавици, протективна шапка, медицинска маска, протективни очила, протективна престилка.

3.17. Изисквания към аварийното електрозахранване:

3.17.1. В спешното отделение се осигурява аварийно електрозахранване на всички изводи за високо напрежение на сервизните панели, аварийно осветление в клинично-терапевтичните зони, аварийно захранване на компютърните терминали и аварийно захранване на системите за комуникация.

3.18. Изисквания към оформяне на стенните повърхности:

3.18.1. Всички стенни повърхности в СО в точките с вероятност от контакт с мобилна апаратура и медицинско оборудване трябва да бъдат структурно усилены и защитени с подходящи буферни съоръжения.

3.18.2. Постовете в клинично-терапевтичните зони трябва да бъдат подсигурени със стопустройства за леглата и пациентните тролеи, разположени и прикрепени към настилката под съответния пост.

3.19. Изисквания към настилките:

3.19.1. Настилките в СО трябва да отговарят на следните общи изисквания: да са непроницаеми за вода и телесни течности/секрети, повърхността им да предпазва от подхлъзване, да са с повишена издръжливост и товаропоносимост, да са лесни за почистване, да имат свойства, пречистващи на свободната звукова трансмисия, да имат свойства за шок абсорбция за цел оптимален комфорт на персонала при едновременно улеснен транспорт на апаратурата и екипировката.

3.20. Изисквания към часовниковата система:

3.20.1. В Зона 1 и Зона 2 трябва да бъдат разположени часовници на видни места, за препоръчване обединени в централизирана синхронизирана часовникова система.

4. Изисквания към клинично-терапевтичните зони на СО:

4.1. Постът в клинично-терапевтичните зони на СО се дефинира като специализирано място за настаняване, диагностика и терапия на спешни пациенти със следните задължителни компоненти на медицинско оборудване и апаратура: сервизен панел; допълнителен светлинен източник за улеснен преглед, сфигмоманометър (за предпочитане за стенен монтаж), портативен офталмоскоп/отоскоп за стенен монтаж, стелажна система за консумативи и материали, пациентна повиквателна система и система за самоотбрана (паникбутон), пособия и оборудване за събиране на болничен отпадък, включително на режещи инструменти и пособия, пациентна степенка, пациентен тролей/кушетка/процедурна маса или специализирана маса/стол, пособия

за поддръжка на ръчна хигиена и дезинфекция, пособия/диспенсери за индивидуални предпазни средства, медицински физиологичен монитор.

4.2. Всяко СО поддържа изправен и зареден педиатричен тролей за ресусцитация тип Broselow.

4.3. Всяко СО поддържа и осигурява на видно място разписани алгоритми за поведение при най-често срещаните критични спешни състояния.

4.4. Изисквания към зала за ресусцитация (шокова зала):

4.4.1. Предназначението на залата – място за ресусцитация и лечение на критични спешни пациенти.

4.4.2. Минималната площ, предназначена за един пост в залата, е не по-малко от 35 m² или 25 m² при зона с повече от един пост (за зали), без да се включва сервизната площ на зоната.

4.4.3. Площта на залата трябва да осигурява безпроблемен достъп от всички страни до пациента и място за разполагане на задължителната екипировка и апаратура.

4.4.4. Достъпът до зоната за ресусцитация трябва да бъде улеснен откъм входа за санитарни автомобили/пациентен тролей и откъм зоната за преглед/спешна терапия с осигуряване на площ за директен достъп покрай зоната за медицински триаж с подходящо обозначение на настилката и насочващи табели на тавана.

4.4.5. Залата за ресусцитация трябва да разполага с целия диапазон на физиологичен мониторинг, екипировка и апаратура за ресусцитация на критични спешни пациенти и да бъде екранирана за рентгенови лъчения.

4.4.6. Изисквания към апаратурната безопасност, екипировката и медицинското оборудване – сервизен панел; физиологичен монитор с функции постоянна мониторна ЕКГ, неинвазивно артериално налягане – NIBP, периферна кислородна сатурация на хемоглобина – SpO₂, телесна температура, инвазивни физиологични налягания, капнометрия/капнография, възможност за запаметяване и проследяване на тенденции в измерените параметри; портативен механичен вентилатор; светлинен източник с минимална осветителна мощност 80 000 lux; портативен офталмоскоп/отоскоп за стенен монтаж, пълен набор за мениджмънт на дихателни пътища, негативоскоп, оборудване на инфузионна терапия, часовникова система с допълнение хронометър (стоп-часовник), система за радиантна топлина (при зони със специфична педиатрична насоченост); компютърен терминал, телефонна връзка, включително връзка по система свободни ръце, тролей/количка за КПП/сърдечен арест, анестезиологичен тролей, портативен монитор/дефибрилатор с възможност за транскутанно пейсиране; инфузионни помпи – минимум 3 бр.; затоплящи устройства за външен и вътрешен температурен контрол; транспортен механичен вентилатор, транспортен физиологичен монитор, бяла дъска за водене на бележки, медицински хладилник, система за овлажняване на медицински газове при кислородотерапия, аспирационна система със задължителни елементи, най-малко 2 броя, консумативи и пособия за съдов дос-

тип; системи и апаратура за спешна образна диагностика – графично-скопична апаратура и портативен ехограф с област на приложение при спешни пациенти; Point of care лабораторна апаратура за бързи изследвания – кръвногазов и биохимичен анализатор.

4.5. Изисквания към зона за преглед/спешна терапия:

4.5.1. Площта на един пост в зоната за преглед/спешна терапия трябва да бъде достатъчна, за да акомодира стандартен пациентен тролей или специфична пациентна процедурна маса/стол заедно с мониторна апаратура с минимално отстояние между постовете 2,4 метра и минимална площ от 12 m².

4.5.2. При създаване на допълнителна специализирана зона за мениджмънт на педиатрични случаи тя трябва да бъде отделно от тази за възрастни на модулен принцип.

4.5.3. Всички постове в тази зона трябва да позволяват директно визуално наблюдение от работната станция на персонала.

4.5.4. Необходимо е осигуряване на достъп от зоната до процедурната зала, до чистото помещение и помещението за болнични отпадъци.

4.5.5. Зоната трябва да има отделно място за визуализация на образните изследвания, оборудвано с негативоскоп или дигитална система за визуализация на образни изследвания.

4.5.6. Всеки пост в зоната за преглед/спешна терапия трябва да има сервизен панел с окомплектовка, допълнителен светлинен източник за улеснен преглед, сфигмоманометър (за предпочитане за стенен монтаж), офталмоскоп/отоскоп, физиологичен монитор и стойки/оборудване за инфузионна терапия.

4.6. Изисквания към стая за изолация:

4.6.1. Използва се за терапия на спешни потенциално инфекциозни пациенти с осигурена възможност за негативна вентилация и задължителен шлюз в преамбула.

4.6.2. Позиционирането на помещението за изолация трябва да бъде в близост до триажната зона с цел незабавна изолация на потенциални инфекциозни спешни пациенти.

4.6.3. Стаята за изолация може да бъде използвана и за други цели на СО при нужда от осигуряване на поверителност на спешен пациент поради естество на заболяването или с цел настъпване на спешен пациент, който е източник на аудиторен или визуален стрес за останалите, както и при нужда от съхраняване на тялото на починал в СО пациент.

4.6.4. Всяко СО трябва да има минимум 1 помещение за изолация на пациентите с площ не по-малка от 20 m².

4.7. Изисквания към стая за деконтаминация:

4.7.1. Помещението се използва за мениджмънт на спешни пациенти, контаминирани с токсични субстанции, и трябва да бъде оборудвано с подходяща екипировка за деконтаминация, включително и снабдено с индивидуални протективни средства за персонала.

4.8. Изисквания към стая за мениджмънт на психиатрични спешни случаи:

4.8.1. Помещението е предназначено за мениджмънт на спешни психиатрични пациенти и трябва да бъде оборудвано с подходяща екипировка за прием, преценка, стабилизиране и начални терапевтични действия при тези болни.

4.8.2. Основното предназначение на подобно помещение е осигуряване на сигурна среда за провеждане на интервю, начална стабилизация и постоянно наблюдение на тези болни.

4.8.3. Помещението не трябва да се използва за пролонгирано наблюдение при неконтролирани или трудно контролирани спешни психиатрични пациенти.

4.8.4. Препоръчва се помещението да бъде локализирано в периферията на СО.

4.9. Изисквания към зона за консултации/пациенти с минимални увреди за бързо проследяване – fast track:

4.9.1. Зоната е експанзивна структура на СО, предназначена за навременна преценка, консултация и лечебно-диагностични дейности при стабилни пациенти с регистриран прием в СО.

4.9.2. Насочените и настанени пациенти в тази зона са без нужда от спешна ресусцитация или постоянен физиологичен мониторинг, с налична минимална спешност на състоянието, с липса или нисък потенциал за развиване на усложнения.

4.9.3. Целта на формирането на зоната е облекчаване на пациентния поток в другите клинично-терапевтични зони, покачване на капацитета на обслужване на пациентния поток в СО в различни периоди на денонощно или сезонно нарастване на приема.

4.9.4. Настаняването в тази зона се извършва след категоризация на пациентите след проведен медицински триаж с определена триажна категория Код Зелено С3.

4.9.5. В зоната се осигурява пост със следните изисквания за апаратура и оборудване: сервизен панел, пациентен тролей/кушетка/стол за преглед, работно място с работен стол и бюро, компютърен терминал.

4.9.6. Минималната площ за един пост в тази зона е 12 м².

4.9.7. Общата площ на зоната се определя в зависимост от пациентния casemix на конкретното спешно отделение.

4.9.8. Зоната за консултации може да бъде адаптирана под формата на спешен кабинет/пост за мениджмънт на спешни пациенти с остра патология в областите УНГ, офталмология, нервни болести, неврохирургия, лицево-челюстна хирургия, акушерство и гинекология, хирургия, педиатрия, ортопедия и травматология, кардиология и вътрешни болести, токсикология и други медицински специалности в частта спешна медицинска помощ по конкретната специалност в зависимост от характеристиката на пациентната популация и конкретните нужди на структурата.

4.10. Изисквания към гипсовъчно помещение:

4.10.1. Гипсовъчното помещение в СО трябва да осигурява условия за извършване на спешни дейности, процедури и интервенции в областта на травматологията при нужда от закрито лече-

ние на фрактури и дислокации, при осигурени условия за приложение на регионална анестезия и аналого-седация.

4.10.2. Площта на гипсовъчното помещение трябва да бъде най-малко 20 м², без да се пресмятат площите, необходими за съхранение на консумативите и материалите за извършване на дейностите.

4.10.3. Изисквания за подсигуреност с апаратура и оборудване – сервизен панел, система/стелаж за съхранение на гипсовъчни материали/консумативи, специализирано медицинско оборудване/процедурна маса, стандартен пациентен монитор, негативоскоп или терминал на дигитална система за изобразяване на рентгенографски образ с екран/монитор, манипулационна/процедурна количка за разполагане на консумативи и материали, пневматичен турникет, улеснен достъп до екипировка и апаратура за кардиопулмонална ресусцитация.

4.11. Изисквания към процедурна зала:

4.11.1. Предназначението на помещението – за изпълнение на терапевтични или диагностични процедури/манипулации, като пункция на телесни кухини, поставяне на дренажи, катеризационни процедури, сутуриране на рани, ендоскопски процедури, превръзки, първична ранева обработка и др.

4.11.2. Минималната площ на помещението трябва да бъде не по-малка от 20 м² или 18 м² на пост при повече от един пост при следните изисквания към апаратура, екипировка и оборудване: сервизен панел, операционна лампа с минимална светлинна мощност от 80 000 lux, процедурна маса, негативоскоп или дигитална рентгенова система за изобразяване на образи, пациентен монитор, осигурен достъп до екипировка и апаратура за кардиопулмонална ресусцитация, процедурна маса, специфична превързочна, процедурна или инструментаторска количка с консумативи и инструментариум за извършване на специфичните процедури и манипулации.

4.12. Изисквания към работна станция за персонала:

4.12.1. Предназначението на станцията – основно работно място на персонала в СО с осигурен достъп и визуално наблюдение до стандартните клинично-терапевтични зони.

4.12.2. Локализацията на станцията за персонала трябва да бъде централна и конструирана по начин, който да осигурява конфиденциалност на изобразяваната информация и сигурност на персонала при спазване на условията за ергономичност.

4.12.3. Площта на станцията за персонала трябва да бъде минимум 10 м² или 1 м² на 500 годишни приема в СО и не повече от 100 м².

4.12.4. Работната станция трябва да притежава следната минимална екипировка и оборудване – телефонна връзка, връзка със службите/доболнична система за СМП (или в отделна за тази цел зона), компютърни терминали с принтиращи устройства, факс/копирна машина, негативоскоп/дигитална рентгенова система за изобразяване на образи, системи за визуализа-

ция от повиквателната система, паникбутонна система, система/помещение за съхранение на ценности, работни места, централна мониторинг станция, координациона станция и станция за интерком връзка.

4.13. Изисквания към зона за наблюдение:

4.13.1. Предназначението на зоната е настаняване, диагностично-терапевтични действия, диагностично уточняване и наблюдение на спешни пациенти с асоцииран код Т3 с престой в СО до 24 часа.

4.13.2. Организацията и дейностите в зоната са подобни на тези, предвидени в отделенията в болнична структура при оптимален функционален брой от 8 болнични легла, при минимален брой от 6 легла и с препоръчително нарастване на легловата база с 1 легло на 5000 годишни приема в СО.

4.13.3. Зоната е предназначена за краткосрочен престой, диагностично уточняване и наблюдение и в нея трябва да бъдат организирани постове, в т. ч. и сестрински пост, оборудвани с болнично легло, осигурени със съответно оборудване и апаратура, отделна от другите сервизна част и площи.

4.13.4. Всички болнични легла в зоната за наблюдение трябва да бъдат оборудвани със сервизен панел и пациентен монитор.

4.13.5. Минималната изискуема площ на единичен пост в зоната за наблюдение е 6,5 м².

4.14. Изисквания към чакалня:

4.14.1. Чакалнята трябва да осигурява достатъчна площ за чакащи, приети в СО пациенти, както и за близки и посетители.

4.14.2. Разположението на зоната спрямо зоната за триаж/регистрация трябва да бъде гранично с осигурена възможност за директно визуално наблюдение, включително и от помещението на службата по сигурността.

4.14.3. Чакалнята трябва да бъде подсигурена с места за сядане и площ за разполагане на пациенти с помощни средства за придвижване.

4.14.4. Специфичното зонироване на чакалнята се извършва с осигуряване на място за гледане на телевизия, тиха зона, фамилна зона или зона за малки групи посетители/близки.

4.14.5. Препоръчва се зоната да бъде осигурена с максимално количество естествена светлина.

4.14.6. Информационното осигуряване на зоната трябва да бъде ориентирано към подаване на подходяща здравна информация за условията на достъп в СО и правилата за дейността му, както и към представяне в подходящ и достъпен формат на обща здравнопросветна информация.

4.14.7. Чакалнята трябва да има осигурен достъп до зоната за триаж/регистрация, санитарния възел, автомати за топли и студени напитки.

4.14.8. Площта на чакалнята трябва да бъде не по-малко от 5 м² на 1000 приема в СО годишно и не повече от 120 м², с поне едно място за сядане на 700 приема в СО годишно. Чакалнята трябва да бъде осигурена с постоянно директно визуално и видеонаблюдение от зоната/помещението за сигурност.

4.15. Изисквания към помещение на служба по охраната на СО:

4.15.1. Помещението трябва да бъде локализирано в близост до входа на СО с възможност за директно наблюдение на чакалнята и зоната на триаж/регистрация с осигурен бърз достъп до тези места.

4.15.2. В помещението се разполагат системите за наблюдение и охрана на сигурността на СО.

4.16. Изисквания към зона за регистрация/триаж:

4.16.1. Необходимо е организиране на обща зона на регистрация/триаж за достъп на всички пациенти до СО, при които се прилага последваща оценка през системата на медицински триаж.

4.16.2. В зоната се осигурява подходяща обстановка и условия за кратка входяща триажна оценка на пациента при улеснен достъп.

4.16.3. При организацията на тази зона е необходимо поддържане на баланс между клиничните, охранителните и административните изисквания на СО с необходимост от поддържане на екипировка за първоначална преценка и действия при спешен пациент при задължително придържане към общите хигиенни норми.

4.16.4. Организацията на пациентния поток в тази зона допуска въвеждането на информационна процесна система от триажната точка (достъп до СО) към последващото лечение на спешния пациент.

4.16.5. Процесната система за пациентния поток трябва да включва задължително предупредителна система за очакван прием на спешни пациенти от извънболничните структури на системата за спешна медицинска помощ или други служби.

4.16.6. При организиране на зоната е необходимо да бъдат предвидени отделно фоайе за вход на спешни пациенти, постъпващи със съдействието на извънболничните структури на системата за спешна медицинска помощ, с осигурен контрол на достъп.

4.16.7. Зоната трябва да осигурява възможност за наблюдение към чакалнята и входа на СО.

4.16.8. Около триажната зона се организира директен достъп до зоната за ресусцитация с подходящо обозначение върху настилките и на тавана.

4.16.9. Триажната зона трябва да бъде подсигурена с апаратура и екипировка за начална оценка и базална поддръжка и наблюдение на жизнените функции.

4.16.10. Медицинският триаж в определената за тази дейност зона се извършва от минимум един определен за тази дейност член на спешния екип (лекар, специалист по здравни грижи, лекарски асистент или професионален специалист) със специална подготовка и обучение за дейността.

4.16.11. Триажната зона трябва да бъде снабдена със следната екипировка: сервизен панел с оборудване, стандартен пациентен монитор, сфингоманометър, мобилен тролей/кушетка/маса за пациентен преглед, тролей с пособия и екипировка за базална поддръжка на жизнените функции, допълнителен източник на светлина за улеснен преглед, пособия и съоръжения за поддържане на хигиена на ръцете, телефонна връзка, работно място с бюро и стол, компютрен терминал с принтер, медицински кантар,

складово пространство/манипулационна станция (стелаж, диспенсери, шкафове) за съхранение на медицински консумативи, бяла дъска за водене на бележки.

4.16.12. Минималната площ на зоната за медицински триаж е 20 м².

4.16.13. Регистратурата на СО се организира на принципа на приемно-регистрационно гише, при което административните служители могат да приемат първоначално самонасочили се към тях пациенти и да ги насочват задължително към триажната зона.

4.16.14. При пациентите се провежда регистрационно интервю единствено след извършване на медицински триаж в триажната зона.

4.16.14.1. При нужда регистрационното интервю може да бъде извършено и извън регистратурата на място в стандартните клинично-терапевтични зони в зависимост от състоянието на спешния пациент.

4.16.14.2. Регистрационното интервю се състои в регистрацията за прием в СО с асоциирана триажна категория, оформяне на необходимата първоначална медицинска документация и идентификационни етикети на пациента.

4.16.15. При решение за прием в СО служителите на регистратурата могат да интервюират пациентите или придружителите на място в стандартните клинично-терапевтични зони или на регистрационното гише за оформяне на детайлите по приема на спешния пациент.

4.16.16. Регистратурата трябва да бъде подсигурана със следното оборудване: компютърен терминал с принтер, включително и безжични устройства за регистрационно интервю на място, телефонна връзка, факс, копирно устройство, складово пространство за съхранение на медицинска документация, работно място с бюро и стол.

4.16.17. Общата площ за зоната регистратура/триаж трябва да бъде не по-малко от 3 м² за 500 приема в СО годишно и не повече от 120 м² при минимална площ на работно място от 6 м².

4.17. Изисквания към административна зона:

4.17.1. В СО се осигурява административна зона с кабинети, обслужваща следните функции: административно-мениджърска функция, функция по контрол на качеството, функции, свързани с повишаване на квалификацията и научни изследвания.

4.17.2. Задължително се осигурява офис пространство за началник на СО, старша медицинска сестра, технически сътрудници, лекарски състав, специализанти, служители с допълнителни дейности.

4.17.3. Тоталната площ на тази зона трябва да бъде не по-малка от 4 м² за 500 приема в СО годишно и не повече от 150 м².

4.17.4. Индивидуалните офиси в административната зона не трябва да бъдат с площ, по-малка от 9 м².

4.17.4.1. Задължително в офисите се осигурява телефонна връзка и компютърен терминал.

4.17.4.2. Допуска се изграждане на офисна част по модела на отворено пространство с множество работни места/станции.

4.18. Изисквания към чисто помещение за подготовка на материали и консумативи:

4.18.1. Помещението трябва да бъде с достатъчна площ и оборудване (стелажи/шкафове) за съхранение и подготовка на процедурни тролеи с консумативи – превързочни колички, специализирани процедурни колички, анестезиологични колички, специализиран тролей за кардиопулмонална ресусцитация и др.

4.19. Изисквания към помещение за болнични отпадъци/изливни помещения:

4.19.1. Организира се във всички стандартни и допълнителни клинично-терапевтични зони при спазване на хигиенните изисквания за оформление.

4.20. Изисквания към помещение за съхранение на медицинска апаратура, екипировка и оборудване:

4.20.1. Организира се с цел съхранение и тестване на безпроблемното функциониране на апаратурата и оборудването на СО.

4.20.2. Осигурява се достатъчно пространство за тестване и съхранение на апаратура, изискваща зареждане на батерии или тестване с медицински газове.

4.20.3. В помещението трябва да се осигури сервизен панел и стелаж/маса/работен плот за разполагане на апаратурата.

4.20.4. Помещението не трябва да бъде по-малко от 2 м² на 1000 приема в СО годишно при максимална площ до 25 м² и с обща площ не по-малка от 10 м².

4.21. Изисквания към помещение за съхранение на лекарствени продукти, медицински изделия и консумативи:

4.21.1. В СО се осигурява помещение за съхранение на лекарствени продукти, медицински изделия и консумативи с контролиран достъп и с врата със самозатварящ се механизъм.

4.21.2. Помещението трябва да е леснодостъпно от всички клинично-терапевтични зони.

4.21.3. Помещението трябва да осигурява достатъчно пространство за подготовка на лекарствената терапия с осигурени съответно медицинска манипулационна станция и медицински хладилник.

4.21.4. Помещението трябва да бъде с обща площ не по-малка от 15 м².

4.22. Изисквания към платформа за стационариране на мобилна екипировка и апаратура:

4.22.1. Предназначение на платформата – за временно стационариране и съхранение на мобилна екипировка и апаратура за периоди, в които не се използва в клинично-терапевтичните зони.

4.23. Изисквания към чистачно помещение:

4.23.1. Използва се за съхранение и почистване на оборудването за поддръжка на хигиената на СО, снабдено със съответните пособия и специализирана мивка.

4.24. Изисквания към помещения за персонала:

4.24.1. Необходимо е създаване на отделни стаи за почивка на персонала и спешния екип с минимум необходима площ 1 м² на 500 приема в СО годишно при минимална площ 20 м².

4.25. Изисквания към съблекални:

4.25.1. Отделно за мъже и жени, с шкафчета за смяна на облеклото и баня/санитарен възел, с обща площ не по-малко от 12 м².

Раздел V

Организация на пациентния поток в спешно отделение

1. Медицински триаж в СО:

1.1. Всички пациенти, попаднали на територията на СО, подлежат на медицински триаж.

1.2. Медицинският триаж в СО се извършва в зоната/залата/помещението за медицински триаж или на територията на СО под формата на ретриаж с асоцииране на друга триажна категория на спешния пациент при нужда.

1.3. В СО се осигурява лесен и бърз достъп до зоната за медицински триаж.

1.4. Пациентите попадат в триажната зона като самонасочили се през вход амбулаторни пациенти или със съдействието на мобилните екипи на системата за спешна медицинска помощ през вход – санитарни автомобили/пациентен тролей.

1.5. Медицинският триаж при всички пациенти, постъпили на територията на СО, трябва да се извършва в една-единствена определена за целта зона.

1.6. Всички пациенти, попаднали в зоната на медицински триаж, се категоризират по приетите триажни скали, валидни за СО, в зависимост от техните нужди и с цел ефективно използване на наличните в СО кадрови и апаратурни ресурси.

1.6.1. Категоризацията на пациентите посредством медицинска триажна скала в СО определя зоната за настаняване на пациентите, преминали през медицински триаж и регистрация за прием в СО.

1.7. Категоризацията на пациентите посредством медицинска триажна скала в СО налага следните триажни категории:

1.7.1. Критичен спешен пациент – Код Червено А1 – пациентът е със животозастрашаващи симптоми вследствие заболяване или увреждане с висока вероятност от летален изход, ако не се предприемат незабавни интервенции за предотвратяване на по-нататъчна нестабилност на дихателната функция, циркулацията и/или неврологичната функция.

1.7.1.1. Тези пациенти се насочват директно към зала за ресусцитация (шокова зала) през осигурен директен достъп около триажната зона.

1.7.1.2. Пациенти с Код Червено А1 трябва да бъдат настанени и обслужени незабавно от спешния екип в определената за целта зона за ресусцитация (шокова зала).

1.7.2. Нестабилна/потенциално нестабилна спешен пациент – Код Жълто В2 – пациентът е с потенциална опасност за живота, налице са признаци и симптоми вследствие заболяване или увреждане, които могат да прогресират по тежест и да доведат до усложнения с висока вероятност от настъпване на тежки последствия за жизненоважните функции, ако лечението не се приложи бързо.

1.7.2.1. Пациенти с Код Жълто В2 трябва да бъдат настанени и обслужени от спешния екип в определената за целта зона за преглед/спешна терапия до 30 минути от момента на определяне на триажната категория.

1.7.3. Минимална спешност – Стабилен пациент – Код Зелено С3 – при пациента са налични признаци и симптоми вследствие заболяване или увреждане с нисък потенциал за прогрес към по-тежко състояние, тежки последствия или усложнения.

1.7.3.1. Пациенти с Код Зелено С3 трябва да бъдат настанени и обслужени от спешния екип в определената за целта зона за консултации/пациенти с минимални увреди за бързо проследяване – fast track, до 120 минути от определяне на триажната категория.

1.7.3.2. Всички пациенти с триажна категория Код Зелено С3 трябва да бъдат предупредени по подходящ начин за възможността да попаднат в категорията на пациент с неоснователен прием и престой в СО след извършване на съответния преглед и диагностично-терапевтични стъпки в зоната за консултации/пациенти с минимални увреди за бързо проследяване – fast track.

1.7.3.3. Допуска се преминаване на спешен пациент в друга по-горна триажна категория след извършен от спешния екип ретриаж по време на престоя в СО.

1.8. Неспешните пациенти, преминали през зоната на медицински триаж, се насочват с подходяща информация към: структури на лечебно заведение за болнична помощ при нужда от планов прием и лечение, структури на специализираната извънболнична медицинска помощ или структури на първичната извънболнична медицинска помощ.

1.9. Неспешните пациенти, преминали през зоната на медицински триаж, се обозначават и отчитат като пациент с посещение в СО с код Н1.

1.10. Задължителни атрибути и действия при извършване на дейности по медицински триаж в СО: Кратка анамнеза; Сегашно състояние; Витални белези; Основно оплакване; Прием на медикаменти; Придружаващи заболявания; Проведено лечение/самолечение; Атопична анамнеза/алергии; Последно хранене.

1.11. Входящата информация по основно оплакване в СО се определя, както следва:

Основно оплакване	МКБ-10 код
<i>Сърдечно-съдова система</i>	
Сърдечен арест (медицински)	I46.9
Сърдечен арест (травматичен)	I46.9Т
Гръдна болка	R07.4
Палпитации	R00.2
Хипертензия	I10.0
Обща слабост	R53
Синкоп	R55
Генерализирани отоци	R60.1
Оток по крайниците, двустранен	R60.0

Основно оплакване	МКБ-10 код
Студен крайник, липсва пулс	I99
Топъл крайник, унилатерално, съмнение за ДВТ	M79.89
<i>Уши, нос и гърло</i>	
Болка в ухото	H92.0
Чуждо тяло в ухото	T16
Загуба на слуха	H91.9
Шум в ухото	H93.1
Течност от ухото	H92.1
Очна травма	S00.4
Зъбен проблем/венци	K06.9
Лицева травма	S00.8
Сухо гърло	J02.9
Болка в шията/оток	R22.1
Шийна травма	S19.9
Дисфагия	R13.8
Лицева болка (извън зъбна и травматична)	R52.0
Епистаксис	R04.0
Назална конгестия	J31.0
Чуждо тяло в носа	T17.1
Остра инфекция на горни дихателни пътища	J06.9
Носна травма	S00.3
<i>Очи</i>	
Течение от окото	H57.8
Химическа травма	T26.4
Чуждо тяло	T15.9
Нарушения в зрението	H53.9
Болка в окото	H57.1
Сърбеж/зачервяване	H57.9
Фотофобия	H53.1
Двойно виждане	H53.2
Периорбитален оток	H05.0
Очна травма	S05.9
Контролен преглед	Z09.9
<i>Външни фактори</i>	
Измръзване	T35.7
Инхалация	T59.9
Електрически ток	T75.4
Химическа травма	T65.9
Хипотермия	T68
<i>Храносмилателна система</i>	
Коремна болка	R10.4
Анорексия	R63.0
Запек	K59.0
Диария	K52.9

Основно оплакване	МКБ-10 код
Чуждо тяло в ректума	T18.5
Слабинна болка/туморна маса	R190
Гадене и/или повръщане	R11.8
Ректална/перинеална болка	K62.8
Хематемеза	K92.0
Хематохезия/ректорагия/мелена	K92.1
Жълтеница	R17
Хълцане	R06.6
Подуване на корема/туморна маса	R19.0
Травма ано/ректална	S36690
<i>Пикочо-полова система</i>	
Болка по фланговете	R10.3
Хематурия	R31.8
Течение	R36
Приапизъм	N488
Скротална болка/оток	N50.8
Задръжка на урина	R33
Други симптоми	R39.8
Олигурия	R34
Полиурия	R35.8
Генитална травма	S30.2
<i>Психично състояние</i>	
Депресия/суицид	F32.9
Възбуда/ситуационна криза	F41.9
Халюцинации	R44.3
Безсъние	G47.0
Агресивно поведение	R45.6
Социален проблем	Z60.9
Други промени в поведението	R46.88
Странно поведение/параноиден	R46.2
<i>Нервна система</i>	
Нарушения в съзнанието	R41.88
Обърканост	R41.0
Замаяност/световъртеж	R42
Главоболие	R51
Гърчове	R56.8
Атаксия/походка	R26.88
Черепно-мозъчна травма	S09.9
Тремор	R25.1
Слабост/пареза в крайниците/симптоми за ЦВинцидент	I64
Сензорна загуба/парестезия	R44.8
<i>Акушерство и гинекология</i>	
Менструални проблеми	N92.6

Основно оплакване	МКБ-10 код
Чуждо тяло във вагината	T19.2
Вагинално течение	N89.8
Сексуално посегателство	T74.2
Вагинално кървене	N93.9
Оток на външни полови органи	R22.9
Проблемна бременност <20 г.с.	O28.80
Раждане в ход	O62.3
Вагинална болка/диспареуния	N94.8
<i>Опорно-двигателен апарат</i>	
Болка в гърба	M54.9
Травма на гръбначния стълб	S39.9
Ампутация	T14.7
Болка в горните крайници	M79.60
Болка в долните крайници	M79.61
Травма на горните крайници	T11.9
Травма на долните крайници	T13.9
Ставен оток	M25.49
<i>Деца</i>	
Нарушения в храненето при новородени	F98.2
Жълтеница на новороденото	P59.9
Непрестанен плач	R68.1
Спазъм/шумно дишане	R06.2
Куцане	R26.88
Апнеични паузи	R06.8
Нарушения в поведението	F91.9
<i>Дихателна система</i>	
Задух	R06.0
Дихателен арест	R09.2
Кашлица	R05
Хипервентилация	R06.4
Хемоптиза	R04.2
Чуждо тяло	T17.9
Алергична реакция	T78.4
<i>Кожа</i>	
Ухапване	T14.0
Ужилване	T63.9
Охлузване	T00.9
Лацерация/проникване	T14.1
Изгаряне	T30.0
Експозиция на кръв и телесни течности	Z20.9
Сърбеж	L29.9
Обрив	R21
Локален оток/зачервяване	L03.9

Основно оплакване	МКБ-10 код
Контролен преглед след кожни промени	Z09.8
Неспецифични кожни и подкожни промени	L98.9
Други кожни и подкожни промени	L98.8
Зачервяване/втвърдяване по гърдите	N61
Заразяване/изключване	B88.9
Цианоза	R23.0
Натъртване със суфузия при анамнеза за нарушения в коагулацията	R23.3
Чуждо тяло	M79.59
<i>Употреба на вещества</i>	
Интоксикация	F19
Предозиране	T50.9
Синдром на отнемане	F19.3
<i>Травма</i>	
Тежка травма – пенетрираща	T01.9
Тежка травма – тъпа	T14.8
Изолирана гръдна травма – пенетрираща	S21
Изолирана гръдна травма – тъпа	S20.8
Изолирана коремна травма – пенетрираща	S31.8
Изолирана коремна травма – тъпа	S39
<i>Общи симптоми и признаци</i>	
Експозиция на заразно заболяване	Z20.9
Фебрилитет	A50.9
Хипергликемия	R73.9
Хипогликемия	E16.2
Направление за консултация	Z71.9
Смяна на превръзка	Z46.8
Сваляне на сутури	Z48.0
Проверка на гипсова имобилизация	Z47.8
Образно изследване	Z01.6
Проблем с медицинско устройство	T85.9
Нужда от прескрипция на лекарствен продукт	Z76.0
Премахване на пръстен	Z48.9
Абнормен лабораторен резултат	R79
Бледност/анемия	R23.1
Постоперативно усложнение	T88.9
Леки оплаквания, без признаци на спешно състояние	MC1

1.12. Триажната категория по индикатори и триажният модел на СО се определят на базата на физиологични индикатори за моделиране на триажната категория по входяща информация – основно оплакване, както следва:

Триажна категория	Физиологични индикатори	Триажна категория	Физиологични индикатори
<i>Ниво на съзнание</i>		<i>Телесна температура</i>	
A1	Безсъзнание GCS 3 – 8	B2	Фебрилитет при имунокомпрометиран, изглежда септичен, ≥ 3 SIRS
B2	Стеснено съзнание GCS 9 – 13	C3	Фебрилен, увредено общо състояние, < 3 SIRS критерия
<i>Хемодинамика</i>		<i>Дишане</i>	
A1	Шок, блед, студен, изпотен, липсва/отслабен пулс Тахикардия или брадикардия, хипотензия Неефективно дишане, стеснено съзнание Неефективна вентилация/оксигенация	A1	Апнея, тежка дихателна недостатъчност, не говори Дихателна умора с декомпенсация, цианоза, изговаря думи Обструкция на дихателни пътища, летаргия, обърканост Кислородна сатурация $< 90 \%$
B2	Нестабилна Извън физиологични граници Гранични нарушения в перфузията Компрометирана	B2	Умерено тежка дихателна недостатъчност, говори, изговаря фрази Начална дихателна умора, стридор, шумно дишане Увеличени усилия, допълнителна мускулатура Кислородна сатурация $< 92 \%$
C3	Стабилна Близко до физиологичните граници	B2	Лека дихателна недостатъчност, тахидиспнея, диспнея при усилие, изговаря цяло изречение, кислородна сатурация 92 – 94 %
<i>Остра болка</i>		<i>Кървене</i>	
B2	Силна централна болка (8 – 10) Умерено силна централна болка (4 – 7) Силна периферна болка (8 – 10)	B2	Животозастрашаващо/заstrasен крайник, интракраниално или шия Гърди, корем, таз, бедро, масивно вагинално, фрактури и дислокации Дълбоки разкъсвания, неконтролируемо
C3	Лека централна болка (< 4) Умерено силна периферна болка (4 – 7) Лека периферна болка (< 4)	C3	Умерено или незначително Епистаксис, от устата, от венци Вътреставно, менорагия, повърхностни абразии и лацерации

2. Регистрация на пациентите и прием в СО:

2.1. Необходимо е наличие на пряка оперативна връзка между зоната за медицинския триаж и регистратурата на СО.

2.2. След извършването на медицински триаж се пристъпва към запис на пациентните данни с регистрация за прием в СО.

3. Диагностика и лечение:

3.1. След провеждане на медицински триаж и регистриран прием в СО пациентите могат да бъдат насочени към: зала за ресусцитация (шокова зала); зона за преглед/спешна терапия; зона за консултации/пациенти с минимални увреди за бързо проследяване – fast track; чакалня.

3.2. В тези зони се предприемат необходимите диагностично-лечебни дейности в зависимост от тежестта на спешното състояние и нуждите на спешния пациент.

3.3. Проследяването на пациентния статус след регистриран прием в СО се извършва с помощта на процесна информационна система.

3.4. След извършване на прием в СО, удостоверен с регистрация и проведени диагностично-лечебни дейности, спешният пациент може да бъде изписан от СО; изписан от СО с назначен контролен преглед; настанен за наблюдение, диагностично уточняване и терапия в СО до 24 часа в зоната за наблюдение; хоспитализиран по спешност в същото лечебно заведение за болнична помощ; с осъществен трансфер към друго лечебно заведение за болнична помощ с наличен достатъчен ресурс за мениджмънт на конкретното спешно състояние с цел спешна хоспитализация посредством вторичен транспорт; напуснал СО по собствено желание или изписан от СО поради тежко нарушение на вътрешния ред; регистриран като починал след прием в СО.

3.5. Нивата на обслужване (медицински дейности) в СО с оценка на вложените инструментални, лабораторни и човешки ресурси в СО се определят, както следва:

Ниво	Възможни интервенции/дейности	Потенциални симптоми и примери за поддръжка на интервенциите
I	<p><i>Начална оценка</i></p> <p>Без приложение на медикаменти и интервенции</p> <p>Изписване на рецепта при асимптоматичен пациент</p> <p>Издаване на медицински документ</p> <p>Ревизия на повърхностна рана</p> <p>Смяна на превръзка (некомплицирана рана)</p> <p>Премахване на конци</p> <p>Дискусия при изписване</p> <p>Инструкции при изписване</p> <p>Интерпретация на медицинско изследване извън СО</p> <p>Без нужда от консултация</p>	<p>Ухапване от насекомо, без общи симптоми</p> <p>Слънчево изгаряне</p> <p>Искане за издаване на рецепта</p> <p>Интерпретация на диагностичен тест, извършен извън СО</p> <p>Ревизия на повърхностна рана</p>
II	<p><i>Към предишното ниво плюс някои от:</i></p> <p>Извършен бърз тест – урина, глюкометрия, изпращания</p> <p>Тест на визуални способности (Snellen)</p> <p>Вземане на стерилна урина, лед за локално охлаждане</p> <p>Подготовка или асистиране за процедури – инцизия/дренаж на абсцес, малки разкъсани рани</p>	<p>Локализиран кожен обрив, лезия, слънчево изгаряне</p> <p>Вирусна инфекция без тежки симптоми</p> <p>Сълзене/течност от око</p> <p>Течност от ухо без болка</p> <p>Често уриниране без фебрилитет</p> <p>Лека травма без нужда от образно изследване</p>
III	<p><i>Към предишното ниво плюс някои от:</i></p> <p>Прием на пациент от мобилен спешен екип на ЦСМП</p> <p>Поддръжка на венозен източник, небулайзер</p> <p>Подготовка за лабораторни тестове</p> <p>ЕКГ изследване</p> <p>Подготовка за обзорна рентгенография в една област</p> <p>Прескрипция на лекарствен продукт за перорално приложение</p> <p>Катетризация на пикочен мехур</p> <p>Премахване на уретрален катетър</p> <p>Мануална шийна имобилизация</p> <p>Шийна яка</p> <p>Грижи за пациент при повръщане/инконтиненция</p> <p>Подготовка и асистиране на процедури: ставна пункция</p> <p>Неусложнена фрактура на крайник</p> <p>Психиатрична спешност (възбуден), успокояване и грижи, без нужда от приложение на лекарствен продукт</p> <p>Осигуряване на социален работник</p> <p>Грижи за починал пациент, прием в лечебно заведение през СО</p> <p>Дискусия на инструкции при изписване с умерена сложност</p>	<p>Лека травма с потенциални комплициращи фактори</p> <p>Състояния с нужда от прескрипция на рецепта</p> <p>Фебрилитет с отговор на антипиретици</p> <p>Главоболие без нужда от проследяване</p> <p>Черепно-мозъчна травма без неврологични симптоми</p> <p>Очна болка</p> <p>Лек задух без нужда от кислородотерапия</p>
IV	<p><i>Към предишното ниво плюс някои от:</i></p> <p>Подготовка за 2 диагностични теста (лаборатория, ЕКГ, R□)</p> <p>Подготовка за обзорна рентгенография в множество анатомични области</p> <p>Подготовка за специално образно изследване (СТ, MRI, ехография)</p> <p>Сърдечно мониториране</p> <p>Венозен достъп до имплантирано устройство</p> <p>Приложение и мониторинг на инфузия или парентерално приложение на лекарствен продукт (IV, IM, IO, SC, NG)</p>	<p>Тъпа/пенетрираща травма с ограничени диагностични тестове</p> <p>Главоболие с гадене/повръщане</p> <p>Дехидратация с нужда от лечение</p> <p>Повръщане с нужда от лечение</p> <p>Задух с нужда от кислородотерапия</p> <p>Респираторно заболяване с нужда от повече от еднократно приложение на лекарствен продукт през небулайзер</p> <p>Гръдна болка с ограничен лабораторен пакет</p> <p>Коремна болка с ограничен лабораторен пакет</p> <p>Вагинално кървене – менеструално</p>

Ниво	Възможни интервенции/дейности	Потенциални симптоми и примери за поддръжка на интервенциите
	<p>Поставяне на дренаж, водене, нова оценка</p> <p>Подготовка или асистиране на процедури: иригация на око, промивка на пикочен мехур, генитален преглед</p> <p>Грижи за психотичен пациент без суициден риск</p> <p>Дискусия на сложна инструкция при изписване от СО</p> <p>Нужда от консултация – един консултант</p>	<p>Неврологични симптоми с ограничени диагностични тестове</p>
V	<p><i>Към предишното ниво плюс някои от:</i></p> <p>Нужда от често мониториране на виталните белези + пулсоксиметрия</p> <p>Подготовка за ≥ 3 диагностични теста (лаборатория, ЕКГ, R□)</p> <p>Подготовка за специално образно изследване (СТ, MRI, ехография) с контраст/медикация</p> <p>Трансфузия</p> <p>Кислородотерапия през лицева маска</p> <p>Умерена седация</p> <p>Подготовка и асистиране при процедури: централна венозна катетеризация, стомашен лаваж, парцентеза и др.</p> <p>Техники на вътрешно и външно затопляне/охлаждане</p> <p>Координация за трансфер до друго лечебно заведение</p> <p>Фиксация на пациент – физическа или фармакологична</p> <p>Грижи при пациент със суициден опит</p> <p>Интензивно лечение, грижи и мониторинг до 30 минути</p> <p>Нужда от консултация – повече от 1 консултант</p>	<p>Тъпа/пенетрираща травма с нужда от провеждане на множество тестове</p> <p>Мултисистемно спешно състояние с нужда от разширен диагностичен пакет</p> <p>Тежка инфекция с нужда от парентерално приложение на антибиотик</p> <p>Тежки изгаряния</p> <p>Хипотермия или тежък топлинен еквивалент</p> <p>Нарушения в съзнанието с остро начало, за първи път</p> <p>Тежко главоболие с нужда от СТ</p> <p>Гръдна болка с разширен диагностичен пакет/лечение</p> <p>Тежка дихателна недостатъчност с нужда от разширен диагностичен/терапевтичен пакет</p> <p>Коремна болка с нужда от разширен диагностичен/терапевтичен пакет</p> <p>Мултиплена травма – скелетно-мускулна система</p> <p>Остра периферносъдова патология със застрашен крайник</p> <p>Неврологични симптоми с нужда от разширен диагностичен пакет/лечение</p> <p>Отравяния, тежки психиатрични разстройства</p>
VI	<p><i>Интензивно лечение, мониторинг, грижи и критични интервенции:</i></p> <p>Минималното време за изпълнение на дейностите е 30 минути при провеждане на: процес на взимане на решения, извършване на критична интервенция, манипулация или преценка с голяма сложност, касаещи функциите и целостта на един или повече жизненоважни органи или системи при критичен спешен пациент, с лечение и превенция на животозастрашаващо състояние с най-висок приоритет: кома и тежка неврологична дисфункция, тежка дихателна недостатъчност, шок, чернодробна, бъбречна и метаболитна дисфункция, тежки животозастрашаващи системни инфекции, тежки постоперативни усложнения или сепсис, провеждане на кардиопулмонална и церебрална ресусцитация</p> <p><i>Към предишното ниво плюс някои от:</i></p> <p>Множество парентерални приложения на лекарствени продукти с нужда от мониторинг на ефекта</p> <p>Оказване на лечение и грижи при:</p> <p>Тежка политравма с нужда от множество консултанти</p> <p>Поставяне на гръден дрен по спешност при болен с тежка дихателна недостатъчност и нужда от механична вентилация</p> <p>Мениджмънт на тежки обширни изгаряния</p> <p>Лечение на активна гръдна болка при остър коронарен синдром</p> <p>Приложение на взоактивна медикация</p> <p>Кардиопулмонална ресусцитация, дефибрилация или кардиоверзия, приложение на лекарствени продукти при ACLS</p> <p>Перикардиоцентеза</p> <p>Терапевтична хипотермия</p> <p>Ендотрахеална интубация, механична вентилация</p> <p>Криотиротомия</p> <p>Контрол на масивна хеморагия</p> <p>Пейсмейкър</p> <p>Усложнено раждане</p> <p>Поставяне на централен венозен източник</p>	<p>Тежка политравма/ЧМТ с кома</p> <p>Животозастрашаващи изгаряния</p> <p>Кома, животозастрашаваща интоксикация</p> <p>Животозастрашаваща хипо-/хипертермия</p> <p>Цереброваскуларен инцидент – апоплексия</p> <p>Внезапно възникнала парализа</p> <p>Исхемичен инсулт със застрашени витални функции</p> <p>Адисонова криза, статус епилептикус</p> <p>Остър миокарден инфаркт</p> <p>Сърдечни дисритмии с нужда от спешна терапия</p> <p>Сърдечна тампонада</p> <p>Аневризма – гръдна/коремна аорта с руптура или риск</p> <p>Тензионен пневмоторакс</p> <p>Остра дихателна недостатъчност с белодробен оток</p> <p>Астматичен статус, белодробна емболия</p> <p>Остра чернодробна недостатъчност</p> <p>Диабетна кетоацидоза с декомпенсация</p> <p>Лактатна ацидоза</p> <p>DIC или друга хеморагична диатеза</p> <p>Ухапване от отровно животно със животозастрашаващи симптоми</p>

ност по „Анестезиология и интензивно лечение“ и минимум 2 години професионален опит в структура по спешна медицина, а в профилираното СО – магистър по медицина с призната специалност по „Спешна медицина“ или с призната специалност по „Анестезиология и интензивно лечение“ или с призната специалност по профила на отделението и минимум 2 години професионален опит в структура по спешна медицина.

3.8.1. Екипът в СО осигурява непрекъснато медицински дейности при спешни пациенти, като осъществява:

3.8.1.1. медицински триаж на посетили СО пациенти със съдействието на екипите за спешна медицинска помощ или самонасочили се такива;

3.8.1.2. прием, диагностика, лечение и мениджмънт на спешните пациенти след регистрация за прием на спешен пациент съобразно асоциираната триажна категория и времевите рамки на обслужване;

3.8.1.3. необходимите в пълен обем лечебни дейности на постъпилите в СО спешни пациенти до момента на изписването им, до настаняването им в стационара на същото лечебно заведение или до осигуряване на трансфера им в друго лечебно заведение за болнична помощ, като престоят на пациенти в СО не може да превишава 24 часа при целево спазване на времевите интервали за обслужване според асоциираната триажна категория и последваща кодировка, посочена в този стандарт;

3.8.1.4. отправяне на искане за консултативна помощ от специалисти от лечебното заведение с цел предлагане за спешна хоспитализация в болнични клиники/отделения при състояние на пациента, налагащо продължаване на лечението в същото лечебно заведение, консултативна помощ с цел потвърждаване на решението за изписване на пациента от СО или консултативна помощ с цел нужда от трансфер в друго лечебно заведение за болнична помощ.

4. Дейности по медицински контрол и координация с мобилните спешни екипи на ЦСМП в специализирана за целта зона на СО:

4.1. Индикативни времеви рамки за изпълнение на постъпило към специалисти от задължителните структури на СБК искане за консултативна помощ по специалности, както следва:

4.1.1. до 5 минути в зала за ресусцитация (шокова зала);

4.1.2. до 15 минути в зона за преглед/спешна терапия;

4.1.3. до 30 минути в зона за консултации;

4.1.4. до 1 час в зона за наблюдение.

5. Хоспитализацията на спешен пациент в клиничните структури на същото лечебно заведение за болнична помощ се извършва след достатъчно прецизно диагностициране на заболяването или увреждането, довели до спешно състояние, и след проведено лечение съобразно триажната категория с изключение на случаите, при които се налага незабавна оперативна интервенция или друг вид лечение, което може да бъде осигурено само в стационара на лечебното заведение в рамките на СБК.

6. Изписването на спешен пациент от спешно отделение се извършва само след приложение на лечение в зависимост от асоциираната триажна категория и обозначеното спешно състояние.

7. Структурата на СО не може да бъде използвана за рутинен планов прием на стабилни пациенти и за предоперативна подготовка за планови оперативни интервенции.

Раздел VI

Стандартизирана сигнатура на спешните състояния в СО, информационен поток и документация в СО и СБК

1. В СО се спазват задължителни изисквания за документирането на спешните случаи и поддържането на база данни за преминалите пациенти.

2. Задължителни данни, които се поддържат в СО за преминалите пациенти:

2.1. Входящи триажни данни при спешен пациент:

2.1.1. триажна категория;

2.1.2. основно оплакване;

2.1.3. витални белези с определена зона за настаняване;

2.1.4. време и час на визитата;

2.1.5. доболично лечение и интервенции.

2.2. Данни от приема и регистрацията на спешен пациент:

2.2.1. персонални данни за пациента;

2.2.2. изходяща информация за мениджмънта на спешния пациент.

2.3. Диагноза при спешен пациент:

2.3.1. предварителна диагноза;

2.3.2. придружаващи заболявания.

2.4. Наблюдение на спешен пациент:

2.4.1. витални белези в динамика, ретриаж;

2.4.2. диагностично-лечебен процес;

2.4.3. искане за изследвания;

2.4.4. извършени лабораторни тестове и образна диагностика с интерпретация;

2.4.5. други тестове;

2.4.6. осъществени процедури и интервенции;

2.4.7. приложени лекарствени продукти и инфузионна терапия.

2.5. Консултация на спешен пациент:

2.5.1. име, позиция и специалност на искащия консултация;

2.5.2. времева рамка за изпълнение;

2.5.3. име, позиция и специалност на отзовалия се на искането консултант;

2.5.4. време на искането за консултация;

2.5.5. време за отзоваване на искането за консултация;

2.5.6. отговор на искането за консултация с решение на консултанта за прием в лечебно заведение, становище за изписване от СО или становище за настаняване за наблюдение в СО;

2.5.7. искане от консултанта на допълнителни диагностични пакети;

2.5.8. дейности на консултанта.

2.6. Разпореждане и мениджмънт на спешен пациент:

2.6.1. всички медицински специалисти, участвали в процеса на диагностика и лечение;

2.6.2. изписване с контролен преглед;

2.6.3. изписване с рецепта;

- 2.6.4. изписване без рецепта;
- 2.6.5. изписване със/без инструкции;
- 2.6.6. изписване с насочване към извънболнична медицинска помощ;
- 2.6.7. изписване – напуснал след триаж;
- 2.6.8. изписване – при тежки нарушения на вътрешния ред;
- 2.6.9. починал в СО;
- 2.6.10. трансфер до друго лечебно заведение;
- 2.6.11. прием в зона за наблюдение;
- 2.6.12. прием в зона за наблюдение, след това хоспитализиран;
- 2.6.13. прием в зона за наблюдение, след това изписан;
- 2.6.14. време на изписване;
- 2.6.15. ниво на обслужване – I, II, III, IV, V, VI.
- 2.7. Настаняване в същото лечебно заведение на спешен пациент:
  - 2.7.1. диагноза в СО;
  - 2.7.2. приемна структура в лечебното заведение;
  - 2.7.3. време на искане за настаняване;
  - 2.7.4. време на прием в лечебно заведение (напускане на СО);
  - 2.7.5. консултант, осъществил приема;
  - 2.7.6. време на изписване от лечебното заведение;
  - 2.7.7. статус при изписване от лечебното заведение.
- 2.8. Кодове за регистриране на дейностите на изхода от СО:
  - 2.8.1. изписан от СО – спешен пациент с код Т1;
  - 2.8.2. изписан от СО с назначен контролен преглед – спешен пациент с код Т2;
  - 2.8.3. настанен за наблюдение, диагностично уточняване и терапия в СО до 24 часа в зоната за наблюдение – спешен пациент с код Т3;
  - 2.8.4. хоспитализиран по спешност в същото лечебно заведение за болнична помощ – спешен пациент с код Т4;
  - 2.8.5. с осъществен трансфер към друго лечебно заведение за болнична помощ с наличен достатъчен ресурс за мениджмънт на конкретното спешно състояние с цел спешна хоспитализация посредством вторичен транспорт – спешен пациент с код Т5;
  - 2.8.6. напуснал СО по собствено желание или изписан от СО поради тежки нарушения на вътрешния ред с код Т6;
  - 2.8.7. регистриран като починал след прием в СО с код Т0.
- 2.9. Изходящата (окончателна) диагноза в СО се определя по МКБ.

Раздел VII

Времени рамки за изпълнение на дейностите в СО

1. Максималният допустим период за престой на спешен пациент в СО, без да са осъществени някои от дейностите с кодове Т1, Т2, Т3, Т4, Т5 или Т6 по т. 2.8 от раздел VI на тази глава, е 240 минути.
2. Времеви рамки до началото на дейностите по обслужване на спешен пациент в зависимост от определената триажна категория са: за Код Червено А1 – до 1 минута след асоциирането на триажна категория, за Код Жълто В2 – до

30 минути след асоциирането на триажна категория, за Код Зелено С3 – до 120 минути след асоциирането на триажна категория.

3. Техническо оформяне при отчитането с кодове за СО:

3.1. Входяща сигнатура: За посещение на пациент в СО – Н1; За посещение и прием на спешен пациент в СО (вход) – А1, В2, С3.

3.2. Входяща и изходяща сигнатура: За посещение, прием, престой и изписване от СО – А1 или В2, или С3 + Т1, или Т2, или Т3, или Т4, или Т5, или Т6, или Т0 + Н2 (при наличие на обстоятелството).

3.3. За пациентите с код Т3 се отчита и някой от другите в същия порядък (+Т1, Т2, Т4, Т5, Т6 или Т0).

3.4. При промяна в триажната категория по време на престоя в СО: А1→В2, В2→С3, А1→С3, В2→А1, С3→А1, С3→В2.

4. Пациенти с неоснователно посещение, прием и престой в СО се отчитат като приети в СО и изписани от СО с код Н2.

5. За пациент с триажна категория А1 се отчитат витални белези и ниво на съзнание, отбелязани през минимум 5 минути.

6. За пациент с триажна категория В2 се отчитат витални белези и ниво на съзнание, отбелязани през минимум 15 минути.

7. За пациент с триажна категория С3 се отчитат витални белези и ниво на съзнание, отбелязани през минимум 1 час.

8. Всички бременни жени и педиатрични пациенти се обслужват до 10 минути след прием в СО независимо от асоциираната триажна категория.

9. Времето на отправяне на искането за консултация и времето на осъществяването на консултация се отбелязва в документацията и в журналите на СО.

10. Приложението на кислородотерапия при всички спешни пациенти с асоциирана триажна категория В2 трябва да започне до 15 минути след асоцииране на триажната категория освен при ясни противопоказания за това.

11. Всички лабораторни и образни изследвания при спешни пациенти с асоциирана триажна категория А1 трябва да бъдат извършени и интерпретирани до 15 минути от възникване на искането.

12. При нужда от трансфузионна терапия или приложение на биопродукти при спешни пациенти с асоциирана триажна категория А1 те се осигуряват до 30 минути от момента на възникване на искането.

13. Максималният престой на пациент с асоциирана триажна категория А1 в залата за ресуситация (шокова зала) трябва да бъде не повече от 120 минути след приема в СО.

14. Времеви индикатори се спазват задължително при прием в СО, като е допустимо неспазването им в не повече от 10 % от случаите.

15. Оценката на мениджмънта на пациентния поток се извършва по следната схема на клинични практически индикатори на пациентния поток в СО:

Клинични практически индикатори на пациентния поток в СО				
Триажен процес	<i>Времеви индикатори</i>	<i>Отбелязани витални белези</i>	<i>Предварителна диагноза за или основно оплакване</i>	<i>Триажна категория</i>
	Изпълнена триажна оценка до 5 минути от посещението в СО	Артериално налягане Пулс Телесна температура Дишане	Определено	Асоциирана А1 В2 С3
Зала за ресусцитация	<i>Дихателни пътища</i>	<i>Дихателна функция</i>	<i>Циркулация</i>	<i>Мониторинг</i>
	Незабавно: Оценка за проходимост и осигуряване Постоянно: поддръжка	Измерена дихателна честота Отбелязана аускултаторна находка Кислородотерапия	Осигурен венозен път Венозен течностен болус Кръвна проба за лабораторно изследване	Съзнание Артериално налягане Пулс Пулсоксиметрия Уринен дебит
	<i>Времеви индикатори</i>			
	Време за изпълнение и интерпретация на лабораторни и образни изследвания – до 15 минути			
	Време за максимален престой в зала за ресусцитация – до 120 минути			
Време за осигуряване на биопродукти след искане – до 30 минути				
Зона за преглед/спешна терапия	<i>Времеви индикатори</i>			
	Витални белези и съзнание – отбелязване през 15 минути	Време до консултативна помощ след искане – до 15 минути	Време до прилагане на кислородотерапия – до 15 минути	Време до началото на обслужване в СО след прием – до 30 минути
Зона за консултации	<i>Времеви индикатори</i>			
	Витални белези и съзнание – отбелязване през 1 час	Време до консултативна помощ след искане – до 30 минути	Време до началото на обслужване в СО след прием – до 120 минути	
Зона за наблюдение	<i>Времеви индикатори</i>			
	Витални белези и съзнание – отбелязване през 30 минути	Време до консултативна помощ след искане – до 30 минути		
Време до обслужване на всички бременни и педиатрични пациенти – до 10 минути след прием в СО.				
Максимално време до асоцииране на код T1, T2, T3, T4, T5 или T6 – 240 минути.				
Максимално време за престой в СО – до 24 часа от приема				

Раздел VIII

Критерии, показатели и индикатори за качество и качествен контрол на осъществяваната медицинска дейност в СО

Критериите, показателите и индикаторите за качество и качествен контрол на осъществяваната медицинска дейност в СО са следните:

1. Годишна статистическа информация и тенденции в пациентния поток.

2. Дневна статистическа информация с пикови часове на посещения, прием и натовареност на персонала.

3. Разпределение на спешните пациенти по триажни категории.

4. Отношение прием в СО/трансфер към друго лечебно заведение.

5. Брой спешни пациенти с нужда от мониторинг.

6. Среден престой в СО.

7. Пациентен casemix, брой пациенти над 65-годишна възраст и брой спешни педиатрични пациенти.

8. Грешки в прескрипцията и приложението на лекарствени продукти, контрол по съхранението на лекарствени продукти.

9. Време за достъп до образни изследвания и време за интерпретацията им.

10. Време за достъп до лабораторни изследвания.

11. Леталитет и морбидитет в СО.

12. Удовлетвореност на пациентите.

13. Сумарно време за прилагане на ресусцитационни протоколи/1000 спешни пациенти, преминали през СО като критерий за достъпност до квалифицирана спешна помощ.

14. Честота на прилагано интензивно лечение при критично спешно болни (инвазивни манипулации, критични интервенции и други от ниво VI)/1000 преминали спешни пациенти като критерий за ниво на качество.

15. Брой обслужени случаи в СО, влизащи в групата на заболявания и състояния с доказана ефективност на спешната медицинска намеса при време – критичен пациент – Сърдечен арест, Остър коронарен синдром, Мозъчно-съдов инцидент, Дихателна недостатъчност и тежка политравма – като критерий за ефективност.

16. Честота на обслужени спешни пациенти (прегледи) в СО/1000 – като индикатор за натовареност на СО.

17. Дял на хоспитализирани, преминали през СО, от общо обслужените спешни пациенти като индикатор за натовареност.

18. Натовареност на разкритите легла в СО.

19. Време от осъществен триаж до време за начало на прегледа (време за чакане).

20. Пиков брой на пациенти в статус на чакане (моментен).

21. Времева (часова) натовареност като брой спешни пациенти, обслужени от лекар, друг персонал или от екип.

22. Социални индикатори – структура на потока в СО – демография, социален и осигурителен статус.

23. Структура на заболяемост по диагнози и несъответствие на диагнози при дехоспитализация.

24. Относителен дял на пациенти с диагнози от класове 18 и 19 по МКБ.

25. Структура на параметрични показатели – пациенти, постъпили с тежка дихателна недостатъчност, силен болков синдром с оценка по ВАС над 7 точки, пациенти с тежки нарушения в съзнанието.

26. Преживяемост в рамките на хоспитализацията и в рамките на месец след изписване.

27. Спазване на времевите рамки за изпълнение на дейностите по настоящия стандарт.

Г л а в а п е т а

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА НА СТРУКТУРИТЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ ДЕЙНОСТ В ОБХВАТА НА СПЕЦИАЛНОСТТА „СПЕШНА МЕДИЦИНА“

Раздел I

Общи положения

1. В структурите, осъществяващи дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“ в извънболнични и болнични условия, се поддържа квалифициран персонал, осигуряващ непрекъснато 24-часово обслужване на спешно болните пациенти.

2. Общите изисквания към квалификация на персонала, осъществяващ професионална дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“ в извънболнични и болнични условия, са, както следва:

Квалификация на персонала, осъществяващ професионална дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“

	Лекари	Специалисти по здравни грижи	Немедицински специалист
<i>Обучение, образователна степен</i>	1. Магистър по медицина със специалност „Спешна медицина“ 2. Магистър по медицина с друга специалност 3. Магистър по медицина – лекар специализант 4. Магистър по медицина без специалност	1. Бакалавър „Медицинска сестра“ 2. Бакалавър „Акушерка“ 3. Бакалавър „Лекарски асистент“ 4. Бакалавър „Медицинска сестра“ или бакалавър „Акушерка“ със специалност по спешна медицина	1. Парамедик
<i>Медицински познания, умения, дейности и решения</i>	Самостоятелни	1. Самостоятелни 2. По лекарско назначение 3. Под медицински телекомуникационен контрол 4. По изпълнение на диагностично-терапевтичен протокол и алгоритъм	
<i>Основни практически знания, дейности и умения в спешната медицина</i>	1. Основни познания по спешна медицина 2. Познаване на спешните състояния и най-честите им симптоми 3. Познаване на специфичните аспекти на спешната медицина		
<i>Лечебно-диагностичен процес при спешния пациент</i>	1. Анамнеза 2. Физикален преглед 3. Клинична преценка 4. Клинично поведение	1. Медицински триаж 2. Анамнеза 3. Оценка на състоянието 4. Поведение съгласно утвърдени диагностично-терапевтичен протокол и алгоритъм	
<i>Комуникация, колаборация и междуколегиални отношения</i>	Комуникационни умения: 1. Със спешен пациент и неговите близки 2. С други медицински лица 3. С други служби 4. С медиите		
<i>Професионализъм, етични и правни задължения</i>	1. Лични качества: професионализъм, способност за работа в екип, колегиалност във взаимоотношенията 2. Взаимотношение със спешния пациент: спазване на поверителност на пациента, конфиденциалност на информацията около състоянието му и запазване на автономност на болния 3. Познаване на нормативната база и разпознаване на случаите, при които се провежда полицейско разследване – насилие, трудови, битови и пътнотранспортни инциденти		
<i>Организационно планиране</i>	1. Мениджмънт на времето 2. Мениджмънт на информацията 3. Мениджмънт на спешното състояние – приоритетно обслужване		

Раздел II

Изисквания към персонала на структурите, осъществяващи дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“ в болнични условия

1. Професионалните дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“ в болнични условия се осъществяват на екипен принцип от един или повече спешни болнични екипи.

2. Спешният болничен екип е организационна единица, формирана на функционален принцип от лекари, специалисти по здравни грижи, немедицински специалисти и друг персонал за осъществяване на прием, диагностика и лечение на спешни пациенти в болнични условия.

2.1. Минимални изисквания за формиране на състав на спешния екип в мултипрофилно спешно отделение:

2.1.1. ръководител на спешния екип – лекар с придобита специалност по спешна медицина или анестезиология и интензивно лечение или лекар без специалност с над 1 година професионален опит в спешната медицинска помощ;

2.1.2. специалисти по здравни грижи – минимум трима, при задължително работно място на един от тях в медицинския триаж;

2.1.3. регистратор – минимум един;

2.1.4. помощен персонал – минимум двама.

2.2. Минимални изисквания за формиране на състав на екипа на профилираното спешно отделение:

2.2.1. ръководител на спешния екип – лекар с придобита специалност по профила на отделението;

2.2.2. специалисти по здравни грижи – минимум двама;

2.2.3. регистратор – минимум един.

2.2.4. помощен персонал – минимум един;

2.3. В състава на спешния екип извън персонала по т. 2.1 или т. 2.2 се включват и лекари специализанти, като могат да бъдат включени допълнително и медицински и немедицински специалисти, в зависимост от обема и характеристиката на осъществяваната дейност.

2.4. В специализираните спешни болнични центрове формирането на спешните болнични екипи се осигурява от персонала на съответната клиника/отделение при спазване на минималните изисквания на т. 2.2.

Раздел III

Изисквания към персонала на структурите, осъществяващи дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“ в извънболнични условия

1. Професионалните дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“ в извънболнични условия се осъществяват на екипен принцип от различни по вид спешни екипи на ЦСМП.

2. В зависимост от работното място и работните условия на екипа – в санитарно превозно средство или в структурна част на ЦСМП, и от професионалната компетентност на членовете на екипа се формират следните видове спешни екипи:

СТС	Тип на екипа	Брой членове	СЛ	Л	СЗГ	СЗГ/ЛА	П (ш)	Ш (п)	С
С	Реанимационен С1 РЕ-С1	3	1		1		1 (ш)		
С	Реанимационен С1 РЕ-С1	3	1		1			1 (п)	
С	Реанимационен С1 РЕ-С1	3	1			1	1 (ш)		
С	Реанимационен С1 РЕ-С1	3	1			1		1 (п)	
В	Лекарски В1 ЛЕ-В1	3 (2)		1	+/-1		1 (ш)		
В	Лекарски В1 ЛЕ-В1	3 (2)		1	+/-1			1 (п)	
В	Лекарски В2 ЛЕ-В2	3 (2)		1		+/-1	1 (ш)		
В	Лекарски В2 ЛЕ-В2	3 (2)		1		+/-1		1 (п)	
В	Лекарски В3 (сп) ЛЕ-В3 (сп)	3 (2)		1 (сп)	+/-1		1 (п)		
В	Лекарски В3 (сп) ЛЕ-В3 (сп)	3 (2)		1 (сп)	+/-1			1 (п)	
В	Лекарски В4 (сп) ЛЕ-В4 (сп)	3 (2)		1 (сп)		+/-1	1 (ш)		
В	Лекарски В4 (сп) ЛЕ-В4 (сп)	3 (2)		1 (сп)		+/-1		1 (п)	
С/др.	Лекарски пресрещане/прихващане – ЛЕ – П	3 (2)	1		+/-1	+/-1		1	
В	Долекарски В1 ДОЛ – В1	3 (2)			1		+/-1	1	
В	Долекарски В1 ДОЛ – В1	3 (2)			1		2(1)(ш)		
В	Долекарски В2 ДОЛ – В2	3 (2)				1	+/-1	1	
В	Долекарски В2 ДОЛ – В2	3 (2)				1	2(1)(ш)		
В	Домедицински В1 ДОМ – В1	2					1	1	
В	Домедицински В2 ДОМ – В2	2					2(1)(ш)		
М	Домедицински М1 ДОМ – М1	1					1(ш)		
А	Домедицински А1 ДОМ – А1	2						1 (п)	1

СТС	Тип на екипа	Брой членове	СЛ	Л	СЗГ	СЗГ/ЛА	П (ш)	Ш (п)	С
А	Домедицински А2 ДОМ – А2	2					1(ш)		1
А	Домедицински А3 ДОМ – А3	2						1	1
-	Стационарен спешен 1 – ССЕ – 1	3	1	или (1)	1				1
-	Стационарен спешен 2 – ССЕ – 2	3	1	или (1)		1			1
-	Стационарен диспечерски 1 – СДЕ – 1	≥ 2	1	или (1)	≥1		(≥1)		
-	Стационарен диспечерски 2 – СДЕ – 2	≥ 2	1	или (1)		≥1	(≥1)		
АМЕ – М	Аеромедицински АМЕ – М 1	2	1		1				
АМЕ – М	Аеромедицински АМЕ – М 2	2	1			1			
АМЕ – А	Аеромедицински АМЕ – А 1	2			1		1		
АМЕ – А	Аеромедицински АМЕ – А 2	2				1	1		

Абревиатура: СЛ – спешен лекар, Л – лекар, Лекар специалист – (сп), СЗГ – Специалист по здравни грижи, ЛА – лекарски асистент, Парамедик (шофьор) – П (ш), Шофьор (парамедик) – Ш (п), Санитар – С, СТС – Санитарно транспортно средство

2.1. Мобилен спешен екип:

2.1.1. Мобилният спешен екип извършва дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“ по бърз достъп, триаж, диагностика, лечение и транспорт на спешни пациенти в санитарно транспортно средство и на мястото на инцидента.

2.1.2. Професионалната компетентност на мобилния спешен екип се определя от индивидуалната професионална компетентност на членовете на мобилния спешен екип и възможностите за изпълнение на компетентните дейности от членовете на екипа в зависимост от типа на санитарното транспортно средство, оборудвано със съответната екипировка (BLS или ALS).

2.1.3. Видове мобилни спешни екипи:

2.1.3.1. Реанимационен екип със санитарно транспортно средство тип С (РЕ-С).

2.1.3.1.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: трима, един от които е лекар специалист – ръководител на екипа, а другите членове на екипа могат да бъдат специалист по здравни грижи (1) и професионален специалист (парамедик) (1) или шофьор (1).

2.1.3.2. Лекарски екип със санитарно транспортно средство тип В (ЛЕ-В).

2.1.3.2.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: двама или трима, двама от които са лекар – ръководител на екипа (1) и професионален специалист (парамедик) (1) или шофьор (1), като екипът може да бъде допълнен от специалист по здравни грижи (1) или парамедик (1).

2.1.3.3. Лекарски екип, специализиран със санитарно транспортно средство тип В (ЛЕ-В(сп)).

2.1.3.3.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: двама или трима, двама от които са лекар с профилна медицинска специалност – ръководи-

тел на екипа (1), и професионален специалист (парамедик) (1) или шофьор (1), като екипът може да бъде допълнен от специалист по здравни грижи (1) или парамедик (1).

2.1.3.4. Лекарски екип за пресрещане/прихващане със санитарно транспортно средство тип С или друго (ЛЕ – П).

2.1.3.4.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: трима или двама в зависимост от типа на санитарното транспортно средство, двама от които са лекар специалист – ръководител на екипа (1), и професионален специалист (парамедик) (1) или шофьор (1), като екипът може да бъде допълнен от специалист по здравни грижи (1) или парамедик (1).

2.1.3.5. Долекарски екип със санитарно транспортно средство тип В (ДОЛ – В).

2.1.3.5.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: двама или трима, двама от които са специалист по здравни грижи (1) и професионален специалист (парамедик) (1) или шофьор(1), като екипът може да бъде допълнен от парамедик (1).

2.1.3.6. Домедицински екип със санитарно транспортно средство тип В (ДОМ – В).

2.1.3.6.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: двама професионални специалисти (парамедици).

2.1.3.7. Домедицински екип със санитарно транспортно средство тип М (ДОМ – М).

2.1.3.7.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: един професионален специалист (парамедик).

2.1.3.8. Домедицински екип със санитарно транспортно средство тип А (ДОМ – А).

2.1.3.8.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: двама, от които един професионален специалист (парамедик) (1) или шофьор (1) и един санитар.

2.1.3.9. Аеромедицински лекарски екип със санитарно транспортно средство за въздушен транспорт (АМЕ – М).

2.1.3.9.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: двама, един от които е лекар специалист и един е специалист по здравни грижи (1).

2.1.3.10. Аеромедицински лекарски екип със санитарно транспортно средство за въздушен транспорт (АМЕ – А).

2.1.3.10.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: двама, един от които е специалист по здравни грижи и един професионален специалист (парамедик), или двама професионалисти по здравни грижи.

2.2. Стационарен екип:

2.2.1. Стационарният екип има диспечерски, координационни и диагностично-терапевтични функции: триаж, прием, лечение и наблюдение на спешни пациенти на място в структурните части на ЦСМП (ФСМП).

2.2.2. Видове стационарни екипи:

2.2.2.1. Стационарен диспечерски екип в районна координационна централа (СДЕ).

2.2.2.1.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: не по-малко от двама, един от които е лекар, а другите членове на екипа могат да бъдат специалисти по здравни грижи (≥ 1).

2.2.2.1.2. Съставът на стационарния диспечерски екип може да се допълни от професионални специалисти (парамедици).

2.2.2.2. Стационарен спешен екип във ФСМП (ССЕ):

2.2.2.2.1. Минимален брой и състав по професионална компетентност на членовете на екипа: трима, един от които е лекар – ръководител на екипа, а другите членове на екипа могат да бъдат специалист по здравни грижи (1) и помощен персонал – санитар (1).

2.2.2.2.2. При осигурен 24-часов телемедицински контрол ръководител на екипа може да бъде специалист по здравни грижи – фелдшер или лекарски асистент, преминал специализирано обучение за овладяване на необходимите компетентности и телемедицински контрол.

2.2.2.2.3. Съставът на стационарния спешен екип може да се допълни от професионални специалисти (парамедици) (≥ 1).

Раздел IV

Модел на клинична практика

1. Практикуването на специалността „Спешна медицина“ се основава на следния модел на клиничната практика, съдържащ изисквания към компетенциите, познанията и уменията на медицинските специалисти по „Спешна медицина“:

1.1. Основни професионални компетентности на лекаря, осъществяващ дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“:

1.1.1. Медицински триаж (медицинска сортировка).

1.1.2. Начална (първична) преценка и стабилизация при животозастрашаващи състояния.

1.1.3. Фокусирана анамнеза.

1.1.4. Вторична преценка и диагностично-терапевтични стъпки.

1.1.5. Клинично разрешаване на спешния случай.

1.1.6. Нова преценка на спешно болния.

1.1.7. Терапевтични интервенции и фармакотерапия.

1.1.8. Консултативна дейност.

1.1.9. Клинично документиране.

1.1.10. Действия по медицински контрол в доболнични условия.

1.1.11. Действия при бедствия, аварии и кризи.

1.1.12. Спешен първичен и вторичен транспорт на спешен пациент.

1.2. Медицински познания и умения:

1.2.1. Системно базирани основни знания.

1.2.1.1. Сърдечно-съдови спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.2. Дерматологични спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.3. Течности и електролитни нарушения.

1.2.1.4. Ендокринни и метаболитни спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.5. Очни, ушни, гърлени, шийни спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.6. Гастроинтестинални спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.7. Акушеро-гинекологични спешни състояния.

1.2.1.8. Хематологични и онкологични спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.9. Имунологични спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.10. Инфекциозни заболявания и сепсис при възрастни и деца.

1.2.1.11. Скелетно-мускулни спешни състояния.

1.2.1.12. Неврологични и неврохирургични спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.13. Офталмологични спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.14. Белодробни спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.15. Психиатрични спешни състояния.

1.2.1.16. Бъбречни и урологични спешни състояния при възрастни и деца.

1.2.1.17. Травма при възрастни и деца.

1.2.2. Чести симптоми и прояви при спешни състояния:

1.2.2.1. Апнея.

1.2.2.2. Атаксия.

1.2.2.3. Възбуда и промяна в поведението (възбуден пациент).

1.2.2.4. Гръдна болка.

1.2.2.5. Диария.

1.2.2.6. Дизурия, олигоанурия, полиурия.

1.2.2.7. Диспнея.

1.2.2.8. Главоболие.

1.2.2.9. Гърчове.

1.2.2.10. Болка.

1.2.2.11. Възбуда.

1.2.2.12. Дехидратация.

1.2.2.13. Кома.

1.2.2.14. Кървене.

1.2.2.15. Мултиплена травма.

1.2.2.16. Нарушения в съзнанието.

1.2.2.17. Обрив.

1.2.2.18. Обърканост.
1.2.2.19. Остра коремна болка.
1.2.2.20. Отравяне.
1.2.2.21. Парализа.
1.2.2.22. Парестезии.
1.2.2.23. Плач, раздразнение.
1.2.2.24. Плачещо (болно) дете.
1.2.2.25. Повръщане.
1.2.2.26. Промяна в съзнанието.
1.2.2.27. Световъртеж.
1.2.2.28. Синкоп.
1.2.2.29. Слабост.
1.2.2.30. Сърдечен арест.
1.2.2.31. Тремор.
1.2.2.32. Умора.
1.2.2.33. Фебрилитет, треска.
1.2.2.34. Хипотензия.
1.2.2.35. Цианоза.
1.2.2.36. Шок.
1.2.3. Специфични аспекти на спешната медицина:
1.2.3.1. Насилие над деца и възрастни.
1.2.3.2. Превенция на спешните състояния и остри увреждания.
1.2.3.3. Аналгезия и седация.
1.2.3.4. Бедствени ситуации и масови инциденти.
1.2.3.5. Инциденти, свързани с фактори на околната среда.
1.2.3.6. Съдебномедицински въпроси.
1.2.3.7. Организация на спешните структурни звена.
1.2.3.8. Медицински проблеми в специфични пациентни популации.
1.2.4. Основни практически умения и процедури в спешната медицина:
1.2.4.1. Кардиопулмонална и церебрална ресусцитация – според последните европейски консенсусни препоръки; напреднали техники, терапевтична хипотермия, КПП при отворен гръден кош.
1.2.4.2. Мениджмънт (оценка, осигуряване на проходимост и мониторинг) на дихателните пътища – основни техники, напреднали техники, алтернативни техники, хирургични техники, алгоритъм при трудни дихателни пътища, бърз последователен увод (rsi) в условията на спешност.
1.2.4.3. Аналгезия и седация – преценка на нивото на седация и силата на болката, мониторинг на виталните белези и потенциалните странични ефекти при терапия на болката, седация при процедури, будна седация, подготовка на поддържаща екипировка, използване на подходяща регионална топикална или локална анестезиологична техника.
1.2.4.4. Поддържане на дихателната функция и вентилацията – преценка на дихателната функция и вентилацията, кислородотерапия, интерпретация на кръвногазова проба, пулсоксиметрия и капнография, вентилация с херметична лицева маска и дихателен мех, торакоцентеза, поставяне на плеврален дренаж, свързване с подводен дренаж и преценка на функцията на аспирационната система, техники за инвазивна и неинвазивна белодробна вентилация.

1.2.4.5. Циркулаторна и сърдечна поддръжка – инфузия на течности, трансфузия – циркулаторен мониторинг, дефибрилация и пейсиране, спешна перикардиоцентеза, съдов достъп – периферен венозен, артериален, централен венозен и интраосален.

1.2.4.6. Диагностични процедури и умения – интерпретация на ЕКГ, назначаване на подходящи лабораторни изследвания и интерпретация – биохимия, кръвни газове, дихателна функция, биомаркери, назначаване на подходящи образни изследвания и интерпретация – рентгенография, ехография, СТ/MRI, изпълнение на фокусирана ехографска преценка.

1.2.4.7. УНГ умения и процедури – предна риноскопия, предна и задна носна тампонада, инспекция на орофаринкса, отоскопия, отстраняване на чуждо тяло при компрометирани дихателни пътища, поставяне и смяна на трахеостомна канюла.

1.2.4.8. Гастроинтестинални процедури – поставяне на назогастрална сонда, лаваж на стомаха, перитонеален лаваж, парацентеза, репониране на херния, измерване на вътрекоремно налягане, балонна тампонада на варици на хранопровода, проктоскопия.

1.2.4.9. Генитоуринарни процедури – поставяне на уретрален катетър, супрапубична цистостомия, преценка на функцията на уретрален катетър.

1.2.4.10. Хигиенни процедури – деконтаминация на пациент и околна среда, изолация на болен и протекция на персонала.

1.2.4.11. Мускулно-скелетни техники – асептична ставна пункция, фрактурна имобилизация (шиниране, гипсова имобилизация, лонгети), наместване на изкълчвания, имобилизация на шийен гръбнак, log roll (обръщане настрани), поведение при компартмънт синдром, фасцитомия, есхаротомия.

1.2.4.12. Неврологични и неврохирургични умения и процедури – преценка на съзнанието, балови системи, фундоскопия, лумбална пункция, интерпретация на образни изследвания.

1.2.4.13. Акушеро-гинекологични процедури – спешно раждане, вагинален преглед със спекулум, преценка на жертва на сексуално насилие.

1.2.4.14. Офталмологични процедури – отстраняване на чуждо тяло, латерална канотомия, работа със специални диагностични осветителни тела.

1.2.4.15. Процедури по температурен контрол – измерване и мониториране на телесната температура, техники на охлаждане (евапоративно, ледена вода), техники на вътрешно охлаждане, техники на затопяване, мониторинг при пациенти с топлинен удар и еквиваленти, лечение и превенция на хипер- и хипотермия.

1.2.4.16. Транспорт на критично болен и спешен първичен транспорт – телекомуникация и телемедицински процедури, подготовка на санитарното транспортно средство – екипировка, специфични аспекти на мониторинг и терапия по време на транспорт.

	ДОМ – М1	ДОМ – В1 ДОМ – В2	ДОЛ – В1 ДОЛ – В2	ЛЕ-В1 ЛЕ-В2 ЛЕ-В3(сп) ЛЕ-В4(сп)	РЕ-С1 РЕ-С2	АМЕ – М	АМЕ – А	ДОМ – А1 ДОМ – А2 ДОМ – А3
7. Гръден дренаж – поставяне и водене	-	-	-	-	+	+	-	-
8. Централен венозен път – осигуряване, мониторинг и инфузия	-	-	-	-	+	+	-	-
9. Интраосален достъп – осигуряване и инфузия	-	-	-	-	+	+	-	-
10. Интравенозно приложение на анестетици	-	-	-	-	+	+	-	-
11. Интравенозно приложение на невромускулни блокери	-	-	-	-	+	+	-	-
12. Интравенозно приложение на инотропи и пресори с инфузионна помпа	-	-	-	-	+	+	-	-
13. Артериален газов анализ	-	-	-	-	+	+	-	-
14. Интравенозно приложение на нитрат	-	-	-	-	+	+	-	-
15. Иглова декомпресия при тензионен пневмоторакс	-	-	-	-	+	+	-	-
16. Начална фибринолиза	-	-	-	-	+	+	-	-
Наблюдение и мониторинг							-	
17. Инвазивно измерване на физиологични налягания	-	-	-	-	+	+	-	-
18. Количествена капнометрия	-	-	-	-	+	+	-	-
Техника на приложение на лекарствени продукти – ендотрахеално, i.v., назогастрично, рекално, интраосално, топикално, централно венозно	-	-	-	-	+	+	-	-

	ДОМ – М1	ДОМ – В1 ДОМ – В2	ДОЛ – В1 ДОЛ – В2	ЛЕ-В1 ЛЕ-В2 ЛЕ- В3(сп) ЛЕ- В4(сп)	РЕ-С1 РЕ-С2	АМЕ – М	АМЕ – А	ДОМ – А1 ДОМ – А2 ДОМ – А3
<i>Общи техники и действия при спешен пациент</i>								
1. Осигуряване на безопасност на мястото на инцидента	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Триаж на място и транспортен триаж	-	+	+	+	+	+	+	-
3. Предварителна информация от диспечер	+	+	+	+	+	+	+	+
4. Оценка и оглед на мястото на инцидента	+	+	+	+	+	+	+	-
5. Начална бърза преценка	+	+	+	+	+	+	+	+
6. Първоначален преглед, преценка и ресусцитация	+	+	+	+	+	+	+	-
7. Фокусиран преглед и анамнеза	-	-	+	+	+	+	+	-
8. Оценка за проходимост на дихателните пътища	+	+	+	+	+	+	+	+
9. Инспекция/палпация/аускултация	-	-	+	+	+	+	+	-
10. Бърза палпаторна преценка на артериално налягане и пулс	+	+	+	+	+	+	+	-
11. Оценка на кожни признаци	+	+	+	+	+	+	+	+
12. Оценка на шийни вени	+/-	+/-	+	+	+	+	+	-
13. Оценка на зенични реакции	+/-	+/-	+	+	+	+	+	-

	ДОМ – М1	ДОМ – В1 ДОМ – В2	ДОЛ – В1 ДОЛ – В2	ЛЕ-В1 ЛЕ-В2 ЛЕ-В3(сн) ЛЕ-В4(сн)	РЕ-С1 РЕ-С2	АМЕ – М	АМЕ – А	ДОМ – А1 ДОМ – А2 ДОМ – А3
17. Поставяне в транспортна позиция, мануален метод при бременни	-	МК К-ДОМ К – ДОЛ К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	+	+	-
<i>Мониторинг при спешен пациент</i>								
1. Наблюдение – контакт, дихателна функция, дренажи, превръзки	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Неинвазивно измерване на артериално налягане	+	+	+	+	+	+	+	-
3. Пулсоксиметрия	-/+	+	+	+	+	+	+	-
4. Капнометрия – качествена	-/+	-/+	-/+	-/+	+	+	-/+	-
5. Автоматично измерване на артериалното налягане	-/+	+	+	+	+	+	+	-
6. Глюкометрия	-	+	+	+	+	+	+	-
7. Постоянна мониторингова ЕКГ	-	+	+	+	+	+	+	-
	ДОМ – М1	ДОМ – В1 ДОМ – В2	ДОЛ – В1 ДОЛ – В2	ЛЕ-В1 ЛЕ-В2 ЛЕ-В3(сн) ЛЕ-В4(сн)	РЕ-С1 РЕ-С2	АМЕ – М	АМЕ – А	ДОМ – А1 ДОМ – А2 ДОМ – А3
<i>Мениджмънт на дихателни пътища</i>								
<i>Основни маньоври за деобструкция</i>								
1. Мануални маньоври, включително Хаймлих	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Механични маньоври: аспирация на горни дихателни пътища	+	+	+	+	+	+	+	+
3. Механични маньоври: аспирация на долни дихателни пътища през изкуствени дихателни пътища	-	-/+ При налични КПР МК К – ДОЛ К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	+	+	-
4. Механични маньоври: интубационен форцепс при чуждо тяло	-	+/- КПР МК К – ДОЛ К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	+	+	-
<i>Напреднали техники за поддръжка на дихателни пътища</i>								
5. Трахеална интубация	-	-	-/+ КПР МК К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	-/+ КПР МК	-

	ДОМ – М1	ДОМ – В1 ДОМ – В2	ДОЛ – В1 ДОЛ – В2	ЛЕ-В1 ЛЕ-В2 ЛЕ-В3(сн) ЛЕ-В4(сн)	РЕ-С1 РЕ-С2	АМЕ – М	АМЕ – А	ДОМ – А1 ДОМ – А2 ДОМ – А3
6. Супраглотични техники	-/+	+						
	КПР	КПР						
	МК	МК						
		К – ДОЛ	+	+	+	+	+	-/+
		К – ЛЕК						
		К – РЕ						
7. Хирургични техники			-/+					
			КПР					
	-	-	МК	+	+	+	+	-
			К – ЛЕК					
			К – РЕ					
	ДОМ – М1	ДОМ – В1 ДОМ – В2	ДОЛ – В1 ДОЛ – В2	ЛЕ-В1 ЛЕ-В2 ЛЕ-В3(сн) ЛЕ-В4(сн)	РЕ-С1 РЕ-С2	АМЕ – М	АМЕ – А	ДОМ – А1 ДОМ – А2 ДОМ – А3
<i>Венозен и интраосален достъп</i>								
1. Периферен венозен достъп	-/+	-/+						
	КПР	КПР						
	МК	МК						
		К – ДОЛ	+	+	+	+	+	-
		К – ЛЕК						
		К – РЕ						
2. Интраосален достъп	-	-	-/+					
			МК	+	+	+	-/+	-
			К – РЕ				МК	
<i>Дефибрилация и кардиоелектростимулация</i>								
1. Ръчна дефибрилация	-	-	+	+	+	+	-/+	-
2. Външен пейсмейкър	-	-	-	-/+	+	+	-/+	-
3. Синхронизирана кардиоверзия	-	-	-	-/+	+	+	-/+	-
							МК	
	ДОМ – М1	ДОМ – В1 ДОМ – В2	ДОЛ – В1 ДОЛ – В2	ЛЕ-В1 ЛЕ-В2 ЛЕ-В3(сн) ЛЕ-В4(сн)	РЕ-С1 РЕ-С2	АМЕ – М	АМЕ – А	ДОМ – А1 ДОМ – А2 ДОМ – А3
<i>Назначаване и приложение на лекарствени продукти</i>								
1. Кислородотерапия	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Аерозолна терапия	-	-	+	+	+	+	+	-
3. Интравенозно проложение на седативни, хипнотични и противогърчови лекарствени продукти			-/+				-/+	
			МК				МК	
	-	-	К – ЛЕК	-/+	+	+		-
			К – РЕ					

	ДОМ – М1	ДОМ – В1 ДОМ – В2	ДОЛ – В1 ДОЛ – В2	ЛЕ-В1 ЛЕ-В2 ЛЕ-В3(сн) ЛЕ-В4(сн)	РЕ-С1 РЕ-С2	АМЕ – М	АМЕ – А	ДОМ – А1 ДОМ – А2 ДОМ – А3
4. Назначаване/приложение на неопиоиден аналгетик	-	-	-/+ МК К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	+	-
5. Назначаване/приложение на опиоиден аналгетик	-	-	-/+ МК К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	+	-
6. Интравенозно назначение и приложение на антиаритмици	-	-	-/+ КПР МК К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	+	-
7. Приложение на инотропи/пресори на постоянна инфузия с инфузионна помпа	-	-	-/+ МК К – ЛЕК К – РЕ	-/+	+	+	-/+ МК	-
8. Перорално приложение на антихипертензивни медикаменти	-	-	+ МК К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	+	-
9. Интравенозно приложение на антихипертензивни медикаменти	-	-	-/+ МК К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	+	-
	ДОМ – М1	ДОМ – В1 ДОМ – В2	ДОЛ – В1 ДОЛ – В2	ЛЕ-В1 ЛЕ-В2 ЛЕ-В3(сн) ЛЕ-В4(сн)	РЕ-С1 РЕ-С2	АМЕ – М	АМЕ – А	ДОМ – А1 ДОМ – А2 ДОМ – А3
<i>Назначаване и приложение на лекарствени продукти</i>								
1. Интравенозно приложение на спазмолитици	-	-	-/+ МК К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	-/+ МК	-
2. Интравенозно приложение на диуретици и антидоти	-	-	-/+ МК К – ЛЕК К – РЕ	+	+	+	-/+ МК	-

	ДОМ – М1	ДОМ – В1 ДОМ – В2	ДОЛ – В1 ДОЛ – В2	ЛЕ-В1 ЛЕ-В2 ЛЕ-В3(сн) ЛЕ-В4(сн)	РЕ-С1 РЕ-С2	АМЕ – М	АМЕ – А	ДОМ – А1 ДОМ – А2 ДОМ – А3
3. Интравенозно приложение на антибиотици	-	-	-/+	+	+	+	-	-
			МК					
			К – ЛЕК					
			К – РЕ					
4. Асистирана медикация на пациент при налична лекарска прескрипция (автоинжекция, инхалация, букална, орална)	+	+	+	-	-	-	-	+
5. Инхалаторен β-агонист при диспнея и спазъм	-		-/+	+	+	+	+	+
			МК					
			К – ДОЛ					
			К – ЛЕК					
			К – РЕ					
6. Глюкагон/високопроцентен глюкозен разтвор (хипогликемия)	-	-	+	+	+	+	+	-
7. Подкожен или мускулен адреналин при анафилаксия	-		-/+	+	+	+	+	+
			КПР					
			МК					
			К – ДОЛ					
			К – ЛЕК					
			К – РЕ					
8. Аспирин при съмнение за миокарден инфаркт, нитроглицерин сублингвално или спрей	-		-/+	+	+	+	+	+
			КПР					
			МК					
			К – ДОЛ					
			К – ЛЕК					
			К – РЕ					

КПР – в условията на Кардиопулмонална ре-сусцитация; К – ДОЛ – Компетентност на членове на екипа при участие в състава на долекарски екип; К – ЛЕК – Компетентност на членове на екипа при участие в състава на лекарски екип по лекарско указание; К – РЕ – Компетентност на членове на екипа при участие в състава на реанимационен екип по лекарско указание; МК – под телекомуникационен медицински контрол.

1.8. С цел усъвършенстване на квалификацията, теоретичните знания и практическите умения се провеждат допълнителни периодични професионални квалификационни курсове, обхващащи всички лица с професионална дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“.

1.9. Лицата с професионална дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“ подлежат на периодична оценка на професионалните

компетентности от управителя/изпълнителния директор/директора на лечебното заведение, като периодите за оценка са, както следва: за висш медицински персонал – не повече от две години, за останалите – не повече от три години. Професионалните компетентности могат да бъдат поставяни на оценка и при постъпване на работа в лечебно заведение.

Раздел V

Диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми

1. Лечебно-диагностичните дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“ се извършват при спазване на изискванията на този стандарт и на утвърдени диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми, както и на правилата за добра медицинска практика.

2. Диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми (ДТПА) описват минималния стандарт (базовите задължителни стъпки) за лечение и грижи при спешни пациенти в извънболничната и болничната дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“ от определени за това медицински специалисти.

3. Диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми в извънболничната дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“:

3.1. Диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми в извънболничната дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“ съдържат специфични назначения и указания за насочване на медицинските дейности и решения с прилагане и използване на специална екипировка, апаратура и лекарствени продукти в зависимост от компетенциите на спешния екип и нуждите на спешния пациент, извършвани под постоянен медицински контрол.

3.2. Мобилният спешен екип с най-високо ниво на компетентност извършва всички съставни части на ДТПА.

3.3. Долекарският и домедицинският мобилен спешен екип извършват всички съставни части на ДТПА в рамките на тяхната професионална компетентност и други съставни части на ДТПА под медицински контрол.

3.4. Провежданите лечебно-диагностични дейности и грижи и вземаните решения по отношение на спешен пациент могат да надвишават по обем и качество описаните в диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми в зависимост от допълнителната квалификация, познанията и уменията на специалистите, без да надхвърлят компетенциите на екипа или на отделни негови членове.

3.5. Приложението на диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми в извънболничната дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“ трябва да започне незабавно след пристигането на мястото на инцидента от всеки мобилен спешен екип в рамките на указаната в този стандарт компетентност без искане за медицински контрол при установяване на диагностичната категория за конкретен спешен пациент в случаите на животозастрашаващи състояния.

3.6. Изпълнението на дейностите или частите на ДТПА, които са от професионалната компетентност на мобилния спешен екип, е задължение и отговорност на екипа.

3.7. В случай че състоянието на спешния пациент позволява и диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми го допускат, е възможно да бъдат предприемани диагностично-лечебни дейности от екип с по-ниска компетентност под медицински контрол (за тяхното потвърждаване, назначение и насочване) на лекар.

3.8. Диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми се разработват и актуализират от колективи от медицински специалисти, определени със заповед на министъра на здравеопазването. При разработването и актуализацията на ДТПА

могат да бъдат използвани (адаптирани) утвърдени европейски или международни протоколи за поведение и консенсуси в областта на спешната медицинска помощ, както и съобразени съответни препоръки на европейски/световни научни или съсловни дружества и организации. Задължително се разработват ДТПА относно следните състояния и със следното базово съдържание:

3.8.1. ДТПА при възрастни:

3.8.1.1. Чужди тела – обструкция.

3.8.1.2. Дихателна недостатъчност/астма/ХОББ.

3.8.1.3. Застойна сърдечна недостатъчност/белодробен оток.

3.8.1.4. Травматично дишане.

3.8.1.5. Шок.

3.8.1.5.1. Анафилаксия/анафилактичен шок.

3.8.1.5.2. Кардиогенен шок.

3.8.1.5.3. Хиповолемичен шок.

3.8.1.5.4. Неврогенен шок.

3.8.1.5.5. Септичен шок.

3.8.1.6. ACLS протоколи – възрастни.

3.8.1.6.1. Остър коронарен синдром.

3.8.1.6.2. Брадикардия.

3.8.1.6.3. Тахикардия.

3.8.1.6.4. Сърдечен арест.

3.8.1.6.5. Асистолия/безпулсова електрическа активност.

3.8.1.6.6. Камерна фибрилация, безпулсова камерна тахикардия.

3.8.1.7. Постресусцитационни грижи.

3.8.1.8. Коремна болка.

3.8.1.9. Повръщане.

3.8.1.10. Алергична/анафилактична реакция.

3.8.1.11. Нарушения в съзнанието.

3.8.1.12. Психиатрични спешни състояния/проблеми в поведението.

3.8.1.13. Захарен диабет.

3.8.1.14. Бъбречни заболявания.

3.8.1.15. Обструкция на хранопровода.

3.8.1.16. Епистаксис.

3.8.1.17. Хипертермия/топлинен удар.

3.8.1.18. Хипотермия/измръзване.

3.8.1.19. Гърчове.

3.8.1.20. Силен болков синдром.

3.8.1.21. Инсулт.

3.8.1.22. Токсично поглъщане/предозиране.

3.8.1.23. Травма при възрастни.

3.8.1.23.1. Коремна травма.

3.8.1.23.2. Изгаряния.

3.8.1.23.3. Гръдна травма.

3.8.1.23.4. Давене.

3.8.1.23.5. Травма на крайници/ампутация.

3.8.1.23.6. Очна травма.

3.8.1.23.7. Черепно-мозъчна травма.

3.8.1.23.8. Политравма.

3.8.1.23.9. Травматичен сърдечен арест.

3.8.1.24. Скали за оценка на тежестта на спешното състояние и пораженията.

3.8.2. ДТПА при деца:

3.8.2.1. Обструкция – чуждо тяло.

3.8.2.2. Дихателна недостатъчност – горни дихателни пътища/круп.

3.8.2.3. Шок.

- 3.8.2.4. Остър коронарен синдром.
- 3.8.2.5. Брадикардия.
- 3.8.2.6. Тахикардия.
- 3.8.2.7. Сърдечен арест.
- 3.8.2.8. Асистолия/безпулсова електрическа активност.
- 3.8.2.9. Камерна фибриляция, безпулсова камерна тахикардия.
- 3.8.2.10. Неонатална ресусцитация/апгар б-лова система.
- 3.8.2.11. Нарушения в съзнанието.
- 3.8.2.12. Повръщане.
- 3.8.2.13. Захарен диабет.
- 3.8.2.14. Хипотермия/измръзване.
- 3.8.2.15. Хипертермия/топлинен удар.
- 3.8.2.16. Обструкция на хранопровода.
- 3.8.2.17. Епистаксис.
- 3.8.2.18. Гърчове.
- 3.8.2.19. Силен болков синдром.
- 3.8.2.20. Инсулт.
- 3.8.2.21. Токсично поглъщане/предозиране.
- 3.8.2.22. Травма при деца:
  - 3.8.2.22.1. Коремна травма.
  - 3.8.2.22.2. Изгаряния.
  - 3.8.2.22.3. Гръдна травма.
  - 3.8.2.22.4. Давене.
  - 3.8.2.22.5. Травма на крайници/ампутация.
  - 3.8.2.22.6. Очна травма.
  - 3.8.2.22.7. Черепно-мозъчна травма.
  - 3.8.2.22.8. Политравма.
  - 3.8.2.22.9. Травматичен сърдечен арест.
- 3.8.2.23. Скали за оценка на тежестта на спешното състояние и пораженията в детската възраст.
- 3.8.2.24. Деца със специални нужди.
- 3.8.2.25. Насилие над деца.
- 3.8.3. Травма протоколи.
- 3.8.4. ДТПА за акушерска спешност – бременност и раждане:
  - 3.8.4.1. Абнормни презентации и придлежания на плода.
  - 3.8.4.2. Акушерска спешност.
  - 3.8.4.3. Нормално раждане/напреднало раждане и раждане в ход.
- 3.8.5. Медицински процедури:
  - 3.8.5.1. Начална оценка при възрастни.
  - 3.8.5.2. Начална оценка при деца.
  - 3.8.5.3. Аерозолна терапия.
  - 3.8.5.4. СРАР.
  - 3.8.5.5. Капнометрия.
  - 3.8.5.6. Трахеална интубация.
  - 3.8.5.7. Алтернативни методи за поддръжка на свободнопроходими дихателни пътища.
  - 3.8.5.8. Крикотиротомия.
  - 3.8.5.9. Иглена декомпресия при тензионен пневмоторакс.
  - 3.8.5.10. Пулсоксиметрия.
  - 3.8.5.11. Аспирация.
  - 3.8.5.12. Механична вентилация.
  - 3.8.5.13. Осигуряване на периферен венозен път.
    - 3.8.5.14. Интраосален достъп.
    - 3.8.5.15. Автоматичен външен дефибрилатор.
    - 3.8.5.16. Дефибриляция.
    - 3.8.5.17. Синхронизирана кардиоверзия.
    - 3.8.5.18. Пейсиране.
    - 3.8.5.19. Глюкометрия.
    - 3.8.5.20. Инжектиране на медикаменти.
    - 3.8.5.21. Ортостатични промени в артериалното налягане.
    - 3.8.5.22. Оценка на тежестта на болковия синдром.
    - 3.8.5.23. Фиксиране на пациент с ограничаване на движенията.
    - 3.8.5.24. Имобилизация на шийния отдел на гръбначния стълб.
    - 3.8.5.25. Прилагане на турникет.
    - 3.8.5.26. Налагане на тазов бандаж.
    - 3.8.5.27. Деконтаминация.
- 3.8.6. Алгоритми за поведение/процедури:
  - 3.8.6.1. Аеромедицински транспорт.
  - 3.8.6.2. Алтернативен транспорт.
  - 3.8.6.3. Отказ от лечение.
  - 3.8.6.4. Летален изход при пристигане на място.
  - 3.8.6.5. Оръжия.
  - 3.8.6.6. Криминална сцена.
  - 3.8.6.7. Насилие в дома/сексуално насилие/насилие върху възрастни.
  - 3.8.6.8. Изоставено новородено.
  - 3.8.6.9. Спешни пациенти със затлъстяване.
  - 3.8.6.10. Наличие на мястото на инцидента на медицински специалист.
  - 3.8.6.11. Спиране на действията по ресусцитация.
  - 3.8.6.12. Инфекциозен контрол.
  - 3.8.6.13. Протокол при излагане на патогени.
- 3.9. Диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми подлежат на непрекъсната преоценка и могат да бъдат използвани за оценка на качеството на дейността на екипите за спешна медицинска помощ.
- 3.10. Задължително е наличието и поддръжането на последната версия на ДТПА на разположение на спешния мобилен екип във всички санитарни превозни средства.
- 3.11. Диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми се изготвят във формат на бърза референция със схематично представяне, без да включват детайлизирано описание на поведението, действията и интервенциите.
- 3.12. Диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми са цветно кодирани с цел разграничаване на процедурните дейности и стъпки, които могат да бъдат изпълнени от мобилния спешен екип в рамките на неговата професионална компетентност.
- 3.13. Цветно кодиране на ДТПА:
  - 3.13.1. Червен цвят – част от ДТПА, която се изпълнява под задължителен медицински контрол и оторизация от лекар.
  - 3.13.2. Черен цвят – универсални грижи за спешен пациент – прилагат се от всички мобилни спешни екипи независимо от нивото им на професионална компетентност.
  - 3.13.3. Жълт цвят – основни практически умения за преценка на състоянието, процедури, решения и интервенции – прилагат се от всички екипи независимо от нивото на професионална компетентност без нужда от медицински контрол.

3.13.4. Зелен цвят – напреднали практически умения за преценка на състоянието, процедури, решения и интервенции – прилагат се само от реанимационен, лекарски и долекарски мобилен спешен екип.

3.13.5. Син цвят – напреднали практически умения, процедури, решения и интервенции с прилагане на най-високо ниво на екипировка при нужда от интензивно лечение и интензивни грижи при критичен спешен пациент – прилагат се само от реанимационен мобилен спешен екип.

3.14. Диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми се утвърждават със заповед на министъра на здравеопазването. Утвърдените ДТПА са задължителни за структурите, извършващи извънболнична медицинска дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“.

4. Диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми в болничната дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“:

4.1. Диагностично-терапевтичните протоколи и алгоритми в болничната дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“ са съставени от базови специфични назначения и указания за насочване на медицински дейности и решения с прилагане и използване на специална екипировка, апаратура и лекарствени продукти в зависимост от нуждите на спешния пациент и наличния кадрови и апаратурен ресурс на болничната структура.

4.2. Министърът на здравеопазването определя със заповед колективи от медицински специалисти за разработване и актуализация на структурата и съдържанието на диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми по нозологии/състояния в болничната дейност в обхвата на специалността „Спешна медицина“. При разработването и актуализацията на структурата и съдържанието на ДТПА могат да бъдат използвани (адаптирани) утвърдени европейски или международни протоколи за поведение и консенсуси в областта на отделните нозологии/състояния, както и съобразени съответни препоръки на европейски/световни научни или съсловни дружества и организации.

4.3. Структурата и съдържанието на ДТПА в болничната помощ по т. 4.2 се утвърждават със заповед на министъра на здравеопазването.

4.4. Лечебните заведения за болнична помощ разработват и внедряват свои ДТПА по най-често срещаните в практиката си спешни състояния въз основа на утвърдените структура и съдържание по т. 4.3.

Г л а в а ш е с т а

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ОСНОВАТЕЛНОСТТА НА ОСЪЩЕСТВЕНО ПОВИКВАНЕ И ПОСЕЩЕНИЕ В СТРУКТУРИТЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ ИЗВЪНБОЛНИЧНА И БОЛНИЧНА СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ В ОБХВАТА НА МЕДИЦИНСКАТА СПЕЦИАЛНОСТ „СПЕШНА МЕДИЦИНА“

1. Основателен достъп до извънболнична спешна медицинска помощ има при:

1.1. наличие на постъпило повикване в районната координационна централа с извършен

телекомуникационен триаж при съдействие за отговор на ключовите въпроси от страна на търсещия системата за спешна медицинска помощ, определена триажна категория на повикването и осъществен екипен триаж съобразно стандартизираните карти за инцидент;

1.2. извършен медицински триаж на територията на филиал за спешна медицинска помощ;

1.3. извършен медицински триаж на територията на спешно отделение.

2. Основателно повикване на мобилен екип на спешна медицинска помощ има при:

2.1. обслужено от районната координационна централа при регламентиран достъп, възложено и поето за изпълнение от мобилен спешен екип повикване;

2.2. извършен от мобилния спешен екип медицински триаж на мястото на инцидента с потвърдена триажна категория при спешен пациент.

3. Неоснователно повикване на мобилен екип на спешна медицинска помощ има при установено на мястото на инцидента състояние при пациент, който не е обект на медицинската специалност „Спешна медицина“, след проведен медицински триаж, снети анамнестични данни и извършена оценка на виталните функции и съзнанието.

4. Неоснователното повикване на мобилен екип на спешна медицинска помощ се удостоверява с документиране на обстоятелствата и условията за такова в специфичния за дейността документооборот – фиш за нерегламентирано (неоснователно) повикване – с отбелязване на анамнестичните данни и установените данни за състоянието на пациента след преглед и оценка на виталните функции и съзнанието.

5. Основателни посещение и прием в структури, осъществяващи дейности в обхвата на специалността „Спешна медицина“, има при установено състояние при пациент, който е обект на специалността „Спешна медицина“ (спешен пациент), след извършен медицински триаж и регистрация за прием в структурата.

6. Неоснователно посещение на ФСМП или спешно отделение има при установено състояние при пациент, който не е обект на специалността „Спешна медицина“, след извършен медицински триаж, снети анамнестични данни и оценка на виталните функции.

7. Неоснователно посещение, прием и престой в спешно отделение има при установено състояние при пациент с проведени медицински триаж, входяща регистрация и диагностично-лечебни стъпки, което попада извън обхвата на специалността „Спешна медицина“, като медицинското обслужване в тези случаи завършва с изписване и насочване на пациента към друга структура за болнична или извънболнична медицинска помощ.

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 38 от 2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници (обн., ДВ, бр. 67 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2008 г.; доп., бр. 39 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 89 от 2011 г. и бр. 52 от 2015 г.)

§ 1. В чл. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.
2. Създава се ал. 2:

„(2) Изискванията на тази наредба се прилагат съответно и към кредитните институции по чл. 6, ал. 2 ЗПФИ, които предоставят инвестиционни услуги и извършват инвестиционни дейности.“

§ 2. В чл. 6 се създава изречение второ:

„В случай че инвестиционният посредник предоставя услуги по чл. 5, ал. 2, т. 4 ЗПФИ, договорът между него и консултанта е трудов.“

§ 3. Член 11 се изменя така:

„Чл. 11. Задълженията по чл. 10 не се прилагат относно дялове и акции на колективни инвестиционни схеми в случаите, когато инвестиционният посредник предостави информацията, съдържаща се в проспекта съгласно чл. 69 от Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (Директива 2009/65/ЕО) (ОВ, L 302832 от 17.11.2009 г.).“

§ 4. В чл. 13, ал. 1, т. 3 думите „за своя или за чужда сметка“ се заличават.

§ 5. В чл. 18, ал. 2 думите „краткия проспект съгласно чл. 28 от Директива 85/611/ЕИО“ се заменят с „проспекта съгласно чл. 69 от Директива 2009/65/ЕО“.

§ 6. Член 22 се изменя така:

„Чл. 22. (1) Инвестиционният посредник може да сключва договорите с клиентите си при общи условия.

(2) Инвестиционният посредник обявява в тарифа стандартното си комисионно възнаграждение по различните видове договори с клиенти, както и вида и размера на разходите за клиентите, ако те не се включват във възнаграждението.

(3) Общите условия и тарифата се излагат на видно и достъпно място в помещението, в което инвестиционният посредник приема клиенти, и се публикуват на интернет страницата на инвестиционния посредник.

(4) При предоставяне на инвестиционни услуги, различни от предоставянето на инвестиционна консултация на нов непрофесионален клиент, инвестиционният посредник му

предоставя на хартиен носител или на друг траен носител информация за основните права и задължения на клиента и инвестиционния посредник.

(5) При сключване на договор инвестиционният посредник предоставя на клиента общите условия и тарифата, като клиентът удостоверява, че е запознат с тях и ги приема. Приетите общи условия и тарифа са неразделна част от договора, сключен между инвестиционния посредник и клиента.

(6) Инвестиционният посредник е длъжен да публикува на видно място на интернет страницата си всяко изменение и допълнение на общите условия и/или тарифата, съдържащи информация за датата на приемането им и датата на влизане в сила. Публикуването на общите условия се извършва в срок не по-кратък от един месец преди влизането на измененията и допълненията в сила. Инвестиционният посредник включва в договора си по чл. 24, ал. 1 информация за реда и начина за приемане на изменения и допълнения в приложимите към него общи условия и/или тарифа.

(7) При несъгласие с измененията и допълненията в общите условия и/или тарифата клиентът има право да прекрати договора без предизвестие преди датата на влизане в сила на общите условия и/или тарифата, без да носи отговорност за неустойки и разноски, с изключение на разноските, свързани с притежаваните от него активи.

(8) При прекратяване на договора по реда на предходната алинея инвестиционният посредник урежда отношенията си с клиента в седемдневен срок от получаване на извъннетото за прекратяване.“

§ 7. Член 23 се изменя така:

„Чл. 23. (1) Съдържанието на общите условия се определя в зависимост от услугите и дейностите, за които е получен лиценз, като в тях може да се съдържа информацията, която инвестиционният посредник трябва да предостави на непрофесионални клиенти съгласно изискванията на тази наредба. В тези случаи информацията се счита за представена, ако общите условия са приети от клиента по реда на чл. 22, ал. 5.

(2) Инвестиционният посредник включва в общите условия или в договора с клиента, когато не прилага общи условия, информация за начините за разумно и справедливо уреждане на споровете.

(3) В общите условия или в договора с клиента се посочват и редът, начините и сроковете за уреждане на отношенията с клиента при:

1. нареждане от клиента за изплащане на парични средства и/или прехвърляне на финансови инструменти по време на действие на договора;

2. прекратяване на договорните правоотношения.

(4) В общите условия или в договора с клиента се включват и условията за прехвърляне на клиентските финансови инструменти в депозитарна институция в съответствие с правилата на депозитарната институция по подметка на клиента при друго лице, посочено от клиента предварително или след прекратяване на договорните правоотношения, в определен в общите условия или в договора срок, или по лична сметка на клиента, включително чрез откриване на нова сметка.“

§ 8. В чл. 24 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Клиентът, съответно неговият представител, подписва договора по ал. 1 в присъствието на лице по чл. 39, ал. 1 и/или ал. 2, след като бъде проверена самоличността на клиента или представителя му, освен ако договорът не се сключва по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис (ЗЕДЕП).“

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) Проверката на самоличността на клиента при сключване на договор чрез размяна на електронни изявления, подписани с електронен подпис, се извършва по реда на чл. 26а.“

3. Алинея 5 след се изменя така:

„(5) Инвестиционният посредник съхранява в архива копие от документа за самоличност на клиента, заверено от клиента и от лицето по чл. 39, ал. 1 и/или ал. 2, което сключва договора за инвестиционния посредник. Когато договорът се сключва чрез представител, инвестиционният посредник съхранява в архива копие от документа за самоличност на клиента и заверено по реда на предходното изречение копие от документа за самоличност на представителя. Заверката се извършва с полагане на надпис „Вярно с оригинала“, дата и подпис на лицето, което извършва заверката.“

4. В алинея 6 думите „ако има такива“ се заменят с „приети от клиента“.

§ 9. В чл. 25, ал. 2 думите „задържа за“ се заменят със „съхранява в“, а „задържа копие“ се заменят със „съхранява копие“.

§ 10. В чл. 26 след думите „Закона за комисията за финансов надзор“ се допълва абривиатурата „(ЗКФН)“.

§ 11. Член 26а се изменя така:

„Чл. 26а. (1) Договорът по чл. 24, ал. 1 може да бъде сключен от разстояние чрез размяна на електронни изявления, подписани с електронен подпис съгласно чл. 13 ЗЕДЕП.

(2) В случаите по ал. 1 инвестиционният посредник проверява самоличността на клиента, съответно на неговия представител, чрез предоставени по реда на ал. 1:

1. копие от документ за самоличност, а за клиенти – юридически лица – и копие от документи за търговска регистрация, съдържащи данни за учредяването и представителството; и

2. документ, включително съдържащ данни от кредитна и/или дебитна карта, издаден от кредитна институция, отговаряща на изискванията на ал. 8, и/или документ, удостоверяващ начисляване или плащане на комунална услуга; от документите по предходното изречение трябва да е виден титулярят на сметката, съответно партидата.

(3) Когато договорът по ал. 1 е сключен чрез квалифициран електронен подпис, ал. 2, т. 2 може да не се прилага.

(4) С оглед удостоверяване на самоличността на клиента инвестиционният посредник може да изиска и допълнителни данни и/или документи. Инвестиционният посредник отговаря за надлежната идентификация на клиента и полага всички разумни действия за установяване на самоличността на клиента.

(5) Лицето по чл. 39, ал. 1 и/или ал. 2 проверява дали са спазени изискванията по ал. 1 – 3.

(6) Инвестиционният посредник съхранява цялата документация и информация, свързана с електронното изявление по реда на чл. 74.

(7) Предоставянето на цялата необходима информация от клиента съобразно тази наредба, както и предоставянето на информация от клиента, необходима за извършването на оценка за подходяща услуга, може да бъде направено чрез електронно изявление, подписано от клиента с електронен подпис.

(8) Документът по ал. 2, т. 2 трябва да е издаден от кредитна институция, получила лиценз в държава – членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство. Кредитната институция, издала документа по ал. 2, може да е със седалище и от държава – членка на Групата за финансово действие срещу изпирането на пари (FATF), на Азиатско-тихоокеанската група срещу изпирането на пари (APG), на Евразийската група за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма (EAG) или на Комитета от експерти по оценка на мерките срещу изпирането на пари (MONEYVAL) към Съвета на Европа.

(9) Когато договорът не е сключен чрез използване на квалифициран електронен подпис, преводите на парични средства във връзка с получаване и предоставяне на инвестиционни и допълнителни услуги на клиента по сключен договор съгласно ал. 1 се правят само от и към платежна сметка, водена от кредитна институция по ал. 8, по която клиентът е титуляр.

(10) Не се допуска сключване на договор по реда на този член чрез пълномощник.“

§ 12. В чл. 26б се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Банковата сметка по ал. 1 трябва да е открита в кредитна институция по чл. 26а, ал. 8.“

2. В ал. 3 думите „банковата сметка по ал. 1“ се заменят с „платежна сметка, водена от кредитна институция по ал. 2, по която клиентът е титуляр“.

§ 13. В чл. 26в, ал. 1 се правят следните изменения:

1. Първото изречение се изменя така:

„Договорът по чл. 24, ал. 1 може да бъде сключен от разстояние чрез размяна на необходимите документи на хартиен носител, подписани от страните, като клиентът полага подписа си в присъствието на нотариус, който удостоверява това обстоятелство.“

2. Второто изречение се заличава.

§ 14. В чл. 27 се създава изречение трето:

„Това ограничение не се прилага, когато договорът се сключва от управляващо дружество, кредитна институция, инвестиционен посредник или друго лице, което има право да извършва дейност с финансови инструменти.“

§ 15. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 изречение второ се изменя така:

„Инвестиционният посредник депозира паричните средства, предоставени от клиенти или получени в резултат на извършени за тяхна сметка инвестиционни услуги, в лице по чл. 34, ал. 3 ЗПФИ най-късно до края на следващия работен ден, като предприема необходимите действия за диверсифициране на средствата към лицата по същия член.“

2. В ал. 5 се създава изречение второ:

„В договора, сключен между инвестиционния посредник и лицето по чл. 34, ал. 3 ЗПФИ, изрично се посочва, че в откритата сметка се съхраняват клиентски парични средства и че тези средства не подлежат на запориране за задължения на инвестиционния посредник.“

§ 16. В чл. 34 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

а) основният текст се изменя така:

„(1) Освен в случаите на управление на портфейл инвестиционният посредник извършва сделки с финансови инструменти за сметка на клиенти само въз основа на подадени от клиентите нареждания със следното минимално съдържание:“;

б) създават се т. 12 и 13:

„12. посочване дали нареждането е подадено в резултат на инвестиционна консултация;

13. начин на подаване на нареждането.“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Алинея 1 не се прилага, когато нареждането се подава чрез електронна платформа за търговия, когато реквизитите на нарежданията не се определят от инвестиционния посредник.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) Подаване на нарежданията по ал. 1 чрез пълномощник се извършва само ако той представи нотариално заверено пълномощно, което съдържа представителна власт за извършване на разпоредителни действия с финансови инструменти и декларация по чл. 25, ал. 1 за едногодишен срок преди подаване на поръчката. При подаване на нарежданията по ал. 1 във вписан в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 2 ЗКФН адрес на управление, клон или офис на инвестиционния посредник, ако при проверка на самоличността на клиента се установи, че има промяна в личните данни и/или му е издаден нов документ за самоличност, се прилага чл. 24, ал. 5.“

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

6. Досегашните ал. 5 и 6 стават съответно ал. 6 и 7 и в тях думите „ал. 4“ се заменят с „ал. 5“.

7. Досегашната ал. 7 става ал. 8 и се изменя така:

„(8) Инвестиционният посредник може да приема нареждания на клиенти по ал. 1 чрез електронна система за търговия, която гарантира спазването на изискванията по тази наредба и осигурява достъп на клиента до определено място за изпълнение. Достъпът до системата по предходното изречение и въвеждането на нареждания от клиента се осъществява чрез уеб, компютърни и/или мобилни приложения, които осигуряват надеждна идентификация на клиента.“

8. Досегашните ал. 8, 9 и 10 стават съответно ал. 9, 10 и 11.

§ 17. В чл. 35 ал. 2 – 5 се отменят.

§ 18. В чл. 38, ал. 1 думите „чл. 35, ал. 1“ се заменят с „чл. 35“.

§ 19. В чл. 39 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) основният текст се изменя така:

„(1) Инвестиционният посредник сключва договори по чл. 24, ал. 1 и приема нареждания на клиенти чрез физически лица, които работят по трудов договор за него и са:“;

б) точка 3 се заличава.

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Инвестиционният посредник може да сключва договори по чл. 24, ал. 1 и да приема нареждания на клиенти и чрез управителите, изпълнителните членове на управителния орган или прокуристите на инвестиционния посредник.“

3. Досегашните ал. 2, 3, 4 и 5 стават съответно ал. 3, 4, 5 и 6.

4. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и в нея думите „ал. 1“ се заменят с „ал. 1 и ал. 2“.

§ 20. В чл. 45, ал. 11 думите „чл. 34, ал. 7“ се заменят с „чл. 34, ал. 8“.

§ 21. В чл. 49, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В основния текст думите „най-малко“ се заменят с „поне“, а думата „съдържание“ с „минимално съдържание“.

2. Създава се т. 4:

„4. заплатените от клиента такси и комисиони за съхранение, включително и заплатените на инвестиционния посредник.“

§ 22. В чл. 56 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите „чл. 39, ал. 1“ се заменят с „чл. 39, ал. 1 и/или ал. 2“.

2. В ал. 4 думите „чл. 39, ал. 1“ се заменят с „чл. 39, ал. 1 и/или ал. 2“, а думите „чл. 35, ал. 1“ се заменят с „чл. 35“.

3. Създава се ал. 5:

„(5) Договорът по ал. 1 може да се сключи по реда на чл. 26а – 26в.“

§ 23. В чл. 60 след думите „Глава втора, трета и четвърта“ се допълва „с изключение на чл. 26а – 26в“.

§ 24. В чл. 61, ал. 4 думите „от наредбата“ се заличават.

§ 25. В чл. 76 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите „Вътрешният контрол“ се заменят с „Отделът за вътрешен контрол“.

2. В ал. 4 думите „на КФН“ се заличават.

3. В ал. 7 думите „по договор“ се заменят с „по трудов договор“.

4. Алинея 8 се отменя.

§ 26. Създава се чл. 76а:

„Чл. 76а. (1) Отделът за вътрешен контрол организира обучение на служителите на инвестиционния посредник, които изпълняват функции, свързани с услугите и дейностите по чл. 5, ал. 2 и/или ал. 3 ЗПФИ. Обучението има за цел да повиши ефикасността при изпълнение на функциите на служителите.

(2) Обучението се провежда най-малко веднъж годишно и при необходимост се провежда и обучение в зависимост от конкретните нужди.

(3) Обучението следва постоянно да се доразвива, като се вземат предвид всички промени, в това число ново законодателство, стандарти или насоки, издадени от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) и компетентните органи, промени в бизнес модела на инвестиционния посредник.

(4) Отделът за вътрешен контрол периодично извършва оценка дали служителите, които изпълняват функции в областта на инвестиционните услуги и дейности, са достатъчно добре осведомени и дали правилно прилагат политиките и процедурите на инвестиционния посредник.

(5) Ръководителят на отдела за вътрешен контрол изготвя доклад за всяко проведено обучение, който се представя на управителния орган на дружеството, а при поискване – и на заместник-председателя.

(6) Отделът за вътрешен контрол подпомага ежедневната дейност на служителите от оперативните звена, като предоставя експертен опит и съвети, свързани със спазване на нормативните изисквания и вътрешните правила на посредника.

(7) Ръководителят на отдела за вътрешен контрол извършва индивидуално обучение на всеки новоназначен служител, който изпълнява функции, свързани с услугите и дейностите по чл. 5, ал. 2 и/или ал. 3 ЗПФИ, на инвестиционния посредник и съставя документ, с който се удостоверява проведеното обучение.“

§ 27. Създава се чл. 77а:

„Чл. 77а. (1) По изключение и в случаите, когато естеството, мащабът и сложността на дейността на инвестиционния посредник и видът и обхватът на извършваните от него инвестиционни услуги и дейности позволяват това, отделът за вътрешен контрол може да се състои от един служител.

(2) В случаите по ал. 1 служителят трябва да отговаря на изискванията по чл. 77, ал. 2 и да изпълнява задълженията на ръководителя на отдела за вътрешен контрол.

(3) Инвестиционният посредник подава мотивирано заявление до заместник-председателя отделът по вътрешен контрол да се състои от един служител, в което обосновава наличие на обстоятелствата по ал. 1 и 2 и прилага доказателства за това.

(4) Ако в едномесечен срок от подаване на заявлението заместник-председателят не издаде забрана отделът за вътрешен контрол на инвестиционния посредник да се състои от един служител, инвестиционният посредник може да извърши исканите промени по ал. 1.

(5) В случай че заместник-председателят изиска допълнителни доказателства и информация относно обстоятелствата по ал. 1 и 2, срокът по ал. 4 спира да тече за времето на тяхното представяне, но за не повече от 14 дни.“

§ 28. В чл. 78 се правят следните допълнения:

1. В ал. 4 се създава изречение второ:

„В случаите по предходното изречение отделът проверява предприетите в съответствие с констатациите и съветите действия и приложените мерки.“

2. Създава се ал. 6:

„(6) Когато отделът за вътрешен контрол се състои от един служител, резултатите от извършените месечни проверки се обобщават в изготвен от него доклад.“

§ 29. В чл. 79, ал. 3 думата „комисията“ се заменя със „заместник-председателя“, а след думата „несъответствия“ се добавя „с нормативните изисквания“.

§ 30. В чл. 80 се създават ал. 3 – 6:

„(3) Въз основа на приетите правила и процедури най-малко веднъж годишно, в срок до 31 януари, ръководителят на отдела за вътрешен контрол изготвя и представя на управителния орган писмен документ, в който се съдържа обоснована оценка за нивото на риска, на който е изложен инвестиционният посредник, от неспазване на нормативните изисквания. При изготвяне на оценката се вземат предвид инвестиционните услуги и дейности на инвестиционния посредник, както и видовете търгувани и разпространявани финансови инструменти.

(4) Инвестиционният посредник осигурява достъп на ръководителя на отдела за вътрешен контрол до цялата информация, необходима за изпълнение на изискванията по ал. 3.

(5) Идентифицираните рискове следва да се преразглеждат редовно, както и във всеки случай, когато е необходимо, за да се гарантира, че всички нови рискове се вземат предвид.

(6) Представляващите инвестиционния посредник носят отговорност за ефективността на установената организация и изпълнението на функциите на отдела за вътрешен контрол.“

§ 31. Създава се чл. 80а:

„Чл. 80а. (1) Въз основа на изготвената по реда на чл. 80 оценка на риска ръководителят на отдела за вътрешен контрол изготвя и представя на управителния орган програма за мониторинг в срок до 31 януари. В програмата се вземат предвид всички области, в които инвестиционният посредник извършва инвестиционни услуги и дейности. В програмата за мониторинг следва да бъдат установени приоритетите, определени чрез оценката на риска от неспазване на изискванията, което гарантира цялостен мониторинг на този риск.

(2) За резултатите от извършения мониторинг, в съответствие с програмата по ал. 1, ръководителят на отдела за вътрешен контрол изготвя и представя на управителния орган доклад в срок до 31 януари на следващата година. Инвестиционният посредник представя доклада по изречение първо на заместник-председателя в седемдневен срок от представянето на управителния орган.

(3) Докладът по предходната алинея обхваща:

1. описание на изпълнението и ефективността на цялостната среда за контрол на инвестиционните услуги и дейности;

2. обобщение на основните констатации от прегледа на политиките и процедурите;

3. обобщение на проверките на място или на документалните прегледи, извършени от отдела за вътрешен контрол, включително

установените нарушения и пропуски в организацията и процесите по проверка на съответствието, въведени от инвестиционния посредник, и предприетите в резултат на това мерки;

4. всички рискове, идентифицирани в рамките на дейностите по мониторинг на отдела за вътрешен контрол;

5. съответните промени и новости в регулаторните изисквания през обхванатия в доклада период и мерките, които са предприети и следва да бъдат предприети, за да се гарантира спазване на променените изисквания (когато старшият ръководен състав не е бил предварително информиран за тях от други източници);

6. други важни въпроси, свързани със спазването на изискванията и възникнали след последния доклад;

7. съществената кореспонденция с компетентните органи (когато старшият ръководен състав не е бил предварително информиран за тях от други източници).“

§ 32. В чл. 82 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „на 6 месеца“ се заменят с „годишно“.

2. В ал. 3 думите „с отдел“ се заменят със „със звено“.

3. Алинея 4 се отменя.

4. В ал. 5 думата „отдел“ се заменя със „звено“.

5. В ал. 6 думата „отдел“ се заменя със „звено“.

§ 33. В чл. 83 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се отменя.

2. В ал. 4 думата „контрол“ се заменя с „одит“.

§ 34. В чл. 83б се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Член на управителен или контролен орган на инвестиционен посредник, който е значим по смисъла на чл. 13 от Наредба № 50 от 2015 г. за капиталовата адекватност, ликвидността на инвестиционните посредници и осъществяването на надзор за спазването им (ДВ, бр. 52 от 2015 г.), едновременно може да изпълнява следните длъжности в зависимост от конкретните обстоятелства и естеството, мащаба и сложността на дейността му, заемайки не повече от една от следните комбинации от длъжности:“.

2. В ал. 2 навсякъде думата „директор“ се заменя с „директорски длъжности“.

3. Създава се ал. 6:

„(6) Ограниченията по ал. 1 и 2 не се прилагат в случаите, когато член на управителен или контролен орган на инвестиционен посредник е представител на държавата в управлението на инвестиционния посредник.“

§ 35. В чл. 85, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 думите „идентификационния код“ се заменят с „единния идентификационен код в регистър“.

2. В т. 7 думите „чл. 39, ал. 1“ се заменят с „чл. 39, ал. 1 и 2“, а думите „отдела за вътрешен одит и от отдела за управление на риска“ се заменят с „одитния комитет, звеното за вътрешен одит и от звеното за управление на риска“.

3. В т. 8 след думата „дейност“ се допълва „поставяне под особен надзор“, а думата „регулirания“ се заменя с „регулirан“.

§ 36. В чл. 89, ал. 1 след думите „чл. 127“ се допълва „и чл. 127а“.

§ 37. В § 1 от допълнителните разпоредби се създава т. 12:

„12. Отдел за вътрешен контрол – звено в инвестиционен посредник, което отговаря за идентифицирането, оценяването, консултирането, наблюдението и докладването на риска от неспазване на изискванията от страна на инвестиционния посредник.“

§ 38. В преходните и заключителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 3 след думите „за целите на посочената директива“ се допълва „и на Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор

върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ, L 176/338 от 27 юни 2013 г.)“.

2. В § 5 след думите „във връзка с“ се допълва „чл. 11а, ал. 2“, а думите „чл. 24, ал. 2 и 6“ се заменят с „чл. 24“.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 39. Инвестиционните посредници и кредитните институции по чл. 6, ал. 2 ЗПФИ, които предоставят инвестиционни услуги и извършват инвестиционни дейности, привездат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба в тримесечен срок от влизането ѝ в сила.

§ 40. По отношение на неприключилите към датата на влизане в сила на тази наредба производства за издаване на лиценз, разрешение, одобрение или за извършване на уведомяване комисията, съответно заместник-председателят, определя срок, в който заинтересуваните лица да представят изискуемите съгласно тази наредба данни и документи.

§ 41. Наредбата е приета с Решение № 157-Н от 28.12.2015 г. на Комисията за финансов надзор.

Председател:
Стоян Мавродиев

НЕОФИЦИАЛЕН РАЗДЕЛ**ДЪРЖАВНИ ВЕДОМСТВА,
УЧРЕЖДЕНИЯ И ОБЩИНИ****НАЦИОНАЛЕН
СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕ****ЗАПОВЕД**

**№ ЗЦУ-1580 от 23 декември 2015 г.
№ РД-05-963 от 23 декември 2015 г.**

На основание чл. 10, ал. 1, т. 4, 7 и 17 от Закона за Националната агенция за приходите и чл. 9, т. 1, чл. 20, ал. 5 във връзка с ал. 1 и 4 от Закона за статистиката (ЗСт), чл. 92, ал. 3, чл. 219, ал. 5, чл. 252, ал. 2, чл. 259, ал. 3 от Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), чл. 51, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), чл. 23, ал. 1, т. 2 от Закона за счетоводството (отм., ДВ, бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) във връзка с § 10 от ПЗР на Закона за счетоводството (ДВ, бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г.), както и с оглед оптимизиране на процеса на подаване на годишни отчети за дейността пред Националния статистически институт (НСИ) и Националната агенция за приходите (НАП), с тази съвместна заповед определяме реда, начина и сроковете за подаване на годишния отчет за дейността (ГОД) и консолидирания годишен отчет за дейността (КГОД) на задължените лица (респондентите) съгласно посочените по-горе разпоредби и утвърждаваме образци на съответните формуляри, както следва:

I. Групи задължени лица, съдържание и форма на ГОД и КГОД, разпространение на формулярите:

А. Дефинират се следните групи юридически и физически лица (респонденти), които през 2016 г. следва да подадат ГОД, а тези, които подлежат на консолидиране, и КГОД:

1. нефинансови предприятия, несъставящи баланс – еднолични търговци (ЕТ);
2. нефинансови предприятия, съставящи баланс;
3. предприятия в ликвидация или в несъстоятелност;
4. предприятия с нестопанска цел – сдружения и фондации, включително политически партии, църкви, читалища и др.;
5. застрахователи;
6. инвестиционни предприятия – инвестиционни посредници, инвестиционни дружества, управляващи дружества, договорни фондове и дружества със специална инвестиционна цел;
7. пенсионноосигурителни дружества;
8. пенсионни фондове;
9. бюджетни предприятия;
10. банки;
11. икономически неактивни предприятия.

Б. Съдържание и форма на ГОД и КГОД:

Съдържанието и формата на ГОД през 2015 г., които следва да подават отделните групи данъчнозадължени лица (респонденти), съгласно чл. 92, ал. 3, чл. 219, ал. 5, чл. 252, ал. 2, чл. 259, ал. 3 ЗКПО, чл. 51, ал. 1 ЗДДФЛ и чл. 20, ал. 5 във връзка с ал. 1 и 4 ЗСт, са:

1. за нефинансовите предприятия, несъставящи баланс (ЕТ) – съгласно приложение № 1;
2. за нефинансовите предприятия, съставящи баланс – съгласно приложение № 2;
3. за предприятията в ликвидация или в несъстоятелност – съгласно приложение № 3 и приложение № 10;
4. за предприятията с нестопанска цел – съгласно приложение № 4;
5. за застрахователите – съгласно приложение № 5;
6. за инвестиционните предприятия – съгласно приложение № 6;
7. за пенсионноосигурителни дружества – съгласно приложение № 7;
8. за пенсионните фондове – съгласно приложение № 8;
9. за бюджетните предприятия – статистически справки съгласно приложение № 9;
10. за банките – годишен финансов отчет съгласно Закона за счетоводството (ЗСч) и Международните счетоводни стандарти (МСС) и статистически справки съгласно приложение № 9;
11. за икономически неактивните предприятия – декларация съгласно приложение № 11.

Съдържанието и формата на КГОД през 2015 г., които следва да подават отделните групи респонденти съгласно чл. 23, ал. 1, т. 2 ЗСч (отм., ДВ, бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) и във връзка със задължения на НСИ по изпълнение на регламенти на Европейския съюз, са:

12. за нефинансовите предприятия, съставящи баланс – КГОД съгласно приложение № 12;
13. за застрахователите – КГОД съгласно приложение № 13;
14. за инвестиционните предприятия – КГОД съгласно приложение № 14;
15. за пенсионноосигурителни дружества – КГОД съгласно приложение № 15.

В. При подаването на годишния отчет за дейността лицата, включително на бюджетна издръжка, притежаващи клонове, поделения, дейности, звена и мероприятия, задължително подават отделни статистически справки за своите поделения, клонове, дейности, звена и мероприятия, включително и на територията на друга община, съгласно указанията към всеки формуляр.

Г. Разпространение на формулярите:

1. Формулярите на ГОД и КГОД на лицата по раздел I, подраздел А, т. от 1 до 8 и статистическите справки за лицата по т. 9 до 11 могат да бъдат изтеглени и разпечатани от официалните интернет страници на НСИ и НАП: www.nsi.bg и www.nap.bg.

2. Комплекти от формулярите на ГОД на хартиен носител за нефинансовите предприятия, съставящи баланс, за предприятията с нестопанска

цел и за инвестиционните предприятия ще се предлагат от НСИ срещу заплащане единствено в териториалните структури на НСИ.

3. Формулярът на ГОД на нефинансовите предприятия, несъставлящи баланс (ЕТ), на хартиен носител ще се разпространява безплатно в съответните териториални структури на НАП и НСИ.

II. Условия, ред и срокове за подаване на ГОД и КГОД:

А. Общи разпоредби.

1. Съгласно чл. 92, ал. 3, чл. 219, ал. 5, чл. 252, ал. 2, чл. 259, ал. 3 ЗКПО и чл. 51, ал. 1 ЗДДФЛ юридическите и физическите лица заедно с годишната данъчна декларация подават и ГОД в срок до 31.03.2016 г. – за задължените лица по ЗКПО, и в срок до 3.05.2016 г. – за задължените лица по ЗДДФЛ.

Предприятията, които подлежат на консолидиране съгласно чл. 37, ал. 2 ЗСч (отм., ДВ, бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г.), подават КГОД в срок до 30.06.2016 г.

2. Годишният отчет за дейността може да бъде подаден по един от следните начини:

2.1. По електронен път в реално време (online) чрез използване на квалифициран електронен подпис (КЕП) в Информационна система (ИС) „Бизнес статистика“ на следния интернет адрес – <https://isbs.nsi.bg>.

Годишният отчет за дейността с КЕП може да бъде подаден от всички групи задължени лица по раздел I, подраздел А, т. от 1 до 11.

Подаването на ГОД с КЕП следва да е приключило преди подаване на годишната данъчна декларация. Отчетът се счита за подаден при преминаването му в статус „Успешно обработен“. В годишната данъчна декларация задължително се отбелязва уникалният идентификатор (входящ номер) на успешно обработения отчет в ИС „Бизнес статистика“. При приемането на декларацията се извършва контрол за наличието и статуса на въведения отчет по посочения уникален идентификатор.

2.2. По електронен път в реално време (online) чрез използване на персонален идентификационен код (ПИК), издаден от НАП, в ИС „Бизнес статистика“ на следния интернет адрес – <https://isbs.nsi.bg>.

Годишният отчет за дейността с ПИК може да бъде подаден единствено от лицата по раздел I, подраздел А, т. 1.

Подаването на ГОД с ПИК следва да е приключило преди подаване на годишната данъчна декларация. Отчетът се счита за подаден при преминаването му в статус „Успешно обработен“. В годишната данъчна декларация задължително се отбелязва уникалният идентификатор (входящ номер) на успешно обработения отчет в ИС „Бизнес статистика“. При приемането на декларацията се извършва контрол за наличието и статуса на въведения отчет по посочения уникален идентификатор.

2.3. Подаване на попълнени формуляри на хартиен носител:

Попълнени хартиени формуляри на ГОД се подават единствено с годишната данъчна декларация на хартиен носител в съответните териториални структури на НАП, по пощата с известие за доставка (обратна разписка) или в пощенската станция.

Приетата на хартиен носител годишна данъчна декларация получава уникален входящ номер, който задължително се записва като входящ номер и на ГОД.

Б. Специфични разпоредби, прилагани за различните групи лица:

1. За нефинансовите предприятия, съставлящи баланс, застрахователите, инвестиционните предприятия, пенсионноосигурителните дружества и пенсионните фондове:

Лицата по раздел I, подраздел А, т. 2, 5, 6, 7 и 8 подават ГОД съгласно съответното приложение (№ 2, 5, 6, 7 или 8) по реда на раздел II, подраздел А, т. 2.1 от заповедта.

2. За банките:

Лицата по раздел I, подраздел А, т. 10 подават частта от ГОД, представляващ статистически справки, съгласно приложение № 9 по реда на раздел II, подраздел А, т. 2.1 от заповедта.

Годишният финансов отчет, изготвен съгласно ЗСч и МСС, се подава заедно с годишната данъчна декларация независимо от избрания начин за подаването ѝ.

3. За лицата, които нямат задължение за подаване на годишна данъчна декларация:

Всички лица, които нямат задължение за подаване на годишна данъчна декларация за 2015 г., но са длъжни да представят ГОД за 2015 г. или декларация за неактивност съгласно чл. 20, ал. 5 във връзка с ал. 1 и 4 ЗСт, подават отчета единствено в информационната система на НСИ или в съответната териториална структура на НСИ на хартиен носител.

4. За лицата, които подлежат на консолидиране съгласно чл. 37, ал. 2 ЗСч (отм., ДВ, бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г.):

Лицата по раздел I, подраздел А, т. 2, 5, 6 и 7, които подлежат на консолидиране, подават КГОД съгласно съответното приложение (от № 12 до № 15) по реда на раздел II, подраздел А, т. 2.1 от заповедта. Подаването на КГОД е възможно само след наличие на ГОД със статус „Успешно обработен“ в ИС „Бизнес статистика“.

Заповедта влиза в сила от 1.01.2016 г. и е със срок на действие до 31.12.2016 г.

Заповедта се публикува на официалните интернет страници на НАП и НСИ.

Контрола по изпълнение на заповедта възлагаме на заместник изпълнителния директор на НАП, отговорен за ресор „Обслужване и събиране“, както и на ресорния заместник-председател на НСИ и главния секретар на НСИ.

Председател на НСИ:

С. Цветарски

Изпълнителен директор на НАП:

Б. Атанасов

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР									

Отчетна единица: .....
.....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП .....
ТСБ .....
Входящ № и дата

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЯТА, НЕСЪСТАВЯЩИ БАЛАНС ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Данните в годишния отчет за дейността се попълват от всички нефинансови предприятия, несъставлящи баланс, на основание чл. 20 от Закона за статистиката.

Годишният отчет за дейността се представя **задължително** от едноличните търговци, които не подлежат на задължителен независим финансов одит и съгласно чл.32, ал.3 от Закона за счетоводството са реализирали нетни приходи от продажби до 100 хил. лв. през 2015 г., а също и от физическите лица по чл.29а, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2016 г. и ЗДДФЛ, в срок до 30 април 2016 година.

Неизпълнението на задълженията за попълване и представяне на годишния отчет за дейността се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката и чл. 83 от ЗДДФЛ.

Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието през 2015 година	2
2.	Отчет за приходите и разходите за 2015 година	4
3.	Справка за платените данъци и такси през 2015 година	9
4.	Справка за получените субсидии и инвестиционни помощи и извършените разходи за 2015 година	11
5.	Справка за производството и продажбите на промишлени продукти за 2015 година	13

СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

I. Име и адрес на предприятието

Наименование на предприятието:		<input type="text"/>	
Адрес за контакт (офис) :			
Област	<input type="text"/>		
Община	<input type="text"/>	Район *	<input type="text"/>
Град/село	<input type="text"/>	Код по ЕКАТТЕ**	<input type="text"/>
Пощенски код	<input type="text"/>		
Улица	<input type="text"/>	Номер	<input type="text"/>
Булевард	<input type="text"/>	Блок	<input type="text"/>
Ж. к.	<input type="text"/>	Вход	<input type="text"/>
Квартал	<input type="text"/>	Етаж	<input type="text"/>
Площад	<input type="text"/>	Апартамент	<input type="text"/>
Друго	<input type="text"/>	Пощенска кутия	<input type="text"/>
Електронна поща	<input type="text"/>		
Интернет страница	<input type="text"/>		
Мобилен телефон	<input type="text"/>	Факс ***	<input type="text"/>
Телефони ***	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Забележка: Попълват се данните на предприятието, а не на счетоводното предприятие.

II. Място на извършване на дейността

Населено място, в което предприятието извършва дейността си.	
Област	<input type="text"/>
Община	<input type="text"/>
Град/село	<input type="text"/>
	Район * <input type="text"/>
	Код по ЕКАТТЕ** <input type="text"/>
	Код на поречие** <input type="text"/>

III. Икономическа дейност

№	Дейности, които е извършвало предприятието	Относителен дял на нетните приходи от продажби през 2015 г. в %	Код по КИД-2008**	Код по НКИД-2003**
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

В този раздел се посочват дейностите, извършвани от предприятието през 2015 година. За тяхното описание трябва да се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg.

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

IV. Социално предприятие**Вашето предприятие "социално предприятие" ли е?**

ДА

НЕ

„Социалното предприятие“ се определя като оператор в социалната икономика, чиято основна цел е постигането на положително измеримо социално въздействие, **а не генерирането на печалба в полза на собственици или акционери**. В случай на разпределяне на печалба между акционери и собственици социалното предприятие е въвело предварително определени процедури и правила за такова разпределение, така че да не се накърнява постигането на основната му цел. То работи на пазара като предоставя социални услуги или стоки на лица в неравностойно положение или използва метод на производство на стоки или услуги, в който е заложена социалната му цел.

Предприятието Ви е „социално“ когато:

- Над 50% от печалбата се инвестира за постигането на социални цели:
  - Подпомагане на социално уязвими групи и/или лица в изолация;
  - Опазване на околната среда;
  - Социалноиновационна дейност;
  - Осъществяване на други дейности, предоставяне и/или производство на услуги и стоки със социална цел; и/или
- Над 30% от персонала е нает и поради принадлежността си към социално уязвима група.

V. Фамилен бизнес**Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?**

ДА

НЕ

Дейността на предприятието, независимо от големината му, е **фамилен бизнес**, когато е изпълнено едно от двете условия:

- Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създадо или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.
- Ако акции на предприятието се търгуват на борсата - физическото лице, създадо или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници, трябва да притежават (заедно) най-малко 25% от акциите, даващи право на глас и поне един представител на семейството или рода да участва официално в управлението на предприятието.

Пол на лицето, което управлява фамилия бизнес:

МЪЖ

ЖЕНА

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ЗА 2015 ГОДИНА

Наименование на разходите а	Код на реда б	Сума - хил. лв.	
		текуща година 1	предходна година 2
А. Разходи			
I. Разходи за оперативна дейност			
Намаление на запасите от продукцията и незавършено производство	10100		
Разходи за суровини, материали и външни услуги	10200		
Суровини и материали	10210		
Външни услуги	10220		
в т.ч. суми по граждански договори на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	31121		
Разходи за персонала	10300		
в това число:			
Разходи за възнаграждения	10310		
Разходи за осигуровки (към осигурителни фондове)	10320		
от тях: осигуровки, свързани с пенсии	10321		
Разходи за амортизация и обезценка	10400		
Разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи	10410		
в това число:			
Разходи за амортизация	10411		
Разходи от обезценка	10412		
Разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	10420		
Други разходи	10500		
в това число:			
Балансова стойност на продадените активи	10510		
Провизии	10520		
Общо за група I	10000		
II. Финансови разходи			
Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати като текущи (краткосрочни) активи	11100		
в т.ч. отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	11110		
Разходи за лихви и други финансови разходи	11200		
в това число:			
Разходи, свързани с предприятия от група	11210		
Отрицателни разлики от операции с финансови активи	11220		
Разходи за лихви към резидентни търговски банки	11230		
Общо за група II	11000		
Б. Печалба от обичайна дейност	14000		
III. Извънредни разходи	12000		
в т.ч. за природни и други бедствия	12100		
Общо разходи (I + II + III)	13000		
В. Счетоводна печалба (общо приходи - общо разходи)	14100		
IV. Разходи за данъци от печалбата	14200		
V. Други данъци, алтернативни на корпоративния данък	14300		
Г. Печалба (B - IV - V)	14400		
Всичко (Общо разходи + IV + V + Г)	14500		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Приходи			
I. Приходи от оперативна дейност			
Нетни приходи от продажби	15100		
Продукция	15110		
Стоки	15120		
Услуги	15130		
в това число:			
Приходи от търговско-посредническа дейност	15131		
Приходи от наеми	15132		
Приходи от промишлени услуги, вкл. на ишлеме	15133		
Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	15200		
Разходи за придобиване на активи по стопански начин	15300		
Други приходи	15400		
в това число:			
Приходи от финансираня	15410		
от тях: от правителството	15411		
Приходи от продажби на суровини и материали	15420		
Приходи от продажби на дълготрайни активи	15430		
Общо за група I	15000		
II. Финансови приходи			
Приходи от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия	16100		
в т. ч. приходи от участия в предприятия от група	16110		
Приходи от други инвестиции и заеми, признати като нетекущи (дългосрочни) активи	16200		
в т. ч. приходи от предприятия от група	16210		
Други лихви и финансови приходи	16300		
в това число:			
Приходи от предприятия от група	16310		
Положителни разлики от операции с финансови активи	16320		
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	16330		
Приходи от лихви от резидентни търговски банки	16340		
Общо за група II	16000		
Б. Загуба от обичайна дейност	19000		
III. Извънредни приходи	17000		
в т.ч. получени застрахователни обезщетения	17100		
Общо приходи (I + II + III)	18000		
В. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи)	19100		
Г. Загуба (B + IV + V)	19200		
Всичко (Общо приходи + Г)	19500		

Справка 1. Приходи от оперативна дейност и други разходи

(Хил. левове)

Видове	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
I. Приходи от оперативна дейност		
Бруто приходи от продажби (код 15100, кол.1 вкл. акцизи, без ДДС)	15500	
в т. ч. приходи от населението*	15510	
Приходи от извършени работи по договор като подизпълнител	15600	
Лева равностойност на валутните приходи от износ (без приходите от продажби на дълготрайни активи по код 15430, кол.1) вкл. вътреобщностни доставки	15700	
в т. ч. приходи от предоставени услуги на чуждестранни клиенти	15710	
от тях: от страни членки на ЕС	15711	
Приходи от услуги на ишлеме	15800	
в т. ч. на чуждестранни клиенти	15810	
Приходи от продажби на странични продукти, произведени от дейности, свързани с околната среда**	15900	
Приходи от финансираня от правителството като субсидии за околната среда (от код 15411, кол. 1)	15950	
II. Други разходи (код на реда 10500, кол.1)	41000	
Балансова стойност на продадените активи	41100	
Стоки	41110	
Суровини и материали	41120	
Млади животни и животни за угодяване	41130	
Дълготрайни материални и нематериални активи	41140	
Разходи за командировки	41200	
Други	41300	

Справка 2. Заети лица

	Код на реда	Среден годишен брой	Разходи за възнаграждения (без обезщетенията по КТ) - левове
а	б	1	2
Наети по трудов договор (среден списъчен брой)	1001		
в т. ч. на непълно работно време (преизчислени към пълна заетост - от код 1001)	1300		
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в код 1600, 1001 и 1500)	1400		
Наети по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500		
в т. ч. работещи само във фирмата (не работят при друг работодател)	1510		
Работещи собственици	1600		x
Неплатени семейни работници	1800		x
Отработени човекодни и часове	Брой		
Отработени човекодни от всички наети по трудов договор (код 1001) през годината	1910		x
в т. ч. от наетите на непълно работно време (код 1300)	1911		x
Отработени човекочасове от наетите по трудов договор (код 1001) през годината	1930		x
в т. ч. от наетите на непълно работно време (код 1300)	1931		x

На код 1001 се посочва средния списъчен брой на наетите лица по трудово правоотношение съгласно Кодекса на труда **без лицата в отпуск по майчинство**. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12 (броя на месеците в годината).

В случаите, когато предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

На код 1300 кол. 1 се посочват лицата, наети на непълно работно време, преизчислени към пълна заетост.

* За здравните заведения да се включват само заплатените от пациентите услуги.

** Включват се само приходите от продажби на странични продукти, получени от съоръжения и дейности, класифицирани като такива за околната среда. Приходите от продажби на странични продукти могат да се посочат само ако тези продукти не са основен източник на доход за предприятието, напр. продажби на гипс от газови филтри на високи комини.

Например: две лица, назначени на полудневна работа, трябва да се посочат като една бройка. Тези лица се посочват като една бройка и на код 1001.

На код 1400 се посочва броят на лицата и разходите за възнаграждения на наетите по договор за управление и контрол.

На код 1500 се посочват лицата, наети по извънтрудови правоотношения (граждански договор).

На код 1510 се посочват лицата от код 1500, които имат сключен **само** граждански договор с фирмата и не работят при друг работодател.

На код 1600 се посочва само работещият собственик, който участва пряко в управлението на дейността на фирмата.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1510,1600 и 1800, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.

В кол. 2 се посочват начислените суми за възнаграждение на труда в **левове - цели числа**.

За отработен човекоден се счита всяко явяване на работа независимо от продължителността на отработеното време.

В отработените човекочасове се включват всички фактически отработени от лицата редовни и извънредни часове.

Справка 3. Дълготрайни материални и нематериални активи

(Хил. левове)

	Код на реда	Общо	земи	сгради и строителни съоръжения	машини, оборудване и апаратура	транспортни средства и други
a	б	1	2	3	4	5
ДМА по отчетна стойност към 01.01.2015 г.	62001		x	x	x	x
ДМА по отчетна стойност към 31.12.2015 г.	62004					
Разходи за придобиване на ДМА през 2015 г.	45003					
Придобити ДМА през 2015 г.	45005					
Разходи за придобиване на ДНА през 2015 г.	61002		x	x	x	x
в т. ч. за програмни продукти	61003		x	x	x	x

В **справка 3** на кодове 62001 и 62004 се посочва стойността, записана в инвентарната книга или в счетоводните регистри на собствените ДМА.

На код 45003 се посочва в хил. левове стойността на направените през годината разходи за придобиване на дълготрайни материални активи чрез закупуване и строителство.

На код 45005 се посочва в хил. левове стойността на всички придобити през годината ДМА чрез закупуване и чрез въведени в действие строителни обекти по реда на Наредба № 2 на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

На код 61002 се посочва в хил. левове стойността на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи.

Справка 4. Материални запаси

	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
a	б	1	2
Материални запаси	03100		
Суровини и материали	03110		
Незавършено производство	03120		
в т.ч. млади животни и животни за угодяване и разплод	03121		
Продукция и стоки	03130		
Продукция	03131		
Стоки	03132		
Предоставени аванси	03140		

Справка 5. Търговски обекти за продажби на дребно към 31.12.2015 година

Вид и стокова специализация на търговските обекти	Код на реда	Брой	Площ на търговската зала - м ²
а	б	1	2
СТОПАНИСВАНИ ОБЕКТИ ПО ФОРМА НА ОРГАНИЗАЦИЯ - ОБЩО	7500		х
Будки и сергии в стационарната търговска мрежа	7510		х
Подвижни обекти за разносна и развозна търговия (вкл. автомати)	7520		х
Складове - магазини	7530		х
Бензиностанции	7540		х
Газостанции	7550		х
Магазини и павилиони - общо	7560		
Плодове и зеленчуци	7561		
Месо и месни продукти	7562		
Риба и рибни продукти	7563		
Хляб и хлебни изделия	7564		
Захарни и сладкарски изделия	7565		
Алкохолни и безалкохолни напитки	7566		
Специализирани магазини с други хранителни стоки	7567		
Неспециализирани с разнообразни хранителни стоки	7568		
Аптеки и санитарни магазини	7569		
Оптика	7570		
Парфюмерия, козметика и тоалетни принадлежности	7571		
Текстилни изделия	7572		
Облекло	7573		
Обувки и кожени изделия	7574		
Мебели, осветителни тела и стоки за домакинството	7575		
Радио- и телевизионни стоки, електродомакински уреди	7576		
Аудио- и видеокасети, CD и DVD със звуко- и видеозаписи	7577		
Железария, лакове, бои	7578		
Строителни и отоплителни материали	7579		
Книги, вестници и списания	7580		
Моторни превозни средства и резервни части	7581		
Специализирани магазини с други нехранителни стоки	7582		
Неспециализирани с разнообразни нехранителни стоки	7583		

Справка 5 се попълва от всички предприятия, които към края на 2015 г. са извършвали продажби на дребно в стопанисвани от тях търговски обекти (постоянно действащи, сезонни и в ремонт до 1 месец) с различна форма на организация - магазини и павилиони, будки и сергии, подвижни обекти за разносна и развозна търговия (вкл. автомати), складове - магазини, бензиностанции и газостанции. Павилионите са обекти от лека конструкция, които, както и магазините, притежават търговска зала. Ако част от площта на големите магазини е наета от друго юридическо или физическо лице за осъществяване на продажби, тази част се счита за самостоятелен магазин. Стоковата специализация на един магазин (павилион) се определя съобразно преобладаващия дял (над 1/3) на продажбите от определената стокова група, в стойността на всички продажби за отчетния период. Ако никоя от продаваните стокови групи не формира такъв дял, обектът се определя като неспециализиран магазин с разнообразни хранителни стоки (вкл. супермаркети) или с разнообразни нехранителни стоки.

Търговска площ е площта на търговската зала без складови и други спомагателни помещения.

Будките представляват търговски обекти за продажби на дребно без търговска зала. Това е определящият признак за класифицирането им като такива, без значение какъв вид стока се продава в тях.

Броят на всички стопанисвани обекти от един вид стокова специализация се записва на един ред.

Справка 6. Вземания и задължения

(Хил. левове)

а	Код на реда	Отчет
а	б	1
Вземания	160	
в т. ч. в просрочие над 90 дни	161	
Задължения	170	
в т. ч. в просрочие над 90 дни	171	
Предоставени кредити - общо	180	
в т.ч. на нефинансови предприятия	181	
Получени кредити - общо	190	
в т.ч. от нефинансови предприятия	191	

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА
ЗА ПЛАТЕНИТЕ ДАНЪЦИ И ТАКСИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА**

ВАЖНО: Данните се попълват в левове - цели числа

(Левове)

Показатели	Код на реда	Платени суми - левове, цели числа
а	б	1
Данъци и такси за превозни средства		
Такса при регистрация на пътни превозни средства	8461	
Данък върху превозните средства	8462	
в т. ч. данък върху корабите, вписани в регистрите на българските пристанища и въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Р България за гражданските въздухоплавателни средства	8469	
Данък върху разходите, свързани с експлоатацията на МПС, използвани за управленска дейност	8463	
Пътна такса (винетка) - закупени в България	8464	
Данък върху нетния тонаж на корабите по Закона за корпоративното подоходно облагане	8465	
Платени суми за замърсяване на околната среда		
За замърсяване на въздуха (Закон за чистотата на атмосферния въздух)	8471	
За замърсяване на водите (по Тарифата за таксите, Закон за водите)	8472	
Продуктова такса (Закон за управление на отпадъците)	8473	
Такса за битови отпадъци (Закон за местните данъци и такси)	8474	
По Закона за защитените територии	8475	
По Закона за лечебните растения	8476	
Платени суми за ползване на ресурси		
Ползване на водни ресурси - за водовземане (по Тарифата за таксите)	8481	
Ползване на воден обект за наносни отложения от повърхностните води (по Тарифата за таксите)	8486	
Добив на кариерни материали	8482	
За горите	8483	
За събиране на билки	8484	
Платени такси за стопански риболов по Закона за рибарство и аквакултури	8485	
Други данъци и такси		
Данък върху представителните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8491	
Данък върху социалните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8492	
Данък върху недвижимите имоти по Закона за местните данъци и такси	8493	

Декларирам, че през 2015 г. не съм плащал такса за битови отпадъци

Дата:

Ръководител:

Съставител:

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички юридически лица (вкл. компании осъществяващи финансов лизинг), които имат плащания за екологични данъци и такси. Данъците и таксите са изброени в справката, както и в настоящите указания. Попълват се платените суми през отчетната година в ЛЕВОВЕ.

Данъци и такси, свързани с притежаването и използването на превозни средства

Такса при регистрация на превозните средства. Плащания за издаване и подмяна на документи за право на движение на пътни превозни средства, вкл. и за табели с регистрационен номер. Заплащат се еднократно, при регистрацията на превозните средства.

Данък върху превозните средства – годишен данък съгласно Закона за местните данъци и такси. Освен за пътни превозни средства, данък се плаща за корабите, вписани в регистрите на българските пристанища, както и за въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Република България.

Данък върху разходите, свързани с експлоатация на превозни средства, когато с тях се осъществява управленска дейност. С него се облагат разходите за поддръжка, ремонт и експлоатация на превозни средства, когато те се използват при управленска дейност. Размерът на данъка се определя съгласно чл.215 от ЗКПО. Отнася се за лицата, които плащат корпоративен данък.

Данъци върху замърсяванията на околната среда

Определянето на видовете такси и размера им следва спецификата на законите за околната среда, която обуславя голямото им разнообразие.

Закон за чистотата на атмосферния въздух – плащанията се извършват от крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто сяр.

Закон за водите - плащат се такси за замърсяване, съгласно Тарифата за водоземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. **Не се включват сумите** за услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води (ВиК, пречиствателни станции).

Закон за управление на отпадъците – плаща се или продуктова такса в ПУДООС или лицензионно възнаграждение за организации по оползотворяване на отпадъци. Таксата се плаща от лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. **Не се включват** отчисленията (по чл. 71а от ЗУО) при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране.

Такса за битови отпадъци - се заплаща съгласно Закона за местните данъци и такси към общините - за събиране на битови отпадъци. Заплаща се годишно, заедно с данъка за притежаване на недвижими имоти.

Закон за защитените територии - плащания за разрешителни за ползване на дървесина, разрешителни за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове.

Закона за лечебните растения – такси за ползване на лечебни растения.

Платени суми за ползване на ресурси

За водни ресурси - включва такси за 1) водоземане, 2) за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от повърхностни води, съгласно Тарифата за таксите. **Не се включват** платените суми за услуги по доставка на вода (ВиК, Напоителни системи и други).

Такси за добив на кариерни материали – заплащат се от физически или юридически лица, които добиват кариерни материали. Таксите се определят на база брутният добив отделно за всеки вид материал.

За горите – сумите, които горските Държавни предприятия превеждат в бюджета на МЗХ, съгласно §11 от Предходните и заключителните разпоредби на Закона за горите, както и от средствата, които се внасят по силата на чл. 179, ал.1. от Закона за лова и опазването на дивечата.

Такси за събиране на билки – сумите, които се събират съгласно чл. 24 и чл. 25, ал. 1, т. 4 от Закона за лечебните растения. Таксите се определят съгласно Тарифата за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – държавна собственост.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА
ЗА ПОЛУЧЕНИТЕ СУБСИДИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПОМОЩИ И ИЗВЪРШЕНИТЕ РАЗХОДИ ЗА 2015 ГОДИНА**

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	1
Получени субсидии	2500	
Субсидии върху продуктите	2510	
в това число:		
- от правителството	2511	
- от Европейския съюз*	2512	
Субсидии върху производството	2520	
в това число:		
- от правителството	2521	
- от Европейския съюз*	2522	
Получени инвестиционни помощи	2600	
в т.ч. от Европейския съюз*	2610	
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии	2700	
в т.ч. от Европейския съюз*	2710	

* По програми, администрирани от Националния фонд към МФ, Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ и други програми на Европейския съюз.

Дата:

Ръководител:
Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Субсидиите са текущи безвъзмездни плащания, които сектор „Държавно управление“ или институциите на Европейския съюз извършват към резидентни производители.

Субсидиите върху продукти са субсидии, платими за единица произведена или внесена стока или услуга.

Сумата на субсидиите върху продукти може да се определи по следните начини:

- а) конкретна парична сума за количествена единица стока или услуга;
- б) определен процент от цената за единица;
- в) разликата между конкретна целева цена и платената от купувача пазарна цена.

Субсидии върху производството се състоят от субсидии, с изключение на субсидиите върху продуктите, които резидентните производствени единици могат да получават поради това, че извършват производствена дейност. За своята непазарна продукция непазарните производители могат да получават други субсидии върху производството само ако тези плащания от сектор „Държавно управление“ зависят от общи разпоредби, приложими както за пазарните, така и за непазарните производители.

Примерите за други субсидии върху производство включват:

- а) субсидии за работна заплата или работна сила като субсидии, платими за общите разходи за работна заплата или общата работна сила, или за наемането на работа на определени категории лица, като лица с физически увреждания или такива, които са били безработни продължително време, или за разходите по схеми за обучение, организирани или финансирани от предприятията;
- б) субсидии за намаляване на замърсяването: те се състоят от текущи субсидии, предназначени да покрият някои или всички разходи по допълнителното преработване, предприето за намаляване или предотвратяване на отделянето на замърсители в околната среда;
- в) субсидии за лихвени облекчения в полза на резидентни производствени единици, дори когато са предназначени за насърчаване на капиталобразуването. Когато дадена субсидия е предназначена да финансира както погасяването на дълга, така и плащането на лихвата по него, и когато не е възможно тя да бъде разпределена по двата елемента, цялата субсидия се разглежда като инвестиционна субсидия. Субсидиите за лихвени облекчения са текущи трансфери, предназначени за облекчаване на оперативните разходи на производителите. Те се разглеждат в сметките като субсидии за ползващите се от тях производители дори когато разликата в лихвата се плаща пряко от държавното управление на предоставящата заема кредитна институция;
- г) компенсиране над нивото на ДДС, произтичащо от системата на пропорционално данъчно облагане, често срещана например в селското стопанство.

Инвестиционните помощи се състоят от капиталови трансфери в брой или натура, извършвани от сектор „Държавно управление“ или сектор „Останал свят“ към други резидентни или нерезидентни институционални единици, за финансиране изцяло или частично на разходите им за придобиване на дълготрайни активи.

Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии включват текущи разходи и разходи за нефинансови дълготрайни активи.

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР											

Отчетна единица: .....

СПРАВКА ЗА ПРОИЗВОДСТВОТО И ПРОДАЖБИТЕ НА ПРОМИШЛЕНИ ПРОДУКТИ ЗА 2015 ГОДИНА*

Раздел I. Справка за производството и продажбите на промишлени продукти

Код по ПРОДПРОМ 2015	Наименование на продукта	Измерителна единица	Производство			Продажби			Отбележете продукта, ако е нов или значително усъвършенствен		
			в т.ч. на ишлеме		общо		в т.ч. на вътр. пазар				
			количество	стойност в хил. лв. (без ДДС и акцизи)	количество	стойност в хил. лв. (без ДДС и акцизи)	количество	стойност в хил. лв. (без ДДС и акцизи)			
а	б	в	1	2	3	4	5	6	7	8	9

* Промишлените продукти включват промишлени изделия и промишлени услуги

Раздел II. Справка за стойността на промишлените услуги на ишлеме - общо

Стойност на промишлените услуги на ишлеме - общо (включва стойността на промишлените услуги на ишлеме от Раздел I (Σ кол. 3) и услугите на ишлеме за ненаблюдаваната продукция) .		(Хил. левове)
в т.ч. за чуждестранни клиенти		
10	11	12

Раздел III. Справка за натовареността

Моля, посочете колко време Ви отне подготовката на данните и попълването на справката		Код на реда	Време (в минути)
а		б	12
099		099	

Дата: _____

_____

_____

(подпис)

_____

(телефон)

Ръководител: _____

Съставител: _____

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт: _____

(име, презиме, фамилия)

УКАЗАНИЯ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на промишлената продукция в натурално изражение от предприятията, произвеждащи промишлени изделия и извършващи промишлени услуги на **територията на Република България**, се осъществява по Номенклатурата на промишлената продукция (ПРОДПРОМ).

Обхватът на всеки код по Продпром е дефиниран чрез връзка с един или няколко кода по Комбинираната номенклатура (КН).

Предприятията попълват справка за **всеки вид промишлена дейност**, която са извършвали съобразно **нетния размер на приходите от продажби на продукция и услуги от промишлена дейност за 2015 г.**, както следва:

промишлени предприятия, посочили в ОПР Σ на кодове (15110+15133) кол.1 **общо 120 и повече хил. лева;**

промишлени предприятия, посочили в ОПР Σ на кодове (15110+15133) кол.1 **общо 100 и повече хил. лева. и класифицирани по КИД 2008 в клас 10.71;**

непромишлени предприятия, посочили в ОПР Раздел VI. "Нетни приходи от продажби по икономически дейности" Σ на кодове (61170+61180) **общо 120 и повече хил. лева.**

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ:

Раздел I.

Колона 1. "Производство общо" в количество - за всеки продукт се посочва цялата действително произведена промишлена продукция през отчетния период, независимо дали е продадена, останала като запас или е използвана за собствени нужди (вътрешен оборот; спомагателен материал в друго производство), включително **производството на ишлеме**. При производство на ишлеме, производството в количество се отчита от предприятието, което действително произвежда продукцията (**изпълнителя**).

Колона 2. "в т.ч. ишлеме" в количество - за всеки продукт се посочва цялата продукция, произведена на ишлеме от изпълнителя.

Колона 3. "в т.ч. ишлеме - общо" в стойност - за всеки продукт се посочва стойността, получена за извършената услуга в хил.лв., без ДДС и акцизи.

Колона 4. "в т.ч. за чуждестранни клиенти" в стойност - за всеки продукт се посочва стойността, получена за извършената услуга в хил. лв., без ДДС и акцизи за чуждестранни клиенти.

Колона 5. "Продажби общо" в количество - за всеки продукт се посочва цялото количество продадена **собствена** промишлена продукция през отчетния период, независимо в какъв период е била произведена. При производство на ишлеме продажбите в количество и стойност се отчитат от предприятието, което действително я продава (**ишлемодателя**).

Колона 6. "Продажби общо" в стойност - посочва се нетния размер на приходите от продажби на **собствена** промишлена продукция в хил.лв., без ДДС и акцизи.

Колона 7. в т.ч. "Продажби на вътрешния пазар" в количество - за всеки продукт се посочва цялото количество продадена **собствена** промишлена продукция на вътрешния пазар през отчетния период, независимо в какъв период е била произведена. При производство на ишлеме продажбите на вътрешния пазар в количество и стойност се отчитат от предприятието, което действително я продава (**ишлемодателя**).

Колона 8. в т.ч. "Продажби на вътрешния пазар" в стойност - посочва се нетния размер на приходите от продажби на вътрешния пазар на **собствена** промишлена продукция в хил.лв., без ДДС и акцизи.

За попълване на Справката на хартиен носител, можете да разгледате и разпечатате необходимия Ви брой Справки за всяка дейност от интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg, "За респондентите"; "ИС Бизнес статистика; Годишна отчетност за дейността на предприятията 2015 година"; "Нефинансови предприятия, несъставящи баланс"; "Чрез формуляри на хартиен носител"; "Повече"; "Справка за производството и продажбите на промишлени продукти за 2015 година"; изтегли в (**xls формат**).

Разглеждане на Номенклатурата на промишлената продукция от интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg, "Статистически класификации", ПРОДПРОМ 2015.

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР									

Отчетна единица: .....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП .....
ТСБ .....
Входящ № и дата

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЕФИНАНСОВИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Данните в годишния отчет за дейността се попълват от всички нефинансови предприятия, съставлящи баланс, на основание чл. 20 от Закона за статистиката.

Представянето на годишния отчет за дейността е **задължително** съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2016 г., Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) и Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), в срок до 31 март 2016 г. за данъчнозадължените лица по ЗКПО и до 30 април 2016 г. за данъчнозадължените лица по ЗДДФЛ.

Неизпълнението на задълженията за попълване и представяне на годишния отчет за дейността се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката, чл. 276 от ЗКПО и чл. 83 от ЗДДФЛ.

Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието през 2015 година	
2.	Справка за местните единици за 2015 година	
3.	Справка за група предприятия през 2015 година	
4.	Счетоводен баланс към 31.12.2015 година	
5.	Отчет за приходите и разходите за 2015 година	
6.	Отчет за собствения капитал за 2015 година	
7.	Отчет за паричните потоци за 2015 година	
8.	Справка за нетекущите (дълготрайните) активи към 31.12.2015 година	
9.	Справка за приходите и разходите от лихви за 2015 година	
10.	Справка за предоставените заеми и приходите от начислени лихви по институционални сектори и подсектори през 2015 година	
11.	Справка за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи за 2015 година	
12.	Справка за разходите за придобиване и поддържане на дълготрайни материални (ДМА) и нематериални (ДНА) активи с екологично предназначение за 2015 година	
13.	Справка за платените данъци и такси през 2015 година	
14.	Справка за получените субсидии и инвестиционни помощи и извършените разходи за 2015 година	
15.	Справка за изразходваните средства за опазване на околната среда, получени от субсидии, помощи и дарения за 2015 година	
16.	Справка за вземанията и задълженията, разпределени по институционални сектори към 31.12.2015 година	
17.	Справка за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори към 31.12.2015 година	
18.	Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2015 година	
19.	Справка за чуждестранните преки инвестиции към 31.12.2015 година	
20.	Справка за приходите на строителните предприятия по видове строителство през 2015 година	
21.	Справка за приходите от продажби на предприятията, предоставящи бизнес услуги по видове продукти през 2015 година	
22.	Справка за приходите от продажби на стоки, материали и комисионни от търговско - посредническа дейност в раздел „Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт“ през 2015 година	
23.	Справка за продажбите и търговските обекти през 2015 година	
24.	Справка за разходите на суровини и материали, без енергийните продукти за 2015 година	
25.	Отчет за разхода на горива и енергия за 2015 година	
26.	Справка за производството и продажбите на енергийни продукти за 2015 година	
27.	Справка за научноизследователската и развойна дейност (НИРД) през 2015 година	
28.	Справка за производството и продажбите на промишлени продукти за 2015 година	

СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Име и адрес на предприятието

Наименование на предприятието:		<input type="text"/>	
Адрес за контакт (офис):			
Област	<input type="text"/>		
Община	<input type="text"/>	Район *	<input type="text"/>
Град/село	<input type="text"/>	Код по ЕКАТТЕ**	<input type="text"/>
Пощенски код	<input type="text"/>		
Улица	<input type="text"/>	Номер	<input type="text"/>
Булевард	<input type="text"/>	Блок	<input type="text"/>
Ж. к.	<input type="text"/>	Вход	<input type="text"/>
Квартал	<input type="text"/>	Етаж	<input type="text"/>
Площад	<input type="text"/>	Апартамент	<input type="text"/>
Друго	<input type="text"/>	Пощенска кутия	<input type="text"/>
Електронна поща	<input type="text"/>		
Интернет страница	<input type="text"/>		
Мобилен телефон	<input type="text"/>	Факс ***	<input type="text"/>
Телефони ***	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Забележка: Попълват се данните на предприятието, а не на счетоводното предприятие.

II. Собственост към 31.12.2015 година

Собствеността на предприятието е:	Относителен дял от капитала в %
Държавна	<input type="text"/>
Общинска	<input type="text"/>
Частна на местно лице	<input type="text"/>
Частна на чуждестранно лице	<input type="text"/>
Частна на неправителствена организация	<input type="text"/>
Общо	100.00

При попълването на **собствеността** да се имат предвид следните пояснения:

- Частна на местно лице - собственост на българско юридическо или физическо лице, включително и собственост на чуждестранно физическо лице, придобило статут на български гражданин по законоустановения ред;

- Частна на чуждестранно лице - собственост на чуждестранно юридическо или физическо лице, което по смисъла на Закона за чужденците в Р България не е български гражданин;

В случай на двойно гражданство, собственикът сам определя дали е български или чужд гражданин и в зависимост от това се определя формата на частна собственост.

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

III. Икономическа дейност

№	Дейности, които е извършвало предприятието	Относителен дял на нетните приходи от продажби през 2015 г. в %	Код по КИД-2008**	Код по НКИД-2003**
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

В този раздел се посочват дейностите, извършвани от предприятието през 2015 година. За тяхното описание трябва да се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg

IV. Място на извършване на дейността

На колко места (адрес, населено място) Вашето предприятие извършва дейност?		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ако броят на местата е повече от 1, попълнете и съответния брой приложения „Данни за местните единици“.				
Населено място, в което предприятието извършва преобладаващата си дейност.				
Област	<input type="text"/>			
Община	<input type="text"/>			
Град/село	<input type="text"/>	Район*	<input type="text"/>	
		Код по ЕКАТТЕ**	<input type="text"/>	
		Код на поречие**	<input type="text"/>	

V. Социално предприятие

Вашето предприятие "социално предприятие" ли е?

ДА

НЕ

„Социалното предприятие“ се определя като оператор в социалната икономика, чиято основна цел е постигането на положително измеримо социално въздействие, а не генерирането на печалба в полза на собственици или акционери. В случай на разпределяне на печалба между акционери и собственици социалното предприятие е въвело предварително определени процедури и правила за такова разпределяне, така че да не се накърнява постигането на основната му цел. То работи на пазара като предоставя социални услуги или стоки на лица в неравностойно положение или използва метод на производство на стоки или услуги, в който е заложен социалната му цел.

Предприятието Ви е „социално“ когато:

1. Над 50% от печалбата се инвестира за постигането на социални цели:

- Подпомагане на социално уязвими групи и/или лица в изолация;
- Опазване на околната среда;
- Социалноинновационна дейност;
- Осъществяване на други дейности, предоставяне и/или производство на услуги и стоки със социална цел;

и/или

2. Над 30% от персонала е нает и поради принадлежността си към социално уязвима група.

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

V. Фамилен бизнес**Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?** ДА НЕ

Дейността на предприятието, независимо от големината му, е **фамилен бизнес**, когато е изпълнено едно от двете условия:

1. Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.
2. Ако акции на предприятието се търгуват на борсата - физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници, трябва да притежават (заедно) най-малко 25% от акциите, даващи право на глас и поне един представител на семейството или рода да участва официално в управлението на предприятието.

Пол на лицето, което управлява фамилия бизнес: МЪЖ ЖЕНА

СПРАВКА ЗА МЕСТНИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА 2015 ГОДИНА

ДАНИИ ЗА МЕСТНАТА ЕДИНИЦА	
Пореден номер	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Наименование на местната единица:	
Място на извършване на дейността:	
Област	<input type="text"/>
Община	<input type="text"/>
Район *	<input type="text"/>
Град/село	<input type="text"/>
Код по ЕКАТТЕ**	<input type="text"/>
Пощенски код	<input type="text"/>
Код на поречие**	<input type="text"/>
Улица	<input type="text"/>
Номер	<input type="text"/>
Булевард	<input type="text"/>
Блок	<input type="text"/>
Ж. к.	<input type="text"/>
Вход	<input type="text"/>
Квартал	<input type="text"/>
Етаж	<input type="text"/>
Площад	<input type="text"/>
Апартамент	<input type="text"/>
Друго	<input type="text"/>
Пощенска кутия	<input type="text"/>
Електронна поща	<input type="text"/>
Интернет страница	<input type="text"/>
Мобилен телефон	<input type="text"/>
Факс ***	<input type="text"/>
Телефони ***	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Вид дейност-описание	<input type="text"/>
Код (КИД 2008)**	<input type="text"/>
Код (НКИД 2003)**	<input type="text"/>
Бруто приходи от продажби (вкл. акцизи, без ДДС) - хил. лева	<input type="text"/>
Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение	<input type="text"/>
Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол	<input type="text"/>
Среден брой през годината на работещите собственици	<input type="text"/>
Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	<input type="text"/>
Разходи за възнаграждения (вкл. сумите по граждански договори на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател) - хил. лева	<input type="text"/>
Размер на направените инвестиции - хил. лева	<input type="text"/>

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

УКАЗАНИЯ

Местни единици:

Съгласно определението на ЕВРОСТАТ, местна единица „МЕ“ е предприятие или част от предприятие, което извършва дейност на собствен адрес и с постоянен персонал (минимум един човек на непълнен работен ден). Предприятието, отговорно за една или повече МЕ трябва да има възможност да предоставя информация за нея/тях.

“Наименование на МЕ”: Името на МЕ трябва да е уникално. То се образува като към името на предприятието се прибави населеното място, район, квартал или ж.к. В случай, че има повече от една местна единица в един и същ район/квартал/ж.к. се добавя описание или пореден номер. Ако управлението на предприятието е на адрес, различен от този на описаните местни единици, създайте и местна единица на офиса, от който се извършва управлението. За такава местна единица името се формира като към името на предприятието се добави текста „- ОФИС“.

“Място на извършване на дейността” е възможно най-детайлният адрес на местната единица, за който предприятието може да предостави данни (подробен адрес, населено място, община, област).

“Бруто приходи от продажби” (вкл. акцизи, без ДДС) за местната единица – хил. лева. Сумата от brutните приходи от продажби в местните единици да е равна на код 15500 на Раздел I от „Справка за приходите и разходите по видове и икономически дейности“ за предприятието.

“Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение” за местната единица. Сумата от наетите лица в местните единици да е равна на код 1000, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

“Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол” за местната единица. Сумата от наетите лица по договор за управление и контрол в местните единици да е равна на код 1400, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

“Среден брой през годината на работещите собственици” за местната единица. Сумата от работещите собственици в местните единици да е равна на код 1600, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

“Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател” за местната единица. Сумата от наетите лица, които имат само извънтрудови правоотношения (граждански договор) и не работят при друг работодател в местните единици да е равна на код 1510, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

“Разходи за възнаграждения (вкл. сумите по граждански договори на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател)” за местната единица – хил. лева. Сумата от разходите за възнаграждения за всички въведени местни единици да бъде равна на сумата от разходите за възнаграждения на предприятието - код 10310, к.1 от „Отчет за приходите и разходите“ и гражданските договори на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател - код 31121, к.1 Раздел III от „Отчет за приходите и разходите“.

“Размер на направените инвестиции” за местната единица - хил. лева. Сумата от размера на направените инвестиции във всички въведени местни единици да бъде равна на направените инвестиции общо за предприятието. Инвестициите на предприятието включват действително извършените разходи за придобиване на дълготрайни материални активи - код 4500, к.3 от „Справка за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи“.

**СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ
ПРЕЗ 2015 ГОДИНА**

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Обща информация за Групата от предприятия (ГП):

1.	Вашето предприятие част от ГП ли е? <i>(Моля, отбележете само един отговор! Виж Указанието за определение на ГП)</i>									
	• ДА , Глава на местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1)	<input type="text" value="1"/>								
	• ДА , Глава на Многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1)	<input type="text" value="2"/>								
	• ДА , Предприятие, част от местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5)	<input type="text" value="3"/>								
	• ДА , Част от местно контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5)	<input type="text" value="4"/>								
	• ДА , Част от чуждо контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 4 и 6)	<input type="text" value="5"/>								
	• НЕ (въпросникът приключва тук)	<input type="text" value="0"/>								
2.	Идентификация на ГП <i>(Моля, впишете името на ГП, държавата на регистрация)</i>									
	2.1.1. Наименование на ГП (кирилица)	<input type="text"/>								
	2.1.2. Наименование на ГП (латиница)	<input type="text"/>								
	2.2. Държава на регистрация на ГП <i>(предприятие - майка)</i>	<table border="1"> <tr> <td align="center" colspan="2"><i>Име на държавата</i></td> <td align="center" colspan="2"><i>Код ISO*</i></td> </tr> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </table>	<i>Име на държавата</i>		<i>Код ISO*</i>		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>Име на държавата</i>		<i>Код ISO*</i>								
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>							
3.	Характеристики на ГП:									
	3.1. Основна дейност <i>(до втори знак по КИД 2008 – виж Раздел VI от ОПР)</i>	<input type="text"/>								
	3.2. Допълнителна дейност <i>(до втори знак по КИД 2008 – виж Раздел VI от ОПР)</i>	<input type="text"/>								
	3.3. Брой на предприятията в ГП <i>(без „Главата“ на ГП)</i>	<input type="text"/>								
	3.4. Брой на заетите лица в ГП <i>(общо за групата за 2015 г.)</i>	<input type="text"/>								
3.5. Нетен размер на приходите от дейността в хил. лв. <i>(консолидиран за 2015 г.)</i>	<input type="text"/>									
4.	Идентификация на прекия собственик: <i>(Моля, впишете Вашия пряк собственик с най-голям процент на притежание (може и по-малко от 50 % от собствения капитал, акции и др.))</i>									
	4.1.1. Наименование на собственика <i>(кирилица)</i>	<input type="text"/>								
	4.1.2. Наименование на собственика <i>(латиница)</i>	<input type="text"/>								
	4.2. Държава на собственика:	<table border="1"> <tr> <td align="center" colspan="2"><i>Име на държавата</i></td> <td align="center" colspan="2"><i>Код ISO*</i></td> </tr> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </table>	<i>Име на държавата</i>		<i>Код ISO*</i>		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<i>Име на държавата</i>		<i>Код ISO*</i>							
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>							
4.3. ЕИК на собственика <i>(ако е българско юридическо лице)</i>	<input type="text"/>									
4.4. Процент на собствеността:	<input type="text"/>									
5.	Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е българско юридическо / физическо лице)</i>									
	5.1. Наименование на ултимативния собственик на ГП <i>(кирилица)</i>	<input type="text"/>								
	5.2. ЕИК на ултимативния собственик <i>(юридическо лице)</i>	<input type="text"/>								
	5.3. ЕГН на ултимативния собственик <i>(физическо лице)</i>	<input type="text"/>								
	Данни за контакт									
5.4. Телефон**	<input type="text"/>									
5.5. Електронна поща	<input type="text"/>									
5.6. Интернет страница	<input type="text"/>									
6.	Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е чуждо юридическо/физическо лице)</i>									
	6.1. Наименование на ултимативния собственик <i>(кирилица)</i>	<input type="text"/>								
	6.2. Наименование на ултимативния собственик <i>(латиница)</i>	<input type="text"/>								
	6.3. Държава на регистрация на ултимативния собственик на ГП	<table border="1"> <tr> <td align="center" colspan="2"><i>Име на държавата</i></td> <td align="center" colspan="2"><i>Код ISO*</i></td> </tr> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </table>	<i>Име на държавата</i>		<i>Код ISO*</i>		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<i>Име на държавата</i>		<i>Код ISO*</i>							
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>						
Данни за контакт										
6.3. Телефон**	<input type="text"/>									
6.4. Електронна поща	<input type="text"/>									
6.5. Интернет страница	<input type="text"/>									

* Попълва се в ТСБ.

** В първата клетка се вписва кода за национално избирание/кода на мобилния оператор, а във втората номера на телефона/факса. (отнася се за всички полета от този вид във въпросника).

УКАЗАНИЯ

Въпросникът има за цел да се открият сложни и големи предприятия, извършващи икономическа дейност на територията на Република България и формирани статистически единици от вид „Група предприятия“ по смисъла на:

- 1) Регламент на Съвета (ЕЕС) № 696/93 за изследване и анализ на статистически единици от производствената система на Общността;
- 2) Регламент на Съвета (177/2008) за Статистическите бизнес регистри;
- 3) Европейско законодателство за малките и средни предприятия (Регламент № 96/280/ЕС);
- 4) Директива (2001/34/ЕО) относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване;
- 5) Втора директива на Съвета (89/646/ЕЕС) за координиране на законите, регламентите и административните постановления, отнасящи се до кредитните институции;
- 6) Закон за счетоводството на Р България.

Под статистическа единица от вид „Група предприятия“ се разбира група от две и повече юридически лица (предприятия), свързани помежду си с правни (юридически) и/или финансови връзки, контролирани от т.н. „Глава на групата или предприятие-майка“. Предприятието-майка е местно или чуждестранно юридическо лице, което не е контролирано директно или индиректно от друго юридическо лице. Групата предприятия се състои от Предприятие-майка и филиали (дъщерни компании).

1. Типове групи предприятия:

1.1 Многонационални - Група предприятия с поне две предприятия, намиращи се в различни страни:

- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **чуждестранно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се извън територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;

1.2 Местна – Група предприятия, съставена от две и повече правни единици (юридически лица), които са местни (извършват икономическа дейност на територията на Р България), управлявана и контролирана от местно юридическо или физическо лице.

2. Идентификация на ГП

При верига от свързани предприятия за определяне на ултимативния български или чуждестранен собственик се прилага правилото за „Последното предприятие, осъществяващо контрол“. Съгласно него, при наличие на свързани предприятия, при които дадено/и предприятие/я в Република България е/са собствено/на чуждестранно или българско предприятие от страна X, което от своя страна е собствено/на друго предприятие от страна Y, в този случай ултимативен собственик е последното предприятие от страна Y. То не е собствено/на друго чуждестранно юридическо или физическо лице и осъществява непряк контрол върху предприятието, което извършва икономическа дейност на територията на Република България.

В този раздел се попълва и държавата, в която е резидент ултимативния (чуждестранен или български) собственик (юридическо или физическо лице) на предприятието, който контролира пряко или косвено повече от половината от акциите с право на глас или повече от половината от дяловете в капитала на предприятието (ГП).

3. Характеристики на ГП:

3.1 Основна дейност (до втори знак по КИД 2008) - виж Раздел VI от Отчета за приходите и разходите

- Тук се посочва дейността, която формира най-голям дял на приходите от продажби/услуги/финансови операции/лихви и т.н в зависимост от вида на дейностите на предприятията в групата.

3.2 Допълнителна дейност (до втори знак по КИД2008) - виж Раздел VI от Отчета за приходите и разходите

- Допълнителна е дейността, която е отделна от основната дейност и произвежда продукти или услуги в т.ч. и за трети лица. Резултатите от допълнителната дейност са винаги допълнителни продукти или услуги на тези, получени от основната дейност.

3.3 Брой на предприятията, включени в ГП, независимо дали са български или чужди правни единици („Главата“ на ГП не се включва).

3.4 Брой на заетите лица в ГП

Тук се посочва сумата (за всички предприятия в ГП) от:

- **Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение** (код 1000, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);

- **Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол** (код 1400, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);

- **Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател** (код 1510, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);

- **Среден брой през годината на работещите собственици** (код 1600, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд).

4. Идентификация на прекия собственик:

При верига от свързани предприятия за определяне на прекия местен или чуждестранен собственик се прилага правилото за най-голям или равен процент собствено/на друго юридическо лице.

5. ЧЛЕНОВЕ НА ГП:

Приложение 1 се попълва при отговор „1“ или „2“ на Въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от справка за ГП. Понятието „контрол“ отразява отношението между „Правната единица - Предприятие-майка“ и „Правната единица – член от групата“. Контролът между юридическите лица е сложно понятие от икономическа гледна точка. Оперативните правила за изграждане на връзки между правни единици в рамките на ГП трябва да се обосновават на наблюдавания критерий: „доказателство за контрол“. Поради което достатъчно е поне един от следните случаи да бъде наличен, с цел определяне връзката на пряк или непряк контрол между две юридически (правни) единици:

1) юридическо лице, пряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице (пряк контрол);

2) юридическо лице непряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице, чрез дъщерни предприятия (непряк контрол);

3) Наличие на специално законодателно постановление или наредба, което дава право на правителството да определя корпоративната политика или да назначава директорите на юридическото лице (правна единица);

4) юридическо лице, което изцяло консолидира отчетите на друго юридическо лице и няма друга правна единица, която да консолидира същото юридическо лице (контрол по силата на пълна консолидация);

5) Административни източници, събиращи декларации в изпълнение на специфични закони, данъчни или други изисквания за регулиране на пазара, в които е представена информация, дали дадено юридическо лице контролира едно или повече юридически лица, дори ако то притежава 50 и по-малко процента от правото си на глас (ефективен миноритарен контрол) и никое друго юридическо лице не притежава повече.

Забележка:

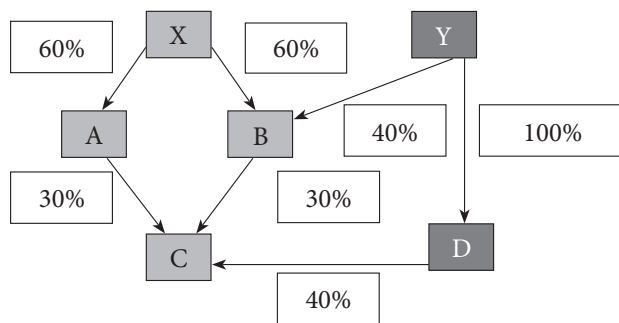
Възможно е, два случая (например 1 и 4) да се прилагат едновременно. Като се има предвид правилото, че една правна единица не може да се контролира от две други правни единици, де факто трябва да бъде избрана контролираща правна единица. Случай 4, може да се разглежда с по-малка тежест от случай 1, защото може да има ситуации на консолидация с по-малко от 50% собствено/на ситуация без консолидация с над 50% участие в собствеността.

Пример за определяне на „Контрол“ между единици:

Фирма X притежава 60% от A и B, а A и B притежават по 30% от собствеността на C, което означава че X непряко контролира C. Въпреки че притежава непряко (60% * 30%) + (60% * 30%) = 36% от акционерния капитал на C, X контролира фирмата C чрез своите две дъщерни дружества A и B, чрез комбиниране на правото си на глас в C, което е (30% + 30%) = 60%. От друга страна фирма Y притежава 40% от B и 100% от фирма D, а D притежава 40% от C. Или Y притежава (40% * 30%) + (100% * 40%) = 52% от собствеността на C, но няма да има сила да я контролира, защото притежава само 40% от правото на глас в C. С други думи, правото на глас на фирма X е в резултат от връзките между X->A->C и X->B->C и се натрупва при определяне на действителния контрол (този контрол често се нарича „кумулятивен контрол,“) – Фигура 1.

В Приложение 1 - в колона „Вид контрол“ се отбелязва с X съответния вид - пряк (директен) в колона 6, непряк (индиректен) в колона 7. В колона 8 се вписва процентът на собствено/на контрол

Фигура 1

При отговор „2“ на въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от Справката за група предприятия, в Приложение 1 се попълват и дейност по КИД-2008, заети и оборот на предприятията в чужбина (до 2014 г. информацията е предоставяна на БНБ, като част от форма СРБ-13 за структурата и дейността на чуждестранните предприятия, контролирани от български предприятия).

За **брой заети лица** се посочва средногодишният брой заети лица. Броят заети лица се определя като общият брой лица, които работят в предприятието в чужбина (включително работещите собственици, партньори, които постоянно работят в единицата и неплатени работещи в нея членове на семейството), както и лица, които работят извън единицата, които принадлежат към нея и получават възнаграждение от нея (например търговски представители, персонал по доставките, екипи за ремонт и поддръжка). Той включва лица, които отсъстват за кратък период от време (например отпуск по болест, платен отпуск или специален отпуск) и тези, които са в стачка, но не и тези, които отсъстват за неопределен период от време. Включват се и работниците на непълен работен ден, които се третираат като такива съгласно законодателството на държавата, в която се намира предприятието в чужбина, и които присъстват във ведомостта, както и сезонните работници, стажантите и надомните работници, фигуриращи във ведомостта. Броят заети лица изключва работната ръка, предоставена от други предприятия, лица, които извършват ремонтни дейности и поддръжка в предприятието от името на други предприятия, както и тези, които отбиват задължителна военна служба. В случай, че не разполагате с данни за броя заети лица, посочете броя на наетите лица.

Оборотът представлява общите суми, фактурирани от предприятието в чужбина през отчетния период и това съответства на продажбите на стоки и услуги, предоставяни на трети страни. Оборътът включва всички мита и данъци върху стоките и услугите, фактурирани от предприятието в чужбина, с изключение на данък добавена стойност, фактуриран от предприятието директно на неговия клиент и други подобни приспадащи се данъци, пряко свързани с оборота. Той включва и други финансови тежести (транспортиране, опаковане и други) прехвърлени на клиента, дори когато тези финансови тежести са изброени поотделно във фактурата. Намалението на цените, отбив от цената и обезценяването, както и стойността на върнатата опаковка трябва да бъде приспадната.

Приходът, класифициран като друг приход от основна дейност, финансовите приходи и извънредните приходи по сметките на предприятието се изключват от оборота. Оперативни субсидии, получени от публични власти или институции на Европейския съюз също се изключват.

Връзка с отчетите на предприятието:

Оборотът, така както е определен по-горе за статистически цели, включва счетоводното наименование „Нетен оборот“ (Net turnover).

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Финансово посредничество, без застраховане и осигуряване чрез самостоятелни фондове* вместо „Оборот“ се посочва „Производствена стойност“.

Производствена стойност се изчислява като:

- Лихви за получаване и подобен приход
- дължими лихви и подобни такси,
- + комисионни за получаване,
- + доход от акции и други ценни книжа с променлив доход,
- + нетна печалба или нетна загуба от финансови операции,
- + други приходи от основна дейност.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Застрахователна дейност и дейност на самостоятелни осигурителни фондове, без задължителното обществено осигуряване* се посочва „Брутни записани премии“.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от клас *Дейност на самостоятелни осигурителни фондове* в графата за оборот се посочва „Общи пенсионни вноски“. Тази характеристика включва изцяло пенсионните вноски, дължими в рамките на отчетния период по пенсионните договори, като например всички задължителни вноски, другите редовни вноски, допълнителни доброволни вноски, входящите трансфери и другите вноски.

Оборотът се попълва в хил. лв., като при отчитане на чуждестранното предприятие в чуждестранна валута оборотът се преизчислява по средния за отчетната година валутен курс на БНБ за съответната чуждестранна валута – български лев.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
a	б	1	2
А. Записан, но невнесен капитал	01000		
Б. Нетекущи (дълготрайни) активи			
I. Нематериални активи			
Продукти от развойна дейност	02110		
Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	02120		
в това число:			
За водноелектрически централи	02121		
За вятърни генератори	02122		
За слънчеви панели	02123		
За термопомпи	02124		
Търговска репутация	02130		
Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	02140		
в т. ч. предоставени аванси	02141		
Общо за група I	02100		
II. Дълготрайни материални активи			
Земи и сгради	02210		
Земи	02211		
Сгради	02212		
Машини, производствено оборудване и апаратура	02220		
в това число:			
За водноелектрически централи	02221		
За вятърни генератори	02222		
За слънчеви панели	02223		
За термопомпи	02224		
Съоръжения и други	02230		
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	02240		
в т. ч. предоставени аванси	02241		
Общо за група II	02200		
III. Дългосрочни финансови активи			
Акции и дялове в предприятия от група	02310		
в т. ч. в нефинансови предприятия, вкл. централни управления	02311		
Предоставени заеми на предприятия от група	02320		
Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия	02330		
в т. ч. в нефинансови предприятия, вкл. централни управления	02331		
Предоставени заеми, свързани с асоциирани и смесени предприятия	02340		
Дългосрочни инвестиции	02350		
в това число:			
Дългови ценни книжа (облигации)	02351		
Капиталови ценни книжа (акции и дялове)	02352		
Инвестиционни имоти	02353		
Други заеми	02360		
Изкупени собствени акции номинална стойност	02370		
Общо за група III	02300		
IV. Отсрочени данъци	02400		
Общо за раздел Б	02000		

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
В. Текущи (краткотрайни) активи			
I. Материални запаси			
Суровини и материали	03110		
Незавършено производство	03120		
в т. ч. млади животни и животни за уговяване и разплод	03121		
Продукция и стоки	03130		
Продукция	03131		
Стоки	03132		
Предоставени аванси	03140		
Общо за група I	03100		
II. Вземания			
Вземания от клиенти и доставчици	03210		
в т.ч. над 1 година	03211		
Вземания от предприятия от група	03220		
в т.ч. над 1 година	03221		
Вземания, свързани с асоциирани и смесени предприятия	03230		
в т.ч. над 1 година	03231		
Други вземания	03240		
в т.ч. над 1 година	03241		
Общо за група II	03200		
III. Инвестиции			
Акции и дялове в предприятия от група	03310		
Изкупени собствени акции номинална стойност	03320		
Други инвестиции	03330		
в това число:			
Дългови ценни книжа (облигации)	03331		
Капиталови ценни книжа (акции и дялове)	03332		
Инвестиционни имоти	03333		
Общо за група III	03300		
IV. Парични средства			
Касови наличности и сметки в страната	03410		
Касови наличности в лева	03411		
Касови наличности във валута (левава равностойност)	03412		
Разплащателни сметки	03413		
Блокирани парични средства	03414		
Парични еквиваленти	03415		
Касови наличности и сметки в чужбина	03420		
Касови наличности в лева	03421		
Касови наличности във валута	03422		
Разплащателни сметки във валута	03423		
Блокирани парични средства във валута	03424		
Общо за група IV	03400		
Общо за раздел В	03000		
Г. Разходи за бъдещи периоди	04000		
Сума на актива (А+Б+В+Г)	04500		

ПАСИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Собствен капитал			
I. Записан капитал	05100		
Акционерен капитал	05110		
Котирани акции на финансовите пазари	05111		
Некотирани акции на финансовите пазари	05112		
Други видове записан капитал	05120		
в т. ч. допълнителен капитал (апортни вноски)	05121		
II. Премии от емисии	05200		
III. Резерв от последващи оценки	05300		
в т. ч. резерв от последващи оценки на финансови инструменти	05310		
IV. Резерви			
Законови резерви	05410		
Резерв, свързан с изкупени собствени акции	05420		
Резерв съгласно учредителен акт	05430		
Други резерви	05440		
в т. ч. допълнителни резерви	05441		
Общо за група IV	05400		
V. Натрупана печалба (загуба) от минали години			
Неразпределена печалба	05510		
Непокрита загуба	05520		
Общо за група V	05500		
VI. Текуща печалба (загуба)	05600		
Общо за раздел А	05000		
Б. Провизии и сходни задължения			
Провизии за пенсии и други подобни задължения	06100		
Провизии за данъци	06200		
в т.ч. отсрочени данъци	06210		
Други провизии и сходни задължения	06300		
Общо за раздел Б	06000		
В. Задължения			
Облигационни заеми	07100		
До 1 година	07101		
Над 1 година	07102		
в това число:			
Конвертируеми облигационни заеми	07110		
До 1 година	07111		
Над 1 година	07112		
Задължения към финансови предприятия	07200		
До 1 година	07201		
Над 1 година	07202		
Получени аванси	07300		
До 1 година	07301		
Над 1 година	07302		

ПАСИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
Задължения към доставчици	07400		
До 1 година	07401		
Над 1 година	07402		
Задължения по полици	07500		
До 1 година	07501		
Над 1 година	07502		
Задължения към предприятия от група	07600		
До 1 година	07601		
Над 1 година	07602		
Задължения, свързани с асоциирани и смесени предприятия	07700		
До 1 година	07701		
Над 1 година	07702		
Други задължения	07800		
До 1 година	07801		
Над 1 година	07802		
в това число:			
Към персонала	07810		
До 1 година	07811		
Над 1 година	07812		
Осигурителни задължения	07820		
До 1 година	07821		
Над 1 година	07822		
Данъчни задължения	07830		
До 1 година	07831		
Над 1 година	07832		
Общо за раздел В	07000		
До 1 година	07001		
Над 1 година	07002		
Г. Финансирания и приходи за бъдещи периоди	08000		
в това число:			
Финансирания	08001		
Приходи за бъдещи периоди	08002		
Сума на пасива (А+Б+В+Г)	08500		

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ЗА 2015 ГОДИНА

Наименование на разходите а	Код на реда б	Сума - хил. лв.	
		текуща година 1	предходна година 2
А. Разходи			
I. Разходи за оперативна дейност			
Намаление на запасите от продукция и незавършено производство	10100		
Разходи за суровини, материали и външни услуги	10200		
Суровини и материали	10210		
Външни услуги	10220		
Разходи за персонала	10300		
в това число:			
Разходи за възнаграждения	10310		
в т. ч. компенсиреми отпуски	10311		
Разходи за осигуровки (към осигурителни фондове)	10320		
от тях: осигуровки, свързани с пенсии	10321		
Разходи за амортизация и обезценка	10400		
Разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи	10410		
в това число:			
Разходи за амортизация	10411		
Разходи от обезценка	10412		
Разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	10420		
Други разходи	10500		
в това число:			
Балансова стойност на продадените активи	10510		
Провизии	10520		
Общо за група I	10000		
II. Финансови разходи			
Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати като текущи (краткосрочни) активи	11100		
в т.ч. отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	11110		
Разходи за лихви и други финансови разходи	11200		
в това число:			
Разходи, свързани с предприятия от група	11210		
Отрицателни разлики от операции с финансови активи	11220		
Общо за група II	11000		
Б. Печалба от обичайна дейност	14000		
III. Извънредни разходи	12000		
в т.ч. за природни и други бедствия	12100		
Общо разходи (I + II + III)	13000		
В. Счетоводна печалба (общо приходи - общо разходи)	14100		
IV. Разходи за данъци от печалбата	14200		
V. Други данъци, алтернативни на корпоративния данък	14300		
Г. Печалба (В - IV - V)	14400		
Всичко (Общо разходи + IV + V + Г)	14500		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	6	1	2
А. Приходи			
I. Приходи от оперативна дейност			
Нетни приходи от продажби	15100		
Продукция	15110		
Стоки	15120		
Услуги	15130		
в това число:			
Приходи от търговско-посредническа дейност	15131		
Приходи от наеми	15132		
Приходи от промишлени услуги, вкл. на ишлеме	15133		
Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	15200		
Разходи за придобиване на активи по стопански начин	15300		
в т. ч. със строителен характер	15310		
Други приходи	15400		
в това число:			
Приходи от финансираня	15410		
от тях: от правителството	15411		
Приходи от продажби на суровини и материали	15420		
Приходи от продажби на дълготрайни активи	15430		
Общо за група I	15000		
II. Финансови приходи			
Приходи от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия	16100		
в т. ч. приходи от участия в предприятия от група	16110		
Приходи от други инвестиции и заеми, признати като нетекущи (дългосрочни) активи	16200		
в т. ч. приходи от предприятия от група	16210		
Други лихви и финансови приходи	16300		
в това число:			
Приходи от предприятия от група	16310		
Положителни разлики от операции с финансови активи	16320		
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	16330		
Общо за група II	16000		
Б. Загуба от обичайна дейност	19000		
III. Извънредни приходи	17000		
в т.ч. получени застрахователни обезщетения	17100		
Общо приходи (I + II + III)	18000		
В. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи)	19100		
Г. Загуба (В + IV + V)	19200		
Всичко (Общо приходи + Г)	19500		

СПРАВКА ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ПО ВИДОВЕ И ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ ЗА 2015 ГОДИНА

Раздел I. Приходи от оперативна дейност

(Хил. левове)

Видове	Код на реда	Отчет за годината
а	6	1
Бруто приходи от продажби (код 15100, кол.1 вкл. акцизи, без ДДС)	15500	
в т. ч. приходи от населението*	15510	
Приходи от извършени работи по договор като подизпълнител	15600	
Левава равностойност на валутните приходи от износ (без приходите от продажби на дълготрайни активи по код 15430, кол.1) вкл. вътреобщностни доставки	15700	
в т. ч. приходи от предоставени услуги на чуждестранни клиенти	15710	
от тях: от страни членки на ЕС	15711	
Приходи от услуги на ишлеме	15800	
в т. ч. на чуждестранни клиенти	15810	
Приходи от продажби на странични продукти, произведени от дейности, свързани с околната среда **	15900	
Приходи от финансираня от правителството като субсидии за околната среда (от код 15411, кол. 1)	15950	

* За здравните заведения да се включват само заплатените от пациентите услуги.

** Включват се само приходите от продажби на странични продукти, получени от съоръжения и дейности, класифицирани като такива за околната среда. Приходите от продажби на странични продукти могат да се посочат само ако тези продукти не са основен източник на доход за предприятието, напр. продажби на гипс от газови филтри на високи комини.

Раздел II. Разходи за суровини и материали (код на реда 10210, кол. 1)

(Хил. левове)

Видове	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
Разходи за суровини и материали	21000	
Енергийни продукти *	21110	
в т. ч. разходи за енергийни продукти за транспортни средства	21111	
Вода	21120	
Суровини и материали за производствено потребление	21135	
Други	21140	

*Посочват се всички разходи за енергийни продукти (въглища, петролни продукти, газ, електроенергия, топлоенергия), които се използват за задвижване на машини, съоръжения и други; получаване на топлинна енергия за собствена консумация и за транспортните средства на предприятието. Не се включват разходите за енергийни продукти, които са суровина за производство на други енергийни продукти, химически торове или са купени с цел препродажба.

Раздел III. Разходи за външни услуги (код на реда 10220, кол. 1)

(Хил. левове)

Видове	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
Разходи за външни услуги	31000	
Застраховки	31110	
в т. ч. социални застраховки	31111	
Суми по граждански договори и хонорари	31120	
в т. ч. на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	31121	
Наеми	31130	
в т. ч. на дълготрайни материални активи	31131	
Суми по договор с подизпълнител	31140	
в т.ч. със строителни фирми	31141	
Плащания на агенции за набиране на персонал	31150	
Пощенски, куриерски и далекосъобщителни услуги	31160	
Нает транспорт	31170	
Текущ ремонт на собствени активи	31180	
в това число на:		
Сгради	31181	
Машини и оборудване	31182	
Разходи за ремонт на наети активи	31260	
Консултантски дейности	31190	
в това число:		
Юридически	31191	
Счетоводни и одиторски	31192	
Рекламни дейности	31200	
Разходи за услуги, оказани от чуждестранни институции	31250	
Други	31210	
в това число:		
За доставяне на вода	31211	
За отвеждане и пречистване на отпадъчни води (платени суми на ВиК и други)	31212	
За събиране и третиране на отпадъци	31213	

Раздел IV. Други разходи (код на реда 10500, кол. 1)

(Хил. левове)

Видове	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
Други разходи	41000	
Балансова стойност на продадените активи	41100	
Стоки	41110	
Суровини и материали	41120	
Млади животни и животни за уговяване	41130	
Дълготрайни материални и нематериални активи	41140	
Разходи за командировки	41200	
Други	41300	
в т. ч. данък сгради, данък върху превозните средства, данък върху социалните и представителните разходи	41310	

Раздел V. Дивиденди

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчет за годината
а	б	1
Приходи от дивиденди	51100	
в т. ч. приходи от участия в предприятия от група	51110	
Изплатени дивиденди през годината	51200	
в т.ч. изплатени на бюджета	51210	

Раздел VI. Нетни приходи от продажби по икономически дейности (код на реда 15100, кол. 1)

(Хил. левове)

Код по КИД-2008	Дейности	Код на реда	Отчет за годината
а	б	в	1
00	Общо	61000	
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности	60001	
02	Горско стопанство	60002	
03	Рибно стопанство	60003	
05	Добив на въглища	60005	
06	Добив на нефт и природен газ	60006	
07	Добив на метални руди	60007	
08	Добив на неметални материали и суровини	60008	
09	Спомагателни дейности в добива	60009	
10	Производство на хранителни продукти	60010	
11	Производство на напитки	60011	
12	Производство на тютюневи изделия	60012	
13	Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло	60013	
14	Производство на облекло	60014	
15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	60015	
16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене	60016	
17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон	60017	
18	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители	60018	
19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	60019	
20	Производство на химични продукти	60020	
21	Производство на лекарствени вещества и продукти	60021	
22	Производство на изделия от каучук и пластмаси	60022	
23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини	60023	
24	Производство на основни метали	60024	
25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване	60025	
26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	60026	
27	Производство на електрически съоръжения	60027	
28	Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение	60028	
29	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета	60029	
30	Производство на превозни средства, без автомобили	60030	
31	Производство на мебели	60031	
32	Производство, неклассифицирано другаде	60032	
33	Ремонт и инсталиране на машини и оборудване	60033	
35	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	60035	
36	Събиране, пречистване и доставяне на води	60036	
37	Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води (канализационни услуги)	60037	
38.1	Събиране на отпадъци	60381	
38.2	Обработване и обезвреждане на отпадъци	60382	
38.3	Разкомплектоване и рециклиране на отпадъци	60383	
39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци	60039	
41	Строителство на сгради	60041	
42	Строителство на съоръжения	60042	
43	Специализирани строителни дейности	60043	
45	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	60045	
46	Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	60046	
47	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	60047	
49	Сухопътен транспорт	60049	
50	Воден транспорт	60050	
51	Въздушен транспорт	60051	
52	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта	60052	
53	Пощенски и куриерски дейности	60053	
55	Хотелиерство	60055	
56	Ресторантьорство	60056	

Код по КИД-2008	Дейности	Код на реда	(Хил. левове)
			Отчет за годината
а	б	в	1
58	Издателска дейност	60058	
59	Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика	60059	
60	Радио- и телевизионна дейност	60060	
61	Далекосъобщения	60061	
62	Дейности в областта на информационните технологии	60062	
63	Информационни услуги	60063	
64	Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване	60064	
65	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване	60065	
66	Спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането	60066	
68	Операции с недвижими имоти	60068	
69	Юридически и счетоводни дейности	60069	
70	Дейност на централни офиси; консултантски дейности в областта на управлението	60070	
71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	60071	
72	Научноизследователска и развойна дейност	60072	
73	Рекламна дейност и проучване на пазари	60073	
74	Други професионални дейности	60074	
75	Ветеринарномедицинска дейност	60075	
77	Даване под наем и оперативен лизинг	60077	
78	Дейности по наемане и предоставяне на работна сила	60078	
79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации	60079	
80	Дейности по охрана и разследване	60080	
81	Дейности по обслужване на сгради и озеленяване	60081	
82	Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност	60082	
84	Държавно управление	60084	
85	Образование	60085	
86	Хуманно здравеопазване	60086	
86.0	в т. ч. по договор с НЗОК за заведенията съгласно Закона за лечебните заведения	60860	
87	Медико-социални грижи с настаняване	60087	
88	Социална работа без настаняване	60088	
90	Артистична и творческа дейност	60090	
91	Други дейности в областта на културата	60091	
92	Организиране на хазартни игри	60092	
93	Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдых	60093	
94	Дейности на организации с нестопанска цел	60094	
95	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи	60095	
96	Други персонални услуги	60096	
97	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал	60097	
98	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление	60098	
99	Дейности на екстериториални организации и служби	60099	

Раздел VII. Справка за метода на оценка на материалните запаси при тяхното потребление.

Прилаган метод за оценка	Код на реда	Отбележете със знак „X“ един от прилаганите методи
а	б	1
Първа входяща - първа изходяща стойност (FIFO)	70001	
Среднопретеглена стойност	70002	
Последна входяща - първа изходяща стойност (LIFO)	70003	
Конкретно определена стойност	70004	

Ръководител: Дата:

Съставител: (име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: (име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА 2015 ГОДИНА

(може да не се попълва от предприятията, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност, съгласно ил. 26, ал. 5 от Закона за счетоводството)

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Записан капитал	Премии от емисии	Резерв от последващи оценки	Резерви				Финансов резултат от минали години			Текуща печалба/ загуба	Общо собствен капитал
					Законови	Резерв, свързан с изкупени собствени акции	Резерв съгласно учредителен акт	Други резерви	Неизпределена печалба	Непокрита загуба			
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Салдо в началото на отчетния период	61610												
Промени в счетоводната политика	61620												
Грешки	61630												
Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	61640												
Изменение за сметка на собствениците	61650												
Увеличение	61651												
Намаление	61652												
Финансов резултат за текущия период	61660												
Разпределение на печалбата	61670												
в т. ч. за дивиденги	61671												
Покриване на загуба	61680												
Последващи оценки на активи и пасиви	61690												
Увеличение	61691												
Намаление	61692												
Други изменения в собствения капитал	61710												
Салдо към края на отчетния период	61720												
Промени от преходи на годишни финансови отчети на предприятията в чужбина	61730												
Собствен капитал към края на отчетния период	61740												

Дата:

Ръководител:

Съставител:

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД ЗА 2015 ГОДИНА

(може да не се попълва от предприятията, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност, съгласно чл. 26, ал. 5 от Закона за счетоводството)

(Хил. левове)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
а	б	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от основна дейност							
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	61531						
Парични потоци, свързани с краткосрочни финансови активи, държани за търговски цели	61532						
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения	61533						
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденди и други подобни	61534						
Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики	61535						
Плащания при разпределения на печалби	61536						
Платени и възстановени данъци върху печалбата	61537						
Други парични потоци от основна дейност	61538						
Общо за раздел А	61530						
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи	61541						
Парични потоци, свързани с краткосрочни финансови активи	61542						
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденди и други подобни	61543						
Парични потоци от бизнескомбинации - придобивания	61544						
Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики	61545						
Други парични потоци от инвестиционна дейност	61546						
Общо за раздел Б	61540						
В. Парични потоци от финансова дейност							
Парични потоци от емитиране и обратно изкупуване на ценни книжа	61551						
Парични потоци от допълнителни вноски и връщането им на собствениците	61552						
Парични потоци, свързани с получени или предоставени заеми	61553						
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденди и други подобни	61554						
Плащания на задължения по лизингови договори	61555						
Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики	61556						
Други парични потоци от финансова дейност	61557						
Общо за раздел В	61550						
Г. Изменение на паричните средства през периода (А+Б+В)	61560						
Д. Парични средства в началото на периода	61570	х	х		х	х	
Е. Парични средства в края на периода	61580	х	х		х	х	

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА НЕТЕКУЩИТЕ (ДЪЛГОТРАЙНИТЕ) АКТИВИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи						Преобладаваща оценка						Преоценена амортизация в края на периода (11+12-13)	Балансова стойност в края на периода (7-14)		
		на постъпилите през периода		на излезлите през периода	в края на периода		в края на периода		в началото на периода	в началото на периода	начислена на през периода	отписана през периода	увеличение			намаление	
		Общо	в това число: придобити по стопански начин		в края на периода (1+2-3)	в края на периода (8+9-10)	в началото на периода (4+5-6)	в началото на периода									
		1	2a	2b	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I. Нематериални активи																	
Продукти от развойна дейност	6110																
Концесии, патенти, лицензи, търговски марки, прогамни продукти и други подобни права и активи	6120																
Търговска репутация	6130																
Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	6140																
в т. ч. предоставени аванси	6141																
Общо за група I	6100																
II. Дълготрайни материални активи																	
Земи и сгради	6210																
Земи	6211																
Сгради	6212																
Машини, производствено оборудване и апаратура	6220																
Съоръжения и други	6230																
в т. ч. транспортни средства	6231																
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	6240																
в т. ч. предоставени аванси	6241																
Общо за група II	6200																
III. Дългосрочни финансови активи																	
Акции и дялове в предприятия от група	6351			x													
Предоставени заеми на предприятия от група	6352			x													
Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия	6353			x													
Предоставени заеми, свързани с асоциирани и смесени предприятия	6354			x													
Дългосрочни инвестиции	6355			x													
Други заеми	6356			x													
Изкупени собствени акции	6357			x													
Общо за група III	6350			x													
IV. Отсрочени данъци	6360			x													
Общо нетекущи (дълготрайни) активи (I+II+III+IV)	6000			x													

НЕТЕКУЩИ (ДЪЛГОТРАЙНИ) АКТИВИ ПО ВИДОВЕ ЗА 2015 ГОДИНА

Раздел I. Нематериални активи

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи						(Хил. левове)		
		в началото на периода	на постъпилите през периода		на излезлите през периода		в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление	
			Общо	в това число:		Общо				в т.ч. чрез продажби, бартер, безвъзмездно, апортни вноски
				придобити по стопански начин	употребявани					
а	6	1	2	2а	26	3	4	5	6	
Продукти от развойна дейност (код 6110)	0100									
Научноизследователска и развойна дейност	0110									
Проучване и оценка на полезни ископаеми	0120									
Други	0130									
Концесии, патенти, лицензи, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи (код 6120)	0200									
Компютърен софтуер	0210									
Бази данни	0220									
Оригинали на развлекателни, литературни или художествени творби	0230									
Други продукти, обект на интелектуална собственост	0240									
Подлежаци на търгуване оперативни лизинги	0250									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0251									
Разрешителни за използване на природни ресурси	0260									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0261									
Разрешителни за предприемане на специфични дейности	0270									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0271									
Исключителни права върху бъдещи стоки и услуги	0280									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0281									
Други	0295									

Показатели	Код на реда	Опчетна стойност на нетекучите активи						(Хил. левове)		
		на постъпилите през периода		на излезилите през периода		в края на периода (1+2-3)	Последваща оценка			
		Общо	в това число: придобити по стопански начин	Общо	в т.ч. чрез продажби, бартер, безвъзмездно, апортни вноски		увеличение	намаление		
						2а			2б	3
в началото на периода	1	2	2а	2б	3	3а	4	5	6	
Земни и сгради (код 6210)	6									
Земни (код 6211)	0300									
Земни под сгради и постройки	0310									
Обработваеми земи	0311									
Терени за отдиш и развличения и свързаните с тях повърхностни води	0312									
Други земи и свързаните с тях повърхностни води	0313									
Подобрения върху земите	0314									
Разходи по прехвърляне на собствеността върху земята	0315									
Други	0317									
в т.ч. подобрения на наети земи (от код 0310)	0305									
Сгради (код 6212)	0320									
Сгради нежилници	0321									
Сгради жилищни	0322									
Други сгради	0323									
в т.ч. разходи за ремонт на наети сгради (от код 0320)	0325									
Машини, производствено оборудване и апаратура (код 6220)	0350									
в т.ч. разходи за ремонт на наети машини, производствено оборудване и апаратура	0355									
Съоръжения и други (код 6230)	0400									
Транспортни средства (код 6231)	0410									
Информационно и комуникационно оборудване (ИКО)	0420									
Животни, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0430									
Дървета, насаждения и растения, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0440									
Антикварни и други произведения на изкуството	0450									
Благородни метали и скъпоценни камъни	0460									
Други ценности	0470									
Други	0480									
в т.ч. съоръжения, изградени чрез строителна дейност	0481									
в т.ч. разходи за ремонт на наети съоръжения и други (от код 0400)	0495									

Дата:

Ръководител:

Съставител:

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ ЛИХВИ ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума	
		начислени текуща година	начислени предходна година
а	б	1	2
I. Приходи от лихви			
Лихви по разплащателни и депозитни сметки	5110		
в т.ч. от резидентни търговски банки *	5111		
Лихви по предоставени дългосрочни заеми	5120		
Лихви по предоставени краткосрочни заеми	5130		
Лихви по търговски вземания	5140		
Други лихви	5150		
Общо за група I	5100		
II. Разходи за лихви			
Лихви по краткосрочни заеми	5210		
в т.ч. към резидентни търговски банки *	5211		
Лихви по дългосрочни заеми	5220		
в т.ч. към резидентни търговски банки *	5221		
Лихви по дългове, свързани с дялово участие	5230		
Лихви по неизплатени заплати в срок	5240		
Лихви по държавни вземания	5250		
Лихви по търговски задължения	5260		
в т.ч. лихви по финансов лизинг	5261		
Други лихви	5270		
Общо за група II	5200		

* Резидентна банка е тази, която има център на икономически интереси на територията на страната и е ангажирана с икономическа дейност на територията на страната за период от една година или повече.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ПРЕДОСТАВЕНИТЕ ЗАЕМИ И ПРИХОДИТЕ ОТ НАЧИСЛЕНИ ЛИХВИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ И ПОДСЕКТОРИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Институционални сектори и подсектори	Код на реда	Предоставени заеми		
		Към 31.12.2014г.	Към 31.12.2015г.	Начислени приходи от лихви за отчетния период
а	б	1	2	3
Общо - резидентен и нерезидентен сектор	200000			
Резидентен сектор	210000			
Нефинансови предприятия	210110			
Финансови предприятия	210120			
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	210121			
Фондове на паричния пазар (ФПП)	210122			
Инвестиционни фондове, различни от тези на паричния пазар	210123			
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	210124			
Финансови спомагателни организации	210125			
Каптивни финансови институции и заемодатели	210126			
Застрахователни (осигурителни) дружества (ЗД)	210127			
Пенсионни фондове (ПФ)	210128			
Държавно управление	210130			
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	210131			
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	210132			
Социалноосигурителни фондове	210133			
Домакинства	210140			
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата(НТООД)	210150			
Нерезидентен сектор (Останал свят)	220000			
Държави членки и институции и органи на Европейския съюз	221000			
Евროзона	221100			
Нефинансови предприятия	221110			
Финансови предприятия	221120			
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	221121			
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	221122			
Държавно управление	221130			
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	221131			
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	221132			
Социалноосигурителни фондове	221133			
Домакинства	221140			
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата(НТООД)	221150			
Страни от ЕС, извън Евророната	221200			
Нефинансови предприятия	221210			
Финансови предприятия	221220			
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	221221			
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	221222			

(Хил. левове)

Институционални сектори и подсектори	Код на реда	Предоставени заеми		
		Към 31.12.2014г.	Към 31.12.2015г.	Начислени приходи от лихви за отчетния период
а	б	1	2	3
Държавно управление	221230			
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	221231			
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	221232			
Социално осигурителни фондове	221233			
Домакинства	221240			
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата(НТООД)	221250			
Държави, които не са членки на ЕС, и нерезидентни международни организации в Европейския съюз	222000			
Нефинансови предприятия	222110			
Финансови предприятия	222120			
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	222121			
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	222122			
Държавно управление	222130			
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	222131			
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	222132			
Социалноосигурителни фондове	222133			
Домакинства	222140			
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата(НТООД)	222150			

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове в страната.

Съдържанието на информацията се отнася за наличностите на предоставените заеми (колона 1 и 2) към края на отчетния период, както и начислените за отчетния период приходи от лихви (колона 3). Данните се попълват в стойност - хиляди лева.

ДЕФИНИЦИИ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ СЕКТОРИ И ПОДСЕКТОРИ

Резидентен сектор

Резидентните единици са институционални единици, чиито център на икономически интерес е на територията на страната. „Център на основен икономически интерес“ означава, че съществува място в рамките на икономическата територия на дадена държава, където дадена единица извършва икономически дейности и операции в значителен мащаб за неограничен или за ограничен, но дълъг период от време (една година или повече). Собствеността върху земя и сгради в пределите на икономическата територия се счита за достатъчно основание собственикът да има център на основен икономически интерес в тази държава

Сектор "Нефинансови предприятия"

Сектор „Нефинансови предприятия“ се състои от институционални единици, които са независими юридически лица и пазарни производители и чиято основна дейност е производството на стоки и нефинансови услуги. Сектор „Нефинансови предприятия“ включва също и нефинансови квазикорпорации.

Сектор "Финансови предприятия"

„Сектор „Финансови предприятия“ се състои от институционални единици, които са независими юридически лица и пазарни производители и чиято основна дейност е предоставянето на финансови услуги. Тези институционални единици обхващат всички корпоративни предприятия и квазикорпорации, които се занимават главно с:

- финансово посредничество (финансови посредници);
- спомагателни финансови дейности (финансови спомагателни организации).

Включват се и институционалните единици, които предоставят финансови услуги, когато повечето от активите или пасивите им не се търгуват на свободните пазари.

Централна банка

Подсекторът включва Българската народна банка, чиято основна функция е емитиране на парични средства, поддържане вътрешната и външната стабилност на националната парична единица и управление на международните резерви на страната.

Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)

Подсекторът включва всички финансови предприятия, които са основно ангажирани с финансово посредничество и чието задължение е да получават депозити и/или близки заместители на депозити от други институционални единици, различни от парично-финансови предприятия, както и да дават заеми и/или да инвестират в ценни книжа за своя собствена сметка. Този подсектор включва всички търговски банки.

Фондове на паричния пазар (ФПП)

В подсектор „Фондове на паричния пазар“ се класифицират следните финансови посредници: инвестиционни фондове, включително инвестиционни тръстове, дялови тръстове и други колективни инвестиционни схеми, чиито акции или дялови единици са близки заместители на депозитите.

Инвестиционни фондове, различни от тези на паричния пазар

Инвестиционните фондове, различни от тези на паричния пазар, включват инвестиционни тръстове, дялови тръстове и други колективни инвестиционни схеми, чиито акции или дялови единици не се смятат за близки заместители на депозитите.

Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове

Подсектор „Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с финансово посредничество, като натрупват пасиви във форма, различна от валута, депозити или дялове в инвестиционни фондове, или са във връзка със застрахователни, пенсионни и стандартни гаранционни схеми от институционалните единици. Подсектор „Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове“ е допълнително разделен на подсектори, състоящи се от финансови предприятия за секюритизация, посредници на ценни книжа и деривати, финансови предприятия, занимаващи се с кредитиране, и специализирани финансови предприятия.

Финансови спомагателни организации

Подсектор „Финансови спомагателни организации“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с дейности, тясно свързани с финансовото посредничество, но които сами по себе си не са финансови посредници.

Каптивни финансови институции и заемодатели

Подсектор „Каптивни финансови институции и заемодатели“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които не са ангажирани нито с финансово посредничество, нито с предоставяне на спомагателни финансови услуги, и по-голямата част от чиито активи или пасиви не се търгуват на свободните пазари.

Застрахователни (осигурителни) дружества (ЗД)

Подсектор „Застрахователни (осигурителни) дружества“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с финансово посредничество като следствие от обединяване на рискове, главно под формата на пряко застраховане или презастраховане.

Пенсионни фондове (ПФ)

Подсектор „Пенсионни фондове“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с финансово посредничество като следствие от обединяване на социалните рискове и потребности на осигурените лица (социално осигуряване). Пенсионните фондове, като социалноосигурителни схеми, осигуряват доходи при пенсиониране, а също и плащания при смърт и инвалидност.

Сектор "Държавно управление"

В сектор „Държавно управление“ се включват всички институционални единици, които са други непазарни производители. Продуктът им е предназначен за индивидуално и колективно потребление и главно е финансиран от задължителни плащания, направени от единиците, принадлежащи на другите сектори и/или всички институционални единици основно са ангажирани в преразпределение на националния доход и богатство.

Централно държавно управление

Централно държавно управление включва: Народно събрание, министерства, включително Министерски съвет като независима единица, агенции, които са независими юридически лица, Българска академия на науките и други автономни изследователски и научни институции, Българска национална телевизия и Българско национално радио.

Местно държавно управление

Местно държавно управление включва всички общини като единици на публичната администрация.

Социалноосигурителни фондове

Социалноосигурителните фондове включват институционални единици, които управляват социалноосигурителни схеми - Национален осигурителен институт, Национална здравноосигурителна каса, Учителски пенсионен фонд.

Сектор "Домакинства"

Сектор "Домакинства" включва лица или групи от лица като потребители и производители на стоки предимно за собствена крайна употреба; еднолични търговци, водещи едностранни счетоводни записвания с до 10 наети лица.

Сектор "Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)"

Сектор "Организации с нестопанска цел, обслужващи домакинствата" се състои от институции и отделни юридически лица, които обслужват домакинствата. Секторът включва: синдикати, политически партии, фондации, сдружения, църковни и религиозни общества, читалища и други.

Нерезидентен сектор (Останал свят)

Сектор "Останал свят" се състои от всички нерезидентни институционални единици, ангажирани с операции с резидентни единици или имащи други икономически връзки с резидентни единици.

Европейски съюз**Други страни и международни организации**

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 01.01.2015 г. (незавършено строителство)	Продадени дълготрайни материални активи в процес на изграждане през 2015 г.	Разходи за придобиване на ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване		Придобити ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане (незавършено строителство)	
				общо	в т.ч. за употребявани ДМА		общо	увеличение или намаление от преценка
а	б	1	2	3	4	5	6	7
Общо (4510+4520+4530+4540+4550)	4500							
Земя	4510	x			x			x
Сгради, строителни съоръжения и конструкции (4521+4522+4523)	4520							
Жилищни сгради	4521							
Нежилищни сгради	4522							
Строителни съоръжения и конструкции	4523		x					x
Машини, производствено оборудване и апаратура	4530							
Транспортни средства	4540							
Други разходи	4550							

Раздел А. Въведени в действие нежилни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2015 г. /включени в стойността на придобитите ДМА кодове 4522 и 4523 от колона 5, намалени със стойността на употребяваните ДМА от колона 4/

(Хил. левове)

Наименование на обекта	Код на реда	Стойност на обекта
Нежилни сгради (4611+4612+4613)	4610	
Производствени сгради	4611	
Търговски сгради	4612	
Други видове нежилни сгради	4613	
Строителни съоръжения и конструкции (4621+4622+4623)	4620	
Транспортна инфраструктура	4621	
Тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии	4622	
Други видове инженерно-строителни съоръжения	4623	

Дата: _____

Ръководител: _____

Съставител: _____

(подпис)

(телефон)

(име, презиме, фамилия)

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт: _____

(име, презиме, фамилия)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, които през 2015 г. са извършили разходи за придобиване или са придобили дълготрайни материални активи чрез действително извършени разходи за строителство и закупуване - нефинансови предприятия, съставлящи баланс; предприятия с нестопанска цел; застрахователи; специализирани инвестиционни предприятия; пенсионноосигурителни дружества; бюджетни предприятия - първостепенни разпоредители на бюджетни средства (министерства, ведомства, организации и общини) и централни офиси на банките. Бюджетните предприятия, когато имат извършени разходи само за една дейност в едно населено място, попълват един отчет, а когато разходите са за различни дейности или на различни населени места въвеждат обобщен отчет и детайлни отчети за всеки вид дейност и/или населено място (сумата от детайлните отчети трябва да е равна на общите разходи за придобиване на ДМА от обобщения отчет). Централните офиси на банките подават един отчет.

Дълготрайни материални активи /ДМА/, за които не са направени разходи от инвеститора, а са получени от дарения, не са обект на наблюдение с този формуляр.

Формулярът съдържа информация за направените разходи за придобиване на ДМА и придобитите ДМА през отчетната година и стойността на дълготрайните материални активи в процес на изграждане в началото и в края на същата (незавършено строителство), (салдото по сметка 613). Източник на информация по тези показатели са счетоводните записвания на предприятието.

Увеличението **или намалението (със знак "-")** от извършена преоценка **само** на дълготрайните материални активи в процес на изграждане към 31.12.2015 г. (незавършено строителство) се посочва в колона 7.

По редове се предоставя информация за структурата на разходите и придобитите ДМА по видове: земя; сгради и строителни съоръжения и конструкции; машини, производствено оборудване и апаратура; транспортни средства и други разходи.

В раздел А "Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2015г." се посочват данни за стойността на въведените през отчетната година нежилищни сгради и строителни съоръжения чрез ново строителство, разширение и основен ремонт.

Нежилищни сгради – на код 4610 се посочва общата стойност на нежилищните сгради.

На код 4611 - **производствени сгради** се посочва стойността на сгради, предназначени за производството на промишлена продукция, в които се извършват производствени, монтажни и складови операции (заводи, производствени корпуси, промишлени цехове и работилници), резервоари, силози и складове.

На код 4612 - **търговски сгради** се посочва стойността на сгради за търговия на едро и дребно, панаирни палати, зали за провеждане на търгове и изложбени зали, бензиностанции и др.

На код 4613 - **други видове нежилищни сгради** се посочва стойността на всички останали видове нежилищни сгради, непосочени по-горе - административни сгради; сгради за краткосрочно пребиваване (хотели и други сгради за краткосрочно пребиваване); сгради за обслужване на транспорта и съобщенията (гари, аерогари, телефонни централи, гаражи); учебни сгради и сгради за научни изследвания; медицински (здравни) сгради, сгради за културни обществени забавления, музеи и библиотеки, спортни сгради и други нежилищни сгради (селскостопански сгради, сгради с култово и религиозно предназначение, недвижими паметници на културата и други сгради, неклаксифицирани другаде).

Строителни съоръжения и конструкции - на код 4620 се посочва общата стойност на строителните съоръжения и конструкции.

На код 4621 - **транспортна инфраструктура** се посочва стойността на въведените в експлоатация пътни съоръжения, свързани с транспортната инфраструктура (пътища - пътна и улична мрежа, магистрални и градски релсови пътища, самолетни писти, мостове и тунели); хидротехнически съоръжения (пристанища и водни пътища, язовири, хидромелиоративни съоръжения за напоителни и отводнителни системи).

На код 4622 - **тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии** се посочва стойността на магистрални тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии (магистрални нефто- и газопроводи, магистрални водопроводи, магистрални далекосъобщителни линии, магистрални електропроводи); локални тръбопроводи и кабелни мрежи (локална газопроводна мрежа, локална водопроводна и топлофикационна мрежа, локална канализационна мрежа, локална електрическа и далекосъобщителна мрежа).

На код 4623 - **други видове инженерно-строителни съоръжения** се посочва стойността на всички останали строителни съоръжения, непосочени по-горе (съоръжения за спорт и развлечение, спортни терени и други строителни съоръжения, неклаксифицирани другаде).

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ (ДМА)
И НЕМАТЕРИАЛНИ (ДНА) АКТИВИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ ЗА 2015 ГОДИНА**

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Разходи за придобиване на ДМА и ДНА с екологично предназначение	Разходи за поддържане на ДМА и ДНА и извършени мероприятия с екологично предназначение (без амортизации)
а	б	1	2
Разходи - общо	80000		
Разходи за отпадъчни води	80100		
Специализирани съоръжения (end-of-pipe)	80110		
в това число:			
Производствени пречиствателни станции за отпадъчни води	80111		
Селищни пречиствателни станции за битови отпадъчни води	80112		
Канализация	80114		
Други за отвеждане на отпадъчни води	80115		
Интегрирани технологии (integrated technology)	80120		
Разходи за обратно водоснабдяване	80200		
Разходи за опазване на въздуха	80300		
Специализирани съоръжения (end-of-pipe)	80310		
Интегрирани технологии (integrated technology)	80320		
Разходи за опазване на почвата, подземните и повърхностните води	80400		
Специализирани съоръжения (end-of-pipe)	80410		
Противоерозионни мероприятия	80411	x	
Рекултивация на сметища и депа за отпадъци	80412	x	
Рекултивация на други нарушени терени	80413	x	
Почистване на замърсени земи	80414	x	
Почистване на повърхностни и подземни води от замърсители	80415	x	
Биологическа и интегрирана растителна защита	80416	x	
Отводняване	80417	x	
Други (напр. химическа мелиорация)	80418	x	
Интегрирани технологии (integrated technology)	80420		
Разходи за опазване на горите	80500		
Разходи за опазване на биоразнообразието и защитените територии, защитените зони и обекти	80600		
Специализирани съоръжения (end-of-pipe)	80610		
Интегрирани технологии (integrated technology)	80620		
Разходи за ловно и рибно стопански мероприятия	80700		
Разходи за третиране на отпадъците (без такса за битови отпадъци)	80800		
Специализирани съоръжения (end-of-pipe)	80810		
Инсталации за оползотворяване на неопасни отпадъци	80811		
Инсталации за оползотворяване на опасни отпадъци	80812		
Инсталации за обезвреждане на неопасни отпадъци, различни от депа	80825		
Инсталации за обезвреждане на опасни отпадъци, различни от депа	80826		
Депа за неопасни отпадъци	80813		
Депа за опасни отпадъци	80814		
Отстраняване, транспортиране и съхранение на неопасни отпадъци	80815		
Отстраняване, транспортиране и съхранение на опасни отпадъци	80816		
Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване	80817	x	
Поддържане на транспортни средства и други съоръжения за неопасни отпадъци	80818	x	
Поддържане на транспортни средства и други съоръжения за опасни отпадъци	80819	x	
Интегрирани технологии (integrated technology)	80820		

Показатели	Код на реда	(Хил. левове)	
		Разходи за придобиване на ДМА и ДНА с екологично предназначение	Разходи за поддържане на ДМА и ДНА и извършени мероприятия с екологично предназначение (без амортизации)
Разходи за защита от шума	80900		
Специализирани съоръжения (end-of-pipe)	80910		
Интегрирани технологии (integrated technology)	80920		
Разходи за научноизследователска дейност	81100		
Разходи за просветна, образователна и други подобни дейности	81200	x	
Разходи за административна дейност	81300	x	
Мониторинг, контрол, анализи и разходи за поддържане на апаратурата	81400		
Разходи за оценка на въздействието върху околната среда и оценка за съвместимост	81500	x	

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, които са изразходвали средства за дълготайни материални и нематериални активи за околната среда (ДМА-ЕП и ДНА-ЕП) и за тяхното поддържане (текущи разходи), независимо дали са собствени или не (ново строителство; реконструкция; поддържане и експлоатация на ДМА - ЕП; мероприятия за околната среда).

В отчета не се включват разходите за опазване на здравето и безопасността на работното място.

Съгласно Регламент 58/97 на Евростат, съоръженията за опазване на околната среда се разделят на два вида:

- **специализирани съоръжения за околната среда (end-of-pipe)** - включващи съоръжения, които не участват в производствения процес и служат само за намаляване замърсяването, което е резултат от производството.

- **интегрирани технологии (integrated technologies)** - елементи на производствения процес/технологии, в резултат на които се постига по-малко замърсяване на околната среда в сравнение с други подобни. Често оборудването е напълно интегрирано в производствения процес и не може да се идентифицира като отделен компонент. В този случай се отчита само оценените дял от общата инвестиция, свързан с избора на технология, по-щадяща околната среда.

На код **80100** в кол. 1 и кол. 2 се посочват направените разходи **само за отпадъчни води**, независимо че по програма „Околна среда“ се изразходват средства и за водоснабдяване.

На код **80500** в кол. 1 се посочват разходите за лесоустройствени и други проекти, а в кол. 2 - разходите за защита на горските ресурси от болести, вредители и пожари, както и разходите за проведените санитарни сечи. Не се включват разходите за мероприятия в горския фонд - рекултивация и т.н., които се включват в разходите за опазване на почвата и подпочвените води.

На код **80600** в кол. 1 се посочват разходите за придобиване на ДМА за опазване на биоразнообразието и защитените територии и обекти, а в кол. 2 - за извършените мероприятия.

На код **80700** в кол. 2 не се включват разходите за мероприятия с промишлени цели (рибни запаси и други)

На код **81100** в кол. 1 се посочват разходите за лицензи, патенти и други, а в кол. 2 - за научноизследователска и развойна дейност, свързана с опазване на околната среда (код 702 от Раздел III на „Справка за научноизследователската и развойна дейност“). Това са разходите за НИРД, свързани с осъществяване на контрол над замърсяването, идентифициране на източниците и причините за замърсяване, неговото разпространение и влияние върху флората, фауната, микроорганизмите и биосферата; създаване на устройства за следене и измерване на всички видове замърсявания; превенция и премахване на замърсяването и други.

На код **81300** в кол. 2 се посочват изплатените суми за работна заплата, социални осигуровки и надбавки на заетия персонал в административните дейности пряко ангажирани в областта на околната среда, вкл. МОСВ, ИАОС, РИОСВ, РЗИ, ДИК и други.

На код **81400** в кол. 1 се посочват разходите за придобиване на апаратура за мониторинг и контрол, а в кол. 2 - както разходите за поддържане на апаратурата за мониторинг и контрол, така и заплатите на персонала зает с тази дейност.

На код **81500** в кол. 2 се посочват изплатените суми за експертизи и оценки свързани с опазването на околната среда (ОВОС).

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА
ЗА ПЛАТЕНИТЕ ДАНЪЦИ И ТАКСИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА**

ВАЖНО: Данните се попълват в левове - цели числа

(Левове)

Показатели	Код на реда	Платени суми - левове, цели числа
а	б	1
Данъци и такси за превозни средства		
Такса при регистрация на пътни превозни средства	8461	
Данък върху превозните средства	8462	
в т. ч. данък върху корабите, вписани в регистрите на българските пристанища и въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Р България за гражданските въздухоплавателни средства	8469	
Данък върху разходите, свързани с експлоатацията на МПС, използвани за управленска дейност	8463	
Пътна такса (винетка) - закупени в България	8464	
Данък върху нетния тонаж на корабите по Закона за корпоративното подоходно облагане	8465	
Платени суми за замърсяване на околната среда		
За замърсяване на въздуха (Закон за чистотата на атмосферния въздух)	8471	
За замърсяване на водите (по Тарифата за таксите, Закон за водите)	8472	
Продуктова такса (Закон за управление на отпадъците)	8473	
Такса за битови отпадъци (Закон за местните данъци и такси)	8474	
По Закона за защитените територии	8475	
По Закона за лечебните растения	8476	
Платени суми за ползване на ресурси		
Ползване на водни ресурси - за водовземане (по Тарифата за таксите)	8481	
Ползване на воден обект за наносни отложения от повърхностните води (по Тарифата за таксите)	8486	
Добив на кариерни материали	8482	
За горите	8483	
За събиране на билки	8484	
Платени такси за стопански риболов по Закона за рибарство и аквакултури	8485	
Други данъци и такси		
Данък върху представителните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8491	
Данък върху социалните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8492	
Данък върху недвижимите имоти по Закона за местните данъци и такси	8493	

Декларирам, че през 2015 г. не съм плащал такса за битови отпадъци

Дата: Ръководител:
Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички юридически лица (вкл. компании осъществяващи финансов лизинг), които имат плащания за екологични данъци и такси. Данъците и таксите са изброени в справката, както и в настоящите указания. Попълват се платените суми през отчетната година в ЛЕВОБЕ.

Данъци и такси, свързани с притежаването и използването на превозни средства

Такса при регистрация на превозните средства. Плащания за издаване и подмяна на документи за право на движение на пътни превозни средства, вкл. и за табели с регистрационен номер. Заплащат се еднократно, при регистрацията на превозните средства.

Данък върху превозните средства – годишен данък съгласно Закона за местните данъци и такси. Освен за пътни превозни средства, данък се плаща за корабите, вписани в регистрите на българските пристанища, както и за въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Република България.

Данък върху разходите, свързани с експлоатацията на превозни средства, когато с тях се осъществява управленска дейност. С него се облагат разходите за поддръжка, ремонт и експлоатацията на превозни средства, когато те се използват при управленска дейност. Размерът на данъка се определя съгласно чл.215 от ЗКПО. Отнася се за лицата, които плащат корпоративен данък.

Данъци върху замърсяванията на околната среда

Определянето на видовете такси и размера им следва спецификата на законите за околната среда, която обуславя голямото им разнообразие.

Закон за чистотата на атмосферния въздух – плащанията се извършват от крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто сяр.

Закон за водите – плащат се такси за замърсяване, съгласно Тарифата за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. **Не се включват сумите** за услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води (ВиК, пречиствателни станции).

Закон за управление на отпадъците – плаща се или продуктова такса в ПУДООС или лицензионно възнаграждение за организации по оползотворяване на отпадъци. Таксата се плаща от лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. **Не се включват** отчисленията (по чл. 71а от ЗУО) при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране.

Такса за битови отпадъци – се заплаща съгласно Закона за местните данъци и такси към общините – за събиране на битови отпадъци. Заплаща се годишно, заедно с данъка за притежаване на недвижими имоти.

Закон за защитените територии – плащания за разрешителни за ползване на дървесина, разрешителни за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове.

Закона за лечебните растения – такси за ползване на лечебни растения.

Платени суми за ползване на ресурси

За водни ресурси – включва такси за 1) водовземане, 2) за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от повърхностни води, съгласно Тарифата за таксите. **Не се включват** платените суми за услуги по доставка на вода (ВиК, Напоителни системи и други).

Такси за добив на кариерни материали – заплащат се от физически или юридически лица, които добиват кариерни материали. Таксите се определят на база брутният добив отделно за всеки вид материал.

За горите – сумите, които горските Държавни предприятия превеждат в бюджета на МЗХ, съгласно §11 от Предходните и заключителните разпоредби на Закона за горите, както и от средствата, които се внасят по силата на чл. 179, ал.1. от Закона за лова и опазването на дивеча.

Такси за събиране на билки – сумите, които се събират съгласно чл. 24 и чл. 25, ал. 1, т. 4 от Закона за лечебните растения. Таксите се определят съгласно Тарифата за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – държавна собственост.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА
ЗА ПОЛУЧЕНИТЕ СУБСИДИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПОМОЩИ И ИЗВЪРШЕНИТЕ РАЗХОДИ ЗА 2015 ГОДИНА**

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	6	1
Получени субсидии	2500	
Субсидии върху продуктите	2510	
в това число:		
- от правителството	2511	
- от Европейския съюз*	2512	
Субсидии върху производството	2520	
в това число:		
- от правителството	2521	
- от Европейския съюз*	2522	
Получени инвестиционни помощи	2600	
в т.ч. от Европейския съюз*	2610	
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии	2700	
в т.ч. от Европейския съюз*	2710	

* По програми, администрирани от Националния фонд към МФ, Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ и други програми на Европейския съюз.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Субсидиите са текущи безвъзмездни плащания, които сектор „Държавно управление“ или институциите на Европейския съюз извършват към резидентни производители.

Субсидиите върху продукти са субсидии, платими за единица произведена или внесена стока или услуга.

Сумата на субсидиите върху продукти може да се определи по следните начини:

- а) конкретна парична сума за количествена единица стока или услуга;
- б) определен процент от цената за единица;
- в) разликата между конкретна целева цена и платената от купувача пазарна цена.

Субсидии върху производството се състоят от субсидии, с изключение на субсидиите върху продуктите, които резидентните производствени единици могат да получават поради това, че извършват производствена дейност. За своята непазарна продукция непазарните производители могат да получават други субсидии върху производството само ако тези плащания от сектор „Държавно управление“ зависят от общи разпоредби, приложими както за пазарните, така и за непазарните производители.

Примерите за други субсидии върху производство включват:

- а) субсидии за работна заплата или работна сила като субсидии, платими за общите разходи за работна заплата или общата работна сила, или за наемането на работа на определени категории лица, като лица с физически увреждания или такива, които са били безработни продължително време, или за разходите по схеми за обучение, организирани или финансирани от предприятията;
- б) субсидии за намаляване на замърсяването: те се състоят от текущи субсидии, предназначени да покрият някои или всички разходи по допълнителното преработване, предприето за намаляване или предотвратяване на отделянето на замърсители в околната среда;
- в) субсидии за лихвени облекчения в полза на резидентни производствени единици, дори когато са предназначени за насърчаване на капиталобразуването. Когато дадена субсидия е предназначена да финансира както погасяването на дълга, така и плащането на лихвата по него, и когато не е възможно тя да бъде разпределена по двата елемента, цялата субсидия се разглежда като инвестиционна субсидия. Субсидиите за лихвени облекчения са текущи трансфери, предназначени за облекчаване на оперативните разходи на производителите. Те се разглеждат в сметките като субсидии за ползвачите се от тях производители дори когато разликата в лихвата се плаща пряко от държавното управление на предоставящата заема кредитна институция;
- г) компенсиране над нивото на ДДС, произтичащо от системата на пропорционално данъчно облагане, често срещана например в селското стопанство.

Инвестиционните помощи се състоят от капиталови трансфери в брой или натура, извършвани от сектор „Държавно управление“ или сектор „Останал свят“ към други резидентни или нерезидентни институционални единици, за финансиране изцяло или частично на разходите им за придобиване на дълготрайни активи.

Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии включват текущи разходи и разходи за нефинансови дълготрайни активи.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА ИЗРАЗХОДВАНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА,
ПОЛУЧЕНИ ОТ СУБСИДИИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ ЗА 2015 ГОДИНА**

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Общо	Отвеждане и пречистване на отпадъчни води	Оборотно водоснабдяване	Опазване на въздуха	Опазване на почвата и водите	Опазване на горите	Опазване на биоразнообразието, защитените територии, зони и обекти	Ловно и рибно стопански мероприятия	Третиране на отпадъци	Защита от шума	Апаратура за мониторинг и контрол
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Субсидии от държавата и общините (без национално съфинансиране)	2620											
Европейски съюз (и свързаното с тях национално съфинансиране)	2630											
По програми, администрирани от Националния фонд към МФ	2631											
По програми, администрирани от Разплащателната агенция към ДФ "Земеделие"	2632											
По други програми на Европейския съюз	2633											
Други международни организации (и свързаното с тях национално съфинансиране)	2640											
Други държави (и свързаното с тях национално съфинансиране)	2650											
Други донори от чужбина	2660											
Други донори от страната	2670											

Дата: [ ]

Ръководител:

Съставител:

(подпис)

(телефон)

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

УКАЗАНИЯ

Субсидиите са текущи безвъзмездни плащания, които сектор „Държавно управление“ или институциите на Европейския съюз извършват към резидентни производители.

Субсидиите за околната среда са предназначени да покрият някои или всички разходи по допълнителното преработване, предприето за намаляване или предотвратяване на отделянето на замърсители в околната среда.

Включват се само средствата, които са изразходвани през отчетната година, независимо от общия размер на получената субсидия.

Разпределението на сумите по направления за околната среда, трябва да съответстват на отчетените средства в отчет Разходи за опазване на околната среда.

Относно Мярка 214: да се включват само направления, свързани с опазване на почвите и водите /без сеитбообръщение/, контрол на почвената ерозия, съхраняване на биоразнообразието и управление на земите, свързани с Натура 2000.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА ВЗЕМАНИЯТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА, РАЗПРЕДЕЛЕНИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ
КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА**

А. ВЗЕМАНИЯ *

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на вземанията	Степен на ликвидност	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
I. Вземания				
1. Вземания от клиенти - вкл. търговски кредити и предоставени аванси (вкл. начислени лихви)	2000		х	х
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2001		х	х
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2002		х	х
в т.ч. търговски банки	2013		х	х
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2003		х	х
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2004		х	х
Застрахователи	2005		х	х
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2006		х	х
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2007		х	х
Население	2008		х	х
Юридически лица с нестопанска цел	2009		х	х
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2010		х	х
1.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2011		х	х
1.2 в т. ч. търговски кредити, оформени с ценни книжа ¹	2012		х	х
2. Предоставени заеми на предприятия (вкл. начислени лихви)	2020			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2021			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2023			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2024			
Юридически лица с нестопанска цел	2025			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2026			
2.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2028		х	х
3. Данъци за възстановяване от републиканския бюджет (вкл. начислени лихви)	2030		х	х
3.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2031		х	х
4. Данъци за възстановяване от общините (вкл. начислени лихви)	2040		х	х
4.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2041		х	х
5. Вземания от персонала	2050		х	х
5.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2051		х	х
6. Вземания от подотчетни лица	2060		х	х
6.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2061		х	х

Показатели	Код на реда	Сума на вземанията	(Хил. левове)	
			Степен на ликвидност	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
7. Вземания по финансов лизинг (вкл. начислени лихви)	2070			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2071			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2072			
в т.ч. търговски банки	2093			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2074			
Застрахователи	2075			
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2076			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2077			
Население	2078			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2079			
7.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2091		x	x
8. Други вземания (вкл. начислени лихви)	2080		x	x
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2081		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2082		x	x
в т.ч. търговски банки	2094		x	x
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2083		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2084		x	x
Застрахователи	2085		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2086		x	x
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2087		x	x
Население	2088		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2089		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2090		x	x
8.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2092		x	x
Общо вземания	2100		x	x

Б. ЗАДЪЛЖЕНИЯ *

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на задълженията	Степен на изискуемост	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
I. Задължения				
1. Задължения към доставчици - вкл. търговски кредити и получени аванси (вкл. начислени лихви)	2110		x	x
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2111		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2112		x	x
в т.ч. търговски банки	2123		x	x
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2113		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2114		x	x
Застрахователи	2115		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2116		x	x
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2117		x	x
Население	2118		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2119		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2120		x	x
1.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2121		x	x
1.2 в т. ч. търговски кредити, оформени с ценни книжа ¹	2122		x	x
2. Задължения по облигационни заеми (вкл. лихви)	2130			
2.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2131		x	x
3. Получени заеми				
3.1 Получени заеми от финансови предприятия (вкл. начислени лихви)	2140			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2141			
в т.ч. търговски банки	2146			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2142			
Застрахователи	2143			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2144			
3.1.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2145		x	x
3.2 Получени заеми от държавата (вкл. начислени лихви)	2150			
3.2.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2151		x	x
3.3 Получени заеми от други предприятия, без тези по т. 3.1 и 3.2 (вкл. начислени лихви):	2160			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2161			
Население	2163			
Юридически лица с нестопанска цел	2164			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2165			
3.3.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2167		x	x

Б. ЗАДЪЛЖЕНИЯ *

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на задълженията	Степен на изискуемост	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
4. Задължения по финансов лизинг (вкл. начислени лихви)	2170			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2171			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2172			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2173			
4.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2174		x	x
5. Задължения към персонала (вкл. начислени лихви)	2180		x	x
5.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2181		x	x
6. Задължения към подотчетни лица	2190		x	x
6.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2191		x	x
7. Данъчни задължения към държавата (вкл. начислени лихви)	2200		x	x
7.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2201		x	x
8. Данъчни задължения към общините (вкл. начислени лихви)	2210		x	x
8.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2211		x	x
9. Задължения към социалното и здравно осигуряване (вкл. начислени лихви)	2220		x	x
9.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2221		x	x
10. Преоформени в държавен дълг кредити (вкл. лихвите)	2230		x	x
11. Други задължения, вкл. за ценни книжа и начислени лихви	2240		x	x
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2241		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2242		x	x
в т.ч. търговски банки	2252		x	x
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2243		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2244		x	x
Застрахователи	2245		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2246		x	x
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2247		x	x
Население	2248		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2249		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2250		x	x
11.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2251		x	x
Общо задължения	2260		x	x

¹ Менителници, запис на заповед и други.

* Начислената лихва и просрочените плащания се записват към финансовия инструмент, по който се начисляват.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА ПРИТЕЖАВАНИТЕ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА И ФИНАНСОВИ ДЕРИВАТИ
ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА**

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2015
а	6	1	2	3
Притежавани финансови активи в ценни книжа (вкл. лихви)* и деривати по институционални сектори издатели				
I. Облигации	2300			
1. Краткосрочни корпоративни облигации	2310			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2311			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2312			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2313			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2314			
Застрахователи	2315			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2316			
2. Дългосрочни корпоративни облигации	2320			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2321			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2322			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2323			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2324			
Застрахователи	2325			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2326			
3. Общински облигации	2330			
Дългосрочни	2331			
Краткосрочни	2332			
II. Държавни ценни книжа	2340			
Дългосрочни	2341			
Краткосрочни	2342			
III. Други дългови инструменти и права	2350			
1. Други дългосрочни дългови инструменти и права	2360			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2361			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2362			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2363			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2364			
Застрахователи	2365			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2366			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2367			

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2015
а	б	1	2	3
2. Други краткосрочни дългови инструменти и права	2370			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2371			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2372			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2373			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2374			
Застрахователи	2375			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2376			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2377			
IV. Финансови деривати и опции върху акции на наетите лица на:	2380	x		
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2381	x		
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2382	x		
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2383	x		
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2384	x		
Застрахователи	2385	x		
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2386	x		
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2387	x		
Общо (I + II + III + IV)	2400			

* Начислената лихва се записва към финансовия инструмент, по който се начислява.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Указания за попълване на Справката за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори

Тази справка разглежда **част от притежаваните ценни книжа** на предприятието. Тя съдържа информация за облигациите, държавните ценни книжа и другите дългови инструменти и права, разпределени по институционални сектори издатели на ценните книжа, като отразява статистическите изисквания на Европейските институции.

Ценните книжа се класифицират като краткосрочни или дългосрочни в зависимост от времето от издаването до настъпване **на падежа като краткосрочни със срок до 1 година или дългосрочни със срок над 1 година, за разлика от възприетия класификационен подход в практиката на предприятието, където ценните книжа са класифицирани в зависимост от намеренията на предприятието да извършва операции с тях.**

Позицията „Други дългови инструменти и права“ включва всички останали сделки с **търгуеми дългови инструменти и права** различни от компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове, изкупени собствени облигации, менителници и записи на заповед.

В справката са включени и притежаваните финансови деривати.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР										Обл.	Общ.	Дейност	Звено

**ОТЧЕТ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА
И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ЗА 2015 ГОДИНА**

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение

Раздел 1. Среден списъчен брой и начислени средства за работна заплата

	Код на реда	Среден списъчен брой		Средства за работна заплата (в левове - цели числа)
		Общо	в т.ч. жени	Общо
а	б	1	2	3
Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време)	1000			
в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство (от код 1010 до код 1090)	1001			х
от код 1001: жени	1002	х	х	
Наетите от код 1001 по Национална класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г.:				
Ръководители	1010			
Специалисти	1020			
Техници и приложни специалисти	1030			
Помощен административен персонал	1040			
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	1050			
Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство	1060			
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	1070			
Машинни оператори и монтажници	1080			
Професии, неизискващи специална квалификация	1090			
Наети лица на непълно работно време без лицата в отпуск по майчинство				
- непреизчислени към пълна заетост	1200			х
- преизчислени към пълна заетост - от код 1001	1300			

Раздел 2. Движение и отработено време

		Код на реда	Брой
а		б	1
Наличност, приемане и напускане	Наличност по списък в началото на годината	1810	
	Приети от началото на годината - общо	1820	
	Напуснали през годината - общо	1840	
	Наличност по списък в края на годината (код 1810 + код 1820 - код 1840)	1880	
Отработено време през годината	Отработени човекодни	1910	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1911	
	Отработени човекочасове	1930	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1931	

Раздел 3. Начислени средства за работна заплата и други разходи за труд на работодателя

		Код на реда	От началото на годината (в левове - цели числа)	
а		б	1	
Начислени средства за работещите по трудово и служебно правоотношение	Работна заплата - общо (код 3100 = код 3120 + код 3130 + код 3140 + код 3150) (код 3100 = код 1000 к.3)	3100		
	в т.ч.	Основна заплата за действително отработено време	3120	
		Възнаграждение над основната заплата (наднормено и премии по системите за заплащане на труда)	3130	
		в т.ч. годишни, шестмесечни, тримесечни премии, целеви награди, извънредни заплати и други еднократни възнаграждения	3133	
		Възнаграждение за платен отпуск	3140	
		Допълнителни и други възнаграждения (за нощен труд, работа на смени, професионален стаж, извънреден труд) по КТ, ЗДС, друг закон, колективен или индивидуален трудов договор	3150	
	Обезщетения по КТ, ЗДС и КСО	3160		
	в т.ч.	по чл. 200, ал. 3 от КТ и чл. 104, ал. 4 от ЗДС	3161	
		по чл. 222, ал. 1 и 2 от КТ и чл. 104, ал. 1 и 2 от ЗДС	3162	
		по чл. 220, ал. 1 и чл. 225 от КТ и чл. 104, ал. 3 от ЗДС	3163	
	Социални и здравни осигуровки (вкл. доброволни и фонд "Безработица")	3170		
	Други социални разходи и надбавки	3180		
	Данък върху социалните разходи	3190		

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в кодове 1000, 1500 и 1600)	1400			
Наети лица по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500			
в т.ч. наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	1510			
Наети лица по чл. 111 от КТ за допълнителен труд	1530			
Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400)	1600			
Социални и здравни осигуровки	3300	х	х	

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ
ЗА ОТЧИТАНЕ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА И СРЕДСТВАТА
ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на заетите лица и средствата за работна заплата и други разходи за труд се извършва чрез формуляра по труда "Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд". Включват се както българските, така и смесените предприятия с чуждо участие в страната. Отчетът по труда се съставя за целия календарен период с данни, извлечени от първичната документация.

Основен източник на информация при попълването на отчета са ведомостите за заплати.

Обработката на информацията от годишната отчетност по труда в НСИ се извършва по местонамиране на дейността на местните единици (поделенията), а не по седалище на предприятието. За целта всички предприятия, които имат местни единици – цехове, клонове, офиси и т.н. на територията на друга община и не са на самостоятелен баланс представят:

- общ отчет – попълва се от отчетната единица по всички раздели и включва данните на всички цехове, клонове, офиси и т.н. независимо от местонамирането им;

- отделни отчети за всички цехове, клонове, офиси и т.н. с попълнени всички раздели. Сборът от данните на тези отчети трябва да бъде равен на съответните данни от общия отчет.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ**Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение.**

1. В списъчния брой на персонала **се включват** всички лица, приети на работа /постоянна, временна и сезонна/, които са в трудово правоотношение съгласно КТ, или в служебно правоотношение съгласно ЗДС с отчетната единица. Лицата се включват в списъчния състав от деня на зачисляването им на работа.

На **код 1000** се включват и лицата, назначени със срочни трудови договори по условията на Закона за насърчване на заетостта, както и тези по ПМС № 66/28.03.96 година, ПМС № 212 от 1993г. и ПМС № 258 от 02.12.2005 година.

На код 1000 се включват и наетите лица по договор за управление и контрол, на които основното работно място и прослужен трудов стаж (съгласно СС-19 т.1) е в отчетната единица. Техните средства се посочват на код 1000 кол. 3 (респ. на код 3100), но само тази част от тях, която е посочена като заплащане в договора им с отчетната единица. Другите възникнали плащания извън този договор, имащи характер на хонорари и др. подобни плащания, трябва да бъдат посочени на код 1400 кол. 3.

Лицата, работещи на **непълно работно време се преизчисляват в еквиваленти на пълна заетост**. За да се преизчисли на база пълна заетост, списъчният брой на наетите на непълно работно време се умножава с коригиращ коефициент, изразяващ отношението между нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на непълно работно време към нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на пълно работно време.

Включват се и лицата, временно отсъстващи поради болест, неплатен отпуск не по-дълъг от три месеца, отпуск по майчинство.

2. **Не се включват:** лицата в неплатен отпуск за повече от три месеца; сезонните работници, намиращи се в отпуск, когато не им се начислява работна заплата; лицата, сключили граждански договор за работа; наетите лица по чл. 111 от КТ; лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник, както и начислените за тях суми за трудово възнаграждение и осигуровки.

3. Изчисляването на показателя „Среден списъчен брой“ (ССБ) е съгласно „Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала“, утвърдена със Заповед на председателя на НСИ, и се определя по метода на средната аритметична величина.

3.1. Средният списъчен брой на наетите по трудово или служебно правоотношение за един месец се изчислява чрез сумирането на списъчния брой на наетите лица на пълно работно време и броя на наетите лица на непълно работно време, преизчислени в еквиваленти на пълна заетост за всеки календарен ден от месеца (включително почивните дни и официалните празници), след което полученният общ сбор се разделя на броя на календарните дни за съответния месец.

Списъчният брой през почивните и празничните дни се взема за равен на списъчния брой на наетите от последния работен ден.

3.2. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученният сбор се разделя на 12 (броя на месеците в годината).

3.3. В случаите, когато фирмата, поделението, предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

3.4. На **код 1001** се посочва средният списъчен брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство (чл.163 и 164 от КТ). Получава се като разлика между средния списъчен брой на наетите лица и средния списъчен брой на лицата в отпуск по майчинство.

4. По **кодове 1010, 1020, ..., 1090** се разпределя персонала без лицата в отпуск по майчинство посочен на код 1001, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г. на равнище клас (еднозначен код).

5. На **код 1200** се посочва средният годишен брой на лицата наети на непълно работно време, но **без** да е преизчислен в еквивалент на пълна заетост. Тук се отнасят лицата, приети на работа на непълно работен ден, непълна работна седмица, непълно работен месец т.е. назначените по чл.138, 138а и 114 от КТ. Не се включват лицата в отпуск по майчинство.

6. На **код 1300** се посочва средният списъчен брой на наетите лица на непълно работно време от код 1200, **преизчислен в еквивалент на пълна заетост** въз основа на продължителността на работното време, установено в трудовия договор.

ПРИМЕР 1:

В предприятието "А" от 3 май са назначени 9 души на работа по 3 часа на ден. Нормално установената продължителност на работния ден в предприятието е 8 часа. КЕПЗ е равен на (3часа/8часа) ≈ 0.38. Броят календарни дни в месеца, през които лицата са били част от списъчния брой на персонала, е 29 дни (31 – 2). Следователно ССБ на лицата, работещи на непълно работно време, е равен на (9 лица x 0.38 x 29 дни): 31 дни ≈ 3 лица.

КЕПЗ = ПНРВ / ППРВ

КЕПЗ - коригиращият коефициент, чрез който се изчисляват еквивалентите на пълна заетост;

ПНРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на непълно работно време;

ППРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на пълно работно време.

ПРИМЕР 2:

В предприятието "Б" има 10 наети лица, на които работното време е 2 дни по 8 часа в седмицата. За изчисляването на средния списъчен брой се изхожда от седмичния брой работни часове - в случая 16 часа (8 x 2). При нормална продължителност на работната седмица 40 часа (8 часа x 5 дни) коефициентът КЕПЗ за тези лица е равен на 16 часа : 40 часа = 0.40. Ако се приеме, че месецът има 30 календарни дни и лицата са включени в списъчния брой през целия период, то ССБ = (10 x 0.40 x 30) : 30 = 4 лица.

7. В **раздел 2** на формуляра се попълва информация за отработеното време и движението на персонала: приети и напуснали.

На **кодове 1910, 1911, 1930 и 1931** се посочват действително отработените дни и часове на персонала, като тези на работещите на непълно работно време **не се** преизчисляват към пълна заетост. В отработените часове се включват и тези за извънреден труд. На код 1910 **не** се включват дните за платен отпуск, отпуск по болест, неплатен отпуск и др. неотработени дни.

8. В **раздел 3** на **код 3100** се посочват всички **начислени** през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение. **Не се включват:** 1) осигурителните вноски за сметка на работодателя, обезщетенията по КТ, ЗДС и КСО, както и обезщетенията и помощите за сметка на осигурителните фондове (отглеждане на дете, временна неработоспособност); 2) допълнителната сума /задължение и разход към персонала/ за компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползвано право на натрупан отпуск към датата на съставяне на годишния счетоводен отчет съгл. СС-19.

Средствата за работна заплата, посочени на код 1000 кол. 3 трябва да са равни на тези, посочени на код 3100.

На **код 3130** се посочват начислените над основното възнаграждение суми за стимулиране на персонала, и други специфични допълнителни възнаграждения, определени според прилаганите системи на заплащане на труда или уговорени с колективен или индивидуален трудов договор.

На **код 3133** се посочват само тези суми от **код 3130**, които имат характер на нерегулярни премии, платени от работодателя през годината: тримесечни, годишни или с друга периодичност премии, 13-та или 14-та заплата, по случай определени празници (Великден, 24 май, 15 септември, Коледа), допълнителни плащания за платен годишен отпуск и т.н. **Не се включват** допълнителните възнаграждения (премии), плащани регулярно на всеки платен период, дори ако сумата им варира от месец на месец.

На **код 3150** се посочват начислените суми за нощен труд, работа на смени, за образователна и научна степен, за професионален стаж, работа през празничните и почивни дни, извънреден труд и други.

9. На **кодове 3160, 3170, 3180 и 3190** се посочват разходите за сметка на работодателя само за работещите по трудово или служебно правоотношение.

10. На **код 3160** се посочват начислените обезщетения за сметка на работодателя по КТ, ЗДС, КСО или друг нормативен акт:

- от КТ- по чл. 200,213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225 и 331;

- от ЗДС - по чл.77, 78, 104, 106 и 107;

- от КСО- по чл. 40 ал.5.

11. На **код 3170** се посочват осигурителните вноски във фондовете "Безработица", "Пенсии", "Трудова злополука и професионална болест", "Общо заболяване и майчинство", "Учителски пенсионен фонд", разходите за задължително застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука", здравноосигурителните вноски; вноските за: допълнително задължително пенсионно осигуряване, допълнително доброволно пенсионно осигуряване; допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация по КСО и допълнително доброволно здравно осигуряване **за сметка на работодателя** върху всички начислени през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение.

12. На **код 3180** се посочват социални разходи за: поевтиняване на храна, поддръжка на почивни бази, неуниформено облекло, транспорт, еднократни помощи изплатени на наетите за лекарства, раждане и други. За социалните разходи предоставени в натура се посочва стойността на стоките и услугите предоставяни от страна на работодателя на наетите по покупни цени, а за произведените в предприятието - по цени на производител.

13. На **код 3190** се посочва данъкът за сметка на работодателя по чл. 216 от ЗКПО, начислен върху сумите за социални разходи в натура по чл. 204 ал.2 от същия закон. Не трябва да се посочват сумите, начислени по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици.

14. На **код 1400** се посочват лицата по договор за управление и контрол, които не са включени в код 1000, код 1500 и код 1600.

15. На **код 1500** се посочва броят на наетите лица по извънтрудово правоотношение (граждански договор). В начислените средства на код 1500 колона 3 се посочват всички суми като хонорари, лекторски и други подобни възнаграждения на наетите по извънтрудови правоотношения.

16. На **код 1510** се посочват лицата, които през годината са имали сключен **само** договор за извършване на услуги с личен труд (граждански договор) с отчетната единица и **нямат** трудово или служебно правоотношение с друг работодател.

17. На **код 1530** се посочват данни за лицата, назначени по чл.111 от КТ. Те не се включват в Част I.

18. На **код 1600** се посочва броят на работещите собственици, които участват пряко в дейността на фирмата. Тези, които са в трудово правоотношение с отчетната единица се посочват само на код 1000 и не следва да се посочват на код 1600. Не се посочват съдружниците, които само получават дивиденди за дялово участие.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1530 и 1600 кол. 1 и 2, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12.

19. На **код 3300** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя на работещите без трудово и служебно правоотношение. Това са социалните и здравни осигуровки за хонорари, лекторски и др. подобни възнаграждения, за начислени суми по граждански договори, за начислени суми по договор за управление и контрол, и суми за наетите лица по чл.111 от КТ. Не трябва да се посочват социалните и здравни осигуровки на работещите собственици (посочени на код 1600) - тези суми са за сметка на самоосигуряващото се лице.

Забележки:

Исползвани съкращения: **ЗДС** – Закон за държавния служител; **ЗКПО** – Закон за корпоративното подоходно облагане; **КСО** – Кодекс за социалното осигуряване; **КТ** – Кодекс на труда.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ЧУЖДЕСТРАННИТЕ ПРЕКИ ИНВЕСТИЦИИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

Раздел I. Чуждестранни преки инвестиции по състав и страни на чуждестранните инвеститори

Показатели	Код на реда	Общо		Чуждестранно участие		По чуждестранни инвеститори								
		хил. лв.	хил. евро	хил. лв.	хил. евро	страна.....	хил. евро	страна.....	хил. евро	страна.....	хил. евро	страна.....	хил. евро	страна.....
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
1. Наличност на 31.12.2015 г.														
Записан капитал	4420													
Премии от емисии	4421													
Резерв от последващи оценки	4422													
Резерви	4423													
Натрупа на печалба (загуба) от минали години	4424													
Текуща печалба (загуба)	4425													
Непогасени дългосрочни задължения към чуждестранния инвеститор (над 1 година)*	4426	x												
Непогасени краткосрочни задължения към чуждестранния инвеститор (до 1 година)*	4427	x												
Непогасени дългосрочни вземания от чуждестранния инвеститор към инвестиционното предприятие (над 1 година)	4428	x												
Непогасени краткосрочни вземания от чуждестранния инвеститор към инвестиционното предприятие (до 1 година)	4429	x												
2. Доход, разпределен през годината														
Начислени дивиденди	4441													
Изплатени дивиденди	4442													
Капитализирана печалба	4443													

* Само предоставени от чуждестранния инвеститор.

Раздел II. Местонамиране (държава) на крайния (ултимативния) чуждестранен собственик на предприятието

Моля, попълнете държавата, в която е резидент ултимативния чуждестранен собственик (при свързани предприятия това е последното предприятие, осъществяващо контрол, което не е собствено на друго чуждестранно предприятие).

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(подпис)

(телефон)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(име, презиме, фамилия)

Държава: .....

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва **от всички предприятия от нефинансовия сектор, които имат регистрирано чуждестранно участие в капитала на предприятието от 10% до 100%.**

Раздел I. Чуждестранни преки инвестиции по състав и страни на чуждестранните инвеститори

В този раздел се посочват данни за: собствения капитал на предприятието в края на годината; вътрешнофирмените задължения между инвестиционното предприятие и чуждестранния инвеститор; дохода, създаден през предходни години и разпределен през отчетната година общо и по страни на чуждестранните инвеститори. **Данните в хиляди левове се записват в цели числа, а в хиляди евро - с един десетичен знак.**

В анкетите на кол. от 4 до 9 се посочва името на страната, от която е чуждестранният инвеститор, притежаващ дял в капитала на предприятието.

В кол. 1 се посочват **в цели числа** данните за предприятието в хиляди левове общо за българското и чуждестранното участие.

В кол. 2 се посочват **в цели числа** данните за чуждестранното участие общо в хиляди левове.

В кол. 3 се посочва **с един десетичен знак** общото чуждестранно участие, а в колони 4, 5, 6, 7, 8 и 9 - по страни на инвеститорите в **хиляди евро**.

Стойностите в левове и в евро за колони 2 и 3 трябва взаимно да си съответстват. Преизчисляването на данните от левове в евро и обратно се извършва по централния курс на БНБ към датата на извършване на съответната трансакция или операция по придобиването. При наличие на трансакции, извършени в други видове валута, за преизчисляването им в левове и евро се използват съответните централни курсове на БНБ или кръстосани курсове (при липса на фиксинг) към датата на тези трансакции. Непогасените валутни заеми и неизплатените задължения от чуждестранния инвеститор се оценяват по курса на БНБ към 31.12.2015 година.

1. Наличност на 31.12.

На код **4420, 4421, 4422, 4423, 4424 и 4425** се посочват общо (кол.1), чуждестранното участие (кол. 2 и 3), както и по страни на инвеститорите (кол. от 4 до 9) съответните стойности на записания капитал, премиите от емисии, резервите от последващи оценки, резервите, натрупаната печалба (загуба) от минали години и текущата печалба (загуба) за отчетната година. Данните в **колона 1** по тези кодове трябва да съответстват на данните посочени в **Баланса на предприятието**, както следва:

код 4420 к.1=код 05100 к.1 от Баланса на предприятието

код 4421 к.1=код 05200 к.1 от Баланса на предприятието

код 4422 к.1=код 05300 к.1 от Баланса на предприятието

код 4423 к.1=код 05400 к.1 от Баланса на предприятието

код 4424 к.1=код 05500 к.1 от Баланса на предприятието

код 4425 к.1=код 05600 к.1 от Баланса на предприятието

Данните по кодове 4420, 4421, 4422 и 4423 к.2 и к.3 се оценяват съответно в левове и в евро по курса на БНБ в деня на извършване на съответната вноска (придобиване).

На код **4424 и код 4425** съответната печалба (загуба) се определя пропорционално на дяловото участие на чуждестранните инвеститори в записания капитал на предприятието (ако в дружествения договор не е предвидено друго) и се преоценява в евро в съответствие с валутния курс на БНБ. Загубата се записва със знак минус ("-").

На код **4426** се посочва общо (кол.2 и 3) и по страни на инвеститорите (от кол. 4 до 9) размерът на непогасената **към 31.12. на отчетната година** част от главницата по дългосрочни заеми и търговски кредити, **отпуснати само от чуждестранния инвеститор** (притежаващ дял в капитала) на инвестиционното предприятие. Не се вземат предвид заемите от банки (освен ако банката е акционер в предприятието).

На код **4427** се посочва общо (кол.2 и 3) и по страни на инвеститорите (от кол. 4 до 9) размерът на непогасената **към 31.12. на отчетната година** част от главницата по краткосрочни заеми и търговски кредити, **отпуснати само от чуждестранния инвеститор** на инвестиционното предприятие, както и размерът на непогасените **към 31.12.** задължения по доставки и получени аванси към чуждестранния инвеститор.

На код **4428** се посочва общо (кол.2 и 3) и по страни на инвеститорите (от кол.4 до 9) размерът на непогасената **към 31.12. на отчетната година** част от главницата по вземания на инвестиционното предприятие по дългосрочни заеми и търговски кредити, **отпуснати само на чуждестранния инвеститор**.

На код **4429** се посочва общо (кол.2 и 3) и по страни на инвеститорите (от кол.4 до 9) размерът на непогасената **към 31.12. на отчетната година** част от главницата по вземания на инвестиционното предприятие по краткосрочни заеми и търговски кредити, **отпуснати само на чуждестранния инвеститор**, както и вземания по продажби и предоставени аванси на чуждестранния инвеститор.

2. Доход, разпределен през годината.

Отчита се разпределеният през отчетната година доход, който е създаден през предходните години.

Начислените дивиденди и капитализираната печалба се преизчисляват в евро (и обратно) по централния курс на БНБ към датата, по която са осчетоводени (вземането на съответното решение).

На код **4441** се посочват начислените от предприятието дивиденди **през отчетния период** общо в кол. 1, а в кол.2 и 3 от чуждестранния инвеститор и по страни в колоните от 4 до 9. На код **4442** се посочват общо изплатените дивиденди, без полагащия се данък.

На код **4443** кол.1 се посочва стойността на капитализираната (реинвестираната) през отчетния период печалба в предприятието. В колоните от 2 до 9 се посочва частта на капитализираната печалба от чуждестранния инвеститор в същото предприятие, пропорционална на дяловото му участие в записания капитал (ако в дружествения договор не е предвидено друго), общо и по страни на инвеститорите.

Раздел II. Местонамиране (държава) на крайния (ултимативния) чуждестранен собственик на предприятието

В този раздел се попълва държавата, в която е резидент ултимативния чуждестранен собственик (юридическо или физическо лице) на предприятието, който контролира пряко или косвено повече от половината от акциите с право на глас или повече от половината от дяловете в капитала на предприятието.

При верига от свързани предприятия за определяне на ултимативния чуждестранен собственик се прилага правилото за **„последното предприятие, осъществяващо контрол“**. Съгласно него при наличие на **свързани предприятия**, при които дадено предприятие в **РБългария** е собственик на чуждестранно предприятие от страна X, което от своя страна е собственик на друго предприятие от страна Y, **тогава ултимативен собственик е последното предприятие от страна Y**. То не е собственик на друго чуждестранно предприятие или физическо лице и осъществява непряк контрол върху инвестиционното предприятие в **РБългария**.

В случаите на разпределение на капитала на предприятието между няколко чуждестранни собственика, никой от които няма мажоритарен дял, **следва да се посочи местонамирането на този, който има водеща роля при определянето** на общата политика и вземането на решения в предприятието.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА ПРИХОДИТЕ НА СТРОИТЕЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ
ПО ВИДОВЕ СТРОИТЕЛСТВО ПРЕЗ 2015 ГОДИНА**

(Хил. левове)

Видове строителство	Код на реда	Стойност
а	б	1
Приходи от строителни и монтажни работи - общо (4110+4112), (4200+4300)	4100	
Ново строителство и подобрения (4211+4221+4300)	4110	
Поддържане и текущ ремонт (4214+4224)	4112	
I. Приходи от сградно строителство (4210+4220)	4200	
1. Жилищни сгради - общо (4211+4214)	4210	
Ново строителство и подобрения (4212+4213)	4211	
Нови жилищни сгради	4212	
Подобрения на жилищните сгради	4213	
Поддържане и текущ ремонт	4214	
2. Нежищни сгради - общо (4221+4224)	4220	
Ново строителство и подобрения (4222+4223)	4221	
Нови нежищни сгради	4222	
Подобрения на нежищните сгради	4223	
Поддържане и текущ ремонт	4224	
II. Приходи от гражданско строителство/строителни съоръжения и конструкции - общо (4310+4320+4330)	4300	
1. Транспортна инфраструктура - пътища, самолетни писти, тунели, мостове	4310	
2. Тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии	4320	
3. Други	4330	

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от строителните предприятия и е предназначен за отчитане само на приходите от строителна дейност, включваща извършеното жилищно, нежилищно и гражданско строителство. Посочват се данни за извършените от предприятието строителни работи за: изграждане на нови и извършване на подобрения и текущ ремонт на жилищни и нежилищни сгради; извършване на гражданско строителство, вкл. ново строителство и подобрения на строителни съоръжения и конструкции.

Данните по отделните показатели се попълват в съответствие с посочените определения за:

- **Приходи от строителна дейност** - стойността на постъпленията от строителни и монтажни работи, извършени през отчетния период;
- **Ново строителство** - изграждане на един съвсем нов обект, независимо дали мястото, на което ще бъде построен преди това е било заето или не;

- **Подобрения** - това са строителните работи, чрез които използването на съществуващите сгради възстановяват потребителната си стойност или увеличават нормалната продължителност на използване. Подобренията на сградите включват разширения, обновления вътре или по конструкцията, външни подобрения на сградите и основни изменения;

- **Текущ ремонт и поддържане** – включва строителни дейности, извършени върху сградите, които не водят до удължаване срока за нормално ползване на инвентарните обекти, като боядисване, подмяна на износени керемиди или покривни елементи и други.

Приходите от извършената строителна дейност на предприятията се посочват по видове сгради и строителни съоръжения в съответствие с Класификация на сградите и строителните съоръжения(КСС-2001), обн. ДВ. Бр.6 от 2001г. и web страница на НСИ /www.nsi.bg /.

Сградното строителство включва строителство на покрити строителни обекти, които могат да се ползват самостоятелно с цел дълготрайна употреба и в зависимост от предназначението се разделят на:

- **жилищни сгради** – сгради, при които поне половината от полезната площ е предназначена за жилищни цели – еднофамилни къщи, жилищни блокове и кооперации и сгради за колективи/обществения, пансионии/;

- **нежилищни сгради** – сгради, предназначени за различни дейности: административна, производствена, търговска, транспортна, здравеопазване, просветна, културна, селскостопанска, бази за почивка и краткосрочно пребиваване – хотели, мотели, почивни домове, хижи и др.

Строителството на съоръжения /гражданско строителство/ включва ново строителство и подобрения на инженерно-строителни съоръжения, свързани със строителство на:

- **транспортната инфраструктура** – посочва се стойността на приходите от пътни съоръжения, свързани с транспортната инфраструктура (пътища - пътна и улична мрежа, магистрални и градски релсови пътища, самолетни писти, мостове и тунели); хидротехнически съоръжения (пристанища и водни пътища, язовири, хидромелиоративни съоръжения за напоителни и отводнителни системи);

- **тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии** – посочва се стойността на магистрални тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии (магистрални нефто- и газопроводи, магистрални водопроводи, магистрални далекосъобщителни линии, магистрални електропроводи); локални тръбопроводни и кабелни мрежи (локална газопроводна мрежа, локална водопроводна и топлофикационна мрежа, локална канализационна мрежа, локална електрическа и далекосъобщителна мрежа);

- **други** - посочва се стойността на строителни съоръжения с производствено предназначение, електроцентрали, съоръжения за спорт и развлечения, спортни терени и други строителни съоръжения, неklasифицирани другаде.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА ПРИХОДИТЕ ОТ ПРОДАЖБИ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА,
ПРЕДОСТАВЯЩИ БИЗНЕС УСЛУГИ ПО ВИДОВЕ ПРОДУКТИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА**

Попълва се от всички предприятия с **брой на заетите лица над 19** и основна икономическа дейност: 58.2 - Издаване на програмни продукти, 62 - Дейности в областта на информационните технологии, 63.1 - Обработка на данни, хостинг и подобни дейности; web-портали, 69 – Юридически и счетоводни дейности, 70.2 - Консултантски дейности в областта на управлението, 71 - Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи, 73 - Рекламна дейност и проучване на пазари, 78 - Дейности по наемане и предоставяне на работна сила.

Всяко предприятие попълва само един от разделите във формуляра, който отговаря на неговата основна дейност.

Раздел I. Дейности в областта на компютърните технологии – код 58.2, код 62 и код 63.1 по КИД - 2008

Наименование на продукта / услугата	Код по КПИД-2008	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	в	1
Приходи от продажби - общо (код 15500 + код 15420 кол.1 от Отчета за приходите и разходите)		8700	
Приходи от продажби от основната дейност по видове услуги		8710	
Издаване на компютърни игри (компютърни игри - на технически носител, зареждани по електронен път /downloads/, онлайн режим; услуги по лицензиране за правото на ползване на игри)	58.21	8711	
Пакети системен и приложен софтуер (пакети информационни системи, мрежов софтуер, софтуер за управление на бази данни, софтуерни средства за програмни езици; пакети общи бизнес софтуерни приложения и приложения за домашно ползване, друг приложен софтуер)	58.29.1 58.29.2	8712	
Софтуер зареждан по електронен път (download); Софтуер в режим онлайн (системен или приложен софтуер)	58.29.3 58.29.4	8713	
Услуги по лицензиране за правото на използване на компютърен софтуер	58.29.5	8714	
Компютърно програмиране (проектиране и разработване на информационни технологии, софтуерни приложения и потребителски мрежи и системи; оригинали на софтуер)	62.01	8715	
Консултантска дейност по информационни технологии (консултантски услуги по хардуер и софтуер, по техническа поддръжка на информационни технологии)	62.02	8716	
Управление и обслужване на компютърни средства и системи (услуги по управление и обслужване на мрежи и компютърни системи)	62.03	8717	
Други дейности в областта на информационните технологии (услуги по инсталиране на компютри и периферни устройства; услуги некласифицирани другаде)	62.09	8718	
Обработка на данни, хостинг и други подобни дейности (услуги по обработка на данни, хостинг за софтуерни приложения и други. Услуги по доставяне на информационна инфраструктура; аудио- и видеосъдържание, излъчвано в реално време чрез Интернет; продажба на време или място за реклама в Интернет)	63.11	8719	
Web-портали (включва: съдържание на web-портали)	63.12	8720	
Ремонт на компютри и периферни устройства за тях	95.11	8721	
Препродажба на едро и дребно на софтуер и хардуер, които не са били разработени или произведени в предприятието		8722	
Приходи от продажби от странична дейност		8750	

Раздел II. Юридически дейности – код 69.10 по КИД - 2008

Наименование на продукта / услугата	Код по КПИД-2008	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	в	1
Приходи от продажби - общо (код 15500 + код 15420 кол.1 от Отчета за приходите и разходите)		9700	
Приходи от продажби от основната дейност по видове услуги		9710	
Юридически консултации и представителство, свързани с наказателното право	69.10.11	9711	
Юридически консултации и представителство, свързани с търговското и стопанското право	69.10.12	9712	
Юридически консултации и представителство, свързани с трудовото право	69.10.13	9713	
Юридически консултации и представителство, свързани с гражданското право	69.10.14	9714	
Юридически услуги по патентно и авторско право и други права върху интелектуалната собственост	69.10.15	9715	
Нотариални услуги	69.10.16	9716	
Арбитражни и помирителни услуги	69.10.17	9717	
Услуги по провеждане на търгове	69.10.18	9718	
Други юридически услуги	69.10.19	9719	
Приходи от продажби от странична дейност		9750	

Раздел III. Счетоводни и одиторски дейности; данъчни консултации – код 69.20 по КИД - 2008

Наименование на продукта / услугата	Код по КПИД-2008	Код на реда	Сума - хил. лв.
a	б	в	1
Приходи от продажби - общо (код 15500 + код 15420 кол.1 от Отчета за приходите и разходите)		9800	
Приходи от продажби от основната дейност по видове услуги		9810	
Услуги по финансов одит	69.20.10	9811	
Услуги по проверка на счетоводната отчетност	69.20.21	9812	
Услуги по състояние на финансовата отчетност	69.20.22	9813	
Услуги по водене на счетоводство	69.20.23	9814	
Услуги по водене на ведомости	69.20.24	9815	
Други счетоводни услуги	69.20.29	9816	
Консултации и услуги по корпоративно данъчно облагане	69.20.31	9817	
Услуги по данъчно планиране на физически лица	69.20.32	9818	
Услуги по обявяване в несъстоятелност и ликвидация	69.20.40	9819	
Приходи от продажби от странична дейност		9850	

Раздел IV. Консултантски дейности в областта на управлението – код 70.2 по КИД - 2008

Наименование на продукта / услугата	Код по КПИД-2008	Код на реда	Сума - хил. лв.
a	б	в	1
Приходи от продажби - общо (код 15500 + код 15420 кол.1 от Отчета за приходите и разходите)		9900	
Приходи от продажби от основната дейност по видове услуги		9910	
Консултантски услуги по връзки с обществеността	70.21.10	9911	
Консултантски услуги по стратегическо управление	70.22.11	9912	
Консултантски услуги по управление на финансите (без корпоративни данъци)	70.22.12	9913	
Консултантски услуги по управление на пазарите	70.22.13	9914	
Консултантски услуги по управление на човешките ресурси	70.22.14	9915	
Консултантски услуги по управление на производството	70.22.15	9916	
Консултантски услуги по управление на веригата от доставки и други консултантски услуги по управление	70.22.16	9917	
Услуги по управление на стопанската дейност	70.22.17	9918	
Други услуги по управление на проекти, без строителство	70.22.20	9919	
Други консултантски услуги по стопанско управление	70.22.30	9920	
Приходи от продажби от странична дейност		9950	

Раздел V. Архитектурни дейности – код 71.11 по КИД - 2008

Наименование на продукта / услугата	Код по КПИД-2008	Код на реда	Сума - хил. лв.
a	б	в	1
Приходи от продажби - общо (код 15500 + код 15420 кол.1 от Отчета за приходите и разходите)		8800	
Приходи от продажби от основната дейност по видове услуги		8810	
Архитектурни планове и чертежи	71.11.10	8811	
Архитектурни услуги за проектиране на жилищни и нежилищни сгради	71.11.21 71.11.22	8812	
Архитектурни услуги, свързани с реставрация	71.11.23	8813	
Услуги, свързани със съвети в областта на архитектурата	71.11.24	8814	
Услуги по градоустройствено и териториално устройствено планиране	71.11.3	8815	
Услуги по паркова архитектура и консултантски услуги по паркова архитектура	71.11.4	8816	
Приходи от продажби от странична дейност		8850	

Раздел VI . Инженерни дейности и технически консултации – код 71.12 по КИД - 2008

Наименование на продукта / услугата	Код по КИД-2008	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	в	1
Приходи от продажби - общо (код 15500 + код 15420 кол.1 от Отчета за приходите и разходите)		8900	
Приходи от продажби от основната дейност по видове услуги		8910	
Консултантски инженерни услуги	71.12.11	8911	
Инженерни услуги по проектиране на сгради	71.12.12	8912	
Инженерни услуги, свързани с енергийни проекти	71.12.13	8913	
Инженерни услуги, свързани с транспортни проекти	71.12.14	8914	
Инженерни услуги, свързани с проекти за управление на отпадъци (опасни и неопасни)	71.12.15	8915	
Инженерни услуги, свързани с проекти за доставяне на води и канализационни проекти	71.12.16	8916	
Инженерни услуги, свързани с индустриални и промишлени проекти	71.12.17	8917	
Инженерни услуги, свързани с проекти в областта на далекосъобщенията, радиото и телевизията	71.12.18	8918	
Инженерни услуги за други проекти	71.12.19	8919	
Услуги по управление на проекти, свързани със строителството	71.12.20	8920	
Геоложки и геофизични услуги, проучване на земните недра, топографо-геодезични измервания и заснемания, картографски услуги	71.12.3	8921	
Приходи от продажби от странична дейност		8950	

Раздел VII. Технически изпитвания и анализи – код 71.2 по КИД - 2008

Наименование на продукта / услугата	Код по КИД-2008	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	в	1
Приходи от продажби - общо (код 15500 + код 15420 кол.1 от Отчета за приходите и разходите)		9300	
Приходи от продажби от основната дейност по видове услуги		9310	
Изпитвания и анализ на химичния състав и чистотата	71.20.11	9311	
Изпитвания и анализ на физичните свойства	71.20.12	9312	
Изпитвания и анализ на комплексни системи, механични и електрически	71.20.13	9313	
Услуги по технически контрол на автомобили	71.20.14	9314	
Други услуги по технически изпитвания и анализи	71.20.19	9315	
Приходи от продажби от странична дейност		9350	

Раздел VIII. Рекламна дейност – код 73.1 по КИД - 2008

Наименование на продукта / услугата	Код по КИД-2008	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	в	1
Приходи от продажби - общо (код 15500 + код 15420 кол.1 от Отчета за приходите и разходите)		9400	
Приходи от продажби от основната дейност по видове услуги		9410	
Комплексни услуги, свързани с рекламата	73.11.11	9411	
Услуги по директен маркетинг и разпращане на рекламни материали по пощата	73.11.12	9412	
Услуги по планиране и създаване на реклама	73.11.13	9413	
Други рекламни услуги	73.11.19	9414	
Услуги по продажба на рекламно място в печатни издания срещу заплащане (по договор или еднократно)	73.12.11	9415	
Услуги по продажба на радио- и телевизионно рекламно място или време срещу заплащане (по договор или еднократно)	73.12.12	9416	
Услуги по продажба на рекламно място или време в интернет срещу заплащане (по договор или еднократно)	73.12.13	9417	
Продажба на реклама, свързана със събития	73.12.14	9418	
Продажба на друг вид рекламно място или време за рекламиране срещу заплащане по договор	73.12.19	9419	
Приходи от продажби от странична дейност		9450	

Раздел IX. Проучване на пазари и изследване на общественото мнение – код 73.2 по КИД - 2008

Наименование на продукта / услугата	Код по КПИД-2008	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	в	1
Приходи от продажби - общо (код 15500 + код 15420 кол.1 от Отчета за приходите и разходите)		9500	
Приходи от продажби от основната дейност по видове услуги		9510	
Услуги по проучване на пазари; изследвания на качествени характеристики	73.20.11	9511	
Услуги по проучване на пазари; еднократни изследвания на количествени характеристики	73.20.12	9512	
Услуги по проучване на пазари; продължаващи и регулярни изследвания на количествени характеристики	73.20.13	9513	
Услуги по проучване на пазари, различни от изследванията; Други услуги по проучване на пазари	73.20.14 73.20.19	9514	
Услуги по изследване на общественото мнение	73.20.20	9515	
Приходи от продажби от странична дейност		9550	

Раздел X. Дейности по наемане и предоставяне на работна сила – код 78 по КИД - 2008

Наименование на продукта / услугата	Код по КПИД-2008	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	в	1
Приходи от продажби - общо (код 15500 + код 15420 кол.1 от Отчета за приходите и разходите)		9600	
Приходи от продажби от основната дейност по видове услуги		9610	
Посреднически услуги по набиране на ръководен и висококвалифициран персонал	78.10.11	9611	
Посреднически услуги по наемане за постоянна работа на всякакъв персонал	78.10.12	9612	
Услуги по временно наемане и предоставяне на персонал в областта на компютърните технологии и далекосъобщенията	78.20.11	9613	
Услуги по временно наемане и предоставяне на друг спомагателен персонал за работа в офиси	78.20.12	9614	
Услуги по временно наемане и предоставяне на персонал в областта на търговията и търговските сделки	78.20.13	9615	
Услуги по временно наемане и предоставяне на работници в областта на промишлеността, строителството, транспорта или складирането	78.20.14	9616	
Услуги по временно наемане и предоставяне на персонал за хотелиерство и ресторантьорство	78.20.15	9617	
Услуги по временно наемане и предоставяне на медицински персонал	78.20.16	9618	
Услуги по временно наемане и предоставяне на друг персонал	78.20.19	9619	
Други услуги по предоставяне на работна сила (включва: услуги по наемане и предоставяне на персонал в областта на компютърните технологии; спомагателен персонал за работа в офиси; персонал в областта на търговията; работници в областта на промишлеността, строителството, транспорта или складирането; персонал за хотелиерство и ресторантьорство; медицински персонал; персонал, н. д.)	78.30.1	9620	
Приходи от продажби от странична дейност		9650	

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия с брой на заетите лица (**БРЗ**) над 19, които през 2015 г. са осъществявали като основна една от следните икономически дейности по КИД – 2008: Дейности в областта на издаването на програмни продукти (58.2); Дейности в областта на информационните технологии (62); Обработка на данни, хостинг и подобни дейности; web-портали (63.1); Юридически дейности(69.1); Счетоводни и одиторски дейности, данъчни консултации (69.2); Консултантски дейности в областта на управлението (70.2); Архитектурни дейности (71.11); Инженерни услуги и технически консултации (71.12); Технически изпитвания и анализи (71.20); Рекламна дейност (73.1); Проучване на пазари и изследване на общественото мнение (73.20); Дейност по наемане и предоставяне на работна сила (78).

БРЗ = код (1000 кол.1 + 1200 кол.1 -1300 кол.1 + 1400 кол.1 +1510 кол.1 +1600 кол.1)
от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2015 година“

Наименованието и кодът на отделните видове продукти / услуги е в съответствие с Класификацията на продуктите по икономически дейности (КПИД 2008), която можете да намерите на страницата на Националния статистически институт - http://www.issc.nsi.bg/WEB_CE9/faces/classificationList.jsp

На първия ред във всеки раздел от справката се посочват приходите от продажби на предприятието през 2015 г., които се равняват на сумата от код 15500 и код 15420, кол.1 в Отчета за приходите и разходите за 2015 година. На следващия ред в съответния раздел се посочва сумата на приходите от продажби от основната за предприятието дейност, които по-надолу е необходимо да се разпределят по видове услуги. Ако не разполагате с точни счетоводни данни за разпределението на приходите от продажби по отделните позиции, моля, посочете Вашите оценки.

С цел правилно и точно разпределение на приходите от продажби в **Раздел I**, за всяка продуктова група подробно са описани съответните бизнес услуги, включени в нея. Предприятията имат възможността да разпределят своите приходи във всяка една от посочените продуктови групи, като следват общите логически зависимости в отчета. Само в този раздел е включена допълнителна продуктова група, в която, предприятията с основна дейност в областта на компютърните технологии, трябва да посочат частта от приходите, които са от препродажба на едро и дребно на софтуер и/или хардуер, които **НЕ** са били разработени или произведени в предприятието.

На последния ред във всеки раздел „Приходи от продажби от странична дейност“ се посочват приходите от осъществени обособени дейности, извън основната за предприятието, като не трябва да се допуска необосновано натрупване на неразпределени суми, което би довело до изкривяване на резултатите от изследването.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА ПРИХОДИТЕ ОТ ПРОДАЖБИ НА СТОКИ, МАТЕРИАЛИ И КОМИСИОННИ ОТ
ТЪРГОВСКО-ПОСРЕДНИЧЕСКА ДЕЙНОСТ В РАЗДЕЛ "ТЪРГОВИЯ НА ЕДРО И ДРЕБНО С АВТОМОБИЛИ И
МОТОЦИКЛЕТИ, ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ И РЕМОНТ" ПРЕЗ 2015 ГОДИНА**

**Представя се само от предприятията с основна дейност през 2015 г.
"Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт"**

Разпределение на приходите от продажби по стокови групи	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	6	1
Общо (I + II + III + IV)	7001	
I. Продажби на едро и дребно на автомобили и мотоциклети, части и принадлежности за тях (1+2+3)	7600	
1. Продажби на автомобили	7610	
Продажби на едро на леки и лекотоварни автомобили до 3.5 т.	7611	
Продажба на дребно на леки и лекотоварни автомобили до 3.5 т. в специализирани обекти	7612	
Продажби на дребно на леки и лекотоварни автомобили до 3.5 т. по пощата, интернет и други подобни форми на търговия	7613	
Търговско посредничество с леки и лекотоварни автомобили до 3.5 т.	7614	
Продажби на едро на автомобили над 3.5 т.	7615	
Продажби на дребно на автомобили над 3.5 т. в специализирани обекти	7616	
Продажби на дребно на автомобили над 3.5 т. по пощата, интернет и други подобни форми на търговия	7617	
Търговско посредничество с автомобили над 3.5 т.	7618	
2. Продажби на части и принадлежности за автомобили	7620	
Продажби на едро на части и принадлежности за автомобили	7621	
Продажби на дребно на части и принадлежности за автомобили в специализирани обекти	7622	
Продажби на дребно на части и принадлежности за автомобили по пощата, интернет и други подобни форми на търговия	7623	
Търговско посредничество с части и принадлежности за автомобили	7624	
3. Продажби на мотоциклети и части за тях	7630	
Продажби на едро на мотоциклети, части и принадлежности за тях	7631	
Продажби на дребно на мотоциклети, части и принадлежности за тях в специализирани обекти	7632	
Продажби на дребно на мотоциклети, части и принадлежности за тях по пощата, интернет и други подобни форми на търговия	7633	
Търговско посредничество с мотоциклети, части и принадлежности за тях	7634	
II. Продажби на едро, без продажбите на автомобили и мотоциклети	7700	
III. Продажби на дребно, без продажбите на автомобили и мотоциклети	7800	
в това число:		
Плодове, зеленчуци, месо, риба, хляб и хлебни изделия, мляко и млечни продукти и яйца	7810	
Други хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	7820	
IV. Обществено хранене	7900	

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, на които основната дейност за 2015 г. е "Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт" (код по КИД - 2008 - "45").

Разпределението на приходите по стокови групи се извършва на база нетните приходи от продажби на стоки, материали и посредническа дейност, посочени в колона 1 по кодове 15120, 15420 и 15131 от Отчета за приходите и разходите.

На **ред 7001** се посочва сумата на приходите от продажби на стоки, материали и посредническа дейност - кол.1 на (код 15120 + код 15420 + код 15131 от Отчета за приходите и разходите).

Ред 7001 се получава като сума от **р. 7600, р. 7700, р. 7800 и р. 7900**.

На **ред 7600** се посочват продажбите на едро и дребно и търговско посредничество на автомобили и мотоциклети, части и принадлежности за тях. Ред 7600 се получава като сума от **р. 7610, р. 7620 и р. 7630**.

На **ред 7610** се посочват продажбите на едро и дребно и търговско посредничество на автомобили. Ред 7610 се получава като сума от данните по редове от 7611 до 7618 включително.

На **ред 7620** се посочват продажбите на едро и дребно и търговско посредничество на части и принадлежности за автомобили. Ред 7620 се получава като сума от данните по редове от 7621 до 7624 включително.

На **ред 7630** се посочват продажбите на едро и дребно и търговското посредничество на мотоциклети, части и принадлежности за тях. Ред 7630 се получава като сума от данните по редове от 7631 до 7634 включително.

На **ред 7700** се посочват приходите от продажби на едро, без продажбите на автомобили и мотоциклети, части и принадлежности за тях. Продажбите на едро включват стойността на купените и продадени стоки на други търговци за по-нататъшна препродажба, а също и на различни стопански субекти за по-нататъшна преработка или производствени нужди, както и приходите, получени от търговско-посредническа дейност. Тук не се посочват приходите от продажби на едро и търговско посредничество на автомобили, мотоциклети, части и принадлежности за тях.

На **ред 7800** се посочват приходите от продажби на дребно непосредствено на населението, на организации и ведомства за домакински нужди, на занаятчии, както и на други неголеми професионални потребители, в количества, предназначени за задоволяване на техните индивидуални нужди. Тук не се включват приходите от продажби на дребно на автомобили, мотоциклети, части и принадлежности за тях.

На **ред 7900** се посочва стойността на продадените храни, напитки и други купени стоки на краен потребител в заведенията за хранене.

Необходимо е да се посочат данни за всички редове от справката, по които има продажби, без да се допуска необосновано натрупване на неразпределени суми по дадени стокови групи.

НОМЕНКЛАТУРА ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА СТОКОВИТЕ ГРУПИ

(Съгласно Класификацията на продуктите по икономически дейности – КПИД-2008)

Р.7611, Р.7612, Р.7613 и Р.7614 - леки и лекотоварни автомобили до 3.5 т. - нови и употребявани; специални пътнически автомобили; коли за спешна медицинска помощ; микробуси; автомобили за всякакви терени и други.

Р.7615, Р.7616, Р.7617 и Р.7618 - товарни автомобили над 3.5 т. - нови и употребявани; ремаркета; полуремаркета; туристически ремаркета и други подобни; каравани; автобуси; пътни влекачи; автокранове и други.

Р.7621, Р.7622, Р.7623 и Р.7624 - гуми - нови, употребявани и регенерирани; формовани части от вулканизиран каучук и части от каучук - метал за автомобили; гарнитури; стъкла за МПС; огледала; ключалки; вериги за сняг; помпи; трансмисионни валове; съединители и съединителни детайли; крикове; апарати за филтриране или пречистване на газове; филтри; пожарогасители; уплътнители; акумулатори; фарове и прожектори; лампи и тръби; проводници; свещи; стартери; електрически осветителни апарати; стъклочистачки; електрически сигнални устройства; часовници за командни табла; двигатели и части за тях; каросерии; части за ремаркета и полуремаркета; предпазни колани и въздушни възглавници; столове; седалки и други.

Р.7631, Р.7632, Р.7633 и Р.7634 - мотоциклети; кошове; велосипеди със спомагателен двигател; кожени комбинезони за мотоциклетисти; гуми; предпазни шлемове и каски; гарнитури; огледала; ключалки; втулково - ролкови вериги; съединители и съединителни детайли; филтри; уплътнители; акумулатори; лампи и тръби; свещи; стартери; проводници; електрически осветителни апарати; електрически сигнални устройства; часовници за командни табла; двигатели и други.

Р.7810 - пресни и преработени плодове и зеленчуци; ядки - обработени; месо - прясно, охладено, замразено, опушено, сушено или осолено, вкл. от дивеч; кайма; карантия; колбаси и месни консерви; риба, рибни продукти, ракообразни и мекотели; хляб, хлébни и сладкарски изделия; захарни и шоколадови изделия; мляко, млечни продукти и десерти на млечна основа и яйца.

Р.7820 - кафе и чай (всички видове, екстракти, есенции и заместители); хранителни масла и мазнини от растителен и животински произход; хомогенизирани и диетични храни; спиртни напитки, вина, бира, минерални и газирани води; безалкохолни напитки; плодови и зеленчукови сокове и нектари; цигари, пурети, пури, тютюн за лула; хартии за цигари; други хранителни стоки, н.д.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ПРОДАЖБИТЕ И ТЪРГОВСКИТЕ ОБЕКТИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ВАЖНО: Моля, преди попълване на отчета прочетете приложените указания и номенклатури!**Раздел I. Продажби на едро и дребно по групи стоки през 2015 г. (вкл. ДДС и АКЦИЗИ)**

(Хил. левове)

Групи стоки	Код на реда	Продажби на едро	Продажби на дребно
а	б	1	2
ОБЩО	9000		
Хляб и хлебни изделия, продукти на мелничарската промишленост	0111		
Месо, месни продукти и месни консерви	0112		
Риба и рибни продукти, ракообразни и мекотели	0113		
Мляко, млечни продукти и яйца	0114		
Хранителни масла и мазнини от животински и растителен произход	0115		
Плодове	0116		
Зеленчуци, вкл. зеленчукови консерви	0117		
Захар, захарни изделия и шоколад	0118		
Други хранителни стоки	0119		
Кафе, чай и какао	0121		
Безалкохолни напитки	0122		
Спиртни напитки	0211		
Вина	0212		
Бира	0213		
Тютюневи изделия	0229		
Текстилни изделия за изработка на облекло и галантерия	0318		
Облекла и кожухарски изделия	0319		
Обувки	0329		
Материали за текущ ремонт на жилище	0431		
Горива за отопление	0459		
Мебели и предмети за обзавеждане, осветителни тела	0518		
Килими и други подови настилки	0519		
Домакински текстил	0529		
Домакински уреди	0539		
Стоки за домакинството	0549		
Инструменти, машини и оборудване за дома и градината	0559		
Домакински стоки за краткотрайна употреба	0561		
Фармацевтични, медицински и ортопедични стоки	0619		
Автомобили	0711		
Мотоциклети и велосипеди	0712		
Резервни части, материали и принадлежности за МПС	0721		
Течни и газообразни горива и смазочни материали за МПС	0722		
Съобщителна техника	0812		
Радио- и телевизионни стоки	0911		
Оптика и фотопринадлежности	0912		
Компютърна и канцеларска техника	0913		
Носители на записи за аудио-визуална, фотографска техника и машини за обработка на информация	0914		
Дълготрайни стоки за свободното време и отдых, музикални инструменти	0920		
Игри и играчки; оборудване за спорт и къмпинг; цветя и домашни любимци	0930		
Книги, вестници и списания; книжарски и канцеларски стоки и материали	0950		
Електрически уреди и принадлежности за лична хигиена; парфюмерийни и козметични стоки	1210		
Лични принадлежности, неклаифицирани другаде	1230		
Строителни материали	9001		
Селскостопански суровини и живи животни	9002		
Метали и метални руди, необработен дървен материал, химически промишлени продукти, вторични суровини и скрап	9003		
Машини, съоръжения и части за тях	9004		

Раздел II. Търговски обекти за продажби на дребно към 31.12.2015 година

Вид и стокова специализация на търговските обекти	Код на реда	Брой	Площ на търговската зала - м ²
а	б	1	2
СТОПАНИСВАНИ ОБЕКТИ ПО ФОРМА НА ОРГАНИЗАЦИЯ - ОБЩО	7500		х
Будки и сергии в стационарната търговска мрежа	7510		х
Подвижни обекти за разпосна и развозна търговия (вкл. автомати)	7520		х
Складове - магазини	7530		х
Бензиностанции	7540		х
Газостанции	7550		х
Магазини и павилиони - общо	7560		
Плодове и зеленчуци	7561		
Месо и месни продукти	7562		
Риба и рибни продукти	7563		
Хляб и хлебни изделия	7564		
Захарни и сладкарски изделия	7565		
Алкохолни и безалкохолни напитки	7566		
Специализирани магазини с други хранителни стоки	7567		
Неспециализирани с разнообразни хранителни стоки	7568		
Аптеки и санитарни магазини	7569		
Оптика	7570		
Парфюмерия, козметика и тоалетни принадлежности	7571		
Текстилни изделия	7572		
Облекло	7573		
Обувки и кожени изделия	7574		
Мебели, осветителни тела и стоки за домакинството	7575		
Радио- и телевизионни стоки, електродомакински уреди	7576		
Аудио- и видеокасети, CD и DVD със звуко- и видеозаписи	7577		
Железария, лакове, бои	7578		
Строителни и отоплителни материали	7579		
Книги, вестници и списания	7580		
Моторни превозни средства и резервни части	7581		
Специализирани магазини с други нехранителни стоки	7582		
Неспециализирани с разнообразни нехранителни стоки	7583		

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

РАЗДЕЛ I. се попълва от всички предприятия, които през 2015 г. са извършвали продажби на едро или дребно. В кол. 1 се посочват продажбите на едро, които включват стойността на купените и продадени готови стоки и материали по цени на реализация (вкл. ДДС и акцизи) на други търговци за следваща препродажба или на предприятия за производствено потребление, без стойността на износа. В кол. 2 се посочват продажбите на дребно, които включват стойността на купените и продадени готови стоки и материали и реализираната собствена продукция на населението и други институции и ведомства за собствено потребление по цени на реализация (вкл. ДДС и акцизи).

В обема на продажбите не се включва стойността на продадените sim-карти, фонокарти, ваучери, билети и др. подобни, които представляват предплатени услуги, продадената електроенергия, а също и реализираните продажби в заведенията за хранене. Необходимо е да се посочат данни за всяка позиция от номенклатурата, по която има продажби, без да се допуска необосновано натрупване на неразпределени суми по дадени стокови групи.

РАЗДЕЛ II. се попълва от всички предприятия, които към края на 2015 г. са извършвали продажби на дребно в стопанисвани от тях търговски обекти (постоянно действащи, сезонни и в ремонт до 1 месец) с различна форма на организация - магазини и павилиони, будки и сергии, подвижни обекти за разпозна и развозна търговия (вкл. автомати), складове - магазини, бензиностанции и газостанции. Павилионите са обекти от лека конструкция (метална, панелна и др.), които, както и магазините, притежават търговска зала. Ако част от площта на големите магазини е наета от друго юридическо или физическо лице за осъществяване на продажби, тази част се счита за самостоятелен магазин. Стоковата специализация на един магазин (павилион) се определя съобразно преобладаващия дял (над 1/3) на продажбите от определената стокова група, в стойността на всички продажби за отчетния период. Ако нито един от продаваните стокови групи не формира такъв дял, обектът се определя като неспециализиран магазин с разнообразни хранителни стоки (вкл. супермаркети) или с разнообразни нехранителни стоки (вкл. универсални магазини).

Търговска площ е площта на търговската зала без складови и други спомагателни помещения.

Будките представляват търговски обекти за продажби на дребно без търговска зала. Това е определящият признак за класифицирането им като такива, без значение какъв вид стока се продава в тях.

НОМЕНКЛАТУРА ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА СТОКОВИТЕ ГРУПИ ПО ШИФРИ ОТ РАЗДЕЛ I

- P. 0111** - различни видове хляб, тестени и сладкарски изделия; макаронени изделия; ориз; зърнени продукти под формата на брашно, грис или гранули; други зърнени изделия (корнфлекс, нишесте, скорбяла и други).
- P. 0112** - прясно, охладено или замразено месо (вкл. кайма); пресни, охладени или замразени субпродукти и карантия; сушени, осолени или опушени меса, субпродукти и карантия; месни консерви.
- P. 0113** - пресни, замразени, сушени, опушени, осолени, консервирани риби, морски деликатеси и мекотели (вкл. сухоземни раци, охлюви, жаби).
- P. 0114** - прясно, пастеризирано или стерилизирано мляко, кондензирано или на прах; кисело мляко, сметана, десерти и напитки на млечна основа; сирене, кашкавал и извара; яйца и други продукти, съдържащи само яйца.
- P. 0115** - млечни масла; маргарин, други растителни мазнини; течни мазнини (олио); мас.
- P. 0116** - пресни, замразени или изсушени плодове; дини и пъпеши; плодови ядки, орехи, лешници, фъстъци и други.
- P. 0117** - пресни, замразени или изсушени зеленчуци, картофи; консервирани или обработени зеленчуци и продукти на зеленчукова основа; маслини, гъби.
- P. 0118** - всички видове захар; сладка и конфитюри, мармалади, компоти, желета, плодови пюрета и каши, мед; шоколад и шоколадови изделия, бонбони, дъвка и други захарни изделия; сладолед; храни и десерти, съдържащи какао.
- P. 0119** - оцет, сол, подправки (сушени и пресни); сосове и емулсии като горчица, майонеза, кетчупи и други; готови прахообразни продукти - мая, суши, бульони, кремове; хомогенизирани бебешки, детски и диетични храни.
- P. 0121** - кафе и чай (всички видове, екстракти, есенции и заместители); подсладено или неподсладено какао, шоколад на прах.
- P. 0122** - минерални и газирани води; безалкохолни напитки; плодови и зеленчукови сокове и нектари; плодови сиропи и концентрати; боза.
- P. 0211** - спиртни напитки, включително подсладените.
- P. 0212** - вина от грозде, плодови, саке; винени аперитиви.
- P. 0213** - всички видове бира.
- P. 0229** - цигари; тютюн и хартии за цигари; пури, тютюн за лула и други тютюневи изделия.
- P. 0318** - тъкани за изработване на облекла от естествени, изкуствени или комбинирани влакна; вратовръзки, шалове, ръкавици, шапки, колани; конци, прежди, катарамии, копчета, ципове, панделки, ширити и други.
- P. 0319** - дамско, мъжко, детско и бебешко облекло от всички видове материали, включително от кожа.
- P. 0329** - всички видове обувки, включително спортни, подходящи за всекидневието.
- P. 0431** - бои, лакове, тапети и лепило за тях, стъкла за прозорци; малки водопроводни части; дюшеме, паркет, фаянсови и керамични плочки; гипс и цимент в малки количества.
- P. 0459** - газ пропан-бутан в бутилки, течни горива, въглища, дърва за горене.
- P. 0518** - мебели; матраци и дюшеци; огледала, картини и други предмети на изкуството; предмети за украса; полилеи, лампиони, нощни и настолни лампи.
- P. 0519** - килими, мокети, балатум и други.
- P. 0529** - дамаски, пердета, завеси - на платове или готови; изделия за леглото - покривки, одеала, юргани, възглавници, спално бельо; за маса или за баня - покривки, кърпи, салфетки и други.
- P. 0539** - хладилници, фризери, перални, съдомиялни, готварски и отоплителни печки, микровълнови фурни, климатици, отоплителни уреди, бойлери, прахосмукачки и други уреди за почистване; шевни и плетачни машини; електрически кафемелачки, кафеварки, миксери, котлони, ютии и др.; резервни части.
- P. 0549** - стъклария, домакински съдове от всякакъв материал, прибори за хранене; кутии за хляб, кофи, дъски за гладене; механични домакински уреди - кафемелачки, месомелачки и други.
- P. 0559** - бормашини, триони, циркуляри, градински трактори и др., резервни части за тях; отвертки, клещи; лопати, гребла, сърпове; подвижни стълби; материали за вътрешни електрически инсталации - контакти, ключове, крушки, фасонки, щепсели, щекери, кабели, батерии и други.
- P. 0561** - прахове и сапуни за пране и други препарати за почистване; предмети за почистване - метли, лопати, четки; други - кибрит, свещи, щипки, игли, карфици, пирони, винтове, лепила, боя за обувки.

- P. 0619** - лекарства и други фармацевтични продукти; термометри, марли, игли и спринцовки; терапевтични уреди - лещи, слухови апарати, патерици, инвалидни колички и други.
- P. 0711** - леки, микробуси, самоходни каравани и други. **За търговията на едро** - включително товарни и лекотоварни автомобили.
- P. 0712** - мотоциклети, мотопеди, моторолери, велосипеди (без детските).
- P. 0721** - гуми, свещи, филтри и други резервни части; кит, бои, почистващи препарати, покривала.
- P. 0722** - бензин, дизелово гориво, газ пропан-бутан, смазочни масла, спирални течности.
- P. 0812** - телефони, включително преносими (без фонокарти, sim-карти, ваучери), телефакси, телефонни секретари и други.
- P. 0911** - телевизори, радиоприемници (включително за автомобили), грамофони, касетофони, компактдиск - плейъри, стереоуредби, тунери, усилватели, антени, микрофони и др., резервни части.
- P. 0912** - фотоапарати и фотопринадлежности, кино и видеокамери, прожекционни апарати, оборудване за фотолаборатории; бинокли и други.
- P. 0913** - персонални компютри, монитори, принтери, софтуер, пишещи машини, калкулатори и др., резервни части.
- P. 0914** - записани и незаписани CD, DVD, аудио- и видеокасети, дискети и магнитни ленти (без видеоигри); грамофонни плочи; фотографски ленти и други стоки.
- P. 0920** - фургони, каравани и ремаркета за автомобили, лодки, сърф, водолазни екипировки; музикални инструменти, бiliarдни маси, игрални автомати и други.
- P. 0930** - игри с карти, видеоигри, шах, играчки; принадлежности и предмети за колекциониране; гимнастически уреди, огнестрелни оръжия, риболовни принадлежности, къмпинг оборудване; цветя, градинарство и цветарство; домашни любимци, ветеринарни и други стоки за тях.
- P. 0950** - книги, вкл. учебници, речници, вестници, списания и други периодични издания, бележници, пликове, ученически пособия, ножици, писалки, моливи, перфоратори, материали за рисуване и други.
- P. 1210** - самобръсначки, сешоари, маши; тоалетен сапун, козметични продукти; тоалетна хартия, хартиени носни кърпички, памперси и други.
- P. 1230** - бижута и часовници; куфари, чанти; бебешки колички; слънчеви очила, бастуни, чадъри и други.
- P. 9001** - керемиди, тухли, дървен материал, дограма, тръби, цимент, гипс, пясък, вар и други.
- P. 9002** - зърно, фуражи, семена, живи животни, селскостопански суровини от растителен и животински произход.
- P. 9003** - суров нефт, природен газ, руди, метали, дървен материал, химични продукти, вкл. торове, хартии и картон; вторични суровини и други.
- P. 9004** - производствени машини; плавателни съдове; самолети, хеликоптери; локомотиви, вагони; трактори, булдозери, комбайни; подемно-транспортни машини и асансьори и други.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ НА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ, БЕЗ ЕНЕРГИЙНИТЕ ПРОДУКТИ ЗА 2015 ГОДИНА*

(Хил. левове)

Наименование на продуктовата група	Код на реда	Код на продукта **	Стойност на наличните суровини и материали към 01.01.2015 г.	Стойност на постъпилите суровини и материали през годината		Стойност на разходите - всичко през годината	Стойност на наличните суровини и материали към 31.12.2015 г. (1+2-4)
				Общо	в т.ч. от внос		
а	б	в	1	2	3	4	5
Продукти за междинно потребление***							
Продукти на селското стопанство и лова; спомагателни услуги	50	01					
Продукти на горското стопанство и свързаните с тях услуги	51	02					
Риба и други рибни продукти; продукти от аквакултури; услуги, свързани с рибното стопанство	52	03					
Метални руди	53	07					
Неметални материали и суровини	54	08					
Спомагателни услуги в добива	55	09					
Хранителни продукти	82	10					
Напитки	83	11					
Тютюневи изделия	84	12					
Текстил и изделия от текстил, без облекло	85	13					
Облекло	86	14					
Обработени кожи и изделия от тях	87	15					
Дървен материал, изделия от дървен материал и корк, без мебели; изделия от слама и материали за плетене	61	16					
Хартия, картон и изделия от хартия и картон	62	17					
Услуги по печатане и възпроизвеждане на записани носители	88	18					
Основни химични вещества и химични продукти	89	20					
Лекарствени вещества и продукти	90	21					
Изделия от каучук и пластмаси	68	22					
Продукти от други неметални минерални суровини	69	23					
Основни метали	70	24					
Метални изделия, без машини и оборудване	91	25					
Компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	92	26					
Електрически съоръжения	93	27					
Машини и оборудване с общо и специално предназначение	94	28					
Автомобили, ремаркета и полуремаркета	95	29					
Превозни средства, без автомобили	96	30					
Мебели	97	31					
Други продукти на преработващата промишленост	98	32					

* Разходи за суровини и материали - код на редове 21130 и 21140 от Раздел II. на ОПР.

** Съгласно Класификация на продуктите по икономически дейности КПИД-2015.

*** Не се посочват продукти, купени с цел препродажба.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

С този формуляр се отчитат суровини и материали в предприятията потребители, в стойностно изражение (без ДДС), вложени за осъществяване на дейността на предприятието.

Отчитането на суровините и материалите, потребени в предприятието, се извършва по Класификация на продуктите по икономически дейности (КПИД-2015).

Чуждите материали, включително поръчките с материали на клиентите, не трябва да се включват в отчета.

Пример: Производител на мебели (код 31 по КИД-2008) може да вложи в производството части за мебели (код 31 по КПИД-2015), текстил (код 13 по КПИД-2015), дървен материал (код 16 по КПИД-2015), опаковки от хартия (код 17 по КПИД-2015), бои, лакове (код 20 по КПИД-2015), обков (код 25 по КПИД-2015) и др.

Във формуляра не трябва да се отчитат за постъпили тези материали, за които доставчикът писмено е съобщил, че ги изпраща на отговорно пазене. Те ще се отчитат за постъпили от момента на получаване на фактурата от доставчика. В случаите на доставени, но неплатени материали, на забавяне или липса на първичен документ се съставя протокол, декларация или друг документ по преценка на предприятието. В тези случаи материалите се оценяват по продажна цена. След получаване на фактурата съставената статия се сторнира и се съставя нова.

Чуждите материали, включително поръчките с материали на клиентите, не трябва да се включват в отчета.

В колоната „Стойност на наличните суровини и материали към 01.01.2015 г.“ се посочват данни за наличните суровини и материали в началото на годината. Като наличност се посочва и стойността на материалите, намиращи се в цеховете, строителните площадки и др. места, изписани в производството, но фактически неизразходвани. За всеки материал стойността на наличните суровини и материали на 1 януари трябва да бъдат еднакви със стойността на наличните суровини и материали на 31 декември на предходната година.

В колоната „Стойност на постъпилите суровини и материали през годината“ се посочват данни за суровините и материалите, които фактически са постъпили през годината с цел потребление.

В колоната „в т.ч. от внос“, се посочва стойността на всички вносни суровини и материали, които са постъпили в предприятието.

В колоната „Разход - всичко през годината“ се посочва стойността на целият фактически разход на суровини и материали за основните и спомагателни производства, за ремонти, за експлоатационни и други дейности, включително и материали продадени на други предприятия.

В колона „Стойност на наличните суровини и материали към 31.12.2015 г.“ се посочват данни за наличните суровини и материали в края на годината.

Разглеждане на Класификацията на продуктите по икономически дейности от интернет страницата на НСИ-www.nsi.bg, Статистически класификации, КПИД-2015.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА РАЗХОДА НА ГОРИВА И ЕНЕРГИЯ ЗА 2015 ГОДИНА

Данните се попълват в цели положителни числа

Наименование на горивото/енергията	Код на реда	Код на горивото/енергията	Мярка	Наличност на 01.01.2015 г. (количество)	ПОСТЪПЛЕНИЯ	Общо (количество)	РАЗХОД			Наличност на 31.12.2015 г. (количество)
							Общо (количество)	Количество	Стойност хил. лв (без ДДС)	
а	б	в	г	1	2	3	4	5	6	
Дърава за горене от иглолистни и широколистни дървесни видове под формата на тручета, целеници, клони, сночета или подобни форми	01	02.20.1	пр. м ³							
Коксуващи се въглища	02	05.10.10.10	Т							
Антрацитни въглища, пречистени	03	05.10.10.20	Т							
Черни въглища, пречистени	04	05.10.10.30	Т							
Кафяви въглища, пречистени	05	05.20.10.10	Т							
Лигнитни въглища, пречистени	06	05.20.10.20	Т							
Лигнитни въглища, изсушени	07	19.20.12.20	Т							
Нефт	08	06.10.10.10	Т							
Природен газ (метан) във втечнено или газообразно състояние (1 тон = 1,4658 хил. м ³)	09	06.20.10.00	хил. м ³							
в т. ч.: за транспорт	10	06.20.10.00	хил. м ³	х	х	х		х	х	
за неенергийни цели	11	06.20.10.00	хил. м ³	х	х	х		х	х	
Кокс и полукокс от въглища или от торф; ретортен въглен	12	19.10.10	Т							
Катран от въглища или торф (смес от ароматни и мастни съставки, получени от дестилацията на въглища или торф)	13	19.10.20.00	Т							
Брикети от антрацитни и черни въглища	14	19.20.11.00	Т							
Брикети от лигнитни въглища	15	19.20.12.10	Т							
Авиационен бензин (1 литър = 0.00075 тон)	16	19.20.22.00	Т							
Автомобилен бензин, безоловен (1 литър = 0.00075 тон)	17	19.20.21.20	Т							
Минерален терпентин и специални бензини	18	19.20.23.00	Т							
Гориво за реактивни двигатели от керосинов тип (авиационен керосин)	19	19.20.24.20	Т							
Транспортно дизелово гориво (1 литър = 0.00085 тон)	20	19.20.26.2	Т							
в т. ч. за стационарни двигатели, строителни и селскостопански машини	21	19.20.26.2	Т	х	х	х		х	х	
Газол за отопление и други газьоли (вкл. и за химическа преработка) (1 литър = 0.00085 тон)	22	19.20.26.35	Т							
Мазут (котелно гориво) с тегловно съдържание на сярна, непревишаващо 1%	23	19.20.28.20	Т							

Данните се попълват в цели положителни числа

Наименование на горивото/енергията	Код на реда	Код на горивото/енергията	Марка	Наличност на 01.01.2015 г. (количество)	ПОСТЪПЛЕНИЯ			РАЗХОД			Наличност на 31.12.2015 г. (количество)
					Общо (количество)	Общо (количество)	Общо (количество)	в т.ч. за производствени и други дейности на предприятието	Количество	Стойност хил. лв (без ДДС)	
а	6	в	г	1	2	3	4	5	6		
Мазут (котелно гориво) с тегловно съдържание на сяра, превишаващо 1%	24	19.20.28.30	Т								
Пропан-бутанови смеси (течнен нефтен газ) (1 литър = 0.00055 тон)	25	19.20.31.10	Т								
в т.ч. за транспорт	26	19.20.31.10	Т	х	х	х	х	х	х	х	
Други нефтени газове и газообразни въглеродороди, получени от нефтопреработвателните заводи (нефтени рафинерии)	27	19.20.39.20	Т	х						х	
Вазелин, парафин, нефтен восък и други минерални восъци	28	19.20.41	Т								
в т.ч.: Парафин, съдържащ тегловно по-малко от 0.75% масло	29	19.20.41.10	Т								
Нефтен кокс	30	19.20.42.10	Т								
Нефтен битум	31	19.20.42.20	Т								
Гудрон	32	19.20.42.30	Т								
Други остатъци от нефтени продукти	33	19.20.42.90	Т								
Други течни биогорива, различни от биобензина или биодизеловите горива	34	20.59.59.99	Т								
Електроенергия (МВтч=кВтч/1000)	35	35.11.10	МВтч	х						х	
в т.ч. за транспорт	36	35.11.10	МВтч	х	х	х				х	
Топлоенергия ¹ (МВтч=кВтч/1000)	39	35.30.11	МВтч	х						х	
в т.ч. получена при химически процеси, от термопомпи, от слънчеви колектори, геотермална енергия	40	35.30.11.90	МВтч	х		х	х			х	
Промислени отпадъци (невъзобновяеми)	41	38.11.39.10	Дж	х						х	
Дървени отпадъци, с изключение на брикети и пелети от дървесина	42	38.11.59.20	Т	х						х	
Други растителни отпадъци, с изключение на брикети и пелети от растителни отпадъци и остатъци	43	38.11.59.30	Т	х						х	

¹ Предприятията отчитат само закупената топлоенергия, както и топлоенергия, получена при химически процеси, от термопомпи, от слънчеви колектори, геотермална енергия. Обществените централи отчитат собствените нужди.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

**УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА
ОТЧЕТ ЗА РАЗХОДА НА ГОРИВА И ЕНЕРГИЯ**

Този отчет се попълва от всички предприятия, потребители на горива/енергия.

Търговските предприятия не отчитат горивата/енергията, с които търгуват.

Предприятията, които произвеждат горива/енергия и същевременно потребяват част от тях, посочват само потребените количества като постъпления, разход общо и в т. ч. за производствени и други дейности (количество и стойност). Наличностите в началото и края на годината не се посочват (те се показват само в Отчет за ресурсите и реализацията).

Цялото количество горива, заредени в резервоарите на транспортните средства, се отчитат във 2, 3 и 4 колони, преизчислени в тонове (за автомобилния бензин, дизелово гориво, пропан-бутанови смеси, авиационен бензин и авиационен керосин) и в хил.куб.м (за природния газ - метан), а съответната им стойност се записва в кол. 5. Наличните горива в резервоарите на транспортните средства не се отчитат в колони 1 и 6.

Колона а: съдържа наименованието на продуктите позиции, дефинирани според Номенклатурата на енергийните продукти (ПРОДЕНЕРДЖИ - http://www.issc.nsi.bg/WEB_CE9/faces/classificationList.jsp).

Колона в: Код – съдържа кода на продуктова позиция по ПРОДЕНЕРДЖИ.

Колона г: Мярка – записана е натуралната мярка, в която трябва да бъде отчетено съответното гориво или енергия. Промислените отпадъци се отчитат в ГДж в зависимост от калоричността им (1 Гкал = 4,187 ГДж).

Колона 1 (б): Наличност на 1 януари (31 декември) – посочват се данни за количествата енергийни ресурси, собственост на предприятието, независимо в чии складове се намират, с изключение на запасите за извънредни ситуации. Наличността на 01.01 трябва да е равна на наличността на 31.12 от предходната година.

Колона 2: Постъпления - общо – посочват се фактически постъпилите през годината количества енергийни ресурси с цел потребление, независимо дали са платени (вкл. и от собствено производство, с изключение на топлоенергията). Тук се включват и количествата електрическа енергия за собствени нужди на електроцентралите. Същите количества се отчитат и в колони 3 и 4. Не се включват горивата/енергията, закупени с цел продажба. Търговските предприятия не отчитат горивата/енергията, с които те търгуват.

На ред 39 "Топлоенергия" - всички фирми, с изключение на обществените централи (тяхната основна дейност е да произвеждат и продават електроенергия и/или топлоенергия), посочват данни само за купената топлоенергия и топлоенергията обхваната от химически процеси (за която няма разход на горива), както и от термопомпи, от слънчеви колектори, геотермална енергия. На този ред обществените централи отчитат топлоенергията за собствени нужди. Собствени нужди е топлинната енергия, изразходвана от спомагателното оборудване на инсталациите и загубите при топлообмен между инсталациите и разпределителната мрежа. Собствените нужди са равни на разликата между брутната и нетната топлоенергия. Нетната топлоенергия е разликата между подадения към и върнатия от разпределителната мрежа топлинен поток. На този ред заводските централи не трябва да посочват данни.

На ред 40 "в т.ч.: получена при химически процеси, от термопомпи, от слънчеви колектори, геотермална енергия" се посочват данни само за топлоенергията, за получаването на която няма изгаряне на горива: обхванатата от химически процеси, както и от термопомпи, от слънчеви колектори, геотермална енергия.

Колона 3: Разход общо: - посочват се количествата за целия фактически разход на енергийните ресурси, потребени в основната и допълнителна дейност на предприятието, както и закупени енергийни ресурси за нуждите на предприятието, но непотребени, а продадени на други предприятия. **Търговските фирми не отчитат закупените горива/енергия с цел продажба.**

Колона 4: За производствени и други дейности на предприятието - количество: - посочват се само количествата на енергийните ресурси, **потребени** в основната и допълнителна дейност на предприятието.

Колона 5: За производствени и други дейности на предприятието - хил. лв. (без ДДС): - посочва се стойността на енергийните ресурси, потребени в основната и допълнителна дейност на предприятието (показани в кол.4).

Данните в отчета се попълват в цели положителни числа. В колона 5 данните са в хил. лв, а в останалите колони данните са в съответната мярка на горивото/енергията, записана в колона "г".

За преминаване от един в друг вид мерна единица се използва следната зависимост:

1 ГДж = 34 кг уг. = 0.239 Гкал = 278 кВтч = 0.0239 т н.е

Аритметичен контрол на данните:

За всеки ред:

Колона 1 + колона 2 = колона 3 + колона 6

Колона 3 ≥ колона 4

За всяка колона данните на ред 28 ≥ ред 29.

За колона 2:

- ред 39 ≥ ред 40

За колона 4:

- ред 9 ≥ ред 10 + ред 11

- ред 20 ≥ ред 21

- ред 25 ≥ ред 26

- ред 35 ≥ ред 36

Отчетна единица: .....

БИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ПРОИЗВОДСТВОТО И ПРОДАЖБИТЕ НА ЕНЕРГИЙНИ ПРОДУКТИ ЗА 2015 ГОДИНА

Раздел I. Справка за производството и продажбите на енергийни продукти

Код по ПРОДЕНЕРДЖИ	Наименование на енергийния продукт	Мярка	Производство				Продажби			
			в т. ч. на ишлема		в т. ч. на вътрешен пазар		общо		в т. ч. на вътрешен пазар	
			количество	стойност в хил. лв. (без ДДС и акцизи)	количество	стойност в хил. лв. (без ДДС и акцизи)	количество	стойност в хил. лв. (без ДДС и акцизи)	количество	стойност в хил. лв. (без ДДС и акцизи)
а	б	в	1	2	3	4	5	6	7	8

Раздел II. Справка за готовареността

Код на реда	Време (в минути)
а	1
б	
999	

Моля, посочете колко време Ви отне подготовката на данните и попълването на справката

Дата: _____

Ръководител: _____

Съставител: _____ (име, презиме, фамилия)

Лице за контакт: _____ (име, презиме, фамилия)

_____ (подпис)

_____ (телефон)

УКАЗАНИЯ
за попълване на Справка за производството и продажбите на енергийни продукти

Тази справка попълват предприятията, които **произвеждат енергийни продукти**, т.е. осъществяват икономическа дейност по КИД-2008: **05.10; 05.20; 06.10; 06.20; 08.92; 19.10; 19.20; 35.11; 35.21; 35.30.**

Колона 1 - "Производство общо" в количество - за всеки енергиен продукт се посочва цялата действително произведена продукция през отчетния период, независимо дали е продадена, останала като запас или е използвана за по нататъшна преработка (вътрешен оборот), включително производството на ишлеме. Обществените централи включват в Производството на електрическа и топлинна енергия и собствените нужди от тях. При производство на ишлеме, производството в количество се отчита от предприятието, което действително произвежда продукцията (изпълнителя). Предприятия с икономическа дейност различна от 35.11 и 35.30 по КИД-2008 отчитат като производство на топлинна енергия от изкопаеми горива, биомаса или отпадъци само продадените количества. Предприятията отчитат като производство цялата топлинна енергия, получена при химични процеси и от други източници - от термопомпи и от слънчева енергия.

Колона 2 - "в т.ч. на ишлеме" в количество - за всеки енергиен продукт се посочва цялата продукция, произведена на ишлеме от изпълнителя.

Колона 3 - "в т.ч. на ишлеме - общо" в стойност - за всеки продукт се посочва стойността, получена за извършената услуга в хил.лв., без ДДС и акцизи.

Колона 4 - "в т.ч. за чуждестранни клиенти" в стойност - за всеки енергиен продукт се посочва стойността, получена за извършената услуга в хил.лв., без ДДС и акцизи за чуждестранни клиенти.

Колона 5 - "Продажби общо" в количество - за всеки енергиен продукт се посочва цялото количество продадена собствена продукция през отчетния период, независимо в какъв период е била произведена. При производство на ишлеме продажбите в количество и стойност се отчитат от предприятието, което действително я продава (ишлемодателя).

Колона 6 - "Продажби общо" в стойност - посочва се нетният размер на приходите от продажба на енергийни продукти от собствено производство в хил. лв. (без ДДС и акцизи).

Колона 7 - "в т.ч. Продажби на вътрешен пазар" в количество - за всеки енергиен продукт се посочва цялото количество продадена собствена продукция на вътрешния пазар през съответната година, независимо в какъв период е била произведена. При производството на ишлеме продажбите на вътрешния пазар в количество и стойност се отчитат от предприятието, което действително я продава (ишлемодателя).

Колона 8 - "в т.ч. Продажби на вътрешен пазар" в стойност - посочва се нетният размер на приходите от продажба на вътрешния пазар на енергийни продукти от собствено производство в хил. лв. (без ДДС и акцизи).

Аритметичен контрол на данните за всеки ред:

колона 1 ≥ колона 2 и колона 3 ≥ колона 4

колона 5 ≥ колона 7 и колона 6 ≥ колона 8

Разглеждане на Номенклатурата на енергийните продукти ПРОДЕНЕРДЖИ 2015 от интернет страницата на НСИ - http://www.issc.nsi.bg/WEB_CE9/faces/classificationList.jsp

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (НИРД) ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Обслужвана икономическа дейност (двузначен код по КИД - 2008)

Раздел I. Разходи за НИРД по области на науката

	Код на реда	Общо	Естествени науки	Технически науки	Медицински науки	Селскостопански науки	Обществени науки	Хуманитарни науки	(Хил. левове)	
									а	б
А. Разходи за НИРД - общо (110+120)	100									
Текущи разходи за НИРД (130+140+150) в т.ч. за персонал, зает с НИРД	110									
Разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД в т.ч. за машини и оборудване	120									
Б. Текущи разходи по видове изследвания (110)										
Разходи за фундаментални изследвания	130									
Разходи за приложни изследвания	140									
Разходи за експериментални разработки	150									

Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата

	Код на реда	Отчет	(Хил. левове)	
			а	б
Разходи за НИРД - общо (210+220)	200	1		
Национални източници - общо (211+214)	210			
Предприятия / Собствена стопанска дейност, различна от НИРД	211			
Бюджетни организации и правителствени фондове (ФНИ, НИФ)	212			
Висши училища	213			
Нетърговски организации	214			
Чуждестранни източници - общо (221+222+223+224)	220			
Чуждестранни предприятия (228+229)	221			
- предприятия от Вашата група предприятия	228			
- други чуждестранни предприятия	229			
Европейска комисия	222			
Международни организации	223			
Други чуждестранни източници	224			

Раздел III. Разходи за НИРД по социално-икономически цели

	Код на реда	Отчет	(Хил. левове)	
			а	б
Разходи за НИРД - общо (701+714)	700	1		
Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата	701			
Опазване на околната среда	702			
Граждански космически изследвания	703			
Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура	704			
Производство, съхранение, разпределение и използване на енергията	705			
Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите	706			
Развитие на здравеопазването	707			
Развитие на селското и горско стопанство и риболова	708			
Развитие на образованието	709			
Културни, развлекателни и религиозни дейности	710			
Изследване на политически и социални системи, структури и процеси	711			
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове	712			
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници	713			
Отбрана	714			

Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката

	Код на реда	(Среден брой през годината)													
		Общо		Естествени науки		Технически науки		Медицински науки		Селскостопански науки		Обществени науки		Хуманитарни науки	
		общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
a	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:															
Персонал - общо (310+320)	300														
Изследователи	310														
Друг персонал, зает с НИРД	320														
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:															
Персонал - общо (311+321)	301														
Изследователи	311														
Друг персонал, зает с НИРД	321														

Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование

	Код на реда	(Среден брой през годината)											
		Общо		Висше образование		По образователна степен:						Друго образование	
		общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	Доктори и доктори на науките	Бакалаври и магистри	Професионални бакалаври	В т.ч. жени	В т.ч. жени	В т.ч. жени	В т.ч. жени	В т.ч. жени
a	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:													
Персонал - общо (410+420)	400												
Изследователи	410												
Друг персонал, зает с НИРД	420												
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:													
Персонал - общо (411+421)	401												
Изследователи	411												
Друг персонал, зает с НИРД	421												

Средният брой през годината се изчислява чрез сумиране на броя на лицата, заети с НИРД, за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12.

*Преизчисляването в еквивалент на пълна заетост се извършва на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през годината. Например:

- ако 3 лица са използвали половината от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки (50%), то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (3 x 0,5) = 1,5;

- ако 2 лица са използвали 20% от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки, то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (2 x 0,2) = 0,4;

- ако 1 лице, заето с НИРД, е работило само през половината година, то еквивалентът на неговата заетост с НИРД е = (1 x 0,5) = 0,5.

Раздел VI. Изследователи по възрастови групи
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Възрастови групи	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	б	1	2
Изследователи - общо (511 ÷ 516)	510		
под 25 г.	511		
25 - 34 г.	512		
35 - 44 г.	513		
45 - 54 г.	514		
55 - 64 г.	515		
65 и повече г.	516		

Раздел VII. Изследователи по гражданска принадлежност
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Гражданство	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	б	1	2
Изследователи – общо (611 ÷ 618)	610		
Българско	611		
На държава членка на ЕС	612		
На друга европейска държава	613		
На държава от Северна Америка	614		
На държава от Централна и Южна Америка	615		
На държава от Азия	616		
На държава от Африка	617		
На други държави	618		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, фирми, научни институти и организации, Българската академия на науките, Селскостопанската академия, висшите училища, университетските болници и други организации на самостоятелен баланс, които независимо от вида на основната си дейност през 2015 г. са извършвали научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - т.е. ако поне едно лице от персонала през цялата година е било заето с НИРД. В карето "Обслужвана икономическа дейност" се посочва кода на отрасловия раздел, за който е предназначена преобладаващата част от НИРД, съгласно Класификацията на икономическите дейности - КИД - 2008.

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа работа, която се провежда систематично с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и използването на този обем от знания за нови приложения. Основният критерий, който служи да се ограничи научноизследователската и развойна дейност от широката гама подобни дейности, основаващи се на науката и технологиите, е наличието, в рамките на НИРД, на значителен елемент на новост и на отстраняване на научната и/или техническата неопределеност. Клиничните изпитвания на лекарства I, II и III фаза също се третира като НИРД.

На **код 100** "Разходи за НИРД - общо" се посочва общата сума на текущите разходи за НИРД и на разходите за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД, независимо от източника на финансиране.

На **код 110** "Текущи разходи за НИРД" се посочват данни за разходите за материали, за външни услуги, за персонал и другите разходи за дейността. **Не се включват** разходите за амортизация.

На **код 111** "Разходи за персонала, зает с НИРД" се посочват разходите за заплати и други възнаграждения (вкл. по граждански договори), както и разходите за осигуровки. **Не се включват** възнагражденията на помощния персонал, които обаче са включени в текущите разходи за НИРД на код 110.

На **код 120** се посочват данни за направените разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД.

Текущите разходи за НИРД, посочени на **код 110** следва да се разпределят (може и приблизително по Ваша преценка) според вида на научните изследвания (разработки), за които са направени:

- Разходи за фундаментални изследвания (**код 130**) - посочват се разходите за експериментални или теоретични изследвания, имащи за цел главно придобиването на нови знания, без да се има предвид тяхното конкретно приложение или използване. Резултатите от фундаменталните изследвания обикновено не са комерсиализирани, а са предмет на публикации в научни списания или на обмен между заинтересовани лица и организации.

- Разходи за приложни изследвания (**код 140**) - посочват се разходите за оригинални изследвания, извършвани с цел придобиване на нови знания, които обаче са насочени главно към постигане на определени практически цели и задачи.

- Разходи за експериментални разработки (**код 150**) - посочват се разходите за системни разработки, базирани върху налични знания, с цел да се произведат нови материали, продукти и устройства; да се внедрят нови методи, системи и услуги или значително да се усъвършенстват вече съществуващите.

Разходите за НИРД се разпределят по области на науката в зависимост от насочеността на научните изследвания (разработки).

Данните за разходите за НИРД, посочени на код 100, код 200 и код 700 трябва да бъдат равни.

В Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата общата сума на направените през годината разходи за НИРД се разпределя по видове национални и чуждестранни предприятия, институции и организации. Средствата, с които е осъществена НИРД, могат да бъдат получени под различна форма - приходи от продажба на продукти от НИРД по договор с други предприятия, висши училища или бюджетни организации; приходи от собствена стопанска дейност, различна от НИРД; субсидии от държавния бюджет, средства от правителствени фондове (Фонд научни изследвания (ФНИ), Национален иновационен фонд (НИФ)); безвъзмездна финансова помощ от Европейската комисия, международни организации и правителства на други държави.

Разпределението, в **Раздел III**, на разходите за НИРД по социално-икономически цели се извършва **според крайната цел, за която е предназначена НИРД**, както следва:

Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата (**код 701**) - разходите за НИРД, свързана с: проучване на земната повърхност, залежите на полезни изкопаеми (минерали, нефт, природен газ), моретата, океаните, атмосферата; климатичните и метеорологични изследвания и хидрологията.

Опазване на околната среда (**код 702**) - разходите за НИРД, свързана с: осъществяване на контрол над замърсяването, идентифициране на източниците и причините за замърсяване, неговото разпространение и влияние върху хората, флората, фауната, микроорганизмите и биосферата; създаване на устройства за следене и измерване на всички видове замърсявания; превенция и премахване на замърсяването.

Граждански космически изследвания (**код 703**) - разходите за НИРД, свързана с разработки и приложни изследователски програми за проучване на космоса, включително дейността на космически лаборатории. Не се включват разходите за НИРД за космически изследвания с отбранителна цел, които следва да се посочат на код 714 "Отбрана".

Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура (**код 704**) - разходите за НИРД, свързана с развитие на: транспортната, телекомуникационната и водоснабдителна системи; строителството на сгради и други строителни съоръжения.

Производство и разпределение на енергията (**код 705**) - разходите за НИРД, свързана с: производството, съхранението, разпределението и рационалното използване на всички видове енергия; повишаване ефективността на енергийното производство и разпределение.

Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите (**код 706**) - разходите за НИРД, свързана с: усъвършенстване и повишаване на икономическата ефективност и конкурентноспособността на промишленото производство.

Развитие на здравеопазването (**код 707**) - разходите за НИРД, свързана с: опазване, подобряване и възстановяване на здравословното състояние на хората; социални грижи за деца, възрастни и други специални категории хора с увреждания или с хронични заболявания.

Развитие на селското и горско стопанство и риболова (**код 708**) - разходите за НИРД, свързана с подпомагане развитието на: селското, горското стопанство, риболова, производството на хранителни продукти; контрола над използването на химически изкуствени торове; ветеринарната медицина.

Развитие на образованието (**код 709**) - разходите за НИРД, свързана с всички степени на образователната подготовка и с всички форми на обучение.

Културни, развлекателни и религиозни дейности (**код 710**) - разходите за НИРД, свързана с проучване на влиянието, което оказват върху обществения живот такива социални явления като културни, развлекателни, спортни и религиозни дейности.

Изследване на политически и социални системи, структури и процеси (**код 711**) - разходите за НИРД, свързана с: изследване

на политически структури на обществото; на социални процеси, изменения и конфликти; развитие на системи за социална сигурност и социално подпомагане; социални аспекти на организацията на работа.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове (**код 712**) - разходите за НИРД (финансирана от публични университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници (**код 713**) - разходите за НИРД (финансирана от други източници, различни от публичните университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Отбрана (**код 714**) - разходите за НИРД, осъществявана за военни цели. Не се включват разходите на Министерство на отбраната за граждански изследвания, които трябва да се отнесат към някоя от останалите социално-икономически цели.

Изследователи (код 310, код 410, код 510, код 610) са професионалните специалисти, пряко ангажирани в извършването на научноизследователска и развойна дейност, т.е. които работят по формулирането и създаването на нови знания, продукти, процеси, методи и системи, както и по ръководенето на съответните теми (проекти). Към тази категория се отнасят и редовните докторанти, тъй като изготвянето на дисертационен труд отговаря на дефиницията за НИРД.

Друг персонал, зает с НИРД (код 320 и код 420) - обхваща техническия и помощен персонал. Към технически персонал се отнасят лицата, притежаващи необходимите знания и опит в една или няколко области на науката, които работят под ръководството и контрола на изследователите. Помощен персонал са квалифицирани и неквалифицирани работници и специалисти, които участват в изпълнението на научноизследователски проекти. Не се включват лицата, непряко свързани с НИРД като охрана, портиери, работници в столовете, счетоводители и други.

В Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката разпределението по науки става **според научната област, в която работят лицата**, а тя може и да не съвпада с тази от дипломата им за завършено образование.

В Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование заетите лица се разпределят според образователната степен, която притежават. Лицата, с научна степен "доктор на науките" и "доктор", независимо че имат и образователна степен "магистър", се посочват само в колона 5, а жените от тях - в колона 6.

В Раздел VI. Изследователи по възрастови групи се посочва броят на изследователите според навършената възраст в години към 31.12.2015 година.

В Раздел VII. изследователите се разпределят според гражданството, което притежават. Български гражданин, който е и гражданин на друга държава, се смята само за български гражданин.

В колони 5 и 6 на Раздел VII се посочват изследователите с гражданска принадлежност към някоя от следните държави членки на Европейския съюз: Австрия, Белгия, Великобритания, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Хърватия, Чехия и Швеция.

Очетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ПРОИЗВОДСТВОТО И ПРОДАЖБИТЕ НА ПРОМИШЛЕНИ ПРОДУКТИ ЗА 2015 ГОДИНА*

Раздел I. Справка за производството и продажбите на промишлени продукти

Код по ПРОДПРОМ 2015	Наименование на продукта	Измерителна единица	Производство			Продажи			Отбележете продукта, ако е нов или значително усъвършенстван		
			общо	в т.ч. на ишлеме		общо	в т.ч. на вътр. пазар				
				количество	стойност в хил. лв. (без ДДС и акцизи)		количество	стойност в хил. лв. (без ДДС и акцизи)		количество	стойност в хил. лв. (без ДДС и акцизи)
а	б	в	1	2	3	4	5	6	7	8	9

* Промислените продукти включват промишлени изделия и промишлени услуги

Раздел II. Справка за стойността на промишлените услуги на ишлеме - общо (Хил. левовете)

Стойност на промишлените услуги на ишлеме - общо (включва стойността на промишлените услуги на ишлеме от Раздел I (Σ кол.3) и услугите на ишлеме за ненаблюдаваната продукция)	в т.ч. за чуждестранни клиенти
10	11

Раздел III. Справка за натовареността

Код на реда	Време (в минути)
а	б
Моля, посочете колко време Ви отне подготовката на данните и попълването на справката	099

Дата: _____

Ръководител: _____

Съставител: _____

Лице за контакт: _____

(подпис)

(телефон)

(име, презиме, фамилия)

(име, презиме, фамилия)

УКАЗАНИЯ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на промишлената продукция в натурално изражение от предприятията, произвеждащи промишлени изделия и извършващи промишлени услуги на **територията на Република България**, се осъществява по Номенклатурата на промишлената продукция (ПРОДПРОМ).

Обхватът на всеки код по Продпром е дефиниран чрез връзка с един или няколко кода по Комбинираната номенклатура (КН).

Предприятията попълват справка за **всеки вид промишлена дейност**, която са извършвали съобразно **нетния размер на приходите от продажби на продукция и услуги от промишлена дейност за 2015 г.**, както следва:

промишлени предприятия, посочили в ОПР Σ на кодове (15110+15133) кол.1 **общо 120 и повече хил. лв.;**

промишлени предприятия, посочили в ОПР Σ на кодове (15110+15133) кол.1 **общо 100 и повече хил. лв. и класифицирани по КИД 2008 в клас 10.71;**

непромишлени предприятия, посочили в **ОПР Раздел VI. "Нетни приходи от продажби по икономически дейности"** Σ на кодове (61170+61180) **общо 120 и повече хил. лева.**

II. УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ:

Раздел I.

Колона 1. "Производство общо" в количество - за всеки продукт се посочва цялата действително произведена промишлена продукция през отчетния период, независимо дали е продадена, останала като запас или е използвана за собствени нужди (вътрешен оборот; спомагателен материал в друго производство), включително **производството на ишлеме**. При производство на ишлеме, производството в количество се отчита от предприятието, което действително произвежда продукцията (**изпълнителя**).

Колона 2. "в т.ч. ишлеме" в количество - за всеки продукт се посочва цялата продукция, произведена на ишлеме от изпълнителя.

Колона 3. "в т.ч. ишлеме - общо" в стойност - за всеки продукт се посочва стойността, получена за извършената услуга в хил. лв., без ДДС и акцизи.

Колона 4. "в т.ч. за чуждестранни клиенти" в стойност - за всеки продукт се посочва стойността, получена за извършената услуга в хил. лв., без ДДС и акцизи за чуждестранни клиенти.

Колона 5. "Продажби общо" в количество - за всеки продукт се посочва цялото количество продадена **собствена** промишлена продукция през отчетния период, независимо в какъв период е била произведена. При производство на ишлеме продажбите в количество и стойност се отчитат от предприятието, което действително я продава (**ишлемодателя**).

Колона 6. "Продажби общо" в стойност - посочва се нетния размер на приходите от продажби на **собствена** промишлена продукция в хил. лв., без ДДС и акцизи.

Колона 7. в т.ч. "Продажби на вътрешния пазар" в количество - за всеки продукт се посочва цялото количество продадена **собствена** промишлена продукция на вътрешния пазар през отчетния период, независимо в какъв период е била произведена. При производство на ишлеме продажбите на вътрешния пазар в количество и стойност се отчитат от предприятието, което действително я продава (**ишлемодателя**).

Колона 8. в т.ч. "Продажби на вътрешния пазар" в стойност - посочва се нетния размер на приходите от продажби на вътрешния пазар на **собствена** промишлена продукция в хил. лв., без ДДС и акцизи.

За попълване на Справката на хартиен носител, можете да разгледате и разпечатате необходимия Ви брой Справки за всяка дейност от интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg, "За респондентите"; ИС Бизнес статистика; Годишна отчетност за дейността на предприятията 2015 година"; "Нефинансови предприятия, съставляващи баланс"; "Чрез формуляри на хартиен носител"; "Повече"; "Справка за производството и продажбите на промишлени продукти за 2015 година"; изтегли в **(xls формат)**.

Разглеждане на Номенклатурата на промишлената продукция от интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg, "Статистически класификации", ПРОДПРОМ 2015.

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР									

Отчетна единица: .....
.....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП .....
ТСБ .....
Входящ № и дата

**ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ПРЕДПРИЯТИЯТА В ЛИКВИДАЦИЯ ИЛИ В НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ
ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2015 ГОДИНА**

Данните в годишния отчет за дейността се попълват от всички предприятия в ликвидация или в несъстоятелност, на основание чл. 20 от Закона за статистиката.

Представянето на годишния отчет за дейността е **задължително** съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2016 г. и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), в срок до 31 март 2016 година.

Неизпълнението на задълженията за попълване и представяне на годишния отчет за дейността се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката и чл. 276 от ЗКПО.

Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието за периода от ..... до ..... 2015 година	
2.	Справка за група предприятия за периода от ..... до ..... 2015 година	
3.	Счетоводен баланс към ..... 2015 година	
4.	Отчет за приходите и разходите за периода от ..... до ..... 2015 година	
5.	Отчет за приходите и разходите от стопанска дейност за периода от ..... до ..... 2015 година	
6.	Отчет за паричните потоци за периода от ..... до ..... 2015 година	
7.	Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за периода от ..... до ..... 2015 година	
8.	Справка за платените данъци и такси за периода от ..... до ..... 2015 година	

СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ОТ ..... ДО ..... 2015 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Име и адрес на предприятието

Наименование на предприятието:		<input type="text"/>	
Адрес за контакт (офис):			
Област	<input type="text"/>		
Община	<input type="text"/>	Район *	<input type="text"/>
Град/село	<input type="text"/>	Код по ЕКАТТЕ**	<input type="text"/>
Пощенски код	<input type="text"/>		
Улица	<input type="text"/>	Номер	<input type="text"/>
Булевард	<input type="text"/>	Блок	<input type="text"/>
Ж. к.	<input type="text"/>	Вход	<input type="text"/>
Квартал	<input type="text"/>	Етаж	<input type="text"/>
Площад	<input type="text"/>	Апартамент	<input type="text"/>
Друго	<input type="text"/>	Пощенска кутия	<input type="text"/>
Електронна поща	<input type="text"/>		
Интернет страница	<input type="text"/>		
Мобилен телефон	<input type="text"/>	Факс ***	<input type="text"/>
Телефони ***	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Забележка: Попълват се данните на предприятието, а не на счетоводното предприятие.

II. Собственост към датата на ликвидация през 2015 година

Собствеността на предприятието е:	Относителен дял от капитала в %
Държавна	<input type="text"/>
Общинска	<input type="text"/>
Частна на местно лице	<input type="text"/>
Частна на чуждестранно лице	<input type="text"/>
Частна на неправителствена организация	<input type="text"/>
Общо	100.00

При попълването на **собствеността** да се имат предвид следните пояснения:

- Частна на местно лице - собственост на българско юридическо или физическо лице, включително и собственост на чуждестранно физическо лице, придобило статут на български гражданин по законоустановения ред;

- Частна на чуждестранно лице - собственост на чуждестранно юридическо или физическо лице, което по смисъла на Закона за чужденците в Р България не е български гражданин;

В случай на двойно гражданство, собственикът сам определя дали е български или чужд гражданин и в зависимост от това се определя формата на частна собственост.

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

III. Икономическа дейност

№	Дейности, които е извършвало предприятието	Относителен дял на нетните приходи от продажби през 2015 г. в %	Код по КИД-2008**	Код по НКИД-2003**
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

В този раздел се посочват дейностите, извършвани от предприятието през 2015 година. За тяхното описание трябва да се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg

IV. Място на извършване на дейността

Населено място, в което предприятието извършва преобладаващата си дейност.			
Област	<input type="text"/>		
Община	<input type="text"/>		
Град/село	<input type="text"/>	Район *	<input type="text"/>
		Код по ЕКАТТЕ**	<input type="text"/>
		Код на поречие**	<input type="text"/>

V. Фамилен бизнес

Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?

ДА

НЕ

Дейността на предприятието, независимо от големината му, е **фамилен бизнес**, когато е изпълнено едно от двете условия:

1. Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създадо или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.

2. Ако акции на предприятието се търгуват на борсата - физическото лице, създадо или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници, трябва да притежават (заедно) най-малко 25% от акциите, даващи право на глас и поне един представител на семейството или рода да участва официално в управлението на предприятието.

Пол на лицето, което управлява фамилия бизнес:

МЪЖ

ЖЕНА

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ

ЗА ПЕРИОДА ОТ.....ДО.....2015 ГОДИНА

Обща информация за Групата от предприятия (ГП):

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Вашето предприятие част от ГП ли е? <i>(Моля, отбележете само един отговор! Виж Указанието за определение на ГП)</i>	
1.	<ul style="list-style-type: none"> • ДА, Глава на местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) <input type="text" value="1"/> • ДА, Глава на Многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) <input type="text" value="2"/> • ДА, Предприятие, част от местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) <input type="text" value="3"/> • ДА, Част от местно контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) <input type="text" value="4"/> • ДА, Част от чуждо контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 4 и 6) <input type="text" value="5"/> • НЕ (въпросникът приключва тук) <input type="text" value="0"/>
Идентификация на ГП <i>(Моля, впишете името на ГП, държавата на регистрацията)</i>	
2.	2.1.1. Наименование на ГП (кирилица) <input type="text"/> 2.1.2. Наименование на ГП (латиница) <input type="text"/> <div style="text-align: right; margin-right: 50px;"><i>Име на държавата</i></div> <div style="text-align: right; margin-right: 50px;"><i>Код ISO*</i></div> 2.2. Държава на регистрацията на ГП <i>(предприятие - майка)</i> <input type="text"/>
Характеристики на ГП:	
3.	3.1. Основна дейност <i>(до втори знак по КИД 2008 – виж Приложение 2)</i> <input type="text"/> <input type="text"/> 3.2. Допълнителна дейност <i>(до втори знак по КИД 2008 – виж Приложение 2)</i> <input type="text"/> <input type="text"/> 3.3. Брой на предприятията в ГП <i>(без „Главата“ на ГП)</i> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 3.4. Брой на заетите лица в ГП <i>(общо за групата за 2015 г.)</i> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 3.5. Нетен размер на приходите от дейността в ХИЛ. ЛВ. <i>(консолидиран за 2015 г.)</i> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Идентификация на прекия собственик: <i>(Моля, впишете Вашия пряк собственик с най-голям процент на притежание (може и по-малко от 50 % от собствения капитал, акции и др.))</i>	
4.	4.1.1. Наименование на собственика <i>(кирилица)</i> <input type="text"/> 4.1.2. Наименование на собственика <i>(латиница)</i> <input type="text"/> <div style="text-align: right; margin-right: 50px;"><i>Име на държавата</i></div> <div style="text-align: right; margin-right: 50px;"><i>Код ISO*</i></div> 4.2. Държава на собственика: <input type="text"/> 4.3. ЕИК на собственика <i>(ако е българско юридическо лице)</i> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 4.4. Процент на собствеността: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е българско юридическо / физическо лице)</i>	
5.	5.1. Наименование на ултимативния собственик на ГП <i>(кирилица)</i> <input type="text"/> 5.2. ЕИК на ултимативния собственик <i>(юридическо лице)</i> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 5.3. ЕГН на ултимативния собственик <i>(физическо лице)</i> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Данни за контакт	
	5.4. Телефон** <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 5.5. Електронна поща <input type="text"/> 5.6. Интернет страница <input type="text"/>
Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е чуждо юридическо/физическо лице)</i>	
6.	6.1. Наименование на ултимативния собственик <i>(кирилица)</i> <input type="text"/> 6.2. Наименование на ултимативния собственик <i>(латиница)</i> <input type="text"/> <div style="text-align: right; margin-right: 50px;"><i>Име на държавата</i></div> <div style="text-align: right; margin-right: 50px;"><i>Код ISO*</i></div> 6.3. Държава на регистрацията на ултимативния собственик на ГП <input type="text"/>
Данни за контакт	
	6.3. Телефон** <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 6.4. Електронна поща <input type="text"/> 6.5. Интернет страница <input type="text"/>

* Попълва се в ТСБ.

** В първата клетка се вписва кода за национално избиране/кода на мобилния оператор, а във втората номера на телефона/факса. (отнася се за всички полета от този вид във въпросника).

УКАЗАНИЯ

Въпросникът има за цел да се открият сложни и големи предприятия, извършваща икономическа дейност на територията на Република България и формиращи статистически единици от вид „Група предприятия“ по смисъла на:

- 1) Регламент на Съвета (ЕЕС) № 696/93 за изследване и анализ на статистически единици от производствената система на Общността;
- 2) Регламент на Съвета (177/2008) за Статистическите бизнес регистри;
- 3) Европейско законодателство за малките и средни предприятия (Регламент № 96/280/ЕС);
- 4) Директива (2001/34/ЕО) относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване;
- 5) Втора директива на Съвета (89/646/ЕЕС) за координиране на законите, регламентите и административните постановления, отнасящи се до кредитните институции;

Под статистическа единица от вид „Група предприятия“ се разбира група от две и повече юридически лица (предприятия), свързани помежду си с правни (юридически) и/или финансови връзки, контролирани от т.н. „Глава на групата или предприятие-майка“. Предприятието-майка е местно или чуждестранно юридическо лице, което не е контролирано директно или индиректно от друго юридическо лице. Групата предприятия се състои от Предприятие-майка и филиали (дъщерни компании).

1. Типове групи предприятия:

1.1 Многонационални - Група предприятия с поне две предприятия, намиращи се в различни страни:

- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **чуждестранно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се извън територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;

1.2 Местна – Група предприятия, съставена от две и повече правни единици (юридически лица), които са местни (извършват икономическа дейност на територията на Р България), управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице.

2. Идентификация на ГП

При верига от свързани предприятия за определяне на ултимативния български или чуждестранен собственик се прилага правилото за „Последното предприятие, осъществяващо контрол“. Съгласно него, при наличие на свързани предприятия, при които дадено/и предприятие/е в Република България е/са собствено на чуждестранно или българско предприятие от страна X, което от своя страна е собствено на друго предприятие от страна Y, в този случай ултимативен собственик е последното предприятие от страна Y. То не е собствено на друго чуждестранно юридическо или физическо лице и осъществява непряк контрол върху предприятието, което извършва икономическа дейност на територията на Република България. В този раздел се попълва и държавата, в която е резидент ултимативния (чуждестранен или български) собственик (юридическо или физическо лице) на предприятието, който контролира пряко или косвено повече от половината от акциите с право на глас или повече от половината от дяловете в капитала на предприятието (ГП).

3. Характеристики на ГП:

3.1 Основна дейност (до втори знак по КИД 2008)

- Тук се посочва дейността на предприятието, която формира най-голям дял на приходите от продажби/услуги/финансови приходи/лихви и т.н в зависимост от вида на дейност на предприятието (съгласно справка за Предприятието).

3.2 Допълнителна дейност (до втори знак по КИД2008)

- Допълнителна е дейността, която е отделна от основната дейност и произвежда продукти или услуги в т.ч. и за трети лица. Резултатите от допълнителната дейност са винаги допълнителни продукти или услуги на тези, получени от основната дейност.

3.3 Брой на предприятията, включени в ГП, независимо дали са български или чужди правни единици („Главата“ на ГП не се включва).

3.4 Брой на заетите лица в ГП

Тук се посочва сумата (за всички предприятия в ГП) от:

- **Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение** (код 1000, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);
- **Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол** (код 1400, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);
- **Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател** (код 1510, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);
- **Среден брой през годината на работещите собственици** (код 1600, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд).

4. Идентификация на прекия собственик:

При верига от свързани предприятия за определяне на прекия местен или чуждестранен собственик се прилага правилото за най-голям или равен процент собственост на друго юридическо лице.

5. ЧЛЕНОВЕ НА ГП:

Приложение 1 се попълва при отговор „1“ или „2“ на Въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от справката за ГП. Понятието „контрол“ отразява отношенията между „Правната единица - Предприятие-майка“ и „Правната единица – член от групата“. Контролът между юридическите лица е сложно понятие от икономическа гледна точка. Оперативните правила за изграждане на връзки между правни единици в рамките на ГП трябва да се обосновават на наблюдавания критерий: „доказателство за контрол“. Поради което достатъчно е поне един от следните случаи да бъде наличен, с цел определяне връзката на пряк или непряк контрол между две юридически (правни) единици:

- 1) юридическо лице, пряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице (пряк контрол);
- 2) юридическо лице непряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице, чрез дъщерни предприятия (непряк контрол);
- 3) Наличие на специално законодателно постановление или наредба, което дава право на правителството да определя корпоративната политика или да назначава директорите на юридическото лице (правна единица);
- 4) юридическо лице, което изцяло консолидира отчетите на друго юридическо лице и няма друга правна единица, която да консолидира същото юридическо лице (контрол по силата на пълна консолидация);
- 5) Административни източници, събиращи декларации в изпълнение на специфични закони, данъчни или други изисквания за регулиране на пазара, в които е представена информация, дали дадено юридическо лице контролира едно или повече юридически лица, дори ако то притежава 50 и по-малко процента от правото си на глас (ефективен миноритарен контрол) и никое друго юридическо лице не притежава повече.

Забележка:

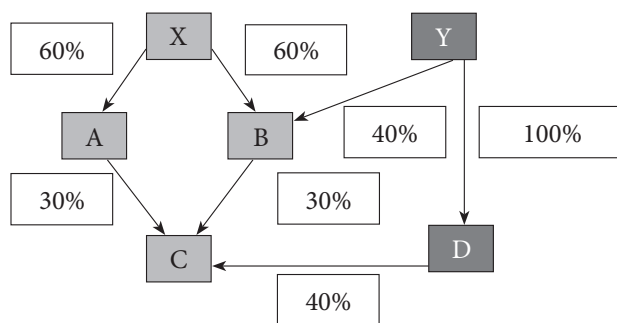
Възможно е, два случая (например 1 и 4) да се прилагат едновременно. Като се има предвид правилото, че една правна единица не може да се контролира от две други правни единици, де факто трябва да бъде избрана контролираща правна единица. Случай 4, може да се разглежда с по-малка тежест от случай 1, защото може да има ситуации на консолидация с по-малко от 50% собственост и ситуации без консолидация с над 50% участие в собствеността.

Пример за определяне на „Контрол“ между единици:

Фирма X притежава 60% от A и B, а A и B притежават по 30% от собствеността на C, което означава че X непряко контролира C. Въпреки че притежава непряко $(60\% * 30\%) + (60\% * 30\%) = 36\%$ от акционерния капитал на C, X контролира фирмата C чрез своите две дъщерни дружества A и B, чрез комбиниране на правото си на глас в C, което е $(30\% + 30\%) = 60\%$. От друга страна фирма Y притежава 40% от B и 100% от фирма D, а D притежава 40% от C. Или Y притежава $(40\% * 30\%) + (100\% * 40\%) = 52\%$ от собствеността на C, но няма да има сила да я контролира, защото притежава само 40% от правото на глас в C. С други думи, правото на глас на фирма X е в резултат от връзките между X->A->C и X->B->C и се натрупва при определяне на действителния контрол (този контрол често се нарича „кумулятивен контрол,“) – Фигура 1.

В Приложение 1 - колона „Вид контрол“ се отбелязва с X съответния вид - пряк (директен) в колона 6, непряк (индиректен) в колона 7. В колона 8 се вписва процентът на собственост/контрол.

Фигура 1

При отговор „2“ на въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от Справката за група предприятия, в Приложение 1 се попълват и дейност по КИД-2008, заети и оборот на предприятията в чужбина (до 2014 г. информацията е предоставяна на БНБ, като част от форма СПБ-13 за структурата и дейността на чуждестранните предприятия, контролирани от български предприятия).

За **брой заети лица** се посочва средногодишният брой заети лица. Броят заети лица се определя като общият брой лица, които работят в предприятието в чужбина (включително работещите собственици, партньори, които постоянно работят в единицата и неплатени работещи в нея членове на семейството), както и лица, които работят извън единицата, които принадлежат към нея и получават възнаграждение от нея (например търговски представители, персонал по доставките, екипи за ремонт и поддръжка). Той включва лица, които отсъстват за кратък период от време (например отпуск по болест, платен отпуск или специален отпуск) и тези, които са в стачка, но не и тези, които отсъстват за неопределен период от време. Включват се и работниците на непълн работен ден, които се третираат като такива съгласно законодателството на държавата, в която се намира предприятието в чужбина, и които присъстват във ведомостта, както и сезонните работници, стажантите и надомните работници, фигуриращи във ведомостта. Броят заети лица изключва работната ръка, предоставена от други предприятия, лица, които извършват ремонтни дейности и поддръжка в предприятието от името на други предприятия, както и тези, които отбиват задължителна военна служба. В случай, че не разполагате с данни за броя заети лица, посочете броя на наетите лица.

Оборотът представлява общите суми, фактурирани от предприятието в чужбина през отчетния период и това съответства на продажбите на стоки и услуги, предоставяни на трети страни. Оборотът включва всички мита и данъци върху стоките и услугите, фактурирани от предприятието в чужбина, с изключение на данък добавена стойност, фактуриран от предприятието директно на неговия клиент и други подобни приспадащи се данъци, пряко свързани с оборота. Той включва и други финансови тежести (транспортране, опаковане и други) прехвърлени на клиента, дори когато тези финансови тежести са изброени поотделно във фактурата. Намалението на цените, отбив от цената и обезценяването, както и стойността на върнатата опаковка трябва да бъде приспадната.

Приходът, класифициран като друг приход от основна дейност, финансовите приходи и извънредните приходи по сметките на предприятието се изключват от оборота. Оперативни субсидии, получени от публични власти или институции на Европейския съюз също се изключват.

Връзка с отчетите на предприятието:

Оборотът, така както е определен по-горе за статистически цели, включва счетоводното наименование „Нетен оборот“ (Net turnover).

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Финансово посредничество, без застраховане и осигуряване чрез самостоятелни фондове* вместо „Оборот“ се посочва „Производствена стойност“.

Производствена стойност се изчислява като:

- Лихви за получаване и подобен приход
- дължими лихви и подобни такси,
- + комисионни за получаване,
- + доход от акции и други ценни книжа с променлив доход,
- + нетна печалба или нетна загуба от финансови операции,
- + други приходи от основна дейност.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Застрахователна дейност и дейност на самостоятелни осигурителни фондове, без задължителното обществено осигуряване* се посочва „Брутни записани премии“.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от клас *Дейност на самостоятелни осигурителни фондове* в графата за оборот се посочва „Общи пенсионни вноски“. Тази характеристика включва изцяло пенсионните вноски, дължими в рамките на отчетния период по пенсионните договори, като например всички задължителни вноски, другите редовни вноски, допълнителни доброволни вноски, входящите трансфери и другите вноски.

Оборотът се попълва в хил. лв., като при отчитане на чуждестранното предприятие в чуждестранна валута оборотът се преизчислява по средния за отчетната година валутен курс на БНБ за съответната чуждестранна валута – български лев.

Агрегирана класификация на икономическите дейности на ниво раздел (КИД-2008)

Код	Наименование
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности
02	Горско стопанство
03	Рибно стопанство
05	Добив на въглища
06	Добив на нефт и природен газ
07	Добив на метални руди
08	Добив на неметални материали и суровини
09	Спомагателни дейности в добива
10	Производство на хранителни продукти
11	Производство на напитки
12	Производство на тютюневи изделия
13	Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло
14	Производство на облекло
15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм
16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене
17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон
18	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители
19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
20	Производство на химични продукти
21	Производство на лекарствени вещества и продукти
22	Производство на изделия от каучук и пластмаси
23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини
24	Производство на основни метали
25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване
26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти
27	Производство на електрически съоръжения
28	Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение
29	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета
30	Производство на превозни средства, без автомобили
31	Производство на мебели
32	Производство, неклассифицирано другаде
33	Ремонт и инсталиране на машини и оборудване
35	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива
36	Събиране, пречистване и доставяне на води
37	Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води
38	Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали
39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци
41	Строителство на сгради
42	Строителство на съоръжения
43	Специализирани строителни дейности
45	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт
46	Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети
47	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети
49	Сухопътен транспорт
50	Воден транспорт
51	Въздушен транспорт
52	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта

Код	Наименование
53	Пощенски и куриерски дейности
55	Хотелиерство
56	Ресторантьорство
58	Издателска дейност
59	Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика
60	Радио- и телевизионна дейност
61	Далекосъобщения
62	Дейности в областта на информационните технологии
63	Информационни услуги
64	Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
65	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване
66	Спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането
68	Операции с недвижими имоти
69	Юридически и счетоводни дейности
70	Дейност на централни офиси; консултантски дейности в областта на управлението
71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи
72	Научноизследователска и развойна дейност
73	Рекламна дейност и проучване на пазари
74	Други професионални дейности
75	Ветеринарномедицинска дейност
77	Даване под наем и оперативен лизинг
78	Дейности по наемане и предоставяне на работна сила
79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации
80	Дейности по охрана и разследване
81	Дейности по обслужване на сгради и озеленяване
82	Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност
84	Държавно управление
85	Образование
86	Хуманно здравеопазване
87	Медико-социални грижи с настаняване
88	Социална работа без настаняване
90	Артистична и творческа дейност
91	Други дейности в областта на културата
92	Организиране на хазартни игри
93	Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдых
94	Дейности на организации с нестопанска цел
95	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи
96	Други персонални услуги
97	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
98	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление
99	Дейности на екстериториални организации и служби

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС КЪМ ..... 2015 ГОДИНА

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Краткотрайни (краткосрочни) активи			
I. Парични средства и парични еквиваленти			
Блокирани за обезпечение	00111		
Други	00112		
Общо за група I	00110		
II. Краткосрочни вземания			
Блокирани за обезпечение	00121		
Обезпечение	00122		
Други	00123		
Общо за група II	00120		
III. Материални запаси			
Блокирани за обезпечение	00131		
Други	00132		
Общо за група III	00130		
IV. Финансови активи			
Блокирани за обезпечение	00141		
Други	00142		
Общо за група IV	00140		
Общо за раздел А	00100		
Б. Дълготрайни (дългосрочни) активи			
I. Дълготрайни материални активи			
Блокирани за обезпечение	00211		
Други	00212		
Общо за група I	00210		
II. Дълготрайни нематериални активи			
Блокирани за обезпечение	00221		
Други	00222		
Общо за група II	00220		
III. Дълготрайни финансови активи			
Блокирани за обезпечение	00231		
Други	00232		
Общо за група III	00230		
IV. Дългосрочни вземания			
Блокирани за обезпечение	00241		
Други	00242		
Общо за група IV	00240		
Общо за раздел Б	00200		
Сума на актива (А+Б)	00300		
в това число:			
Блокирани за обезпечение	00310		
Други	00320		
В. Условни активи	00400		

ПАСИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Задължения			
I. Краткосрочни задължения			
Обезпечени	00511		
Необезпечени	00512		
Общо за група I	00510		
II. Дългосрочни задължения			
Обезпечени	00521		
Необезпечени	00522		
Общо за група II	00520		
Общо за раздел А	00500		
Обезпечени	00501		
Необезпечени	00502		
Б. Ликвидационен капитал			
I. Основен капитал	00610		
II. Финансов резултат от ликвидацията	00620		
III. Финансов резултат от стопанската дейност	00630		
IV. Резерви			
Резерв от последващи оценки на активи и пасиви	00641		
Други резерви	00642		
Общо за група IV	00640		
Общо за раздел Б	00600		
Сума на пасива (А+Б)	00700		
в това число:			
Обезпечени задължения	00710		
Необезпечени задължения	00720		
Обезпечен ликвидационен капитал	00730		
Необезпечен ликвидационен капитал	00740		
В. Условни пасиви	00800		

Дата: Ликвидатор/синдик: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2015 ГОДИНА**

Наименование на разходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
I. Разходи по ликвидацията			
Държавни разходи	09110		
Разходи за издръжка на ликвидаторите	09120		
Разходи за персонала	09130		
Разходи за осребряване на имуществото	09140		
Балансова стойност на продадените активи (без продукцията)	09150		
Разходи за издръжка на собствениците	09160		
Финансови разходи	09170		
Други разходи, свързани с ликвидацията	09180		
Общо за група I	09100		
II. Счетоводна печалба от ликвидация	09200		
III. Разходи за данъци от печалбата	09300		
IV. Печалба от ликвидация	09400		
Всичко (I + III + IV)	09500		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
I. Приходи от ликвидацията			
Приходи от продажби на:	09610		
Дълготрайни материални активи	09611		
Дълготрайни нематериални активи	09612		
Материални запаси	09613		
Финансови приходи	09620		
Други приходи	09630		
Общо за група I	09600		
II. Счетоводна загуба от ликвидация	09700		
III. Загуба от ликвидация	09800		
Всичко (I + III)	09900		

Дата: Ликвидатор/синдик: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ
ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2015 ГОДИНА**

Наименование на разходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Разходи			
I. Разходи за оперативна дейност			
Намаление на запасите от продукция и незавършено производство	10100		
Разходи за суровини, материали и външни услуги	10200		
Суровини и материали	10210		
Външни услуги	10220		
в т.ч. суми по граждански договори на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	31121		
Разходи за персонала	10300		
в това число:			
Разходи за възнаграждения	10310		
Разходи за осигуровки (към осигурителни фондове)	10320		
от тях: осигуровки, свързани с пенсии	10321		
Разходи за амортизация и обезценка	10400		
Разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи	10410		
в това число:			
Разходи за амортизация	10411		
Разходи от обезценка	10412		
Разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	10420		
Други разходи	10500		
в това число:			
Балансова стойност на продадените активи	10510		
Провизии	10520		
Общо за група I	10000		
II. Финансови разходи			
Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати като текущи (краткосрочни) активи	11100		
в т.ч. отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	11110		
Разходи за лихви и други финансови разходи	11200		
в това число:			
Разходи, свързани с предприятия от група	11210		
Отрицателни разлики от операции с финансови активи	11220		
Общо за група II	11000		
Б. Печалба от обичайна дейност	14000		
III. Извънредни разходи	12000		
в т.ч. за природни и други бедствия	12100		
Общо разходи (I + II + III)	13000		
В. Счетоводна печалба (общо приходи - общо разходи)	14100		
IV. Разходи за данъци от печалбата	14200		
V. Други данъци, алтернативни на корпоративния данък	14300		
Г. Печалба (В - IV - V)	14400		
Всичко (Общо разходи + IV + V + Г)	14500		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Приходи			
I. Приходи от оперативна дейност			
Нетни приходи от продажби	15100		
Продукция	15110		
Стоки	15120		
Услуги	15130		
в това число:			
Приходи от търговско-посредническа дейност	15131		
Приходи от наеми	15132		
Приходи от промишлени услуги, вкл. на ишлеме	15133		
Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	15200		
Разходи за придобиване на активи по стопански начин	15300		
Други приходи	15400		
в това число:			
Приходи от финансираня	15410		
от тях: от правителството	15411		
Приходи от продажба на суровини и материали	15420		
Приходи от продажба на дълготрайни активи	15430		
Общо за група I	15000		
II. Финансови приходи			
Приходи от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия	16100		
в т. ч. приходи от участия в предприятия от група	16110		
Приходи от други инвестиции и заеми, признати като нетекущи (дългосрочни) активи	16200		
в т. ч. приходи от предприятия от група	16210		
Други лихви и финансови приходи	16300		
в това число:			
Приходи от предприятия от група	16310		
Положителни разлики от операции с финансови активи	16320		
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	16330		
Общо за група II	16000		
Б. Загуба от обичайна дейност	19000		
III. Извънредни приходи	17000		
в т.ч. получени застрахователни обезщетения	17100		
Общо приходи (I + II + III)	18000		
В. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи)	19100		
Г. Загуба (B + IV + V)	19200		
Всичко (Общо приходи + Г)	19500		

Дата: Ликвидатор/синдик: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2015 ГОДИНА

(може да не се попълва от предприятията, прилагащи облекчена форма на финансово отчетност, съгласно чл. 26, ал. 5 от Закона за счетоводството)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
А. Парични потоци, свързани с вземания и задължения, възникнали преди ликвидацията	а						
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	09011						
Парични потоци, свързани с разчети с персонала	09012						
Парични потоци, свързани с финансови институции	09013						
Парични потоци, свързани с държавни органи	09014						
Парични потоци, свързани с други дебитори и кредитори	09015						
Парични потоци, свързани със собствениците	09016						
Общо за раздел А	09010						
Б. Парични потоци, свързани със сделки по време на ликвидацията							
Парични потоци, свързани с контрагенти	09021						
Парични потоци, свързани с финансови активи	09022						
Парични потоци, свързани с разчети с персонала	09023						
Парични потоци от лихви, неустойки, комисионни, дивиденди и други подобни	09024						
Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики	09025						
Парични потоци от платени и възстановени данъци върху печалба	09026						
Други парични потоци от ликвидационна дейност	09027						
Общо за раздел Б	09020						
В. Изменение на паричните средства през периода (А + Б)	09030						
Г. Парични средства в началото на периода	09040	x	x		x	x	
Д. Парични средства в края на периода	09050	x	x		x	x	

(Хил. левове)

Дата:

Ликвидатор/синдик:

Съставител: (име, презиме, фамилия)

Лице за контакт: (име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР										Обл.	Общ.	Дейност	Звено

**ОТЧЕТ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА
И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2015 ГОДИНА**

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение

Раздел 1. Среден списъчен брой и начислени средства за работна заплата

а	Код на реда	Среден списъчен брой		Средства за работна заплата (в левове - цели числа)
		Общо	в т.ч. жени	Общо
б	1	2	3	
Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време)	1000			
в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство (от код 1010 до код 1090)	1001			x
от код 1001: жени	1002	x	x	
Наетите от код 1001 по Национална класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г.:				
Ръководители	1010			
Специалисти	1020			
Техници и приложни специалисти	1030			
Помощен административен персонал	1040			
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	1050			
Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство	1060			
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	1070			
Машинни оператори и монтажници	1080			
Професии, неизискващи специална квалификация	1090			
Наети лица на непълно работно време без лицата в отпуск по майчинство				
- непреизчислени към пълна заетост	1200			x
- преизчислени към пълна заетост - от код 1001	1300			

Раздел 2. Движение и отработено време

а		Код на реда	Брой
б		1	
Наличност, приемане и напускане	Наличност по списък в началото на годината	1810	
	Приети от началото на годината - общо	1820	
	Напуснали през годината - общо	1840	
	Наличност по списък в края на годината (код 1810 + код 1820 - код 1840)	1880	
Отработено време през годината	Отработени човекодни	1910	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1911	
	Отработени човекочасове	1930	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1931	

Раздел 3. Начислени средства за работна заплата и други разходи за труд на работодателя

		Код на реда	От началото на годината (в левове - цели числа)
а		б	1
Начислени средства за работещите по трудово и служебно правоотношение	Работна заплата - общо (код 3100 = код 3120 + код 3130 + код 3140 + код 3150) (код 3100 = код 1000 к.3)	3100	
	в т.ч.		
	Основна заплата за действително отработено време	3120	
	Възнаграждение над основната заплата (наднормено и премии по системите за заплащане на труда)	3130	
	в т.ч.		
	годишни, шестмесечни, тримесечни премии, целеви награди, извънредни заплати и други еднократни възнаграждения	3133	
	Възнаграждение за платен отпуск	3140	
	Допълнителни и други възнаграждения (за нощен труд, работа на смени, професионален стаж, извънреден труд) по КТ, ЗДС, друг закон, колективен или индивидуален трудов договор	3150	
	Обезщетения по КТ, ЗДС и КСО	3160	
	в т.ч.		
	по чл. 200, ал. 3 от КТ и чл. 104, ал. 4 от ЗДС	3161	
	по чл. 222, ал. 1 и 2 от КТ и чл. 104, ал. 1 и 2 от ЗДС	3162	
по чл. 220, ал. 1 и чл. 225 от КТ и чл. 104, ал. 3 от ЗДС	3163		
Социални и здравни осигуровки (вкл. доброволни и фонд "Безработица")	3170		
Други социални разходи и надбавки	3180		
Данък върху социалните разходи	3190		

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в кодове 1000, 1500 и 1600)	1400			
Наети лица по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500			
в т.ч. наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	1510			
Наети лица по чл. 111 от КТ за допълнителен труд	1530			
Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400)	1600			
Социални и здравни осигуровки	3300	х	х	

Дата: Ликвидатор/синдик: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ
ЗА ОТЧИТАНЕ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА И СРЕДСТВАТА
ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на заетите лица и средствата за работна заплата и други разходи за труд се извършва чрез формуляра по труда "Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд". Включват се както българските, така и смесените предприятия с чуждо участие в страната. Отчетът по труда се съставя за целия календарен период с данни, извлечени от първичната документация.

Основен източник на информация при попълването на отчета са ведомостите за заплати.

Обработката на информацията от годишната отчетност по труда в НСИ се извършва по местонамиране на дейността на местните единици (поделенията), а не по седалище на предприятието. За целта всички предприятия, които имат местни единици – цехове, клонове, офиси и т.н. на територията на друга община и не са на самостоятелен баланс представят:

- общ отчет – попълва се от отчетната единица по всички раздели и включва данните на всички цехове, клонове, офиси и т.н. независимо от местонамирането им;

- отделни отчети за всички цехове, клонове, офиси и т.н. с попълнени всички раздели. Сборът от данните на тези отчети трябва да бъде равен на съответните данни от общия отчет.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ**Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение.**

1. В списъчния брой на персонала **се включват** всички лица, приети на работа /постоянна, временна и сезонна/, които са в трудово правоотношение съгласно КТ, или в служебно правоотношение съгласно ЗДС с отчетната единица. Лицата се включват в списъчния състав от деня на зачисляването им на работа.

На код **1000** се включват и лицата, назначени със срочни трудови договори по условията на Закона за насърчване на заетостта, както и тези по ПМС № 66/28.03.96 година, ПМС № 212 от 1993г. и ПМС № 258 от 02.12.2005 година.

На код **1000** се включват и наетите лица по договор за управление и контрол, на които основното работно място и прослужен трудов стаж (съгласно СС-19 т.1) е в отчетната единица. Техните средства се посочват на код **1000** кол. 3 (респ. на код **3100**), но само тази част от тях, която е посочена като заплащане в договора им с отчетната единица. Другите възникнали плащания извън този договор, имащи характер на хонорари и др. подобни плащания, трябва да бъдат посочени на код **1400** кол. 3.

Лицата, работещи на **непълно работно време се преизчисляват в еквиваленти на пълна заетост**. За да се преизчисли на база пълна заетост, списъчният брой на наетите на непълно работно време се умножава с коригиращ коефициент, изразяващ отношението между нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на непълно работно време към нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на пълно работно време.

Включват се и лицата, временно отсъстващи поради болест, неплатен отпуск не по-дълъг от три месеца, отпуск по майчинство.

2. **Не се включват:** лицата в неплатен отпуск за повече от три месеца; сезонните работници, намиращи се в отпуск, когато не им се начислява работна заплата; лицата, сключили граждански договор за работа; наетите лица по чл. 111 от КТ; лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник, както и начислените за тях суми за трудово възнаграждение и осигуровки.

3. Изчисляването на показателя „Среден списъчен брой“ (ССБ) е съгласно „Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала“, утвърдена със Заповед на председателя на НСИ, и се определя по метода на средната аритметична величина.

3.1. Средният списъчен брой на наетите по трудово или служебно правоотношение за един месец се изчислява чрез сумирането на списъчния брой на наетите лица на пълно работно време и броя на наетите лица на непълно работно време, преизчислени в еквиваленти на пълна заетост за всеки календарен ден от месеца (включително почивните дни и официалните празници), след което получените общ сбор се разделя на броя на календарните дни за съответния месец.

Списъчният брой през почивните и празничните дни се взема за равен на списъчния брой на наетите от последния работен ден.

3.2. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и получените общ сбор се разделя на 12 (броя на месеците в годината).

3.3. В случаите, когато фирмата, поделението, предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

3.4. На код **1001** се посочва средният списъчен брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство (чл.163 и 164 от КТ). Получава се като разлика между средния списъчен брой на наетите лица и средния списъчен брой на лицата в отпуск по майчинство.

4. По **кодове 1010, 1020, ..., 1090** се разпределя персонала без лицата в отпуск по майчинство посочен на код **1001**, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г. на равнище клас (однозначен код).

5. На код **1200** се посочва средният годишен брой на лицата наети на непълно работно време, но **без** да е преизчислен в еквивалент на пълна заетост. Тук се отнасят лицата, приети на работа на непълно работен ден, непълна работна седмица, непълно работен месец т.е. назначените по чл.138, 138а и 114 от КТ. Не се включват лицата в отпуск по майчинство.

6. На код **1300** се посочва средният списъчен брой на наетите лица на непълно работно време от код **1200**, **преизчислен в еквивалент на пълна заетост** въз основа на продължителността на работното време, установено в трудовия договор.

ПРИМЕР 1:

В предприятието "А" от 3 май са назначени 9 души на работа по 3 часа на ден. Нормално установената продължителност на работния ден в предприятието е 8 часа. КЕПЗ е равен на (3часа/8часа) ≈ 0.38. Броят календарни дни в месеца, през които лицата са били част от списъчния брой на персонала, е 29 дни (31 – 2). Следователно ССБ на лицата, работещи на непълно работно време, е равен на (9 лица x 0.38 x 29 дни): 31 дни ≈ 3 лица.

КЕПЗ = ПНРВ / ППРВ

КЕПЗ - коригиращият коефициент, чрез който се изчисляват еквивалентите на пълна заетост;

ПНРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на непълно работно време;

ППРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на пълно работно време.

ПРИМЕР 2:

В предприятието "Б" има 10 наети лица, на които работното време е 2 дни по 8 часа в седмицата. За изчисляването на средния списъчен брой се изхожда от седмичния брой работни часове - в случая 16 часа (8 x 2). При нормална продължителност на работната седмица 40 часа (8 часа x 5 дни) коефициентът КЕПЗ за тези лица е равен на 16 часа : 40 часа = 0.40. Ако се приеме, че месецът има 30 календарни дни и лицата са включени в списъчния брой през целия период, то ССБ = (10 x 0.40 x 30) : 30 = 4 лица.

7. В **раздел 2** на формуляра се попълва информация за отработеното време и движението на персонала: приети и напуснали.

На **кодове 1910, 1911, 1930 и 1931** се посочват действително отработените дни и часове на персонала, като тези на работещите на непълно работно време **не се** преизчисляват към пълна заетост. В отработените часове се включват и тези за извънреден труд. На код 1910 **не** се включват дните за платен отпуск, отпуск по болест, неплатен отпуск и др. неотработени дни.

8. В **раздел 3** на **код 3100** се посочват всички **начислени** през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение. **Не се включват:** 1) осигурителните вноски за сметка на работодателя, обезщетенията по КТ, ЗДС и КСО, както и обезщетенията и помощите за сметка на осигурителните фондове (отглеждане на дете, временна неработоспособност); 2) допълнителната сума/задължение и разход към персонала/ за компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск към датата на съставяне на годишния счетоводен отчет съгл. СС-19.

Средствата за работна заплата, посочени на код 1000 кол. 3 трябва да са равни на тези, посочени на код 3100.

На **код 3130** се посочват начислените над основното възнаграждение суми за стимулиране на персонала, и други специфични допълнителни възнаграждения, определени според прилаганите системи на заплащане на труда или уговорени с колективен или индивидуален трудов договор.

На **код 3133** се посочват само тези суми от **код 3130**, които имат характер на нерегулярни премии, платени от работодателя през годината: тримесечни, годишни или с друга периодичност премии, 13-та или 14-та заплата, по случай определени празници (Великден, 24 май, 15 септември, Коледа), допълнителни плащания за платен годишен отпуск и т.н. **Не се включват** допълнителните възнаграждения (премии), плащания регулярно на всеки платежен период, дори ако сумата им варира от месец на месец.

На **код 3150** се посочват начислените суми за нощен труд, работа на смени, за образователна и научна степен, за професионален стаж, работа през празничните и почивни дни, извънреден труд и други.

9. На **кодове 3160, 3170, 3180 и 3190** се посочват разходите за сметка на работодателя само за работещите по трудово или служебно правоотношение.

10. На **код 3160** се посочват начислените обезщетения за сметка на работодателя по КТ, ЗДС, КСО или друг нормативен акт:

- от КТ- по чл. 200,213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225 и 331;

- от ЗДС - по чл.77, 78, 104, 106 и 107;

- от КСО- по чл. 40 ал.5.

11. На **код 3170** се посочват осигурителните вноски във фондовете "Безработица", "Пенсии", "Трудова злополука и професионална болест", "Общо заболяване и майчинство", "Учителски пенсионен фонд", разходите за задължително застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука", здравноосигурителните вноски; вноските за: допълнително задължително пенсионно осигуряване, допълнително доброволно пенсионно осигуряване; допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация по КСО и допълнително доброволно здравно осигуряване **за сметка на работодателя** върху всички начислени през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение.

12. На **код 3180** се посочват социални разходи за: поевтиняване на храна, поддръжка на почивни бази, неуниформено облекло, транспорт, еднократни помощи изплатени на наетите за лекарства, раждане и други. За социалните разходи предоставени в натура се посочва стойността на стоките и услугите предоставяни от страна на работодателя на наетите по покупни цени, а за произведените в предприятието - по цени на производител.

13. На **код 3190** се посочва данъкът за сметка на работодателя по чл. 216 от ЗКПО, начислен върху сумите за социални разходи в натура по чл. 204 ал.2 от същия закон. Не трябва да се посочват сумите, начислени по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици.

14. На **код 1400** се посочват лицата по договор за управление и контрол, които не са включени в код 1000, код 1500 и код 1600.

15. На **код 1500** се посочва броят на наетите лица по извънтрудово правоотношение (граждански договор). В начислените средства на код 1500 колона 3 се посочват всички суми като хонорари, лекторски и други подобни възнаграждения на наетите по извънтрудови правоотношения.

16. На **код 1510** се посочват лицата, които през годината са имали сключен **само** договор за извършване на услуги с личен труд (граждански договор) с отчетната единица и **нямат** трудово или служебно правоотношение с друг работодател.

17. На **код 1530** се посочват данни за лицата, назначени по чл.111 от КТ. Те не се включват в Част I.

18. На **код 1600** се посочва броят на работещите собственици, които участват пряко в дейността на фирмата. Тези, които са в трудово правоотношение с отчетната единица се посочват само на код 1000 и не следва да се посочват на код 1600. Не се посочват съдружниците, които само получават дивиденди за дялово участие.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1530 и 1600 кол. 1 и 2, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.

19. На **код 3300** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя на работещите без трудово и служебно правоотношение. Това са социалните и здравни осигуровки за хонорари, лекторски и др. подобни възнаграждения, за начислени суми по граждански договори, за начислени суми по договор за управление и контрол и суми за наетите лица по чл. 111 от КТ. Не трябва да се посочват социалните и здравни осигуровки на работещите собственици (посочени на код 1600) - тези суми са за сметка на самоосигуряващото се лице.

Забележки:

Използвани съкращения: **ЗДС** – Закон за държавния служител; **ЗКПО** – Закон за корпоративното подоходно облагане; **КСО** – Кодекс за социалното осигуряване; **КТ** – Кодекс на труда.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА ПЛАТЕНИТЕ ДАНЪЦИ И ТАКСИ
ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2015 ГОДИНА**

ВАЖНО: Данните се попълват в левове - цели числа

(Левове)

Показатели	Код на реда	Платени суми - левове, цели числа
а	б	1
Данъци и такси за превозни средства		
Такса при регистрация на пътни превозни средства	8461	
Данък върху превозните средства	8462	
в т. ч. данък върху корабите, вписани в регистрите на българските пристанища и въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Р България за гражданските въздухоплавателни средства	8469	
Данък върху разходите, свързани с експлоатацията на МПС, използвани за управленска дейност	8463	
Пътна такса (винетка) - закупени в България	8464	
Данък върху нетния тонаж на корабите по Закона за корпоративното подоходно облагане	8465	
Платени суми за замърсяване на околната среда		
За замърсяване на въздуха (Закон за чистотата на атмосферния въздух)	8471	
За замърсяване на водите (по Тарифата за таксите, Закон за водите)	8472	
Продуктова такса (Закон за управление на отпадъците)	8473	
Такса за битови отпадъци (Закон за местните данъци и такси)	8474	
По Закона за защитените територии	8475	
По Закона за лечебните растения	8476	
Платени суми за ползване на ресурси		
Ползване на водни ресурси - за водовземане (по Тарифата за таксите)	8481	
Ползване на воден обект за наносни отложения от повърхностните води (по Тарифата за таксите)	8486	
Добив на кариерни материали	8482	
За горите	8483	
За събиране на билки	8484	
Платени такси за стопански риболов по Закона за рибарство и аквакултури	8485	
Други данъци и такси		
Данък върху представителните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8491	
Данък върху социалните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8492	
Данък върху недвижимите имоти по Закона за местните данъци и такси	8493	

Декларирам, че през 2015 г. не съм плащал такса за битови отпадъци

Дата:

Ликвидатор/синдик:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички юридически лица (вкл. компании осъществяващи финансов лизинг), които имат плащания за екологични данъци и такси. Данъците и таксите са изброени в справката, както и в настоящите указания. Попълват се платените суми през отчетната година в ЛЕВОВЕ.

Данъци и такси, свързани с притежаването и използването на превозни средства

Такса при регистрация на превозните средства. Плащания за издаване и подмяна на документи за право на движение на пътни превозни средства, вкл. и за табели с регистрационен номер. Заплащат се еднократно, при регистрацията на превозните средства.

Данък върху превозните средства – годишен данък съгласно Закона за местните данъци и такси. Освен за пътни превозни средства, данък се плаща за корабите, вписани в регистрите на българските пристанища, както и за въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Република България.

Данък върху разходите, свързани с експлоатация на превозни средства, когато с тях се осъществява управленска дейност. С него се облагат разходите за поддръжка, ремонт и експлоатация на превозни средства, когато те се използват при управленска дейност. Размерът на данъка се определя съгласно чл.215 от ЗКПО. Отнася се за лицата, които плащат корпоративен данък.

Данъци върху замърсяванията на околната среда

Определянето на видовете такси и размера им следва спецификата на законите за околната среда, която обуславя голямото им разнообразие.

Закон за чистотата на атмосферния въздух – плащанията се извършват от крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто сяр.

Закон за водите - плащат се такси за замърсяване, съгласно Тарифата за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. **Не се включват сумите** за услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води (ВиК, пречиствателни станции).

Закон за управление на отпадъците – плаща се или продуктова такса в ПУДООС или лицензионно възнаграждение за организации по оползотворяване на отпадъци. Таксата се плаща от лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. **Не се включват** отчисленията (по чл. 71а от ЗУО) при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране.

Такса за битови отпадъци - се заплаща съгласно Закона за местните данъци и такси към общините - за събиране на битови отпадъци. Заплаща се годишно, заедно с данъка за притежаване на недвижими имоти.

Закон за защитените територии - плащания за разрешителни за ползване на дървесина, разрешителни за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове.

Закон за лечебните растения – такси за ползване на лечебни растения.

Платени суми за ползване на ресурси

За водни ресурси - включва такси за 1) водовземане, 2) за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от повърхностни води, съгласно Тарифата за таксите. **Не се включват** платените суми за услуги по доставка на вода (ВиК, Напоителни системи и други).

Такси за добив на кариерни материали – заплащат се от физически или юридически лица, които добиват кариерни материали. Таксите се определят на база брутният добив отделно за всеки вид материал.

За горите – сумите, които горските Държавни предприятия превеждат в бюджета на МЗХ, съгласно §11 от Предходните и заключителните разпоредби на Закона за горите, както и от средствата, които се внасят по силата на чл. 179, ал. 1. от Закона за лова и опазването на дивеча.

Такси за събиране на билки – сумите, които се събират съгласно чл. 24 и чл. 25, ал. 1, т. 4 от Закона за лечебните растения. Таксите се определят съгласно Тарифата за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – държавна собственост.

38. – Министърът на регионалното развитие и благоустройството обявява, че на основание чл. 62, ал. 2 АПК е издал Заповед № РД-02-15-168 от 21.12.2015 г., с която се допуска поправка на очевидна фактическа грешка в Заповед № РС-115 от 26.11.2015 г., издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, на Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ за допълване на Разрешение за строеж № РС-83 от 3.09.2015 г. (ДВ, бр. 95 от 2015 г.), като обектът следва да се чете: „Железопътна линия № 4 Русе – Горна Оряховица – Дъбово, от км 195+970 до км 200+725 – Неотложно възстановяване прилежащите скатове от км 195+980 до км 196+110, от км 196+460 до км 196+518 в междугарието Плачковци – Кръстец и от км 200+580 до км 200+640 в междугарието Кръстец – Радунци по IV главна жп линия – реконструкция, подобект 1 – Неотложно възстановяване прилежащите скатове от км 195+970 до км 196+115, подобект 2 – Неотложно възстановяване прилежащите скатове от км 196+460 до км 196+518, подобект 3 – Неотложно възстановяване прилежащите скатове от км 200+580 до км 200+725“. Заповедта може да бъде обжалвана пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от обнародването й в „Държавен вестник“ чрез Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

57

46. – Министърът на регионалното развитие и благоустройството на основание чл. 149, ал. 4 ЗУТ обявява, че е издал Заповед № РС-127 от 28.12.2015 г. за допълване на Разрешение за строеж № РС-84 от 23.12.2014 г. за строеж: „Реконструкция и модернизация на сграда „Магазия 1“, на територията на пристанище „Изток – Бургас“ в имот с идентификатор № 07079.618.1019, УПИ VI в кв. 1 по плана на ЦГЧ на гр. Бургас (ДВ, бр. 4 от 2015 г.). Заповедта може да бъде обжалвана от заинтересованите лица пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от обнародването на обявлението в „Държавен вестник“ чрез Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

133

74. – Националната агенция за приходите, Териториална дирекция – София, офис Кюстендил, на основание чл. 239, ал. 2 ДОПК с постановление за възлагане на недвижим имот № 0918/2006/000269 от 22.12.2015 г. възлага на Георги Здравков Стойнев с адрес с. Пиперков чифлик, ул. Васил Левски 33, следния недвижим имот: производствен обект – фурна, представляваща едноетажна масивна, монолитна, стоманобетонова сграда с обща застроена площ 337 кв. м, изградена в парцел IX, планоснимачен № 242 в квартал 34 по плана на с. Слокощица, община Кюстендил, състоящ се от 1026 кв. м по скица № 582 от 5.12.2014 г., утвърдени със Заповед № 2071 от 23.07.1965 г. на кмета на община Кюстендил, като собствеността на парцела е на основание чл. 2, ал. 3 ЗОС, при съседни на парцела: улица, парцел VIII ПИ-243 и ПИ-245 в квартал 34 по плана на с. Слокощица. Имотът е закупен за сумата 19 555,99 лв. Собствеността преминава у купувача от датата на постановлението на същото и подлежи на вписване от съдията по вписванията при районния съд по местонахождението на имота.

139

1. – Агенция „Пътна инфраструктура“ в качеството си на инвеститор на обект: Път III-5004 „Обход гр. Габрово“ от км 0+000 до км 31+000, трети етап, от км 10+940.74 до 20+124.50 и етапна връзка от км 0+000 до км 3+130 и участък от км 20+124.50 до км 30+673.48, на основание чл. 346, ал. 3 от Закона за държавната собственост съобщава на МВЕЦ „Миланово“, собственик на имот с идентификатор 14218.330.93, землище на гр. Габрово, за постановяването на Решение № 934 на Министерския съвет от 30.11.2015 г., с което е отчуждена част от цитирания имот, за която е отреден идентификатор 14218.330.588. Решението на Министерския съвет може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от обнародването на обявлението в „Държавен вестник“. При влязъл в сила отчуждителен акт собственикът може да заяви получаването на определеното обезщетение с искане до Агенция „Пътна инфраструктура“ или Областна администрация – Габрово, като представи следните документи: молба за свободен текст, с трите имена, ЕГН и телефон за връзка; актуална скица на имота – оригинал; нотариално заверено копие от документ за собственост; актуално удостоверение за наследници при починал собственик – оригинал; актуално удостоверение за тежести върху имота, издадено от съответната служба по вписванията – оригинал; нотариално заверен споразумителен протокол, определящ дяловете на наследниците (оформен с кръгли суми), или нотариално заверено пълномощно, с което се упълномощава един от тях да получи цялата сума.

101

2. – Агенция „Пътна инфраструктура“ в качеството си на инвеститор на обект: Път III-5004 „Обход гр. Габрово“ от км 0+000 до км 31+000, трети етап, от км 10+940.74 до 20+124.50 и етапна връзка от км 0+000 до км 3+130 и участък от км 20+124.50 до км 30+673.48, на основание чл. 346, ал. 3 от Закона за държавната собственост съобщава на Христофор Колев Кръстинков, собственик на имот – кв. 42, пл. № 6577а, землище на гр. Габрово, за постановяването на Решение № 934 на Министерския съвет от 30.11.2015 г., с което е отчуждена част от цитирания имот, за която е отреден идентификатор 14218.517.534. Решението на Министерския съвет може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от обнародването на обявлението в „Държавен вестник“. При влязъл в сила отчуждителен акт собственикът може да заяви получаването на определеното обезщетение с искане до Агенция „Пътна инфраструктура“ или Областна администрация – Габрово, като представи следните документи: молба за свободен текст, с трите имена, ЕГН и телефон за връзка; актуална скица на имота – оригинал; нотариално заверено копие от документ за собственост; актуално удостоверение за наследници при починал собственик – оригинал; актуално удостоверение за тежести върху имота, издадено от съответната служба по вписванията – оригинал; нотариално заверен споразумителен протокол, определящ дяловете на наследниците (оформен с кръгли суми), или нотариално заверено пълномощно, с което се упълномощава един от тях да получи цялата сума.

102

22. – Медицинският университет – София, Медицински факултет, обявява конкурс за един доцент и двама главни асистенти в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, по професионално направление 7.1. Медицина и научна специалност „Обща хирургия“ за нуждите на Катедрата по обща и оперативна хирургия на база Клиника по обща и чернодробно-панкреатична хирургия към УМБАЛ „Александровска“ със срок 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“. Документи и справки – в София 1431, бул. Г. Софийски 1, секретариат на Катедра по обща и оперативна хирургия, тел. 02/9230-650.

84

23. – Медицинският университет – София, Медицински факултет, обявява конкурс за главен асистент в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, по професионално направление 7.1. Медицина и научна специалност „Неврология“ за нуждите на Катедрата по неврология на база Клиника по нервни болести за двигателни нарушения към МБАЛНП „Св. Наум“ – ЕАД, със срок 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“. Документи и справки – в София 1431, бул. Г. Софийски 1, УМБАЛ „Александровска“, Клиника по нервни болести, тел. 02/9230-484.

85

24. – Медицинският университет – София, Медицински факултет, обявява конкурс за доцент в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, по професионално направление 7.1. Медицина и научна специалност „Нуклеарна медицина“ за нуждите на Клиничния център по нуклеарна медицина, лъчелечение и медицинска онкология към УМБАЛ „Александровска“ със срок 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“. Документи и справки – в София 1431, ул. Здраве 2, Клиника по нуклеарна медицина, тел. 02/9230-561.

86

46. – Химикотехнологичният и металургичен университет, София, обявява конкурси за: главен асистент по 4.6. Информатика и компютърни науки (Информатика) – един; професор по 1.3. Педагогика на обучението (Методика на обучението по химикотехнологични дисциплини) – един, двата със срок 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“. Документи – в ХТМУ, бул. Климент Охридски 8, сграда „А“, ет. 2, каб. 205, тел.: 81 63 120 и 81 63 136.

119

70. – Университетът „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, обявява конкурс за академична длъжност професор в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление на здравеопазването и социалната сфера“ със срок 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“. Документи – в ректората, к/с Славейков, бул. Проф. Якимов 1, отдел „Човешки ресурси“, тел. 056/715 725.

70

81. – Медицинският университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, на основание чл. 3, ал. 1 от Закона за развитие на академичния състав в Република България обявява конкурс за заемане на следните академични длъжности: професори

в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт: професионално направление 7.1. Медицина, по научна специалност „Патофизиология“ – един за нуждите на факултет „Медицина“, катедра „Физиология и патофизиология“, УНС по патофизиология; професионално направление 7.2. Стоматология, по научна специалност „Орална и лицево-челюстна хирургия“ – един за нуждите на факултет „Дентална медицина“, катедра „Орална, лицево-челюстна хирургия и специална образна диагностика“ и Клиника по лицево-челюстна хирургия към МБАЛ „Св. Марина“ – ЕАД, Варна; доценти: в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, по научна специалност „Медицина на бедствените ситуации (Морска медицина)“ – един за нуждите на факултет „Обществено здравеопазване“, катедра „Хигиена, медицина на бедствените ситуации и епидемиология“, УНС по медицина на бедствените ситуации; в област на висшето образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, по научна специалност „Молекулярна биология“ – един за нуждите на факултет „Фармация“, катедра „Биохимия, молекулярна медицина и нутригеномика“; главен асистент в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, по научна специалност „Анестезиология и интензивно лечение“ – един за нуждите на факултет „Медицина“, катедра „Анестезиология, спешна, интензивна и морска медицина“ и Клиника по анестезиология и интензивно лечение към МБАЛ „Св. Марина“ – ЕАД, Варна, всички със срок за подаване на документи 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“. За справки и документи – в Медицинския университет – Варна, ул. Марин Дринов 55, отдел „Човешки ресурси“, ет. 4, стая 416, тел.: 052/677-033 и 052/677-034.

14

94. – Националният военен университет „Васил Левски“ – Велико Търново, обявява конкурс за заемане на академична длъжност доцент в област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“ за нуждите на катедра „Информационна сигурност“ на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ на НВУ „Васил Левски“ – един, за цивилен служител. Конкурсът е обявен със Заповед № РД-01-1252 от 23.12.2015 г. на началника на НВУ „Васил Левски“, линк: <http://www.nvu.bg/node/1453>. Срок за подаване на документи – 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“. Документи – в регистратура за неклассифицирана информация на университета. За контакти: тел. (062) 618875; Siemens: 62075; GSM: 0888131479; e-mail: georgiev_ga@nvu.bg.

34

95. – Националният военен университет „Васил Левски“ – Велико Търново, обявява конкурс за заемане на академична длъжност доцент в област на висшето образование 5. Технически науки, професионално направление 5.3. Комуникационна и компютърна техника, по научна специалност „Комуникационни мрежи и системи“ за нуждите на катедра „Комуникационна и

компютърна техника“ на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ на НВУ „Васил Левски“ – един, за цивилен служител. Конкурсът е обявен със Заповед № РД-01-1223 от 12.12.2015 г. на началника на НВУ „Васил Левски“, линк: <http://www.nvu.bg/node/1451>. Срок за подаване на документи – 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“. Документи – в регистратура за некласифицирана информация на университета. За контакти: тел. (062) 618875; Siemens: 62075; GSM: 0888131479; e-mail: georgiev_ga@nvu.bg.

35

8. – Медицинският университет – Пловдив, обявява конкурс за главен асистент в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, 7.2. Дентална медицина, по социална медицина и организация на здравеопазването към катедра „Социална медицина и обществено здраве“ на Факултета по обществено здраве, за нуждите на англоезичното обучение – един със срок 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“. Справки и документи – в ректората, отдел „Човешки ресурси“, бул. Васил Априлов 15А, 4002 Пловдив, тел. (032) 602-403.

36

67. – Столичната община на основание чл. 128, ал. 1 ЗУТ съобщава, че е изработен проект за план за регулация и застрояване, план-схеми по чл. 108 ЗУТ, оценки по чл. 210 ЗУТ на м. Бел камък и м. Зад ливаде, квартали 1, 1а, 2, 2а и 3, които са изложени в район „Връбница“. Заинтересуваните могат да направят писмени възражения, предложения и искания по проекта на основание чл. 128, ал. 5 ЗУТ в едномесечен срок от обнародването в „Държавен вестник“ чрез район „Връбница“.

142

СЪДИЛИЩА

Върховният административен съд, пето отделение, на основание чл. 188 във връзка с чл. 181, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс съобщава, че е постъпило оспорване от Лидия Петрова Иванова от София, картотекиран състезател на сдружение „ПК Левски 2014“, против Системи и наредби за провеждане на държавните първенства по плуване и скокове във вода в периода 2013 – 2016 г. и Нормативи за европейски и световни първенства по плуване за 2015 г., издадени от сдружение „Българска федерация плувни спортове“ – София, по което е образувано адм.д. № 8886/2015 г. по описа на Върховния административен съд.

8390

Върховният административен съд на основание чл. 188 във връзка с чл. 181, ал. 1 и 2 АПК съобщава, че е постъпила жалба от „Банка ДСК“ – ЕАД, срещу чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, издадена от Висшия адвокатски съвет (обн., ДВ, бр. 64 от 23.07.2004 г.; изм. и доп., бр. 2 от 9.01.2009 г.; доп., бр. 43 от 8.06.2010 г.; изм. и доп., бр. 28 от 28.03.2014 г.), по което е образувано адм.д. № 3002/2015 г. по описа на Върховния административен съд, трето отделение.

8417

Административният съд – Пловдив, VII състав, на основание чл. 181, ал. 1 и 2 във връзка с чл. 188 АПК съобщава, че е образувано административно дело № 3184 по описа на съда за 2015 г. по протест на Районната прокуратура – Карлово, против Наредбата за поддържане и опазване на обществения ред на територията на община Карлово, област Пловдив, приета с Решение № 134 от 29.03.2012 г. на заседание на Общинския съвет – гр. Карлово, доп. с Решение № 244 от 31.05.2012 г., Решение № 895 от 25.04.2013 г., Решение № 1729 от 24.07.2014 г., Решение № 1882 от 18.09.2014 г. и Решение № 2376 от 30.07.2015 г. на Общинския съвет – гр. Карлово, в частта ѝ относно предвидената в същата разпоредба възможност наказателни постановления за нарушения на наредбата да се издават от упълномощени от кмета на общината лица. Страните по делото са: протестиращ – Районната прокуратура – Карлово, и ответник – Общинският съвет – гр. Карлово. Административното дело № 3184/2015 г. е насрочено в открито съдебно заседание на 16.03.2016 г. от 14 ч.

8508

Административният съд – Пловдив, VII състав, на основание чл. 181, ал. 1 и 2 във връзка с чл. 188 АПК съобщава, че е образувано административно дело № 3264 по описа на съда за 2015 г. по протест на Районната прокуратура – Пловдив, против Наредба № 1 за поддържане на обществения ред, опазване на общественото имущество, сигурността на гражданите, организацията и безопасността на движението и дисциплината на водачите на превозни средства на територията на община Перушица, приета с Решение № 69, п-л № 10 от 25.06.2012 г. на Общинския съвет – гр. Перушица, в частта ѝ относно предвидената в същата разпоредба възможност наказателни постановления за нарушения на наредбата да се издават от упълномощени от кмета на общината лица. Страните по делото са: протестиращ – Районната прокуратура – Пловдив, и ответник – Общинският съвет – гр. Перушица. Административното дело № 3264/2015 г. е насрочено в открито съдебно заседание на 16.03.2016 г. от 14 ч.

95

Административният съд – Пловдив, второ отделение, X състав, на основание чл. 181, ал. 1 АПК съобщава, че е постъпило оспорване на административен акт – чл. 11, ал. 2, т. 1 и чл. 12а от Наредба № 1 за поддържане и опазване на обществения ред, околната среда, безопасността на движението, чистотата и общественото имущество на територията на община Сопот, приета на заседание на Общинския съвет – гр. Сопот, на 19.02.2004 г., от протестиращата страна Районна прокуратура – Карлово, срещу ответника по делото Общинския съвет – гр. Сопот, по което е образувано административно дело № 3271 по описа за 2015 г. на Административния съд – Пловдив. Делото е насрочено за 16.03.2016 г. от 14 ч.

121

Административният съд – София-град, второ отделение, 40 състав, съобщава, че по жалба на Тодор Стоянов Симов и Елица Тодорова Прошенска срещу Решение № 307 от 28.05.2015 г. на Столичния общински съвет, с което е одобрен подробен устройствен план (ПУП) – план за

регулация и застрояване за реструктуриране на м. Дианабад, район „Изгрев“ (ДВ, бр. 46 от 23.06.2015 г.), в частта му относно УПИ I – за озеленяване, кв. 226, и улична регулация от о.т. 155-о.т. 156, прилежаща на кв. 226, с искане за отмяната му като незаконосъобразно – издадено в нарушение на материалноправните разпоредби и административнопроизводствените правила, е образувано адм. д. № 9894/2015 г. по описа на съда, насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание на 10.03.2016 г. от 14,30 ч. Заинтересованите лица могат да се конституират като ответници по делото в едномесечен срок от дения на обнародване на съобщението в „Държавен вестник“, като подадат заявления със съдържание и приложения, посочени в чл. 218, ал. 5 и 6 ЗУТ. 8359

Административният съд – Хасково, на основание чл. 188 във връзка с чл. 181 АПК съобщава, че е постъпила жалба от Паско Тошев Запрянов от Димитровград против Наредба № 10 за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги на територията на община Димитровград в частта по т. 29 от приложение № 1 към чл. 64 от същата, по която е образувано адм.д. № 588/2015 г. по описа на Административния съд – Хасково, насрочено за 17.02.2016 г. от 10,30 ч. 8445

Административният съд – Хасково, на основание чл. 188 във връзка с чл. 181 АПК съобщава, че е постъпил протест от прокурор при Окръжна прокуратура, гр. Хасково, против разпоредбата на чл. 42, ал. 2 от Наредбата за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общественото имущество на територията на община Хасково, по който е образувано адм.д. № 526/2015 г. по описа на Административния съд – Хасково, насрочено за 2.03.2016 г. от 10,30 ч. 8446

Бургаският окръжен съд, гражданска колегия, призовава лицата Святослав Николаевич Бурданосов, роден на 17.01.1947 г., и Надия Павловна Бурданосова, родена на 17.11.1954 г., украински граждани, които не са намерени на адреса им в Република Украйна – гр. Киев, проспект Академика Коралева, блок 8 (дом 8), ап. 111 (квартира 111), да се явят в съда на 28.02.2016 г. в 13,30 ч. като ответници по гр.д. № 2363/2013 г., образувано по предявен от Ксения Юриевна Аршавская иск с правно основание чл. 87, ал. 3 ЗЗД за развяляне на договор за продажба на недвижим имот в гр. Несебър. Ответниците да посочат съдебен адрес, в противен случай делото ще се гледа при условията на чл. 35, ал. 2 КМЧП. 33

Софийският окръжен съд, търговско отделение, с определение от 28.12.2015 г. по т.д. № 28/2015 г. призовава кредиторите на „Топлофикация Пращец“ – ЕАД, с ЕИК 122082474, ответник по т.д. № 28/2015 г. по описа на СОС, за участие в открито съдебно заседание, насрочено за 16.02.2016 г. от 14 ч., София, бул. Витоша 2, Съдебна палата, за разглеждане молбата на „Топлофикация Пращец“ – ЕАД, за отмяна на решенията, взети на събрание на кредиторите на „Топлофикация Пращец“ – ЕАД, по т.д.н.

№ 20/2013 г. по описа на Софийския окръжен съд, проведено на 10.02.2015 г. 32

Варненският районен съд, XLII състав, призовава Вера Николаевна Шивирталова, родена на 8.04.1960 г., гражданин на Руската федерация, с неизвестен адрес, в едномесечен срок считано от обнародването в „Държавен вестник“ да се яви в деловодството на XLII състав на Районния съд – Варна, за да получи книгата и да подаде отговор по чл. 131 ГПК като ответник по гр.д. № 12103/2015 г. по описа на съда, XLII състав, заведено от Александър Иванович Анохин, по иск с правно основание чл. 49, ал. 1 СК. Указва на лицето, че при неявяване книгата ще се смятат за редовно връчени и ще му бъде назначен особен представител на основание чл. 48, ал. 2 ГПК. 56

Разградският районен съд призовава Зехра Абтулова Абтулова, родена на 7.12.1910 г., с неизвестен адрес в Република България, Сали Абтулов Абтулов, роден на 3.2.1930 г., с неизвестен адрес в Република България, Хабибе Абтулова Абтулова, родена на 16.10.1932 г., с неизвестен адрес в Република България, Фатме Абтулова Абтулова, родена на 4.11.1937 г., с неизвестен адрес в Република България, и Мюневер Абтулова Абтулова, родена на 17.09.1940 г., с неизвестен адрес в Република България, живееща в Република Турция, да се явят в съда на 28.03.2016 г. от 10 ч. като ответници по гр. д. № 1909/2015 г., заведено от Рафи Ризаев Мехмедов на основание чл. 124, ал. 1 ГПК. Ответниците да посочат съдебен адрес, в противен случай делото ще се гледа при условията на чл. 48, ал. 2 ГПК. 94

Сливенският районен съд призовава Галина Александрова Георгиева от Русия с неизвестен адрес в Република България, да се яви в двуседмичен срок от обнародването в „Държавен вестник“ в деловодството на съда за получаване на препис от исковата молба и приложенията за отговор по чл. 131 ГПК по гр. д. № 4513/2015 г. с правно основание чл. 49, ал. 1 СК, заведено от Красимир Христов Георгиев. Ответницата да посочи съдебен адрес, в противен случай делото ще се гледа с назначен особен представител. 71

Софийският районен съд, III ГО, 92-ри състав, съобщава на Фортунато Густаво Баранцели с неизвестен адрес, че по искова молба на Георги Венцислав Петров е образувано гр. д. № 38070/2015 г. по описа на СРС, ГО, 92-ри състав, и в двуседмичен срок от датата на обнародването в „Държавен вестник“ следва да се яви в канцеларията на СРС, бул. Цар Борис III № 54, за получаване на препис от исковата молба и приложенията към нея. В случай че не се яви да получи книгата в указания срок, те ще се приложат към делото и ще се считат за редовно връчени. Заинтересованата страна да посочи съдебен адрес, в противен случай делото ще се гледа при условията на чл. 48, ал. 2 ГПК. 8470

Софийският районен съд, III гражданско отделение, 86 състав, по гр.д. № 51972/2015 г. кани държателя на временно удостоверение,

серия А № 2, от 11.07.2011 г. за притежавани от това дружество 24 500 броя акции с право на глас, с номинална стойност на всяка 1 лв., 49 % от капитала на „Парселс Деливери“ – АД, ЕИК 201628540, да заяви по настоящото дело правата си върху тези временни удостоверения най-късно до откритото съдебно заседание, насрочено за 18.05.2016 г. в 14,30 ч., когато ще се разгледа молбата на „БДЖ Пътнически превози“ – ЕООД, за обезсилване на това удостоверение. В случай че в указания срок държателят не заяви своите права, ценните книги ще бъдат обезсилени. Заповядва да не се издават акции и да не се извършват плащания по гореописаните ценни книги. Насрочва делото в открито съдебно заседание на 18.05.2016 г. в 14,30 ч., за когато да се призове молителят.

53

Софийският районен съд, III гражданско отделение, 89 състав, уведомява Жумагул Чаушева, родена на 10.11.1988 г. в Казахстан, регистрирана с адрес в Република България гр. Кубрат, област Разград, община Кубрат, ул. Витоша 1Б, с документ национален паспорт № 5706442, гражданство: Казахстан, и с неизвестен адрес в чужбина, в качеството ѝ на ответник по гр.д. № 25189/2015 г., образувано по предявен от Невин Шамсиев Чаушев иск по чл. 49 СК за развод, и ѝ указва в двуседмичен срок от обнародването в „Държавен вестник“ да се яви в канцеларията на СРС, III ГО, София, бул. Цар Борис III № 54, за връчване на книгата по делото. Ответницата следва да посочи съдебен адресат в страната, в противен случай делото ще се разгледа при условията на чл. 48, ал. 2 ГПК.

54

Софийският районен съд, III гражданско отделение, 80 състав, уведомява Жан-Рош Ги Бернар, роден на 18.04.1977 г., френски гражданин, без регистриран постоянен и настоящ адрес в Република България и неизвестен адрес в чужбина, в качеството му на ответник по гр.д. № 38626/2015 г., образувано по предявен от Ангелина Веселинова Даскалова иск по чл. 132, ал. 1, т. 2 СК, за лишаване от родителски права и му указва в двуседмичен срок от обнародването в „Държавен вестник“ да се яви в канцеларията на СРС, III ГО, София, бул. Цар Борис III № 54, за връчване на книгата по делото. Ответникът следва да посочи съдебен адресат в страната, в противен случай делото ще се разгледа при условията на чл. 48, ал. 2 ГПК.

55

Районният съд – гр. Средец, призовава Йеспер Бех Лунд, гражданин на Дания, с неизвестен адрес, като ответник по гр. д. № 361/2015 г. по описа на съда, заведено от „Водоснабдяване и канализация“ – ЕАД, с ЕИК 812115210, със седалище и адрес на управление Бургас, ул. Ген. Владимир Вазов 3, да се яви в канцеларията на деловодството в двуседмичен срок от обнародването на съобщението в „Държавен вестник“, за да получи препис от исквата молба и приложенията към нея. При неявяване книгата ще се смятат за редовно връчени и на ответника ще бъде назначен особен представител на основание чл. 48, ал. 2 ГПК.

8437

Районният съд – гр. Средец, призовава Томас Кокким, гражданин на Норвегия, с неизвестен адрес, като ответник по гр. д. № 363/2015 г. по описа на съда, заведено от „Водоснабдяване и канализация“ – ЕАД, с ЕИК 812115210, със седалище и адрес на управление Бургас, ул. Ген. Владимир Вазов 3, да се яви в канцеларията на деловодството в двуседмичен срок от обнародването на съобщението в „Държавен вестник“, за да получи препис от исквата молба и приложенията към нея. При неявяване книгата ще се смятат за редовно връчени и на ответника ще бъде назначен особен представител на основание чл. 48, ал. 2 ГПК.

8436

Бургаският окръжен съд на основание чл. 76 ЗОПДНПИ обявява, че е образувано гр.д. № 1485/2015 г. по описа на съда по предявено на 28.08.2015 г. мотивирано искане на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество с правно основание по чл. 74, ал. 1 и 2 ЗОПДНПИ за отнемане в полза на държавата на следното имущество:

На основание чл. 63, ал. 2, т. 2 във връзка с чл. 62 ЗОПДНПИ

– Лозе с площ 500 кв. м, трета категория, в местността Стопански двор, представляващо имот с идентификатор № 02508.Л4.11 по кадастралната карта на гр. Балчик, при граници и съседни на имота: имот с идентификатор № 02508.14.10, имот с идентификатор № 02508.14.13, имот с идентификатор № 02508.13.250 и имот с идентификатор № 02508.14.12, придобит с нотариален акт № 7, том 1, дело № 23 от 15.01.2008 г. на СВ – гр. Балчик.

– Недвижим имот в масивна жилищна сграда с административен адрес: гр. Бургас, к-с Лазур, ул. Батак 31, изградена в УПИ Х-280, кв. 12 по плана на к-с Лазур, гр. Бургас, целият с площ 473 кв. м, при граници: от североизток – УПИ XV, от югозапад – ул. Батак, от югоизток – УПИ II, от северозапад – УПИ XI, а именно: апартамент № 4, разположен на втори жилищен етаж, с площ 99,41 кв. м и открита тераса с площ 6,03 кв. м, като общата площ на апартаментата възлиза на 105,44 кв. м, състоящ се от: спалня, детска, дневна, кухня, тоалетна, баня-тоалетна и три тераси, едната от които открита, при граници: от североизток – външен зид, от югоизток – външен зид, от югозапад – външен зид и апартамент № 5, от северозапад – външен зид и асансьор със стълбищна клетка; отгоре – апартамент № 7, отдолу – апартамент № 1, заедно със складово помещение № 4, разположено на сутеренен етаж, с площ 4,50 кв. м, при граници: от североизток – външен зид; от югоизток – външен зид; от югозапад – складово помещение № 5, от северозапад – коридор, ведно с прилежащите им 6,398 % идеални части, равняващи се на 15,48 кв. м ид. части от общите части на сградата и съответния процент ид. части от правото на строеж върху поземления имот, придобит с нотариален акт № 45, том 49, дело № 12388 от 27.10.2008 г. на СВ – гр. Бургас.

– 1/2 идеална част от поземлен имот с идентификатор № 83017.54.38 по кадастралната карта, одобрена със Заповед № РД-18-15 от 29.03.2006 г. на изпълнителния директор на СГКК в гр. Шабла,

община Шабла, област Добрич, с адрес: „Сивриево“, с площ 4333 кв. м, трайно предназначение на територията – земеделска, начин на ползване – нива, при съседни: поземлени имоти с идентификатори № 83017.54.16, 83017.54.14, 83017.54.15, 83017.54.39, придобит с нотариален акт № 79, том 2, дело № 434 от 27.02.2008 г. на СВ – гр. Каварна.

– 1/2 идеална част от поземлен имот с идентификатор № 83017.54.39 по кадастралната карта, одобрена със Заповед № РД-18-15 от 29.03.2006 г. на изпълнителния директор на СГКК в гр. Шабла, община Шабла, област Добрич, с адрес: „Сивриево“, с площ 7000 кв. м, трайно предназначение на територията – земеделска, начин на ползване – нива, при съседни: поземлени имоти с идентификатори № 83017.54.38, 83017.54.16, 83017.54.15, 83017.54.18, придобит с нотариален акт № 78, том 2, дело № 433 от 27.02.2008 г. на СВ – гр. Каварна.

– Залесена горска територия с площ 1,250 дка, представляваща имот № 037107, в местността Дългата поляна в землището на с. Търнава, област Ямбол, при граници: имот № 037106, имот № 037018, имот № 037008, имот № 000089; залесена горска територия с площ 1,500 дка, имот № 036089 в местността До село в землището на с. Търнава, област Ямбол, при граници: имот № 036088, имот № 036004, имот № 036090, имот № 036033; залесена горска територия с площ 1,666 дка, имот № 037120 в местността Дългата поляна в землището на с. Търнава, област Ямбол, при граници: имот № 037119, имот № 037018, имот № 037121, имот № 000089, придобити с нотариален акт № 154, том 30, дело № 6072 от 13.12.2011 г. по описа на СВ – гр. Ямбол.

– Лозе с площ 1,069 дка, четвърта категория, представляващо имот № 002624, в местността Келемите в землището на с. Чарган, област Ямбол, при граници: имот № 002345, имот № 002623, имот № 002343, имот № 002625, придобит с нотариален акт № 101, том 16, дело № 3156 от 27.07.2012 г. по описа на СВ – гр. Ямбол.

– Лозе с площ 1,069 дка, четвърта категория, представляващо имот № 002625, в местността Келемите в землището на с. Чарган, област Ямбол, при граници и съседни: имот № 002345, имот № 002624, имот № 002343, имот № 000286, придобит с нотариален акт № 100, том 16, дело № 3155 от 27.07.2012 г. по описа на СВ – гр. Ямбол.

– Дворно място с площ 1780 кв. м в с. Търнава, област Ямбол, представляващо УПИ I-150 в кв. 17 по плана на селото, ведно с построената в имота жилищна сграда с площ 102 кв. м, при граници на имота: улица, имот № II-151, улица, придобит с нотариален акт № 2, том 21, дело № 4054 от 18.09.2012 г. по описа на СВ – гр. Ямбол.

– Нива с площ 11,324 дка, осма категория, представляваща имот № 001029, в местността До село в землището на с. Чарган, област Ямбол, при граници: имот № 000199, имот № 000002, имот № 001028, имот № 010057, придобит с нотариален акт № 178, том 8, дело № 1565 от 22.04.2013 г. по описа на СВ – гр. Ямбол.

– Нива с площ 22,999 дка, пета категория, представляваща имот № 004086, в местността Бургаски път в землището на с. Дюлево, община Средец, област Бургас, при граници и съседни: имот № 004199, имот № 004198, имот № 004197, имот № 004196, имот № 004206, имот № 004076,

имот № 004111, имот № 004110, имот № 004109 и имот № 000383 – полски път на Община Средец; и ливада, представляваща имот № 048030, трета категория, в местността Сухата река с площ 14 дка, при граници и съседни: имот № 048029, имот № 048065, имот № 048055, имот № 000178 – полски път на Община Средец, придобит с нотариален акт № 99, том 6, дело № 1120 от 7.09.2005 г. по описа на СВ – гр. Средец.

На основание чл. 63, ал. 2, т. 1 във връзка с чл. 62 ЗОПДНПИ

– Сумата в размер 5000 лв., представляваща равностойността на 500 дружествени дяла от капитала на „Пеликан“ – ЕООД, ЕИК 128606503, със седалище и адрес на управление: гр. Ямбол, пл. Освобождение, бл. 2, вх. А, ап. 4.

– Сумата в размер 5000 лв., представляваща равностойността на 50 дружествени дяла от капитала на „Пеликан БГ 1“ – ЕООД, ЕИК 200699538, със седалище и адрес на управление: гр. Ямбол, пл. Освобождение, бл. 2, вх. А, ап. 4.

– Сумата в размер 156 532,12 лв., представляваща вноски на каса и преобразувани суми по депозитна сметка в евро BG 46 UNCR 7000 2520 9291 38, открита в „УниКредит Булбанк“ – АД.

– Сумата в размер 7510,39 лв., представляваща начислена лихва по депозитна сметка в евро BG 46 UNCR 7000 2520 9291 38, открита в „УниКредит Булбанк“ – АД.

– Сумата в размер 7432,15 лв., представляваща преводи от трети лица по разплащателна сметка в евро BG 25 UBBS 8002 14170499 16, открита в „ОББ“ – АД.

– Сумата в размер 97,79 лв., представляваща вноски на каса по разплащателна сметка в евро BG 49 CRBA 9898 2030 0750 24, открита в „Алфа банка“ – клон България.

– Сумата в размер 23 469,96 лв., представляваща преводи от трети лица по разплащателна сметка в евро BG 49 CRBA 9898 20300750 24, открита в „Алфа банка“ – клон България.

На основание чл. 63, ал. 2, т. 4 във връзка с чл. 62 ЗОПДНПИ

– Сумата в размер 100 лв., представляваща равностойността на 100 дружествени дяла от капитала на „Пеликан Агро“ – ЕООД, ЕИК 201724396, със седалище и адрес на управление: гр. Варна, ул. Цариброд 45, ет. 3, офис № 4.

На основание чл. 72 във връзка с чл. 63, ал. 2, т. 1 във връзка с чл. 62 ЗОПДНПИ

– Сумата в размер на 3 150 лв., представляваща продажната цена на притежаваните от проверяваното лице дружествени дялове в капитала на „Житен дар“ – ООД, ЕИК 128608664.

На основание чл. 72 във връзка с чл. 63, ал. 2, т. 2 във връзка с чл. 62 ЗОПДНПИ

– Сумата в размер 58 800 лв., представляваща пазарната стойност към датата на отчуждаване на лек автомобил, марка „БМВ“, модел „Х 5“, с рег. № А 0888 ВК, черен, с първоначална регистрация от 17.08.2001 г., придобит с договор за покупко-продажба на МПС от 25.03.2005 г.

– Сумата в размер 64 000 лв., представляваща пазарната стойност към датата на отчуждаване на лек автомобил, марка „Ауди“, модел „А 8“, с рег. № А 4638 ВХ, черен металик, с първоначална регистрация от 18.12.2003 г., придобит с договор за покупко-продажба на МПС от 26.10.2006 г.

– Сумата в размер 68 000 лв., представляваща пазарната стойност към датата на отчуждаване на лек автомобил, марка „Ауди“, модел „А 6 кватро“, с рег. № А 6835 КК, сив металик, с първоначална регистрация от 16.11.2006 г., придобит с договор за покупко-продажба на МПС от 19.02.2008 г.

– Сумата в размер 138 000 лв., представляваща пазарната стойност към датата на отчуждаване на лек автомобил, марка „Порше“, модел „Кайен“, с рег. № А 3117 КР, тъмносив металик, с първоначална регистрация от 3.01.2009 г., придобит с договор за покупко-продажба на МПС от 25.02.2009 г.

Делото е насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание за 30.03.2016 г. от 13,30 ч. В двумесечен срок от обнародване в „Държавен вестник“ на обявлението третите заинтересовани лица, които претендират самостоятелни права върху имуществото, предмет на отнемане в настоящия процес, могат да встъпят в делото, като предявят съответния иск пред Бургаския окръжен съд по това дело.

15

Разградският окръжен съд, гражданско отделение, на основание чл. 74, ал. 1 и 2 ЗОПДНПИ обявява, че е образувано гр. д. № 246/2015 г. по предявено на 5.10.2015 г. мотивирано искане, вписано на 30.10.2015 г. в СВ при АВ – гр. Разград, от Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество чрез председателя Пламен Георгиев Димитров срещу Севгинар Исмет Мустафа и Назиф Мехмед Мустафа, двамата с постоянен адрес: област Разград, община Разград, с. Ясеновец, ул. Вит 16, за отнемане в полза на държавата на имущество на обща стойност 256 567,38 лв., формирана като сбор от следните компоненти:

На основание чл. 63, ал. 2, т. 2 във връзка с чл. 62 ЗОПДНПИ от Севгинар Исмет Мустафа и Назиф Мехмед Мустафа:

– Урегулиран поземлен имот с площ 854 кв. м на ул. Елин Пелин 31, съставляващ парцел I в квартал 66 по плана на с. Ясеновец, община Разград, област Разград, одобрен със Заповед № 344 от 1976 г., при граници: от двете страни – улици, парцел II-232, парцел VII-233, собственост на Севгинар Исмет Мустафа и Назиф Мехмед Мустафа. Пазарна стойност към настоящия момент – 7500 лв.

– Лек автомобил, марка „Форд“, модел „Ес-корт“, вариант „Хетчбек“, рег. № PP4344AM, рама WF0AXXGCAAFK67837, двигател FK67837, дата на първа регистрация 28.11.1985 г., собственост на Севгинар Исмет Мустафа и Назиф Мехмед Мустафа. Пазарна стойност към настоящия момент – 400 лв.

– Ремарке туристическо, рег. № PP2633EX, шаси 950722, дата на първа регистрация 25.04.1995 г., собственост на Севгинар Исмет Мустафа и Назиф Мехмед Мустафа. Пазарна стойност към настоящия момент 300 лв.

– Лек автомобил, марка „Опел“, модел „Омега“, вариант „Седан“, рег. № PP9247AM, рама W0L000017H1039691, двигател 20SE14012539, дата на първа регистрация 11.11.1994 г., собственост на Севгинар Исмет Мустафа и Назиф Мехмед Мустафа. Пазарна стойност към настоящия момент – 1500 лв.

– Лек автомобил, марка „Рено“, модел „Ес-пас“, вариант „Комби“, рег. № PP0975AH, рама VF8J635150R150018, двигател J8SX776F823325, дата на първа регистрация 10.02.1992 г., собственост на Севгинар Исмет Мустафа и Назиф Мехмед Мустафа. Пазарна стойност към настоящия момент – 800 лв.

– Лек автомобил, марка „БМВ“, модел „318 И“, вариант „Седан“, рег. № PP8533AM, рег. № PP4344AM, рама WBACA31040FB20469, двигател – без номер, дата на първа регистрация 1.10.1991 г., собственост на Севгинар Исмет Мустафа и Назиф Мехмед Мустафа. Пазарна стойност към настоящия момент – 900 лв.

– Лек автомобил, марка „Мерцедес“, модел „Ц 180“, вариант „Седан“, рег. № PP1217AP, рама WDB2020181F189211, двигател 11192010117034, дата на първа регистрация 29.12.1994 г., собственост на Севгинар Исмет Мустафа и Назиф Мехмед Мустафа. Пазарна стойност към настоящия момент – 2500 лв.

На основание чл. 63, ал. 2, т. 4 във връзка с чл. 62 ЗОПДНПИ от Назиф Мехмед Мустафа

– Сумата в размер 15 200 лв., внесени по сметка BG 61 UNCR 7000 1500 0102 70 в „УниКредит Булбанк“ – АД, с титуляр Назиф Мехмед Мустафа.

– Парични средства в размер 5867,49 лв., представляващи получен паричен превод от Турция чрез международни системи за парични преводи „Уестърн Юнион“ и изтеглени от лицето в офис на „БООБ“ – ЕООД.

– Парични средства в размер 224 799,89 лв., представляващи непреобразуваната част от получени парични преводи от чужбина.

На основание чл. 72 във връзка с чл. 63, ал. 2, т. 2 и чл. 62 ЗОПДНПИ от Севгинар Исмет Мустафа и Назиф Мехмед Мустафа

– Сумата в размер 5800 лв., получена при продажбата на лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Шаран“, рег. № PP6471AT, рама WVWZZZ7MZYV005664, двигател AFN974242.

Производството по делото е насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание на 19.04.2016 г. от 10,30 ч. в Окръжния съд – Разград, пл. Независимост 1.

Определя двумесечен срок от датата на обнародването в „Държавен вестник“ на това обявление, в който заинтересованите лица могат да предявят своите претенции върху посоченото имущество. 8447

Шуменският окръжен съд на основание чл. 74, ал. 1 и 2 ЗОПДНПИ обявява, че е образувано гр.д. № 673/2015 г. по искова молба на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество срещу: Даниел Маринов Димитров с постоянен адрес Шумен, ул. Селиолу 21, ет. 2, ап. 5, и настоящ адрес Варна, ж.к. Чайка 4, вх. В, ет. 6, ап. 69, и Марин Димитров Цанев с постоянен адрес Шумен, ул. Тетово 18, и Стефанка Николова Цанева с постоянен адрес Шумен, ул. Тетово 18, с което на основание чл. 74, ал. 1 и 2 ЗОПДНПИ и Решение № 507 от 30.11.2015 г. на КОНПИ е предявено искане да бъде постановено решение за отнемане в полза на държавата на следното имущество на обща стойност 553 906,32 лв.:

На основание чл. 63, ал. 2, т. 1 във връзка с чл. 62 ЗОПДНПИ от Даниел Маринов Димитров:

Сумата в размер 5000 лв., представляваща равностойността на дружествените дялове в капитала на „Д. М. Агроклас“ – ЕООД, ЕИК 200482068, със седалище и адрес на управление Шумен, ул. Селиолу 21, ет. 2, ап. 5.

Сумата в размер 22 105,46 лв., представляваща извършени погасителни вноски по банкова сметка № BG 87 ВРВ1 7946 1083 0461 01 в „Юробанк България“ – АД.

Сумата в размер 1330 лв., предоставяваща направени вноски на каса през 2009 г. по банкова сметка № BG 87 ВРВ1 7946 1083 0461 01 в „Юробанк България“ – АД.

Сумата в размер 28 030 лв., представляваща направени вноски на каса през 2006 г., 2007 г. и 2009 г. по банкова сметка № BG 87 UBBS 8002 4059 6064 14 в „Обединена българска банка“ – АД.

Сумата в размер 51 115 лв., представляваща направени вноски от трети лица по банкова сметка № BG 87 UBBS 8002 4059 6064 14 в „Обединена българска банка“ – АД.

Сумата в размер 17 434,76 лв., представляваща направени вноски на каса през 2007 г. и 2009 г. по банкова сметка № BG 71 UBBS 8002 4421 2580 10 в „Обединена българска банка“ – АД.

Сумата в размер 109 000 лв., представляваща направени вноски от трети лица по банкова сметка № BG 36 СЕСВ 9790 40В2 4618 00 в „Централна кооперативна банка“ – АД.

Сумата в размер 23 368,47 лв., представляваща вноски на каса в периода 2007 г. – 2009 г. по банкова сметка № BG 33 ВUIN 7014 1030 5980 10 в „Алианц Банк България“ – АД.

Сумата в размер 76 066,42 лв., представляваща направени вноски по банкова сметка № BG 71 ВUIN 7014 4030 5980 00 в „Алианц Банк България“ – АД.

Сумата в размер 750 лв., представляваща направени вноски от трети лица по банкова сметка № BG 71 ВUIN 7014 4030 5980 00 в „Алианц Банк България“ – АД.

Сумата в размер 5861,79 лв., представляваща извършени погасителни вноски в периода декември 2005 – 2008 г. по банкова сметка № BG 42 UNCR 9660 1009 948307 в „УниКредит Булбанк“ – АД.

Сумата в размер 2800 лв., представляваща направени вноски от трети лица след ноември 2005 г. по банкова сметка № BG 42 UNCR 9660 1009 948307 в „УниКредит Булбанк“ – АД.

Сумата в размер 766,55 лв., преобразувана от банкова сметка № BG 42 UNCR 9660 1009 948307 в „УниКредит Булбанк“ – АД.

Сумата в размер 1562,42 лв., представляваща направени вноски на каса по банкова сметка № BG 20 UNCR 7630 1078 074661 в „УниКредит Булбанк“ – АД.

Сумата в размер 76 110 лв., представляваща направени вноски от трети лица по банкова сметка № BG 20 UNCR 7630 1078 074661 в „УниКредит Булбанк“ – АД.

Сумата в размер 5777,59 лв., представляваща направени погасителни вноски през 2007 и 2008 г. по банкова сметка № 11487153 в „Банка ДСК“ – ЕАД.

Сумата в размер 50 357,86 лв., представляваща направени вноски по банкова сметка № 11487153 в „Банка ДСК“ – ЕАД.

Сумата в размер 960 лв., представляваща направени вноски от трети лица по банкова сметка № 11487153 в „Банка ДСК“ – ЕАД.

На основание чл. 72 във връзка с чл. 63, ал. 2, т. 1 и чл. 62 ЗОПДНПИ от Даниел Маринов Димитров

Сумата в размер 2500 лв., получена от продажбата на дружествените дялове от капитала на „Д. М. Еруп“ – ООД, ЕИК 116584967;

Сумата в размер 14 000 лв., представляваща пазарната стойност към датата на отчуждаване на лек автомобил, марка „БМВ“, модел „525 ТДС“, с рег. № Н 2885 АК, продаден с договор от 22.06.2007 г.

На основание чл. 64, т. 1 във връзка с чл. 63, ал. 2, т. 1 и чл. 62 ЗОПДНПИ от Марин Димитров Цанев и Стефанка Николова Цанева

Недвижим имот, намиращ се в поземлен имот с идентификатор № 83510.671.211, с площ 753 кв. м, при съсед: поземлени имоти с идентификатори № 83510.671.210, 83510.671.219, 83510.671.212 и 83510.671.198 по кадастралната карта на гр. Шумен с административен адрес на сградата: Шумен, ул. Селиолу 21, а именно: гараж № 1, разположен на първи етаж, с площ 15,27 кв. м, при граници: от изток – гараж № 2, от запад – съществуваща сграда, от север – улица, от юг – гараж № 11, отгоре – първи жилищен етаж, и отдолу – сутерен – изби, заедно с 0,00863 идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж, на които съответстват 2,22 кв. м, а съгласно схема, издадена от АГКК – СЕКК – Шумен – самостоятелен обект с идентификатор № 83510.671.211.1.18, при съсед: на същия етаж: 83510.671.211.1.29, 83510.671.211.1.28, 83510.671.211.1.19, под обекта: няма, над обекта: 83510.671.211.1.4, както и 0,86250 % идеални части от правото на собственост върху дворното място, придобит с нотариален акт за дарение № 174, том I, рег. № 4210, дело № 162 от 13.03.2009 г. Пазарната стойност на имота към този момент е 3635 лв.

На основание чл. 72 във връзка чл. 64, т. 1, чл. 63, ал. 2, т. 1 и чл. 62 ЗОПДНПИ от Марин Димитров Цанев и Стефанка Николова Цанева

Сумата в размер 55 375 лв., получена от продажбата на апартамент № 5, намиращ се в Шумен, ул. Селиолу 21, отчужден с нотариален акт № 121, том V, рег. № 5102, дело № 608 от 6.06.2012 г.

Съдът указва на заинтересованите лица, че могат да предявят своите претенции върху описаните суми най-късно в първото заседание по делото, насрочено за 20.04.2016 г. от 14 ч.

50

Софийският градски съд на основание чл. 17, ал. 1, т. 8 ЗПП вписа промени по фд. № 3078/1990 г. за политическа партия „Българска работническо-селска партия“: вписа промени в Устава на Българска работническо-селска партия, съставляващи неразделна част от решението; вписа Национален комитет в състав: Тодор Стоянов Жаков, Пенка Недялкова Бетовска-Щочева, Деян Милков Петров, Тончо Бонев Бонев, Атанас Венецков Николов, Борис Колев Иванов, Никола Георгиев Арнаудов, Росица Димитрова Антова, Димитър Метаксов Кичуков, Димитринка Николова Христова, Саша Димитрова Атанасова; вписа

Национална контролно-ревизионна комисия в състав: Силяна Василева Тодорова – председател, Николай Иванов Александров – зам.-председател, Васил Петров Жеков – член; вписа Председателство в състав: Тодор Стоянов Жеков, Пенка Недялкова Бетовска-Цочева, Росица Димитрова Антова, Саша Димитрова Атанасова, Димитринка Николова Христова, и Съпрезидентство в състав: Тодор Стоянов Жеков, Пенка Недялкова Бетовска-Цочева.

74

ПОКАНИ И СЪОБЩЕНИЯ

16. – Управителният съвет на фондация „Етномедика“ – София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ и чл. 6Б, ал. 1 от устава свиква общо събрание на членовете на фондацията на 19.02.2016 г. в 16 ч. на адрес София, ж.к. Красна поляна, ул. Георги Папанчев 14, при следния дневен ред: 1. отчет за дейността на фондацията на изпълнителния директор за периода 30.06.2014 г. – 31.12.2015 г.; 2. изложение на мотивирано предложение за изключване като член на фондация „Етномедика“ на Орлин Тодоров поради системно уронване авторитета на фондацията и нарушаване на устава, както и липса на участие за осъществяване целите на фондацията, внесено писмено на 20.12.2015 г. от изпълнителния директор; 3. изложение на мотивирано предложение за изключване като член на фондация „Етномедика“ на Благвеста Костуркова поради уронване авторитета на фондацията, както и липса на участие за осъществяване целите на фондацията, внесено писмено на 20.12.2015 г. от изпълнителния директор; 4. изслушване на предложенията за изключване членове, второ по ред; 5. разглеждане и гласуване на предложението за изключване на Орлин Тодоров; 6. разглеждане и гласуване на предложението за изключване на Благвеста Костуркова; 7. обсъждане и вземане на решения по текущи проблеми. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе един час по-късно на същото място и при същия дневен ред. Поканата следва да се сведе до знанието на всички членове на УС чрез връчване съобразно чл. 6Б от устава – обнародване в неофициален раздел на „Държавен вестник“ и обявление на адреса. Съобразно чл. 6В, ал. 3 устава, ако предложенията за изключване лица не се явят на 2 поредни заседания, могат да бъдат изключени без тяхното изслушване. Събранието на 19.02.2016 г. е второ по ред за изслушване.

103

1. – Управителният съвет на сдружение с нестопанска цел „Български атомен форум“ – София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на членовете на сдружението на 25.02.2016 г. в 17,30 ч. на адрес: София 1618, ул. Вихрен 10 – сграда на „Риск Инженеринг“ – АД, при следния дневен ред: 1. отчетен доклад за дейността на Български атомен форум за 2015 г.; 2. приемане на годишните счетоводни отчети на сдружението; 3. вземане на решение от общото събрание за прекратяване на членство; 4. освобождаване на „Енемона“ – АД, като член на управителния съвет на сдружението и избор на нов член на управителния съвет; 5. приемане на плана за работа на сдружението за 2016 г.;

6. разни. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 18,30 ч., на същото място и при същия дневен ред.

140

2. – Управителният съвет на Българска федерация „Конен спорт“ – София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква отчетно общо събрание на федерацията на 4.03.2016 г. в 11 ч. в София, стадион „Васил Левски“, Пресцентър „България“, при следния дневен ред: 1. обявяване класирането за приз „Купа на председателя“ на БФ „Конен спорт“ за 2015 г.; 2. приемане на отчети за подготовката и представянето на националните отбори по прескачане на препятствия, всестранна езда, обездка и издръжливост през 2015 г.; 3. приемане на финансов отчет за дейността на БФ „Конен спорт“ през 2015 г.; 4. приемане на бюджет за дейността на БФ „Конен спорт“ през 2016 г. Поканват се всички клубове по конен спорт – членове на федерацията, да вземат участие чрез своите законни представители или упълномощени лица. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 12 ч., на същото място и при същия дневен ред.

38

1. – Управителният съвет на Регионалната организация на евреите „Шалом“, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква редовно общо събрание на сдружението на 4.03.2016 г. в 10 ч. в София, бул. Александър Стамболийски 50, зала „Ерусалим“, при следния дневен ред: 1. избор на делегати за редовното общо отчетно-изборно събрание (конференция) на Организацията на евреите в България „Шалом“; 2. разни. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ общото събрание ще се проведе същия ден в 11 ч., на същото място и при същия дневен ред независимо от броя на присъстващите.

61

12. – Централният съвет на политическа партия „Национално движение за спасение на Отечеството“ – София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква Пети редовен конгрес на партията на 5.03.2016 г. в 11 ч. в София, залата на ул. Лега 10, при следния дневен ред: 1. доклад на ИК за дейността през изминалите четири години – разисквания; 2. доклад на ЦКРК за финансовото състояние на партията – разисквания; 3. избор на ново ръководство. Определя норма на представителство – избор на един делегат от дружество до 10 членове, двама – от дружество до 20 членове, и т.н.

8472

1. – Управителният съвет на Центъра за психологически изследвания, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на 7.03.2016 г. в 17 ч. на ул. Г. С. Раковски 112, София 1000, при следния дневен ред: 1. приемане на отчет за дейността за 2015 г.; 2. приемане на тригодишен план за дейността на сдружението – проекти, програми, инициативи, кампании, медийни блокове; 3. приемане на тригодишен финансов план за дейността на сдружението; 4. приемане на дългосрочна стратегия за дейността на сдружението; 5. промяна на устава на ЦПИ; 6. актуализиране на състава на управителния съвет на сдружението; 7. разни. При липса на кворум

на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ общото събрание ще се проведе същия ден в 18 ч., на същото място и при същия дневен ред.

76

2. – Управителният съвет на Центъра за психологически увреждания, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на 7.03.2016 г. в 13 ч. на ул. Г. С. Раковски 112, София 1000, при следния дневен ред: 1. приемане на отчет за дейността за 2015 г.; 2. приемане на тригодишен план за дейността на сдружението – проекти, програми, инициативи, кампании, медийни блокове; 3. приемане на тригодишен финансов план за дейността на сдружението; 4. приемане на дългосрочна стратегия за дейността на сдружението; 5. промяна на устава на ЦПУ; 6. актуализиране на състава на управителния съвет на сдружението; 7. разни. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ общото събрание ще се проведе същия ден в 14 ч., на същото място и при същия дневен ред.

77

1. – Управителният съвет на Движението на хората с увреждания, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на 7.03.2016 г. в 9 ч. на ул. Г. С. Раковски 112, София 1000, при следния дневен ред: 1. приемане на отчет за дейността за 2015 г.; 2. приемане на тригодишен план за дейността на сдружението – проекти, програми, инициативи, кампании, медийни блокове; 3. приемане на тригодишен финансов план за дейността на сдружението; 4. приемане на дългосрочна стратегия за дейността на сдружението; 5. промяна на устава на ДХУ; 6. актуализиране на състава на управителния съвет на сдружението; 7. разни. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ общото събрание ще се проведе същия ден в 10 ч., на същото място и при същия дневен ред.

78

32. – Управителният съвет на сдружение „Национална изследователска мрежа“, София, с решение от 22.10.2015 г. на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на сдружението на 9.03.2016 г. в 11 ч. в София, бул. Цариградско шосе 119, в сградата на Университета по библиотекознание и информационни технологии при следния дневен ред: 1. приемане на отчет на управителния съвет за дейността на сдружението за 2014 г.; 2. промени в устава на сдружението относно реда за свикване на общо събрание на членовете на сдружението; 3. промени в устава на сдружението относно извършването на проверка на дейността на сдружението от лицензиран експерт-счетоводител; 4. приемане на стратегически насоки и програми за дейността на сдружението за периода 2016 – 2018 г.; 5. други. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 12 ч., на същото място и при същия дневен ред.

8420

14. – Съветът на настоятелите на сдружение с нестопанска цел „Настоятелство на родители и общественици при ОДЗ 59 „Елхица“ – София, на основание на чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на сдружението на 9.03.2016 г. в 17 ч. в седалището на сдружението – София, район „Младост“, ж.к. Младост 3, до бл. 329, ет. 2 – музикален салон, при следния дневен ред: 1. приемане на отчет за дейността на съвета на настоятелите;

2. приемане на бюджет на сдружението; 3. други. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 18 ч., на същото място и при същия дневен ред независимо от броя на присъстващите членове на сдружението.

51

1. – Управителният съвет на сдружение с нестопанска цел „Право и технологии“ – София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на членовете на сдружението на 9.03.2016 г. в 18 ч. в седалището на сдружението в София, ул. Пиротска 45, ет. 2, офис 20, при следния дневен ред: 1. отчет за дейността на сдружение с нестопанска цел „Право и технологии“; 2. финансов отчет за сдружение с нестопанска цел „Право и технологии“; 3. обсъждане и приемане на промени в устава на сдружение с нестопанска цел „Право и технологии“; 4. обсъждане на промяна на броя на членовете на управителния съвет на сдружение с нестопанска цел „Право и технологии“; 5. освобождаване от длъжност и от отговорност за дейността им на членовете на управителния съвет на сдружението и избор на членове на управителния съвет; 6. обсъждане и приемане на размер на годишния членски внос в сдружение с нестопанска цел „Право и технологии“; 7. други. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 19 ч. на същото място и при същия дневен ред независимо от броя на представените членове.

87

1. – Управителният съвет на сдружение с нестопанска цел „Спортен клуб „Българска автомобилна слава“, София, на основание чл. 26, ал. 1 ЗЮЛНЦ свиква редовно общо събрание на сдружението на 10.03.2016 г. в 9 ч. в седалището и адреса на управление на сдружението в София, бул. Европа 66, при следния дневен ред: 1. промяна на устава на сдружението; 2. промяна на организационната структура на УС; 3. промяна на седалището на дейност на сдружението; 4. промяна на предмета на дейност на сдружението; 5. промяна във формата на свикване на общото събрание на сдружението. Канят се всички членове на сдружението да участват в събранието лично или чрез писмено упълномощен представител.

89

2. – Координационният съвет на Синдиката на железничарите в България на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ и устава на СЖБ свиква VII конгрес на СЖБ на 10.03.2016 г. в 11 ч. в София, бул. Княгиня Мария-Луиза 106, в салона на Синдикалния дом на културата на транспортните работници в България при следния дневен ред: 1. отчетен доклад за работата на координационния съвет, изпълнителното бюро и ръководството на СЖБ за периода от 1.04.2011 г. до 29.02.2016 г.; 2. отчетен доклад за работата на контролно-ревизионната комисия за същия период; 3. приемане на доклади и освобождаване на ръководствата от отговорност; 4. избор на ръководство и ръководни органи на СЖБ; 5. промени в устава на СЖБ; 6. приемане на резолюция.

134

31. – Управителният съвет на сдружение „Първи юни“ при Целодневна детска градина „Първи юни“ № 17, Добрич, по своя инициатива на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на 25.02.2016 г. в 17,30 в Целодневна детска градина „Първи юни“ № 17 в гр. Добрич, ул. Дуранкулак 9, при следния дневен ред: 1. отчет за дейността на сдружение с нестопанска цел „Първи юни“ от 2013 до 2015 г. и отчет за финансовото състояние на сдружението; 2. освобождаване и приемане на нови членове на сдружението; 3. избор на нов управителен съвет на сдружението; 4. промени в устава на сдружението и приемане на нов устав; 5. разни.
122

12. – Управителният съвет на Училищното настоятелство при СОУ „Отец Паисий“ – гр. Куклен, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ по собствена инициатива свиква общо събрание на 22.02.2016 г. в 18 ч. в сградата на СОУ „Отец Паисий“, ет. 2, учителски кабинет, при дневен ред: 1. прием на нови членове; 2. годишен отчет за 2015 г.; 3. отчет за дейността на настоятелството за 2015 г.; 4. промени в устава на настоятелството; 5. други. На основание чл. 27 ЗЮЛНЦ при липса на кворум събранието се отлага с един час по-късно на същото място и при същия дневен ред.
135

12. – Управителният съвет на сдружение „Търговско-промишлена камара – Пловдив“ – Пловдив, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква редовно общо събрание на 26.02.2016 г. в 15 ч. в Пловдив, ул. Самара № 7, ет. 2, зала 2, при следния дневен ред: 1. отчет за дейността на сдружението за периода 2011 – 2016 г.; 2. приемане бюджета на сдружението; 3. изменение и допълване на устава на сдружението; 4. избор на органи за управление. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 16 ч., на същото място и при същия дневен ред.
82

67. – Управителният съвет на Българската асоциация на производителите на оранжерийна продукция, Пловдив, на основание чл. 26, ал. 1 ЗЮЛНЦ свиква общо годишно отчетно-изборно събрание на асоциацията на 18.03.2016 г. в 13 ч. в конференцията зала на хотел „България“ в с. Минерални бани, община Минерални бани, област Хасково, при следния дневен ред: 1. отчет за дейността на асоциацията през 2015 г.; 2. отчет на КС за дейността на асоциацията през 2015 г.; 3. приемане на баланса и годишния счетоводен отчет за 2015 г.; 4. предложение за освобождаване от отговорност на членовете на управителния съвет за дейността им през 2015 г.; 5. утвърждаване решенията на управителния съвет през 2015 г.; 6. приемане на план за работа на асоциацията през 2016 г.; 7. приемане на бюджет на асоциацията за 2016 г.; 8. предложения за допълнения

и промени в устава на асоциацията; 9. избор на управителен съвет и председател на УС; 10. избор на контролен съвет и председател на КС; 11. определяне размера на членския внос за 2016 г. Поканват се всички членове на асоциацията да вземат участие в събранието. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 14 ч., на същото място и при същия дневен ред. Материалите за събранието са на разположение в седалището на асоциацията – Пловдив, ул. Добротич 12.
8401

1. – Управителният съвет на Спортен клуб „Ка-2 Файт клуб“, Пловдив, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква редовно общо събрание на членовете на сдружението на 19.02.2016 г. в 15 ч. на адреса на управление на сдружението в Пловдив, район „Тракия“, бул. Цариградско шосе 92А, при следния дневен ред: 1. вземане на решение за избиране на нови членове управителен съвет на сдружението; 2. вземане на решение за приемане на нови членове и освобождаване на членове на сдружението; 3. вземане на решение за промяна на адреса на управление на сдружението; 4. промени в устава на сдружението; 5. разни. При липса на кворум на основание чл. 30 от устава на сдружението и чл. 27 ЗЮЛНЦ началото на събранието се отлага с един час, провежда се на същото място и при същия дневен ред и е легитимно независимо от това, колко членове се явят. Материалите за събранието са на разположение на членовете на адреса на управление на сдружението в Пловдив, район „Тракия“, бул. Цариградско шосе 92А.
152

1. – Управителният съвет на Международна фондация „Алеко Константинов“, Свищов, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква годишно отчетно-изборно събрание на фондацията на 10.03.2016 г. в 16 ч. в зала № 1 на общината при следния дневен ред: 1. отчет за дейността на фондацията за периода 2011 – 2015 г.; 2. отчет за финансовото състояние на фондацията; 3. избор на нов управителен съвет; 4. разни.
72

143. – Управителният съвет на сдружение с общественополезна дейност „Албена 97“, с. Оброчище, област Добрич, на основание чл. 26, ал. 1 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на сдружението на 12.03.2016 г. в 18 ч. в сградата на читалище „Просвета“, с. Оброчище, при следния дневен ред: 1. отчет за дейността през 2015 г.; 2. годишен финансов отчет за 2015 г.; 3. разни. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ и чл. 22 от устава събранието ще се проведе същия ден в 19 ч. на същото място и при същия дневен ред. Поканват се всички членове да присъстват на събранието лично или чрез упълномощен представител.
8

Адрес на редакцията: 1169 София, пл. Княз Александър I № 1, тел. 939-35-17, тел./факс 939-36-74, 981-17-11
e-mail: DVest@parliament.bg, rumen@parliament.bg.

Електронна страница на „Държавен вестник“: <http://dv.parliament.bg>
IBAN номерът на банковата сметка на „Държавен вестник“ е:
BG10BNBG96613100170401, BIC на БНБ – BNBGBGSD

Печат: „Алианс принт“ – ЕООД, София 1592, ул. Илия Бешков 3

ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК

ISSN 0205 – 0900